

ХЕРМЕС ПРЕДСТАВЯ

АЛЕКСАНДРА МАРИНИНА

НЕВОЛНА УБИЙЦА

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА
ХЕРМЕС

АЛЕКСАНДРА МАРИНИНА НЕВОЛНА УБИЙЦА

Превод: Здравка Петрова

chitanka.info

Авторката — кандидат на юридическите науки и следовател в московската милиция, излиза в отпуск и решава да напише книга. Така се появява нейната героиня, също следовател, Анастасия Каменская, превърнала се в главно действащо лице на двадесет и двете ѝ досегашни книги.

Александър, доведеният брат на Анастасия, е в безизходица: женен е, а се е влюбил в младо момиче. Някой преследва приятелката му Даша. Каменская решава да му помогне. Започва частно разследване, без да подозира в какво се забърква. Даша се оказва в полезрението на престъпна групировка и неволно става причина за двойно убийство. В играта се намесва и мафиотският бос Денисов, който дължи услуга на Каменская. Но цената на отплатата е твърде висока.

Към българските читатели

Много ми е приятно, че книгите ми се превеждат в България и моите любими герои вече ще говорят и на български език. Искрено се надявам, че за вас ще бъде интересно да прочетете не само как и защо се извършват престъпления в Русия, но и за това как живеят сега хората в нашата страна, за какво мислят, мечтаят, на какво се надяват и от какво се страхуват. Моите романи са за любовта, за ревността, за омразата, за отмъщението, за дружбата и предателството, за честта и безчестието, т.е. за това, което е близко и разбираемо за всеки човек, независимо в коя страна живее и на какъв език говори. Надявам се, че прочитът на моите книги ще ви достави поне малко удоволствие. И предварително ви благодаря, че ще ги прочетете. Желая ви успехи, щастие и благополучие!

С уважение и любов:

Александра Маринина

Изявявам своята любов и възхищение на приятелката си Ирина Козлова, която самоотвержено ми помагаше при първия етап от работата ми върху романа, въпреки своето заболяване и крайно тежките лични обстоятелства; дълбока признателност на моя постоянен консултант Сергей Заточни; искрена благодарност на Людмила Заблоцкене, която ме подкрепи в най-трудния момент от работата ми над романа, когато изпитах желание да зарежа всичко.

ПЪРВА ГЛАВА

1.

Черната рокля стоеше на стройната фигура като излята и изгодно подчертаваше красивата гръд и тънката талия.

— Е, как е? — Настя направи сложен пирует, при което в дълбоката до бедрата цепка съблазнително се мерна кракът в чорап с телесен цвят.

— Дъхът да ти секне! — възхитено отговори Льоша Чистяков, който през дългите години беше свикнал да вижда приятелката си предимно с дънки, пуловери и маратонки. — А ти самата харесваш ли се?

— Много. Благодаря ти, слънчице.

— Постарах се, исках да те зарадвам. Все пак такова събитие...

Както се въртеше пред огледалото, Настя спря и погледна Льоша с подозрение.

— Какво събитие?

— Ти за пръв път се съгласи да дойдеш с мен на банкет. Съгласи се, това все пак значи нещо.

Настя недоволно се нацупи.

— Какво, да не искаш да дойда... така?

— Ами да. Купих роклята специално за тази вечер.

— Льошенка, мили — примили се тя, — ще се измъча в нея. Цяла вечер да прекарам на токчета, да мисля как изглеждам, да нямам възможност да седна както си искам, както ми е удобно — няма да го понеса. Моля ти се, нека си сложа панталон и удобни обувки.

— Ася, но това все пак е банкет! — възмути се Чистяков. — Какъв панталон? Ти да не откачи?

— Обещавам, панталонът ще бъде от най-висша класа, буквално Пиер Карден! И пуловерът ще е страхотен. А, Льошик?

Тя нежно прегърна Льоша и отърка нос в рамото му. Льоша отчаяно махна с ръка и ѝ обърна гръб.

— Аз толкова се стараях... — продума разстроено той. — Тичах по магазините, търсих тази пуста рокля, мечтах как ще я облечеш.

Исках непременно да бъде черна, нали обичаш черно! И какво сега? Всичко напразно ли беше?

Като гледаше огорчената му физиономия, Настя почувства угризения на съвестта. Той наистина се бе старал, искал е да ѝ направи подарък, а тя... Но, от друга страна, цяла вечер с рокля за 600 долара и с обувки на висок ток, когато я боли гърбът и краката ѝ отичат — тази перспектива никак не е приятна.

— Защо пък не — внезапно се реши тя, — защо поне веднъж в живота си да не се покажа пред хора в приличен вид? Ще си направя прическа, ще си изрисувам лицето — и напред!

Льоша я грабна в прегръдките си и я завъртя из стаята.

— Аска, ти ще си най-красивата на това сборище! Всички мъже ще си умрат от завист към мен.

* * *

Застанала под душа, докато миеше с шампоан дългата си светла коса, Настя Каменская си мислеше, че жертвата, която правеше, не бе чак толкова голяма, ако си спомнеше колко хубави неща бе направил за нея Чистяков през годините, които бяха прекарвали заедно. Льоша се грижеше за нея, когато беше болна, мъкнеше тежки торби с продукти, готвеше ѝ вкусни вечери, безропотно понасяше категоричното ѝ нежелание официално да оформят отношенията си, търпеливо изчакваше да ѝ минат лошите настроения. Нима за всичко това той не бе заслужил правото поне веднъж да отиде на банкет с приятелката си, за която всичките му колеги са слушали толкова години, но никога не са я виждали?! Вече честичко го подкачаха: „Защо така криеш от обществеността твоята милицейска госпожица? Да не е куца или гърбава?“ Разбира се, щеше да бъде ефектно: младият доктор на науките, професорът, блестящият математик, лауреатът на международни награди пристига на банкета под ръка с ослепителна блондинка! При тази мисъл Настя изхъмка, после не се стърпя и избухна в смях. Тя е невзрачна сива мишка с бледо, неизразително лице и само Льошка в своята трогателна беззаветна любов е способен да я представя като красавица. Впрочем, ако не се предаде на мързела и се гримира грамотно, тя може да стане много хубавичка, дори

красива, а Господ и без това не я е оскърбил откъм фигура, тъй че с една черна рокля от шестстотин долара...

— Ася — чу се иззад вратата гласът на Льоша, — търси те Гордеев. Ще се обадиш ли или да му кажа, че ще му звънеш покъсно?

Виктор Алексеевич Гордеев беше началникът на Настя и обаждането му по телефона в събота не предвещаваше нищо добро. Мерна ѝ се страхливата мисъл, че е спешно необходима в службата си и това за пореден път ще ѝ помогне да се измъкне от омразното мероприятие, каквото ѝ се виждаше не само предстоящият банкет, но и всевъзможните сбирки и компании.

— Давай тука телефона! — извика тя.

Льоша откряна вратата, при което пусна в изпълнената с пара баня струя студен въздух, и ѝ подаде апарата.

— Настася, май пак ще ти отровя почивните дни — разнесе се в слушалката гласът на Гордеев. — Чу ли вече за съвместното решение на колегиите на Министерството на вътрешните работи и Генералната прокуратура за лошата работа по разкриването на убийствата?

— Разбира се. Дори го четох.

Тя се намести по-удобно, за да подложи болния си кръст на горещата вода.

— Така, и в тази връзка ни е наредено спешно да изготвим аналитично сведение за неразкритите убийства през последните пет години. Ясна ли е задачата?

— От ясна по-ясна — въздъхна тя. — Какъв е срокът?

— Срокът, дето има една дума, е вчера. Колко време ти трябва?

— Ами... — Настя се почуди малко. — Ако не се занимавам с нищо друго — една седмица.

— Хайде де — изпухтя Гордеев, — как пък не съм ти позволил цяла седмица да не вършиш нищо друго! Слушай сега. Ще подготвяш сведението толкова време, колкото трябва, но да излезе нещо, с което да можем да се гордеем. А аз ще се оправям с ръководството, ако започнат да ни припират. Но не се мотай прекалено много, нали?

— Благодаря, Виктор Алексеевич. Ще се постарая.

Увита в топлата хавлия и с мокра коса, омотана с кърпата, Настя излезе от банята и веднага видя в коридора Льоша — стоеше там с разтревожено лице и тъжни очи.

— Пак ли? — отчаян, попита той.

Тя мълчаливо кимна, разкъсвайки се вътрешно между съжалението към него и ужасното си нежелание да ходи на банкет. В края на краищата съжалението победи.

— Предлагам компромисно решение — каза тя. — Отиваме на банкета, на връщане се отбиваме у вас, вземаме твоя компютър и временно го инсталираме тук. За седмица-две, не повече. Ако имам компютър, ще направя сведението много по-бързо, а без компютър би трябвало да започна работа веднага.

— Но аз какво ще правя без компютър? — слиса се Льоша.

— Избирай: или две седмици без компютър, или без мен днес на банкета.

— А може ли през тези две седмици да поживея тук и да работя на компютъра през деня, докато те няма?

— Разбира се, слънчице мое. Хем ще пазаруваш и ще готвиш.

— Аска, ти си користна до неприличие. Понятие нямам защо досега не съм те разлюбил.

— Ами защото си мързелив. Човек може да се влюби за една секунда, лесно и просто, обаче да престане да обича, е адски труд. Защо несподелената любов се превръща в трагедия? Защото този труд далеч не е по силите на всекиго.

Тя седна в кухнята, включи сешоара и започна да си суши косата.

— Представи си какво мъчение е да съзнаваш, че любовта ти пречи на някого, прави някого нещастен, и ето че ти започваш да я изтръгваш от себе си с кръвта и плътта — и това те кара с всеки ден да обичаш все по-силно и да чувстваш, че полудяваш.

Гласът ѝ зазвънтя, скулите ѝ порозовяха, от бледосиви очите ѝ станаха сини. Настя разбра, че прекалено се е увлякла. Беше си спомнила своята собствена, отдавна забравена болка и бе заговорила за нея на глас, и то пред Льоша. „Безсърдечен боклук такъв!“ — наруга се мислено. Но вече беше късно. Льоша също си бе спомнил и сигурно го болеше още повече.

— Ще сваря кафе — каза той с престорено безразличен тон и взе да търси кафемелачката в бюфета.

Настя с пресилена загриженост сушеше косата си, Льоша също тъй старателно, спазвайки всички процедурни тънкости, правеше кафето. Не им се говореше, и без това всичко беше ясно.

— Как мислиш, кои обици най-много ще подхождат на твоята рокля? — предпазливо попита Настя, когато кафето бе изпито, косата изсушена и беше крайно време да прозвучи някоя дума, за да не затънат окончателно в неловката ситуация.

— Сама си решавай — сдържано отговори Льоша, като избегна да срещне погледа ѝ.

„Ами естествено, той се разстрои — помисли си Настя. — Природата ме е лишила от деликатност, няма съмнение. Как можах да се държа толкова нетактично! Първо не исках да облека роклята, сега пък тия идиотски дрънканици... И то тъкмо в деня, когато успешно завърши международният симпозиум, организиран от него с толкова сили и нерви. На всеослушание го признаха за родоначалник на нова научна школа, представена днес от многобройните му ученици, присъдиха му поредната невероятно престижна награда, званието академик на някаква академия... Господи, дори съм забравила коя академия беше! Държа се просто отвратително. На всяка цена трябва да оправя нещата.“

За оправянето на нещата отиде почти цял час, затова Настя трябваше да се облича и докарва с рекордна скорост. Вече в антрето, след като си взе чантичката и хвърли към огледалото последния взискателен поглед, тя се сепна.

— Ами очите!

— Какво „очите“? — не разбра веднага Чистяков, който, както обикновено след правене на любов, беше малко зашеметен.

— Забравих да си сложа лещите — обясни му Настя, втурна се към банята и извади кутийката със зелените си контактни лещи. — Нали обиците са с изумрудни, и очите трябва да им подхождат. Гримирах се за зелени очи, а не за безцветно-неясни. Сега, Льошенка, почакай само половин минутка.

Тя излезе от банята, святкайки със зелени котешки очи, изящна и елегантна, с вдигната високо на тила и подредена в сложен кок коса. Да, днес Настя Каменская беше особено красива. Тя знаеше, че след половин час ще пламнат и ще я засърбят намазаните със сенки клепачи, след час ще отекаат и непоносимо ще я заболят краката, стиснати в тесните модерни обувки, а след два часа ще се появи и с всяка минута ще се засилва усещането, че някой е сипал пясък в очите ѝ, след като предварително го е напоил със сярна киселина или някаква

друга гадост, защото изумруденозелените лещи не пропускат кислорода. Вечерта ще бъде мъчителна, но Льоша е заслужил празника си и ще го получи.

2.

Лиза изключи ютията и доволно разгледа изгладените дрехи. Сега по блузките нямаше нито една гънчица.

— Мамо, коя блузка ще облечеш? — извика тя.

В кухнята, облечена с дълъг пенъоар, влезе Елена и започна придирчиво да оглежда блузките, внимателно окачени по облегалките на столовете. Нейната снажна, леко пълна фигура никак не подхождаше на измъченото ѝ, покрито с преждевременни бръчки лице и на странно застиналите угаснали очи, принадлежащи сякаш на полусмахната старица. Тя избра златиста блузка от плътен памук с дълги ръкави и бродерия на якичката.

— Окачи другите в гардероба — каза тя на дъщеря си и излезе от кухнята.

Лиза мълчаливо сви рамене, сгъна гладачната дъска, после внимателно, за да не ги омачка, събра блузките и започна да ги окачва в гардероба. Не бе одобрила избора на майка си. Блузката с бродерията беше официална и това означаваше, че Елена все пак не смята днешния ден за обикновена събота.

— Днес е втората годишнина от нашия първи празник — тържествено бе заявила тя сутринта и бе отворила кутия с червен хайвер за сандвичите за закуска. — Надявам се и следващият празник да дойде скоро.

Лиза бе забелязала как при тези думи баща ѝ трепна и пребледня. Дълбоко в душата си тя бе съгласна с майка си, но на баща ѝ тези приказки винаги му бяха неприятни и момичето искрено му съчувстваше. Разбира се, майка ѝ беше напълно права, исканията ѝ — абсолютно справедливи, баща ѝ ги изпълняваше безпрекословно. Но все пак Елена трябваше да бъде по-тактична и да се съобразява, че съпругът ѝ се дразни от подобна демонстративност. Ето, сега майка ѝ избра за вечерта официалната блузка и щом за закуска имаха хайвер, за вечеря непременно щеше да е нещо празнично, та никой в семейството да не забрави за „втората годишнина“. Може би майка ѝ дори щеше да

се усмихва и баща ѝ щеше да ношува в нейната стая, а не в кабинета си, както обикновено.

— Лиза, проветри ли днес стаята на Андрюша? — чу тя гласа на Елена.

— Да, мамо.

— И праха ли избърса?

— Да, всичко направих, не се безпокой.

— Излизам — съобщи Елена, като надникна в кухнята, където дъщеря ѝ миеше съдовете. — Ще прескоча до кръстница, ще запала една свещичка по случай празника. Няма да се бавя.

— Ще запалиш една и за мен, нали?

Когато вратата се затвори след майка ѝ, Лиза, без да спира водата, се отдръпна от мивката с недоизмитите чинии, набързо избърса мокрите си ръце с кърпата, отвори прозореца и извади от джоба си цигарите. Майка ѝ категорично бе забранила да се пуши вкъщи, но на Лиза не ѝ се щеше да се облича и да излиза на площадката. Макар че отдавна беше минало обяд, тя си ходеше из къщи по пижама, неизмита и невчесана. Боже мой, в какво се превърна животът ѝ! Вече е на двайсет и пет години, а няма нито интересна работа, нито любов, нито приятели. Само безгранична омраза и неутолима жажда за мъст владеят душата ѝ. И горчиво съжаление за несбъднатите надежди, свързани с брат ѝ. Ах, Андрюша, Андрюшенка...

Лиза хвърли в пепелника недопушената цигара и горчиво се разрида.

3.

Игор Ерохин обичаше московското метро. Но най-много го обичаше в „пиковите“ часове, защото непрекъснатият и хаотичен човешки поток почти изключваше възможността да се сблъска с някой познат, а дори това да се случеше, той би могъл без никакво усилие да се слее с тълпата и да изчезне.

Застана на определеното му място — от него добре се виждаше скамейката до стълбището, което водеше към другата станция. Именно до тази скамейка трябваше да се състои срещата, която щеше да отнеме само няколко секунди и да донесе половин милион долара. Неговият дял щеше да бъде само двацет хиляди от тях, но, първо, това беше справедливо, а второ — никак не беше зле, като се има предвид, че срещата далеч не беше първата и, дай боже, не и последната. Както гласи поговорката: по-добре много пъти по малко, отколкото нито веднъж много.

До срещата оставаха още няколко минути и Игор по навик огледа препълнения с пътници перон. До отсрещната колона видя младеж с пресилено безразлична физиономия, още един се разхождаше между хората на перона. Всички са по местата си, констатира той, сега ще се появи Артъом, а след още десетина секунди ще дойде Джони. Въсъщност Игор не знаеше името на американския партньор, но тъй като на срещите всеки път идваха различни хора, той им бе дал обобщаващото име „Джони“.

Въпреки тълпата, той видя Артъом отдалече. Облечен в безличен светлокафяв шлифер, каквито носят хиляди московчани, Артъом бавно приближи до скамейката, сложи на нея куфарчето, отвори го и затърси нещо в него. Едно несръчно движение — и съдържанието на куфарчето се изсипа на пода. Артъом тромаво се наведе и започна да събира разпилените химикалки, някакви книжа в тънки пластмасови папчици и тем подобни дреболии. Лявата му ръка беше изгорена, затова той не я извади от джоба си, за да не привлича вниманието с грозната дебела превръзка. Някакъв човек, минаващ наблизко, се наведе и подаде на Артъом търколилата се по-надалече запалка. Артъом

любезно се усмихна и кимна в знак на благодарност. Това беше. Срещата се състоя.

И в този момент се случи нещо непредвидено. Точно в мига на контакта близо до Артъом и Джони се спря някаква мадама и буквално впи очи в ръцете им, а после бавно премести погледа си към лицето на Артъом. Игор се напрегна. Мадамата отмина, но Артъом направи едва забележим жест, по което Ерохин разбра, че са забелязали мадамата. Той бавно, сякаш неохотно, се отлепи от стената, на която се беше облегал, и тръгна след нея.

Мадамата се изкачи по стълбището и пое по тунела към другата станция. Игор я следваше и не я изпускаше от поглед. С крайчеца на окото си виждаше отстрани Сурик, който по време на срещата се бе разхождал по перона. Значи Артъом сериозно се бе разтревожил и за всеки случай бе изпратил след мадамата втори човек. Тя крачеше бързо, но спокойно, не се оглеждаше наоколо. Точно когато слезе от ескалатора и свърна към перона, дойде мотрисата, но тя, кой знае защо, не се качи в нея, а се спря и започна да рови в чантичката си. Мотрисата тръгна и Игор забеляза, че освен мадамата, Сурик и самия него, на празния перон бе останал още един тип. Този тип още от пръв поглед не хареса на Ерохин. Блед, тъмнокос, с напрегната физиономия и книга в ръцете, той стоеше доста далече от мадамата и внимателно я гледаше.

Перонът много бързо се изпълни с хора и подозрителният тип малко по малко взе да се приближава към мадамата, като се стараяше тя да не го забележи. Дойде следващата мотриса и в момента, когато тя заедно с тълпата пътници се качваше, мъжът с книгата плътно се приближи до нея изотзад. Мадамата се извърна и му каза две-три думи, при което лицето ѝ се изкриви от ярост. Мъжът се качи във вагона заедно с нея и взе да си пробива път надясно, към другата врата, а мадамата застана в ъгъла, извади бележник, химикалка и започна бързо да пише нещо, като хвърляше злобни погледи към мъжа с книгата. Игор се обърна, намери сред хората колегата си и леко му кимна. Подозрителният тип слезе на следващата спирка и Сурик го последва, а Ерохин остана във вагона с мадамата.

Интересна работа, размишляваше той, като я разглеждаше отстрани. Тя работи не сама, а заедно с този любител на четенето. Явно почитателят на книгите беше нарушил някаква инструкция, беше

се приближил до нея твърде много и сигурно е искал да ѝ каже нещо, а тя му е обяснила, че не е прав. Строга личност, дума да няма, изглежда, той ѝ е подчинен. И какво ли си записва там? Добре, ще видим тая работа. Да можеше да разбере дали е милицайка или не! Ако не е, тогава значи е от конкурентна група. И те искат да пробутат стоката си на американските Джонита, обаче да намериш такива Джонита иска доста работа. Артъом успя, но нали затова е Артъом, на него пипето му сече здраво, хем и чужди езици знае, като че са му родни. А конкурентите не знаят къде да се запознаят с хитрите Джонита, затова се мъчат да напишат нашите контакти. Ще ги видят колкото ушите си.

Мадамата излезе на „Таганска-радиална“ и щом слезе от ескалатора, отиде до милиционер, който дежуреше в метрото. Каза му няколко думи и му подаде листчето, откъснато от бележника още във вагона. Игор изстина. Нима все пак е милицайка? Милиционерът пъкна листчето в джоба си и ѝ кимна мързеливо.

Ерохин излезе след нея на улицата. Мадамата се огледа и се затича към спрялата до тротоара кола. Игор запомни номера, върна се в метрото и се втурна към един телефон автомат.

— Замина с кола, но преди това предаде на един милиционер някаква бележка — съобщи той. — С нея имаше и втори човек, забелязах го навреме и пратих след него Сурик.

— На всяка цена вземи бележката — чу в отговор. — Прави каквото щеш, обаче я вземи, преди да е отишла по-нататък.

Застанал край касата, Игор наблюдаваше милиционера и размисляше как да вземе тази проклета бележка. Милиционерът си стоеше спокойно и по всичко личеше, че не смята веднага да хуква нанякъде и да предава съобщението. Сигурно някой трябваше да дойде за бележката. Налагаше се да побърза, докато не се е случило това. Но какво да предприеме? Дали да не отиде при хлапака и да изиграе един сърдечен пристъп? Да се облегне на него, да го прегърне по-здраво и да измъкне листчето от джоба му? Не, няма да мине. За това трябва да си професионален „петляркаджия“, джебчия, да имаш навици.

Игор нямаше такива навици. Какво друго да измисли? Да се престори на човека, за когото е предназначена бележката? Рисковано. Може да не уцели и само да стане по-лошо. Ами да опита нещо още по-просто? Като му гледаше муцунката, момчето беше съвсем зелено, неопитно, глупаче. Значи сиромашко. Какво ще лови с мизерната си

милицайска заплатка? Я какви са му розови бузките, сигурно едва завчера е започнало да се бърсне. Игор имаше у себе си петстотин долара, козленцето не би устояло на такава сума.

Игор бързо излезе на улицата и се огледа. Вдясно от метрото започваше ограден строеж. Портата естествено беше заключена, но той лесно намери откъртена дъска — вход към затворената територия. Върна се в метрото и бързо отиде при младичкия милиционер.

— Другарю сержант — развълнувано заприказва Ерохин, — там, на строежа, май убиват човек. А на улицата няма нито един милиционер! Моля ви, елате с мен.

Милиционерът му повярва веднага. Ерохин дори не беше очаквал, че ще стане толкова бързо, дори се беше подготвил да го придумва.

— Къде? — попита милиционерът, като гледаше внушителния катинар на желязната порта.

— Има една откъртена дъска, може да се промушим. — Игор посочи с ръка надясно и го повлече за ръкава. Милиционерът влезе на територията на строежа пръв и когато плещестият Ерохин също се промуши през цепнатината и застана до него, сержантът недоумяващо се извърна:

— Тук няма никого, сигурно ви се е сторило.

— Виж какво, сержант... — Без да приказва много-много, Игор извади от джоба си портфейла и от него — петте стодоларови банкноти. — Това е за тебе.

— За какво ми ги даваш? — изуми се сержантът, но очите му веднага станаха остри като игли.

— В джоба ти има една бележка. Дай ми я и никога не си ме виждал. Става ли?

— Гражданино! — Гласът на милиционера отведнъж стана звънлив и ядосан. — Покажете си документите.

— Ама ти какво така, сержант? Петстотин долара са това. Поне разбираш ли колко нещо са? Къде ще спечелиш толкова за пет минути? Никой никога няма да научи, а ти си тръгваш с два милиона рубли в джоба. На, дръж! Давай тука бележката и да се разделяме по живо, по здраво.

Игор разбираше, че всичко се проваля, но все още се мъчеше да спаси положението, да притисне момчето, да го стъписа с

настойчивостта си, да не го остави да се опомни, да го смае с невиджданата сума, да го съблазни с лесната печалба. Не можеше да допусне мисълта да загуби парите си заради упорството на някакъв хлапак. Защото парите бяха огромни — два пъти месечно по двайсет хиляди долара. Но щеше да бъде още по-лошо, ако не изпълнеше задачата, защото неговият дял беше един от най-малките и онези, които два пъти месечно получаваха по десет пъти повече, нямаше да му простят грешката.

— Да вървим, гражданино — строго каза сержантът и в ръката му, незнайно откъде, се появи пистолет.

— Грешка правиш, момче! Ще съжаляваш после — спокойно отвърна Ерохин, обърна му гръб и посегна към дъската, която се люлееше на пироните, за да излезе навън.

Това беше един от прочутите трикове на Игор Ерохин. Един миг — и пистолетът на сержанта вече беше в ръката му.

— Още веднъж ти предлагам, едно нищо и никакво листче срещу петстотин долара! — заплашително каза той и долепи цевта до милиционерския кител — точно до сърцето.

Момчето бе притиснато до оградата, мощната ръка на Игор го стискаше за гърлото. То се опита да се изскубне и в същата секунда съвсем близо до строежа забоботи влекач.

„Абе майната ти!“ — отчаяно си помисли Ерохин и натисна спусъка. Никой не чу изстрела.

Той ловко претърси джобовете на падналия на земята сержант и измъкна бележката. На сгънатия на четири кариран лист беше написано:

„Мъж на 35–38 години, ръст приблизително 180 см, светлокафяв шлифер, държи лявата си ръка в джоба.“

Значи мадамата е засякла Артъом. Добре че тази бележка не отиде по-нататък.

Игор внимателно избърса пистолета с носната кърпа, която извади от джоба на мъртвия сержант, и като го държеше за цевта, го пъкна в ръката му.

4.

Сурен Удунян — приятелите му викаха просто Сурик — отвори широко своите необикновени очи, които придаваха на лицето му детински невинен израз.

— Абе аз нямах намерение да го убивам — каза той с тон на незаслужено оскърбено дете. — Може изобщо да не е умрял, просто е припаднал.

— Самият ти каза, че човекът е умрял — недоволно възрази Артъом Резников, машинално галейки превръзката на лявата си ръка. Попарената с вряла вода китка още го болеше, но той гледаше да не обръща внимание на болката.

— Ами... така ми се стори — невъзмутимо каза Сурик и още по-широко отвори огромните си бадемови очи, при което крайчетата на дългите гъсти ресници почти докоснаха красиво очертаните вежди. — Да не съм нещо лекар, може и да съм сбъркал. Май че нямаше пулс.

— Май че, май че... — имитира го Артъом. — Ти какво, силно ли го фрасна?

— Абе не съм го удрял. Защо да го удрям? Всичко си беше, както обикновено: приближих се изотзад, с едната ръка го гепих за врата, с другата бръкнах в джоба и същевременно с крак го подсякох. Всичко беше тихо, без звук, стара тренирана хватка. А той изхлипа някак странно и омекна. Знам ли го, може и да не е умрял.

Сурик бавно отпусна клепачи, сякаш да угаси леещата се от очите му мека светлина, която правеше лицето му чисто и добро. Устните му се свиха, по-рязко се очертаха гънките в ъгълчетата на устните му. Сега пред Артъом седеше циничен и безпощаден убиец.

— Взе ли му нещо?

— Защо да му вземам нещо? — без да вдига очи, повтори Сурик любимия си въпрос. — Хубаво място, тихо, наоколо ни жива душа, тъмно, късно. На бърза ръка пресниха документите и ги върнах на мястото им.

— Да не си оставил следи?

— Не съм дете. — Ресниците отново подскочиха нагоре, лъчистите светли очи присветнаха оскърбено.

— Добре. Та какво интересно има в документите?

— Станислав Николаевич Беркович, роден през 1957 година, московчанин, ерген, завеждащ лаборатория в някакво засукано конструкторско бюро, нещо с цветни метали май, можеш ли ги разбра!

— Леке — злобно процеди през зъби Артъом. — Не можа ли да запомниш?

— Защо да запомням? — спокойно сви рамене Сурик. — Нали ти донесох снимките, ще си ги прочетеш.

— Дай ги тука! — протегна ръка Артъом.

— Хайде де, затърчах се.

— Какво искаш сега?

— Да ми се извиниш искам, Артъом-джан — проточи с гадно попско гласче Сурик, като нарочно натъртваше на акцента.

— За какво? — смая се Артъом.

— За „лекето“, Артъом-джан, за „лекето“. Аз ти работя за парите, а не за да ти слушам обидите. За обидите си има специална тарифа.

Ресниците на Сурик се сведоха и Артъом отново видя пред себе си страшното студено лице.

Седналият вдясно от Сурик Ерохин мълчаливо дъвчеше шишчето си и с интерес наблюдаваше събеседниците. Отдалеч си личеше, че Артъом е изнежен тип, не е лежал в затвора, не знае що е нарове и приятелчетата му, види се, цял живот са били от „чистичките“. Не може да казваш на човека „леке“, лошо е, като нищо може да си изпатиш. Ей го Сурик, как веднага реагира, пак добре, че умее да се владее, седи си спокойно, усмихва се. Друг на негово място досега да е рипнал, да е катурнал масата, да е извадил камата и да е закрепял: „Леке ще ми викаш, а!“

Игор разбра, че е време да се намеси. Артъом явно не схваща ситуацията, а Сурик няма да омекне, макар да знае, че Артъом не е наясно с апашките правила, ерченето му е в кръвта. Ерохин рязко вдигна ръка, за да повика сервитьора.

— Ако обичаш, смени двете порции, вече изстинаха.

— Слушам — кимна сервитьорът. — И на вас ли да донеса?

— Не искам шишче. Донеси ми нещо леко — риба или зеленчуци.

— Имате ги! — Сервитьорът почти се затича да изпълнява поръчката. Тези тримата бяха постоянни клиенти, грехота беше да не им угоди, още повече че даваха бакшиш колкото половината си сметка.

Игор погледна часовника си.

— Сурик, провери, ако обичаш, на входа трябва да чака един човек.

Удунян мълчаливо стана и тръгна през залата към изхода. Резников го сподира със замислен поглед и се обърна към Игор.

— Какво ще кажеш?

— Ще трябва да му се извиниш, Артъом. В затвора казват „лекета“ на „свалените“.

— На кои, на кои? — не разбра Резников.

— На онези, които са били „свалени“ насила. В смисъл — изнасилени. Това е много сериозна обида. Сега Сурик или трябва да се съгласи, ако е истина, или да измие с кръв обидата. Трети изход няма. А ти не искаш да ти доказва с кръв, че не си прав, нали? С твоята кръв впрочем — делово поясни Ерохин, досдъвка си хапката и отмести чинията.

— Леле, бива си ги вашите правила — поклати глава Артъом и леко се намръщи от болката в изгорената ръка. — Но тук все пак не ви е затворът...

— Именно — кимна Игор. — Затова Сурик е готов да изчисти конфликта, стига просто да му се извиниш.

Сурик се върна и мълчаливо сложи пред Игор сгънат лист хартия, също тъй мълчаливо седна на мястото си и очаквателно вперил в Резников ясните си очи.

— Извинявай, Сурен Шаликоевич — примирително каза Артъом. — Казах го от глупост, без зъл умисъл, не съм искал да те обидя. Игор ми обясни, че съм ти нанесъл страшно оскърбление, и аз си вземам думите обратно. Още веднъж моля да ме извиниш.

„Браво!“ — удовлетворено си помисли Игор. Резников му харесваше все повече. Човекът вижда целта си и я преследва разумно и внимателно, строго по график, взема всички предпазни мерки, но без излишно презастраховане, и по пътя към тази цел не си хаби силите да доказва на някого правотата си и да се перчи пред другите.

Спокойно, учтиво и с достойнство се извини пред уличния сополанко, макар че Сурик с все карантите си не може да му се

намаже и на малкото пръстче.

Сурик изслуша извинението, леко се усмихна, извади от джоба си плик и го сложи пред Артъом. Артъом бързо прегледа снимките, навъси се, но нищо не каза.

— Ти какво получи? — обърна се към Игор, като посочи с поглед листа, донесен от Сурик.

— Сведения за собственика на колата, с която замина мадамата.

— И тъй, да видим с какво разполагаме. В момента на срещата ни засича някаква жена, тя работи с човек, който ръководи лаборатория в интересувания ни отрасъл на науката и техниката. Жената си записва моите отличителни белези и ги предава на милиционер, който поради глупост, небрежност или щастлива случайност не предава бележката на никого. Този милиционер го няма вече — той бързо измери с поглед Ерохин, — завеждащият лаборатория Беркович е под въпрос. Ще изпратя някого на адреса му да провери дали е жив. Остава жената, за която не знаем нищо, но можем да опитаме да я намерим чрез собственика на колата, с която е заминала. По всичко личи, че напоследък наистина си имаме потенциални конкуренти, тоест хора, разполагащи със същата стока. Искат да я продадат изгодно, но не знаят къде и как да намерят купувач, затова се опитват да проследят нас и нашите контрагенти, за да ни предадат на милицаите и да заемат мястото ни. Тази жена работи или за тях, или за ченгетата, или едновременно и за едните, и за другите. И ченгетата искат хляб да ядат, като нищо може да са се сдушили с нашите конкуренти. Ще премахнат нас, а после ще си делят печалбите от продажбите. Логично, нали?

Артъом говореше бавно, внимателно изграждаше фразите си и ги изговаряше докрай, без да ги прекъсва по средата, без да изпуска, както често се случва, сказуемото и без да забравя съгласуването на падежите. Игор и Сурик го слушаха и не го прекъсваха, винаги им беше интересно да проследяват разсъжденията на Артъом, чрез тях несвързаните факти се подреждаха в ясна и разбираема картинка. Нищо че Артъом е чистофайник, пипето му сече здраво.

— Като се има предвид, че сега имаме на сметката си един милиционер, а може би и Беркович, предлагам временно да покротуваме. Надявам се купувачите да проявят разбиране към нашите затруднения. От днес нататък трябва да съсредоточим вниманието си

върху тази жена от метрото, за да разберем кой е нашият конкурент. А по-нататък ще решим как да действаме.

ВТОРА ГЛАВА

1.

Настя Каменская любопитно разглеждаше гостенина си. Гледай ти, мислеше си тя, родното ми братче е дошло, сто на сто се е забъркало в нещо. Май управлява акционерно дружество, едва ли не е председател, сиреч млад бизнесмен. Явно е някаква гадост с невърнати кредити или рекет.

Родителите на Настя се бяха развели още когато тя едва бе навършила годинка. Тя искрено и силно обикна новия съпруг на майка си, казваше му татко, с родния си баща се чуваха от време на време по телефона и рядко се виждаха. Когато на баща ѝ се роди син от втория брак, Настя беше на осем години, не проявяваше никакъв интерес към брат си и никога не беше го виждала, само от вежливост питаше баща си за него. И не щеш ли, днес той се обади и помоли за разрешение да дойде.

Висок слаб блондин с безцветно неизразително лице, светли очи и възрижави мустаци, облечен в скъп костюм с жилетка, той изглеждаше самоуверен и преуспял. И освен това — богат. На Настя ѝ се свидеше времето за него, вече две седмици тя залягаше над анализа на неразкритите убийства, работата не вървеше гладко, току се закучваше, затова посещението на роднината ѝ се струваше неуместно и предварително я бе раздразнило. Но тя разбираше, че не може да му откаже: може би човекът наистина се нуждае от помощ. Все пак брат е, макар и наполовина, но пък едната му половина ѝ е родна.

— Обаче ние с тебе страшно си приличаме — усмихна се тя, докато се мъчеше да изглади смущението от първите минути. — Сигурно и двамата сме се метнали на татко. Вярно, ти си по-млад. Навърши ли вече двайсет и шест?

— Миналия месец — кимна Александър.

— Женен ли си?

— Да, скоро ще станат четири години.

— Имаш ли деца?

— Момиче, Катенка — нежно произнесе той и веднага се разбра колко обича своята Катенка.

— Саша, извинявай, но времето доста ме притиска, затова хайде веднага да минем на въпроса, съгласен? — предложи тя без заобикалки, като сметна, че реверансите дотук бяха достатъчни.

— Да, разбира се, разбира се.

Саша изведнъж млъкна, явно не знаеше как да започне. Пръстите му нервно пробягаха по вратовръзката, поспряха върху копчетата на сакото и се укротиха.

— Та какви проблеми имаш, казваш?

— Имам любовница — внезапно изтърси той.

— Е, и?

— Струва ми се, че има нещо не в ред с нея.

— В какъв смисъл? — намръщи се Настя, вече готова да изслуша някаква сърцераздирателна глупост, която няма никакво отношение към милиционерските грижи.

— По-добре да започна от самото начало. С нея се запознахме преди около два месеца. А напоследък с хората, у които сме ходили заедно, започнаха да се случват неприятни неща. И аз се страхувам, че това е свързано с нея.

— Не, драги, не успя да започнеш от самото начало — засмя се Настя. — Я да опитам аз. Има ли си име твоето момиче?

— Даша. Сундиева — уточни той.

— Години?

— Деветнайсет. Скоро ще навърши двайсет.

— Работи ли нещо?

— Щандистка е в магазин „Орион“, в отдела за дамско облекло. И учи в Хуманитарния университет, иска да стане визажистка.

— Охо-о! — възкликна Настя. — Много модерна специалност. Но къде се запозна с нея?

— В магазина. Купувах костюм за жена си...

— Банално до зъбобол — беше нейният коментар. — Как се развиха събитията по-нататък?

— Както става обикновено. Поканих я на обяд, на другия ден — на вечеря.

— Да де, и на третия ден — заедно да се събудите и да закусите. Веднага ли започна да я водиш у приятели?

— Не, след две-три седмици.

— Защо не веднага? — попита Настя, изключи чайника и отвори кутията с кафе.

— Изчаквах, исках да съм сигурен, че това няма да приключи след ден-два. Не обичам приятелите ми да приказват, че ме е зарязала поредната хубавица.

— А тя хубавица ли е? — интересува се Настя, докато разрязваше пакета бисквити.

Откъм другата стая се чу бръмченето на работещия принтер. Лъошка е заел компютъра, работи си човекът, а тя си губи времето за някакви глупости. Не обичал, видите ли, да го зарязват хубавици! Не се забърквай с хубавици, тогава няма да те зарязват.

— Даша е много красива — спокойно отговори брат й, без да обръща внимание на саркастичния тон на Настя.

— Дай сега да свържем всичко с календара — помоли тя. — Кога се запознахте?

— В края на август.

— А по-точно?

— Жена ми има рожден ден на 23-и. Значи на 19-и или 20-и.

— Кога за пръв път отидохте на гости у приятелите ти?

— Ами... някъде към средата на септември.

— „Някъде“ не ми върши работа. Дай да уточним. Защо изобщо реши да я заведеш на гости?

— Когато се срещнахме въпросния ден, оказа се, че квартирата, на която бях разчитал е заета. Нямаше къде да вървим, та се обадох на един приятел, самопоканих се на кафе.

— Значи приятелят се оказа тактичен?

— Разбира се.

Саша ни най-малко не се смути. Държеше се като пред лекар, когато при прегледа човек не вижда нищо срамно или неприлично.

— Пускахте ли телевизора, докато пиехте кафе у приятеля ти?

— Да, там имат телевизор в кухнята.

— И какво даваха?

— Не си спомням. Май някакъв филм.

— Какъв филм? — заразитва го Настя. И сама не би могла да си обясни защо изведнъж прояви такава педантичност. Засега не виждаше нищо престъпно, но нещо й подсказваше, че дори с такава дреболия като любовните преживявания на брат й трябва да се заеме сериозно.

— Не си спомням какъв беше. — Саша сви рамене. — Нали не го гледахме от самото начало, пък и изобщо не го гледахме, а си приказвахме.

— Постарай се да си спомниш нещо — актьор или поне някоя реплика.

— Май играеше Белмондо — неуверено избъбри Саша. — Беше нещо комедийно-детективско.

— Ясно. Чакай малко сега.

Настя излезе в антрето, свали от горната лавица на дрешника купчина вестници и я донесе в кухнята.

— Търси — каза тя и се тръшна на табуретката. — Преглеждай телевизионните програми за септември.

След около петнайсет минути те установиха, че първото гостуване на Александър Каменски и Даря Сундиева у приятели се е състояло на 14 септември.

— Тъй, и какво стана после? — уморено попита Настя, на която ѝ бе писнало да изпълнява сестринския си дълг.

— После още няколко пъти ходихме у мои познати. И започнаха да им се случват неприятности.

— Неприятности от какъв характер?

— Обири — тихо отговори Саша, загледан някъде встрани.

— По-конкретно, ако обичаш. — У Настя тутакси се пробуди ловджийският инстинкт.

— Единият се прибира от работа и гледа — вратата на апартамента му разбита.

— Какво е изчезнало?

— Май че нищо.

— Как така? — подрипна Настя. — Съвсем нищо ли?

— Документи, но на другия ден ги върнали. В пощенската кутия.

— Викали ли са милиция?

— Не, защо да викат? Не е изчезнало нищо ценно. Само вратата била повредена. А с милицията човек си има само ядове. Извинявай — сети се той.

— О, не се извинявай — махна тя с ръка. — Самата аз миналата година веднъж се прибирам вкъщи и гледам — вратата ми отворена. И аз не извиках милиция по същите съображения.

— Ама сериозно?! Бяха ли те обрали?!

— Не, шантажираха ме. Не се разсейвай, Саша, разказвай по-нататък.

— Ами... после друг мой познат го обраха във входа му.

— Взели ли са му нещо?

— Само документите. И тях ги върнали на другия ден.

— Страхотно! — Кой знае защо, Настя се развесели. — Давай нататък.

— После обраха още един приятел, а у четвърти пак влязоха с взлом.

— И на всичките са им вземали документите и на другия ден са ги подхвърляли, така ли?

— На всичките. Та затова се страхувам да не би Даша да ги насочва. Но си мисля, че работи не за крадци, а за някакви мафиоти, на които им трябва подправени документи. Те търсят хора с подходящи данни, документите на шлосера чичо Петя изобщо не им трябва за техните машинации. А повечето от моите приятели са предприемачи, банкери, брокери, с една дума — финансово-кредитно съсловие.

„Има право братлето ми — помисли си Настя. — Да се използват крадени документи е опасно, собствениците им го заявяват в милицията и в КАТ, за да им издадат нови, а откраднатите влизат в специален списък. Много по-безопасно е да се направи копие. Документът не е в списъка за издирване, номерата са истински, хартията и печатите се обработват майсторски, сега има големи спецове по тези неща, такива спецове, дето Монетният двор не ги е и сънувал. И името в документа е истинско, само дето снимката е друга. Ако се случи да го проверят, всичко е наред — паспортът или шофьорската книжка с тази серия и номер са издадени именно на един-кой си гражданин. Като в аптека. Не е изключено красавицата Даша да е свързана с група, която изработва фалшиви документи на конвейер. Престъпното съсловие получава тясна специализация, както разправяше комикът Райкин.“

— Колко пъти сте ходили заедно на гости? — попита тя и си наля втора чашка кафе.

Чашката, поставена пред брат й, си стоеше недокосната. Въпреки външната самоувереност и спокойствието си, брат й изживяваше разговора доста тежко.

— Шест пъти.

— Сигурен ли си?

— Настя, та аз не дотичах при теб веднага. Дълго мислих, рових в паметта си, съмнявах се. Излиза, че ние сме отивали на гости, а след 2–3 дена са ставали обирът или кражбата.

— У шестима различни домакини ли сте били?

— Да, никъде не сме ходили по два пъти.

— А ограбените са само четирима, така ли?

— Четирима — потвърди Саша.

— А защо? Има ли някакво обяснение?

— Нямам представа.

— Кога стана първата кражба?

— На 4 октомври, във вторник. Преди това, в събота, на първо число, сме отишли на гости, а във вторник домакините ни са били обрани.

— А другите, у които сте ходили преди 1 октомври, не са ли пострадали?

— Там е работата, че не са. През септември сме ходили у двама мои приятели и с тях всичко е наред. Всичко започна през октомври. Та затова си мисля, че отначало тя просто е оглеждала кръга на познатите ми, докато се е убедила, че това са подходящи кандидатури за копиране на документите им.

— А ти самият вярваш ли в това? Логиката — добре, но сърцето подсказва ли ти нещо?

Саша дълго мълча и съсредоточено бърка захарта в чашата с изстиналия чай, преди да отговори.

— Трудно ми е да преценя, Настя — предпазливо подзе той. — Даша е необикновено създание. Това не може да се изрази с думи. Дори езикът ми не се обръща да ѝ кажа за тези кражби. То е все едно да купиш букет свежи цветя и веднага да ги изхвърлиш на бунището. Нелепо и жестоко. Това е, което ми казва сърцето. А умът ми говори малко по-другояче.

— Как например?

— За какво съм ѝ аз? Не съм никакъв красавец или супермен. Откъдето и да го погледнеш, не съм любовник, за когото да ѝ завидят. Вярно, пари имам, и то доста, но Дашка не вижда тези пари и няма никаква полза от тях. Не може да гледа на мен като на бъдещ съпруг, защото аз нямам ни най-малко намерение да се развеждам и тя го знае

прекрасно. Затова съм принуден да мисля, че има някакъв користен интерес.

— Ами ако е любов? — насмешливо попита Настя. — За любовта забравяш ли?

— Любов ли? — Той озадачено погледна сестра си и изведнъж избухна в смях. — Та може ли да ме обича някой? Как можа да ти хрумне, сестричке! Мене в живота ми никой никога не ме е обичал, от малък ми викаха мижав малоумник или белезникаво плашило, а също и плъхче и бледа спирохета. Грозничък съм и имам отвратителен характер. Винаги съм си купувал жените, като се почне от първата, с която изгубих девствеността си. И жена ми не ме обича. Отношението ѝ към мен е чудесно, приятели сме, но тя не ме обича. Омъжи се за парите и перспективите, а не за мен.

— А ти тогава защо се ожени за нея?

— Не съм се оженил. Купих си майка за бъдещото си дете. И съм благодарен на съдбата, задето тя стана не само майка на момиченцето ми, но и мой приятел. Дори не бях разчитал на това.

— Чакай, но нали каза, че не си харчил пари по Даша? Значи нея не си я купил?

— Опитвах се, както обикновено, да ѝ правя подаръци, естествено скъпи, но тя отказваше. Именно това ме кара да се съмнявам. Какво търси от мен?

— Глупости! — ядоса се Настя. — Говориш абсолютни глупости. Защо да е невъзможно да те обичат? Защото ти сам си го мислиш? Клеветиш и себе си, и момичето.

— Ами кражбите? — жално попита Саша. Личеше си, че и на него му се гади от собствените му подозрения.

— Да, кражбите — замислено каза Настя. — За кражбите трябва да помислим. Я да взема аз да видя лично твоята красавица. На работа ли е утре?

— Втора смяна, от три до осем. Знаеш ли къде е магазинът?

— Знам. Не си ѝ казвал за мен, нали?

— Не.

— Добре, утре ще прескоча.

Неочаквано Саша се усмихна и извади портфейла си.

— Вземи малко пари. — И ѝ подаде неразпечатана пачка.

— Това пък защо? — учуди се Надя.

— Да си купиш нещо, като претекст. Там всичко е много скъпо.

„Точно така — помисли си тя. — За да поразгледам тази Даша, трябва да премеря най-малко десет рокли. А ако след тези мъки не купя нещо, може да ѝ се види подозрително. Братчето ми изобщо не е глупаво. Въпреки бръмбарите в тавата си.“

Настя затвори вратата след Саша и влезе в стаята, където Льоша съсредоточено работеше на компютъра.

— Знаеш ли, Льошик, имам си много интересен роднина — каза тя, приближи и го прегърна през раменете. — Смята, че не е възможно да го обичат.

— Така ли? — разсеяно попита Чистяков, без да прекъсва работата си. — И защо?

— Грозничък е и има лош характер.

— И това ли е? Горкият, да знаеше какъв е характерът на сестра му! И пак се намери един идиот в мое лице, който я обича. Да ти освободя ли мястото? Вече привършвам.

— Благодаря, Льошенка. А какво имаме за вечеря?

— Мисля, че са останали малко кюфтета.

— Аз пък мисля, че ги изядохме вече — усъмни се Настя.

— Край. — Льоша изключи програмата и стана от бюрото. — Сядай, светило на борбата срещу убийствата. Най-сетне разбрах защо не искаш да се омъжиш за мен.

— Защо? — полюбопитства тя, докато търсеше своята директория в компютъра. — Каж ми, поне да знам.

— Защото си мързелива и не си никаква домакиня. Докато те моля за ръката ти — а го правя вече почти петнайсет години, — аз в известен смисъл съм зависим от теб и ти си правиш каквото искаш с мен. Ако се оженим, ще си върна свободата и независимостта и кой тогава ще те храни, лошо момиче такова?

— Ако не ме храниш, ще се разведе — обеща Настя и започна да чертае на екрана своята таблица.

— Приказки! Щяла да се разведе — промърмори Чистяков, докато събираше от бюрото записките си. — Тебе те мързи един сандвич да си направиш, камо ли да тръгнеш да се развеждаш.

2.

Дмитрий Сотников гледаше с усмивка седемте деца, които старателно рисуваха натюрморт. Макар и талантиливи, пак са си деца — непосредствени, палави, много забавни. Дмитрий обичаше своите ученици, той изобщо обичаше децата и по никакъв начин не би се съгласил да вземе по-големи младежи. В художественото училище, което през последната година се сдоби с помпозното име Академия по изкуствата, той работеше вече десет години и през всичките тези години в групата му не бе имало нито един ученик от горните класове.

Общуването с децата винаги го радваше, но днес към края на часовете лекото, радостно настроение постепенно се отдръпваше, отстъпвайки място на някакво смъртно недоволство. Ами разбира се, мерна му се мисълта, днес е четвъртък, днес ще дойде Лиза. Пак ще се леят спомени, приказки за Андрей, сълзи, накрая ще последва задължителният като кафето за закуска секс. Всичко това ще бъде тягостно, но все пак утехата му ще бъде, че на Лиза ще ѝ поолекне. Съвсем мъничко, но ще ѝ поолекне.

Щом приключи занятията и пусна учениците, Сотников тръгна да се прибира, като пътем се отбиваше в някои магазини за продукти. Лиза ще дойде, както обикновено, в осем, преди това той искаше да разтреби жилището и да вечеря. Лиза никога не седнаше на масата с него и ако не успееше да хапне, преди тя да дойде, трябваше да гладува, докато гостенката му си тръгне.

Вкъщи Дмитрий тъжно огледа неуютното си жилище. Ергенският живот на художника бе сложил отпечатъка си върху целия апартамент — като се започне от неизмитите прозорци и се свърши с тенджерите с изпочупени дръжки. Той с всички сили се стараеше да поддържа чистотата, редовно миеше пода и бършеше праха, но все не му достигаше време да измие прозорците, а да купи нови съдове и да ремонтира капещия кран в банята не се и сецаше.

Лиза дойде малко след като старинният часовник на стената удари осем. През последните девет години тя носеше само черно, и днес беше с черен панталон и широк черен пуловер. На Дмитрий не му

харесваше този проточил се траур, а и окото му на художник, възискателно към хармонията между цвят и форма, виждаше, че черното изобщо не ѝ отива. Висока, с едър кокал, с тъмноруса коса и сиви очи, с цялата си стегната спортна фигура тя би могла да излъчва здраве и смях, страшно биха ѝ отивали бели дънки и ярка фланелка с весела рисунка. Ала вместо това, Лиза упорито носеше траурни дрехи, рядко се усмихваше, а скръбното изражение сякаш навеки бе залепнало за лицето ѝ.

— Как ти мина денят? — попита Дмитрий, докато окачваше якето на Лиза в антрето.

— Както обикновено. Ходих на гробищата, измих паметника, сложих цветя във вазата.

— Кога тръгваш на работа?

— Сигурно след една седмица. Ще видим. Още не съм решила.

— А лекарят какво казва?

— Че какво ли умно може да каже тоя лекар! — пренебрежително отвърна Лиза. — Каквото аз поискам, това ще каже. Ще видим — повтори тя, — ако имам настроение за работа, няма да поискам още болнични.

След преживения преди девет години шок, когато пред очите на Лиза четири момчета убиха по-малкия ѝ брат, тя периодично лежеше в болница с психоза, а после задълго си оставаше вкъщи — да се долекува.

— Знаеш ли — оживено подзе тя и се намести в уютното дълбоко кресло, което Дима бе наследил от прабаба си заедно със старинния стенен часовник, — Андрюша много е харесал сините хризантеми, които му бях занесла миналия път. Отдавна съм забелязала: ако му харесват, цветята дълго не увяхват. Днес пак сложих същите. Как мислиш, дали му харесват самите хризантеми, или това, че са сини?

„Хайде, започна се — уморено си помисли Сотников. — Безполезно е да ѝ обяснявам, че не е възможно Андрюша да харесва или да не харесва нещо, защото вече от девет години не е между живите. Лиза не иска да разбере това, не иска да се примири със смъртта на брат си, но тъй като е безсилна пред факта, че е мъртъв, сега е затънала в едни религиозни мътилки, проповядващи нещо си за безсмъртието на душата. От там са и тия приказки, и ходенето по

гробница всяка седмица, че и по-често, и ежедневното разтребване на стаята му, в която през всичките години след неговата смърт се поддържа идеален ред, сякаш е отишъл на училище и след два часа ще се прибере. Защото, видите ли, душата на Андрюша била тук, с нас, тя всичко виждала и всичко разбирала и ние трябвало да се отнасяме към нея така, сякаш той е жив. Лиза все пак е по-лек случай, майка ѝ обаче съвсем е откачила, кажи-речи, всеки ден ходи на черква, дори се е кръстила. Превърнали са жилището в мавзолей, отрупали са всички стени с картини и снимки на момчето и в този мавзолей отглеждат и поливат мъката си, сякаш е цвете, та да разцъфва все по-разкошно. А аз търпя всичко това девет години, защото ужасно ми е жал за Лиза. Брат ѝ беше гениален художник, никога не съм имал по-талантлив ученик. Андрей беше истински вундеркинд, не само художник, но и блестящ поет. А Лиза беше Сестрата на вундеркинда, и то Сестра с главна буква, защото и за това е нужен талант. Тя умееше да бъде толерантна, знаеше как да уталожва кризите му, когато Андрей започваше да хвърля четките по пода и да крещи, че е нищожен цапач и никога вече няма да пипне палитра. В момчето беше целият ѝ живот, всичките ѝ надежди, тя дишаше чрез него и за нея би било равносилно на смърт да признае, че вече го няма. Горкото ми безумно момиче.“

— Не, все пак сигурно най-важното е, че цветята са сини — продължаваше Лиза, без да забелязва, че Сотников почти не я слуша. — Спомняш ли си, Андрюша нарисова портрета ми в костюм на принцеса? Там съм с една рокля на сини цветя. Цветята всъщност бяха розови, но той ги направи сини, каза, че така било по-хубаво. Спомняш ли си?

— Спомням си — усмихна се Дима. — Беше невероятен портрет.

— Да-да — подзе Лиза и тръсна глава, — на изложбата го видях някакъв чужденец и искаше да го купи, но Андрюшенка му отговори: „Това е портретът на сестра ми, на моята принцеса. Не се продава, защото аз искам моята Лиза винаги да бъде с мен.“

Гласът ѝ потрепери, по бузите ѝ потекоха сълзи. Спомените за брат ѝ бяха все така болезнени. Дмитрий приседна на страничната облегалка на креслото, прегърна момичето, притисна главата му до гърдите си. Той знаеше, че да я успокоява и утешава е безполезно губене на време, трябва просто да изчака тя да спре да плаче.

— Ами помниш ли как седяхме с теб точно както сега в ателието, ти ме галеше по главата и ми говореше, че Андрюша е необикновено талантив и картините му ще заминат на изложба в Париж, а ние ще го придружаваме и ще се разхождаме по булевард „Кроазет“? — изхлипа Лиза.

— Помня, разбира се — тихо отговори Сотников. Всъщност нищо такова не помнеше, но беше опасно да се спори с Лиза.

— Аз бях на шестнайсет и бях влюбена в теб до уши, а ти дори не го забелязваше. Нали?

— Да. Тогава ти беше ужасно мило момиченце, но просто едно малко момиченце, а аз бях учител на брат ти, стар и солиден човек, бях на цели двайсет и седем години.

— Да, но когато ме прегръщаше и ми говореше за Париж, сърцето ми замираше. Беше като приказка. Дим, а кога осъзна, че ме обичаш?

„Никога“ — мислено произнесе Дима, но, разбира се, на глас каза съвсем друго.

Отношението му към Лиза беше сложно и объркано. До известен момент тя наистина беше за него само едно мило момиченце, сестра на неговия ученик. Като опитен педагог, той естествено виждаше, че тя е влюбена в него, но кой мъж учител не се е сблъсквал с такива неща? Нормално явление, дори не е прието да му се обръща внимание. Лиза водеше брат си в училището, търпеливо седеше в ъгъла и докато чакаше да свърши часът, тихо си бърбеше със Сотников за разни незначителни неща. Понякога Дмитрий я молеше да позира на учениците и тя на драго сърце се съгласяваше.

След смъртта на единайсетгодишния си брат Лиза продължи да ходи при художника, сякаш нищо не се бе променило, разговаряше с него за Андрей, за неговите картини и стихове. Тези посещения бяха редовни и сякаш съвсем естествени. Отначало Дима очакваше след време раните да заздравеят и тези тягостни посещения постепенно да секнат, но минаваха месеци, години, а Лиза, когато не беше в болница, продължаваше да идва в училището всеки четвъртък. Когато той взе да се тревожи, вече беше късно да се промени каквото и да било. Е, какво да й каже? Как да й обясни, че не бива да идва при него? Такова нещо се казва или веднага, или никога. Това е една от най-разпространените клопки, които могат да ти поставят съжалението и състраданието. И

Дмитрий търпеше. Искрено съжаляваше Лиза, а себе си виждаше като коравосърдечен и бездушен човек, защото не можеше да се насили да изживява загубата на момчето със същата неистова сила.

Станаха любовници, когато Лиза навърши двайсет години. Това не му достави никаква радост, но Лиза сякаш живна малко, поотърси се, макар и за кратко, подаде глава от своята траурна черупка, в която се криеше постоянно. И тогава Дима Сотников реши, че ако е в състояние да направи нещо за нея, трябва да го направи въпреки всичко, въпреки другите жени, в които се влюбваше и с които спеше. Щом съществува илюзия, която помага на Лиза да овладява мъката си, той няма право да разрушава тази илюзия. Щом любовта ѝ към него може да я крепи, той не бива да я лишава от тази подкрепа. Разбира се, това решение беше взето в ситуация, когато след един несполучил кратковременен брак Дима беше сигурен, че през близките три-четири години няма да повтори опита си да създаде семейство. Какво ще прави с Лиза, ако в живота му се появи жена, за която би пожелал да се ожени, Сотников не знаеше, но си казваше, че когато това се случи, тогава ще му мисли. И през ум не му минаваше да направи предложение на Лиза. Той изпитваше към нея много добри чувства и дори можеше веднъж седмично да демонстрира това в леглото. Но не я обичаше.

3.

Наближаваше шест часът и Настя си помисли, че ако Лесников не дойде до десет минути, ще трябва да се потътри сама към магазин „Орион“.

Тя вече не си спомняше кога за последен път си бе тръгнала от работа в шест, обикновено оставаше до късно, размишляваше върху фактите и събитията, чертаеше сложни схеми, градеше най-невероятни версии и измисляше хитри и оригинални начини те да бъдат проверени. Веднъж, за да разкрие серия от убийства, дори се принуди да прочете няколко трилъра на френски и италиански. Отначало колегите на Настя свиваха рамене и недоверчиво се усмихваха, след като началникът им, Виктор Алексеевич Гордеев, по прякор Житената питка, им съобщи, че е взел в отдела човек, който ще се занимава с анализи. Не виждаха особен смисъл в това и смятаха, че шефът им просто по нечия молба е уредил нечия щерка, а тъй като тя не познава детективската работа и нищо не умее, са й измислили въпросната митична аналитична работа. Това им се виждаше правдоподобно, още повече че вторият баща на Настя, Леонид Петрович, беше работил четвърт век като криминалист и с Житената питка бяха добри приятели.

Това беше преди десет години и трябваше да мине доста време, та ехидните усмивчици и ядните погледи постепенно да изчезнат от физиономията на служителите от отдел „Тежки престъпления срещу личността“. Настя работеше за всички, изпълняваше всякакви молби и поръчения. Всеки можеше да отиде при нея и да каже: „Нещо не ми върви с комбинацията, която съм замислил. Връзката се къса ето тук и ето тук.“ Каменская се заключваше отвътре в кабинета си, вадеше прочутите си листове, чертаеше по тях неразбираеми стрелчици и кръгчета, а след два часа представяше пълен анализ на причините комбинацията да не върви и даваше съвет как да се отстранят тези причини. Тъй като притежаваше ясната методичност на математик, за когото думите „това не може да бъде“ не съществуват, тя обикновено не изпускаше нито една версия и нито едно обяснение, колкото и

невероятни да изглеждаха те на пръв поглед, а прекрасната ѝ памет ѝ позволяваше да помни много сведения, които при първо поискване изваждаше на бял свят, за да ги съпостави, и след подобни съпоставяния те понякога лъсваха в съвсем друга светлина.

Днес Настя бе решила да изпълни обещанието, което бе дала на брат си, и да види какво представлява странното момиче Даша Сундиева. За да изпълни замисъла си по най-добрия начин, ѝ се искаше да отиде до магазина с хубава скъпа кола. Затова чакаше с нетърпение колегата си Игор Лесников, който притежаваше лъскаво беемве. Още сутринта го бе помолила да ѝ помогне и Лесников, винаги строг и сериозен, бе кимнал мълчаливо и бе хукнал по своите си работи. Настя така и не бе разбрала смяташе ли той да изпълни молбата ѝ или не.

Когато стрелките на часовника показаха шест без две минути, Настя започна да се облича. Беше безсмислено да чака повече, ако смяташе да прекара в магазина поне един час, а магазинът затваряше в осем. Вече заключваше кабинета, когато видя в края на коридора Лесников — той крачеше към нея, без изобщо да бърза.

— Къде си тръгнала без мене? Да не си променила плановете си? — попита я спокойно.

— Не, просто изгубих надежда, че ще дойдеш.

— Но нали ти обещах! — невъзмутимо отвърна Лесников. — Как бих могъл да не дойда? Ако нещо ми беше попречило, щях да ти се обадя по телефона.

За любезността и точността на Игор Лесников из Московското управление на вътрешните работи се носеха легенди, които понякога се превръщаха в анекдоти. Коридорите на „Петровка“ 38 вероятно не бяха виждали по-сериозен и спокоен човек, откак бе построено зданието. На това отгоре той беше красив и половината от женското население на страната, наречена „Московско управление на вътрешните работи“, тайно въздишаше по него. Но Лесников беше примерен, любящ съпруг и щастлив баща, никой не би могъл да го упрекне в каквото и да било: през тези дълги години нито една служителка на „Петровка“ не бе получила знак на внимание от него.

Когато стигнаха до „Орион“, Настя го помоли:

— Паркирай така, че колата да се вижда от магазина през витрината. Аз ще вляза, след десет-петнайсет минути ще изляза, ще си

поприказвам малко с тебе и след това можеш да си тръгваш.

— Добре — кратко отговори Игор и грижливо паркира автомобила.

„В живота ми започна период на запознаване с богатството — присмехулно си помисли Настя. — Първи беше Льошик с роклята за шестстотин долара, после брат ми, милионерът, а сега и магазин, където цените дори във валута са с много цифри.“

Настя забеляза Даша Сундиева от пръв поглед. В този скъп магазин имаше съвсем малко посетители, а отделът за дамско облекло беше буквално пуст.

Брат ѝ не си въобразяваше, Даша наистина беше красавица. При това не беше красива в пълния смисъл на думата. След като я разгледа по-внимателно, Настя забеляза, че чертите на лицето ѝ далеч не бяха правилни, кожата ѝ не беше много хубава, а краката можеха да бъдат и по-дълги. За сметка на това тя имаше разкошна гъста златистомедна коса, която падаше на плътни вълни по раменете ѝ, яркосини очи, чаровна руменина по скулите и трапчинки на бузите. Но най-хубавото в това момиче беше изражението на лицето му — приветливо, радостно, открито и доброжелателно, тъй че то сигурно би изглеждало красиво дори всъщност да беше истински грозно.

Настя влезе в отдела и се спря, оглеждайки щендерите с най-разнообразни модели дамски дрехи.

— Добър вечер. Мога ли да ви помогна? — тутакси дойде при нея продавачката, грейнала в добре тренирана професионална усмивка.

— Може би — загадъчно отговори Настя. — Имам доста сложен проблем.

Очакваше при тези думи Даша да загуби интерес, но сбърка. Момичето грейна още повече и радостно се изчерви.

— Надявам се заедно да решим проблема ви, дори да е много сложен.

„Спечели една точка — помисли си Настя. — Това, което правиш, ти е интересно. Сега да видим колко грамотно правиш това, което ти е интересно.“

— Трябва ми делови костюм, с който да ходя на работа. Но имам редица условия: първо, полата не бива да бъде къса, второ, той не бива да спъва движенията ми, трето, трябва да бъде такъв, че да може да се носи с обувки с нисък ток или изобщо без ток, четвърто, не бива да

бъде ярък или много официален, пето, да е от немачкаем плат и да не се нуждае от ежедневно гладене. И най-сетне, шесто, трябва да ми отива. Това май е най-трудното. Е, какво, ще се справим ли?

Даша весело се усмихна.

— Колкото по-трудна е задачата, толкова по-интересно е да я решаващ. Съгласна ли сте?

— Ами... общо взето, да — слиса се Настя от тези думи, защото те бяха нейни, произнасяше ги твърде често. Интересно момиче е тази Даша Сундиева. Без никакво усилие спечели втора точка.

— Тогава да започнем от най-важното. Хайде да решим какви костюми ви отиват, а пък вече после от тях ще избираме такива, които да отговарят на вашите условия.

— Най-сложното е, че на мен изобщо не ми отива костюм, затова не знам какъв трябва да бъде. Просто ми се налага да ходя на работа с костюм, тъй че съм принудена да си купя. Инак предпочитам друг вид дрехи.

Даша се отдалечи на няколко крачки и заразглежда клиентката си.

— Обърнете се, ако обичате. Така, добре. Разкопчайте якето, а най-добре да го свалите. Бюст четирийсет и осем — петдесет, талия четирийсет и шест, ханш четирийсет и шест, четвърти ръст. Нищо чудно, че ви е трудно да си купите дреха.

— Защо? — изненада се Настя. Някак си не беше се замисляла за това, защото нищо не си купуваше. Имаше съвсем приличен гардероб, защото майка ѝ, която често излизаше в чужбина и живееше дълго там, редовно ѝ изпращаше скъпи модерни дрешки, но на практика Настя никога не ги обличаше, защото предпочиташе дънки, фланелки лете и пуловери зиме, както и удобни маратонки.

— Причините са две. Първо, дрехите, които ви стоят добре на талията и ханша, са ви тесни в бюста, а дрехи, които ви стават в бюста, стоят халтаво на талията. По принцип сте четирийсет и осми номер, но за вашия ръст сте прекалено слаба. Не боледувате ли?

— Не. Просто се храня неправилно, пък и работата ми е нервна — поясни Настя, преди да е успяла да съобрази, че едва ли не се впуска в откровения с това непознато, и то подозрително момиче. Май има дарба да предразполага хората?

— Вторият проблем е, че на външния ви облик му липсва индивидуалност. По някаква причина вие го криете или не го създавате. Затова нищо не ви отива.

— Не ви разбрах — навъси се Настя.

Всъщност прекрасно бе разбрала всичко и бе принудена да си признае, че хлапачката го бе казала много точно. Умна е, мисли бързо, има богат речник, който ѝ позволява да формулира мислите си достатъчно точно и същевременно стегнато и тактично. Набито око на професионалист. Природно обаяние, привлекателно за хората. Умение да разговориш събеседника и да го подтикнеш към откровеност. Колко точки набра, Даря Сундиева? Шест. Браво. Нищо чудно, че брат ми Александър се е влюбил в тебе до полуда. Но ако е прав в подозренията си, тогава си дяволски опасна престъпница, защото с твоите данни можеш да направиш големи бели.

— Ще се постарая да ви обясня — продължи продавачката. — Какво имаме предвид, като казваме, че една рокля отива на жената или не ѝ отива? Първо, съчетанието на цветовете: цветът на дрехата трябва изгодно да подчертава или откроява цвета на косата и очите. Второ, съчетанието на стиловете: моделът и стилът на дрехата трябва да отговарят на образа, който жената си създава и поддържа чрез прическата, грима, украшенията, осанката, чрез походката и маниерите си, дори чрез говора. Разбирате ли ме?

Настя кимна.

— Продължавайте, моля. Много е интересно.

— Съгласете се, когато една жена по изтъркани джинси и каубойско яке си направи вечерен грим, сложна прическа и се окичи с брилянти, това е нелепо. Точно толкова нелепо е облечена в скъп костюм жена да ходи несресана и с евтина бижутерия на шията и ушите. Или пък дама с вечерна рокля да говори дрезгаво и да псува като хамалин. Образът трябва да бъде цялостен, разбирате ли?

— Да, естествено.

— За да подберем костюм, който ви отива, трябва да видим образа ви. А вие нямате такъв.

— Тоест искате да кажете, че съм никаква?

— Вие се правите никаква — разпалено възрази Даша. — С вашите природни дадености можете да бъдете всякаква, но вие, кой

знае защо, не го желаєте. Или не знаете как да го направите. Затова хайде да решим каква искате да бъдете, а после ще продължим.

„Седем точки — мислено преброи Настя. — Пръв ми разкри природните особености на моята външност вторият ми баща преди много години, когато ми обясни, че върху моето невзрачно безцветно лице може да се нарисува абсолютно всичко — от грозота до ослепителна красота. Може умело да се полага грим, да се сменят цветът на косата и очите, прическата и походката, гласът и начинът на говорене. Аз се учих на всичко това в младостта си, а мама ми изпращаше от чужбина разноцветни контактни лещи и специална козметика. Тъй че владее изкуството на създаване на образ не по-зле от тази визажистка. Друг е въпросът, че почти не използвам това изкуство в ежедневието, защото изобщо не ми е интересно как изглеждам и дали мъжете ме харесват. Интересно ми е да решавам задачи.“

Тя припряно погледна часовника си, после изви очи през витрината към улицата. Бляскавата кола на Лесников беше съвсем наблизо и се виждаше добре.

— Чувствам, че ние с вас ще се заемем с моите проблеми сериозно. Трябва да пусна шофьора да вечеря. Сега ще се върна.

Настя отиде при колата, отвори вратата откъм мястото на пътника.

— Благодаря ти, Игор, много ми помогна. Я сега погледни зад гърба ми, към витрината. Виждаш ли там едно момиче?

— Блондинка ли? Виждам я.

— Гледа ли към нас?

— Не, застанала е с гръб.

— Слез, ако обичаш — помоли го Настя, — не мога да стоя наведена, гръбът ме боли.

— Защо тогава не седнеш в колата?

— Не, искам тя да ме види заедно с теб и колата. Създавам образ на заможна дама с приумици.

Игор слезе от колата и застана с лице към витрината.

— Е, какво прави тя? — нетърпеливо попита Настя. Искаше ѝ се по-скоро да се върне в магазина при странното и дори подозрително момиче Даша и да продължи експеримента си.

— Излезе от отдела. Аха, отиде в съседния, разговаря с продавачката, отива при манекените — тихо коментираше Лесников.

— Сваля от тях перуки. Една, две, три, четири перуки, пак отива при продавачката, връща се в своя отдел. Подрежда перуките на щанда. Обръща се. Гледа ни.

— Сигурен ли си, че ни гледа?

— Абсолютно, усмихва се.

— Какво, на тебе ли се усмихва?

— Не, на нещо, което сигурно си мисли. Физиономията ѝ е замислена.

— Още ли ни гледа?

— Аха. Мисля, че те изучава от главата до петите.

— Добре, достатъчно — реши Настя. — Видя красивата кола с красивия шофьор, мога да се връщам. Всичко хубаво, Игорьок!

Когато се върна в магазина, Настя веднага видя, че щендерът до щанда на продавачката е пълен с костюми. Много добре си спомняше, че когато разговаряше с Даша, този щендер беше празен.

— Всичко наред ли е? — приветливо ѝ се усмихна продавачката. — Тогава да продължим, ако не сте се отказали. Подбрах за вас костюми и перуки, за да можем да помислим какъв образ ще си създавате. Предлагам ви да изберете между платинена блондинка с масленозелена цветова гама или средно руса със сиви и бледолилави оттенъци.

— А каква е разликата? — попита Настя, почувствала се като изпитващ професор. Тя прекрасно знаеше каква е разликата, за нея беше важно да чуе отговора, за да провери Даша.

— Платинената блондинка в съчетание с масленозелени оттенъци ще ви даде образ на жена с минало, страдала, обичала, сдържана, външно студена, но без това да изключва една природна страст. Средно русата коса в съчетание със сиви и бледолилави цветове създава образ на кротка, сговорчива, добра, домашна жена, открита и нежна. Избирайте.

След час Настя си тръгна от магазин „Орион“ с един купен с парите на брат ѝ костюм от масленозелена коприна и със смътното усещане, че синеоката златокоса Даша Сундиева е много по-сложна, отколкото би я преценил и най-пристрастният и склонен към подозрения съдия. Умните и проникателни хора рядко са открити и доброжелателни, защото умните и проникателни хора винаги те виждат като на рентген, с всичките ти нелицеприятни мисли. След

което тяхната доброжелателност рязко спада. Хора като Даша просто не съществуват. Настя беше сигурна, че у нея има нещо престорено. И тъй като не е възможно да имитираш ум, професионализъм и проникателност, ако си неграмотен глупак, остава да си мислим, че изкуствени са приветливостта, добротата и откритостта. Твърде вероятно е, братко, да не грешиш. Определено има нещо съмнително в твоето момиче.

Още с отварянето на вратата вкъщи Настя чу звъненето на телефона.

— Вдигни! — извика ѝ от вътрешната стая Чистяков. — Сигурно е пак брат ти, вече десет пъти те търси.

Наистина беше Александър Каменски, който с вълнение очакваше каква присъда ще произнесе Настя.

— Засега не мога да кажа нищо определено — честно каза Настя. — Може би си прав, но не мога да бъда напълно сигурна.

— Какво да правя тогава? — притеснено попита той.

— Не се тръшкай. Дръж се, сякаш нищо не се е случило, срещай се с Даша, само не я води на гости. А аз след ден-два ще повтора посещенияето. Може нещо да се проясни.

— Признателен съм ти, сестричке. Извинявай, че ти отнемам от времето — благодари ѝ Саша.

4.

Докато караше жигулата си по Ленинградското шосе от летище Шереметиево към града, той си мислеше, че бензинът едва ще му стигне да се прибере. Денят му се бе случил натоварен, Игор Ерохин бе сновал из цяла Москва, но докато той бе пристигал с една кола до дадено място, а си бе тръгвал с друга, неговият преследвач не бе сменял колата и към края на деня проблемът с бензина бе станал особено остър.

През целия период на наблюдението, продължило почти три месеца, човекът, който следеше Ерохин, бе ходил до Шереметиево най-малко десет пъти. Игор ту бе вземал някой самолет, ту бе изпращал някого, ту бе посрещал хора с многобройни куфари и сакове. Наблюдението не се водеше систематично, само при възможност, когато този човек имаше свободно време, тъй че той все още не разполагаше с подробна картина на начина на живот на Ерохин, но такава картина не му и трябваше. Човекът в бялата жигула знаеше точно какви сведения иска да получи и търпеливо, използвайки всеки свободен час, следеше Игор и си отбелязваше къде ходи той и кога какво прави, с кого се среща, по какви маршрути се прибира вкъщи вечер. Този човек беше търпелив, умееше да се спотайва и да чака, непреодолимата необходимост да действа му бе непозната.

През последните дни преследвачът бе забелязал, че Игор следи някаква млада жена, и то го прави не сам, а поред с още двама приятели. Впрочем приятелите може да бяха и повече, защото шофьорът на жигулата не следеше Ерохин постоянно. Това му се видя забавно. Да наблюдаваш наблюдаващ. Той не изпитваше интерес към тази жена и не се опитваше да разбере коя е и защо Игор и неговите приятели я следят. Той имаше съвсем друга задача.

Микробусът, с който пътуваше Игор, влезе в един двор и спря пред входа. Заедно с Ерохин слязоха още трима мъже и започнаха да разтоварват огромни куфари и сакове. Човекът с жигулата не влезе в двора, беше виждал тази процедура неведнъж и знаеше, че в саковете и куфарите има докарани от куфарните търговци кожени изделия от

Турция и Гърция, които утре ще се появят на пазара в Лужники или Конково. В това нямаше нищо интересно.

След като разтовари багажа и го пренесоха в сградата, Игор се качи в микробуса и пое към дома си, където пък се качи в собственото си ауди и отпътува към центъра, на „Тверская“. Слезе от колата близо до паметника на Долгоруки, където го чакаше младеж кавказки тип, размени няколко думи с него, след което младият кавказец си тръгна, а Ерохин се върна при аудито и се качи, но не тръгна за никъде. Мъжът в жигулата вече знаеше, че сега обектът на неговия интерес ще чака да се появи жената, после ще я преследва, докато тя се прибере вкъщи късно вечерта. И в това нямаше нищо интересно. След наблюденията си от миналата седмица мъжът вече беше научил къде живее жената и маршрутът, по който щеше да се прибере Игор, не му допадаше.

Той погледна часовника си и указателя за бензина, после решително обърна и пое към бензиностанцията. За днес бе приключил с наблюдението.

ΤΡΕΤΑ ΓΛΑΒΑ

1.

С мисълта, че ще трябва отново да посети магазин „Орион“, Настя си представяше приблизително какво ще прави и как ще го прави, за да си създаде по-ясна представа за Даша Сундиева. Бе извършила необходимите проверки и бе разбрала, че момичето никъде не се води на отчет, никога не е имало криминални забезжки и биографията му е кристалночиста. Всичко, което Даша Сундиева бе разказвала на Александър Каменски, се потвърди.

И същевременно характерът ѝ, както го бе видяла Настя, изглеждаше абсолютно неправдоподобен. Откъде в края на ХХ век в измъчената и изтерзана от бъркотии Русия можеше да се вземе такъв странен характер, такова удивително съчетание на любов към професията, безспорен ум, проникателност, от една страна, и трогателна наивност, доброта, готовност да окажеш помощ — от друга. Дали Даря все пак не бе израсла тук и не бе получила друго възпитание, макар документите да сочеха, че е коренячка московчанка, или пък беше великолепна актриса и тогава изникваше неприятният въпрос: за какво всъщност беше нужен целият този спектакъл.

Ала Настя не успя да използва домашната си подготовка за разговора със загадъчната продавачка. Даша я посрещна като близък човек, заразпитва я какво впечатление е направил костюмът на колегите на Настя и изрази пълна готовност да продължи работата си върху образа на богатата грозничка клиентка, за да я превърне от Пепеляшка в принцеса. Настя реши да хвърли пробен камък.

— Имам доста богат гардероб, носят ми много дрехи от чужбина, но те са все някак разностилни, пък и аз не умея да ги нося — подхвърли тя уж между другото, докато вдигаше ципа на предложението от Даша клин и обличаше елегантното дълго сако.

— Ако искате, мога да дойда у вас и да ви помогна да вкарате в употреба тези дрехи — веднага се отзова продавачката, приближила до пробната с поредния костюм в ръцете. — Може да успеем да ви създадем образ, на който ще подхождат повечето от тях. Би било жалко хубави дрехи да висят без полза в гардероба само защото не ви отиват.

— Не ви ли мързи да дойдете чак до покрайнините на града заради някаква си случайна клиентка? — учуди се Настя, докато сваляше панталона и поемаше подадената ѝ от Даша пола.

— Ама моля ви се, дори ми е много интересно! — оживено възкликна момичето. — Нали това е професията ми.

Този обрат не хареса на Настя. Все пак и услужливостта, и дружелюбието си имат граници! Или Даря преиграва, или е направо светица. Или може би много иска да пипне документите на Настя, тогава готовността ѝ да дойде в дома ѝ е съвсем оправдана. Богата дама с хубав автомобил и красив млад шофьор — примамливо е. Необходимо е само да погледне как живее и ако обстановката в жилището ѝ отговаря на нужния стандарт, а самата домакиня се окаже представителка на финансово-търговските среди, може да копира документите ѝ и да ги използва по свое усмотрение. Не, подобна перспектива определено не харесваше на Настя. Тя вече се канеше да направи следващата стъпка към проясняване на ситуацията, когато внезапно забеляза как лицето на Даша рязко се промени.

— Какво ви е? — разтревожено попита Настя. — Да не ви е зле?

Даша завъртя глава, не откъсваше уплашените си очи от прозореца. Настя проследи погледа ѝ и видя някакъв младеж с кафяво кожено яке. Младежът беше застанал до павилиона, в който продаваха топли сандвичи, ядеше хамбургер и пиеше нещо топло от пластмасова чашка, от която се вдигаше пара.

— Познавате ли това момче? — попита Настя.

Даша пак завъртя глава, сякаш езикът ѝ бе залепнал за небцето.

— Защо тогава се уплашихте толкова? Пребледняхте като лист, миличка. Имам чувството, че всеки момент ще припаднете.

— Страх ме е от него — едва чуто смотолеви Даша. Прелестната руменина, която толкова украсяваше лицето ѝ, се бе стопила за миг, кожата ѝ бе станала сивкава, а устните ѝ бяха побелели.

— Защо? Какво особено има в него?

— Следи ме.

„О, господи! — примоли се Настя. — Само мания за преследване ми липсваше! Аз си блъскам главата над странностите в характера ѝ, а тя може да излезе просто побъркана. Какъв номер, а!“

— Но защо мислите така? — Настя внимателно играеше на вежливо недоумение.

— И по-рано съм го виждала — и тук, близо до магазина, и пред къщи, и около университета, когато съм се прибираща от лекции.

— Да не би да ви се е сторило? Вижте го как е облечен: най-обикновено яке, най-обикновен панталон, банално подстриган, лицето му — нищо особено. А сега погледнете другите минувачи. Виждате ли ей там, минава някакъв мъж с подобно яке, ето още един, той пък е със съвсем същото яке, ами че половината Москва ходи с такива. И с панталоните е същото, вгледайте се по-внимателно и ще видите. Сигурна съм, че просто смятате различни хора за един и същи човек.

Даша се извърна от прозореца и внимателно погледна Настя.

— За побъркана ли ме вземате? — тихо и отчетливо попита тя. — Този мъж има бенка вдясно над горната устна и още две отляво, на бузата досами ухото. На яката на якето му е забодена малка значка, синьо-червена. Предният му джоб е малко скъсан отгоре. Виждала съм този човек няколко пъти, тъй че съм го разгледала добре и съм го запомнила.

— И какво от това? — Настя се мъчеше да остане хладнокръвна. — Защо решихте, че непременно ви следи? Може би просто често идва тук и чака например приятелката си, която работи наблизо. Пред университета може да сте го срещнали случайно, в това няма нищо невероятно. А край дома ви може изобщо да не е бил той, припознали сте се от страх. Е, какво? Убедих ли ви?

— Не. Въпреки всичко ме е страх от него.

— И отдавна ли ви следи?

— Около две седмици.

Даша потрепери, отдръпна се от прозореца и се облегна на щендера.

— С какво сте се провинили толкова?

— Нямам представа. Да знаехте само колко ме е страх!

— Добре, щом толкова много ви е страх, защо не се оплачете в милицията? — посъветва я Настя, още не вземаше думите на момичето на сериозно.

— В милицията ли? — Даша успя да се усмихне, макар и доста жално. — Вие сериозно ли говорите? Ами те ще си помислят, че съм луда. Ще си помислят, че имам мания за преследване.

„Абе тя да не е телепат? — каза си с недоумение Настя. — Още не съм си помислила нещо, и тя го произнася на глас. Каква ли е тази

история със следенето? Ако лъже, възможни са два варианта: или тя познава това момче и се страхува от него поради съвсем определена причина — но не и защото я следи, или пък не го познава, но все пак е измислила историята за следенето — тогава ще трябва бързо да разбере за какво ли може да ѝ е потрябвало това. Ами ако не лъже? Вече нищо не проумявам. Трябва да предприема нещо, инак съвсем ще се оплета и нищо няма да разбере за това момиче.“

— Не бива да мислите толкова лоши неща за милицията — спокойно отговори Настя и свали от закачалката харесалия ѝ черен панталон с блатнозелено широко сако. — Колко струва този костюм? Ще го взема.

Тя плати, излезе от магазина и тръгна към метрото. Извървя около двеста метра, после внезапно се обърна и бавно пое обратно към „Орион“. Когато видя мъжа с коженото яке, спря и се огледа. На две крачки от нея, перпендикулярно един към друг, имаше цветарски павилион и павилион за цигари, витрината на единия гледаше към „Тверская“, а на другия — към площада, и между двата се бе образувало уютно кътче. Настя си купи кутия цигари, искаше да се притаи в кътчето и да запали. И да я види някой, и през ум няма да му мине, че тя се крие от нечий поглед или че следи някого. Просто жената си стои на завет и пуши. Какво толкова?

Тя зарови в чантата си за запалката, но пликът с новия костюм ѝ пречеше, затрудняваше движенията ѝ, чантата току се изплъзваше от ръцете ѝ и тя не можеше и не можеше да напипа запалката сред множеството дреболии, листове и пликове. Озърна се безпомощно и срещна погледа на висок мъж на петдесетина години, който пушеше, облегнат на цветарския павилион, и я гледаше насмешливо. Мъжът веднага извади от джоба си запалка и ѝ поднесе огънче.

— Благодаря — промърмори Настя, като се опитваше да се справи едновременно с ципа на чантата, който не искаше да се затвори, и с плика, който се изхлузваше от ръцете ѝ.

В осем и десет от магазина излязоха Даша Сундиева и продавачката от отдела за сувенири. Тръгнаха към тролейбусната спирка, а мъжът с коженото яке без много бързване се качи в паркираното наблизко ауди и бавно потегли покрай тротоара. Настя видя как момичетата се качиха в един тролей, а аудито се нареди зад него.

И на майора от милицията Каменская това никак не ѝ хареса.

2.

Той прибра запалката в джоба си и отново се облегна на павилиона. Ерохин пак се е лепнал за малката блондинка от магазина. Значи тази вечер едва ли ще му падне удобен случай. Игор ще се мъкне подире ѝ, докато тя се срещне с кавалера си, после ще ги следва по петите, докато търсят къде да вечерят, после кавалерът ще закара блондинката до дома ѝ, а от нейния дом Игор, както обикновено, ще се прибере вкъщи. По този път не може да се случи нищо интересно.

Като гледаше Ерохин, който дъвчеше вече третия си за последния час хамбургер, мъжът с обичайното недоумение си мислеше, че този млад, живял още толкова малко двайсет и три годишен младеж вече е отнел живота на двама души, а на трима други го е осакатил напълно. Хем отстрани изглежда съвсем обикновен, незабележим, нормално симпатичен младеж. Интересно дали самият Игор поне разбира колко злини е сторил през краткия си живот? Не, сигурно дори не се замисля за това.

Мъжът погледна младата жена с дънки и синьо яке, на която бе помогнал да запали цигарата си. Жената стоеше неподвижно в кътчето между двата павилиона, явно чакаше някого. По лицето ѝ бе изписано безгранично търпение и готовност да стои тук колкото е необходимо, без никакво недоволство или раздразнение. Той се позасмя. Ами естествено, такава грозничка, невзрачна мишка не би посмяла да се разбунтува, тя смирено ще чака гаджето си дори до утре сутринта и няма да гъкне като упрек за закъснението му. По позата и по израза на лицето ѝ си личи, че е свикнала да чака. Ами добре, нека си чака.

Мъжът се обърна и тръгна към своята бяла жигула. Рано или късно Игор ще престане да си губи цялото свободно време за светлокосата продавачка, тогава отново ще започне да посещава вечер приятелката си, която живее на много удобно място. Близо до дома ѝ има един изоставен пуцинак. Ерохин трепери над своето ауди и никога не го оставя без надзор нощем, навсякъде намира платени паркинги, пълни гушите на пазачите, за да му позволят да остави колата си до сутринта. Там, където живее приятелката на Ерохин, платеният

паркинг е далечко, за да съкрати пътя, трябва да мине през въпросния пущинак. А пущинакът не е хубаво място... Та именно де, ще трябва да издебне момент, когато рано сутринта Игор ще хукне към ненагледното си ауди през лошия пущинак. Сутринта е най-подходящото време от гледна точка на безопасността. Хората са сънени, трудно мислят. А който се е събудил и е започнал да мисли, бърза за работа, закъснява. Това се отнася еднакво и за свидетелите, и за милицията.

Шофьорът на бялата жигула искаше да убие Игор Ерохин.

3.

Виктор Алексеевич Гордеев, по прякор Житената питка, привършваше сутрешната оперативка.

— Ако нямате други въпроси към мен, всички са свободни. Анастасия, ти остани.

Служителите бавно се заизтегляха от кабинета на началника, за да се разтичат по своите неотложни работи. Настя остана да седи в отдалечения край на кабинета.

— Защо се криеш? — недоволно промърмори Житената питка. — Седни по-наблизо.

— Защо? — усмихна се тя. — Ще ме биете ли?

— Гърлото ме боли — оплака се Гордеев, — не мога да говоря силно. Едва избутах оперативката, сякаш някой ми е натикал шкурка в гърлото. Сигурно имам ангина, а?

— Така изглежда — съгласи се Настя. — Направете си гаргара с йод и сол, добре дезинфекцира, особено ако имате наледи.

— Ами тези... как се казваха... Е, дето ги рекламират по телевизията? Дали да не ги опитам?

— Имате предвид „Колдрекс“ и „Панадол“?

— А, точно тях.

— Не знам, за това не мога да ви посъветвам. Мене лично ме е страх от новите лекарства, но то е, защото имам алергия.

— Добре, ще мина с народни средства — въздъхна Житената питка.

Той май наистина се разболяваше. Огромното му плешиво теме беше осеяно с капчици пот въпреки прохладата на октомврийския ден, носът му беше почервенял, очите сълзяха, гласът му беше паднал и с всяка дума ставаше все по-дрезгав.

— Какво става с аналитичното сведение? — попита той. — Кога ще бъде готово?

— Ами то фактически е готово, сега ми е нужен вашият съвет. Не, два съвета са ми нужни — поправи се Настя.

— Давай, питай — махна с ръка Виктор Алексеевич. — Когато съм болен, съпротивителните ми сили намаляват и всеки може да ми измъкне дори два безплатни съвета. Възползвай се.

— Открих няколко групи убийства, можем да ги наречем дори серии, които са били разследвани поотделно и въпросът за обединяване на делата дори не е бил повдиган. Сигурна съм на деветдесет и пет процента, че това все пак са серии, всяка от които е обединена или от изпълнителя, или по някакъв друг признак. Аз мога просто да спомена това в сведението, а мога и да дам разгърнат анализ с обяснения, но тогава ще започнат да се мяркат имената на хора, които не са забелязали това, изтървали са го или просто са били небрежни. Има и трети вариант: в сведението за Щаба само да спомена за това, а отделно да направя подробен анализ на тези серии. С една дума — както вие кажете, така ще постъпя.

— Както аз кажа, както аз кажа — едно промърмори Гордеев и уви врата си със сивия униформен шал. — Нищо няма да кажа. Болен съм. Сведението си е твое, както го напишеш, все е добре.

— Ама... Виктор Алексеевич — примоли се Настя, — мисля, че не бива да излагаме момчетата, а? Нека да го напиша без имената. В края на краищата сведението е нужно не за да се правят организационни изводи, а за да имаме предвид грешките и типичните недоглеждания. Нали така?

— Така е, правилно — кимна Житената питка, вече преминал на дрезгав шепот. — Щом си знаеш всичко сама, защо ме питаш?

— За всеки случай, нали сте началник.

— Лошо, Анастасия. Ти вече си голямо момиче, стига си се крила зад моя гръб, учи се сама да вземаш решения. Скоро ще се пенсионирам, какво ще правиш без мене?

— Без вас съм загубена — категорично отвърна тя.

— Глупости — намръщи се полковникът. — Я по-бързо си стъпвай на краката, събирай смелост, та да мога с чиста съвест да се оттегля. Смятай, че ти дадох първия си съвет. Какво друго искаше?

— Е, като имам предвид това, което току-що ми казахте, излиза, че вторият ви съвет не ми е нужен. Затова не ви искам съвет и не ви моля за разрешение, а просто ви съобщавам.

— Какво ми съобщаваш?

— Че ми е необходимо да направя оперативна проверка на някои обстоятелства и смятам да използвам за целта собствените си възможности.

— Интересна работа, че какви възможности имаш ти? — От учудването гласът на Житената питка за миг се прочисти. — Десет години се занимаваш с анализи, нямаш нито един агент, нито платен, нито някакъв друг. Доколкото знам, нямаш и други източници на информация. Какво си намислила, а? Я бързо си признай.

— За нищо на света няма да си призная — засмя се Настя. — Нали вие самият ми наредихте да събирам смелост и да вземам решения самостоятелно.

— Смелостта не означава пререкания с началството и укриване на информация от него.

— И това означава — упорито възрази Настя. — Но аз няма да укривам нищо. Искам да помоля за помощ Денисов.

— Кого?! — задави се полковникът.

— Едуард Петрович Денисов — невъзмутимо повтори Настя. — Първо, вие сте абсолютно прав, че нямам собствени източници на информация. Второ, Едуард Петрович ми остана длъжен, така че мога да прибягна до помощта му без угризения на съвестта. И много ви моля, Виктор Алексеевич, не ми забранявайте да правя това, което съм замислила, защото аз ще го правя при всяко положение, само че ще бъда принудена да ви лъжа, а не го искам.

— За какво ти е нужно всичко това? — жално прогъгна Гордеев, обгърнал с ръце гърлото си. — Какво искаш да откриеш?

— Засега няма да ви кажа. И не ме притискайте, Виктор Алексеевич, знам инструкциите.

— Добре, прави каквото си решила — неочаквано миролюбиво отвърна Житената питка. — Ти си ми умно момиче, няма да направиш нищо катастрофално глупаво. Само внимавай с Денисов, тоя стар зубър може да те излапа за мезе и дори няма да го забележи.

4.

Едуард Петрович Денисов беше пълновластен господар на един старинен Град с половинмилионно население. Преди година време той забеляза, че някаква криминална банда е започнала незаконен лов на територията на неговите владения. Едуард Петрович бе хвърлил доста сили и средства, за да създаде в своя Град единна и монолитна мафия, грижливо пазеше собствеността си от конкуренти и нахалното поведение на пришълците го възмути до дъното на душата му. И не щеш ли, точно тогава в градския санаториум се случи едно убийство, и то явно свързано с тази банда. Купената от Денисов милиция не съумя да се справи. И тогава му хрумна идеята да използва за разкриването на убийството някоя си Каменская, която точно тогава почиваше в санаториума, лекуваше болния си гръб и дори познаваше убития.

За самата Настя ситуацията се оказа доста сложна. Тя мъчително се силеше да разбере може ли да се съгласи да сътрудничи на една мафия, щом става дума за разобличаване на група опасни убийци и за предотвратяване на нови кървави престъпления. Освен това тя ужасно се страхуваше от Денисов и възглавяваната от него криминална структура, защото не познаваше никого в Града и прекрасно си даваше сметка, че в случай на усложнения или неприятности няма да има при кого да тича за помощ и защита — при наличието на единна и монолитна мафия родната милиция не би могла да ѝ помогне, защото е изцяло продажна.

В края на краищата тя успя да победи страха и да намери морално оправдание за действията си. Разкри убийците, а с Денисов завърза топли и почти приятелски отношения. Не взе нищо от Едуард Петрович за работата си — само билет за влака до Москва — и на сбогуване той ѝ каза:

— Вече прехвърлих шейсетте, Анастасия, току-виж, съм умрял. Не ми се иска да умирам като длъжник на някого. Разберете ме правилно. Обещайте ми, че ще ми се обадите, ако в живота ви споходят и най-дребните затруднения. Успяхте добре да ме опознаете и

разбирате, че няма нещо, което да не мога да направя. А за вас ще направя дори това, което по принцип е невъзможно.

Мина се една година и тъкмо сега съдействието на Денисов щеше да ѝ е добре дошло. Никой друг не би могъл да помогне на Настя.

Тя набра десетцифрения телефонен номер. Ами ако Денисов е забравил и нея, и обещанията си? Я си представи, че е умрял? Или е в затвора? Разумът ѝ говореше, че е невъзможно Едуард Петрович да попадне в затвора — няма за какво, пък и няма кой да го стори. Едно идеологическо ръководство все още не е повод за следствие и съд, да не говорим, че в Града просто няма следователи и съдии, способни да разклатят такова могъщество. Когато в слушалката прозвуча познатият глас, Настя с облекчение си пое дъх.

— Здравейте, Едуард Петрович! — внимателно започна тя, като се подготвяше деликатно да му напомни за себе си и за дадените ѝ преди година обещания.

— Анастасия! — веднага радостно възкликна той. — Боже мой, детко, ако знаехте колко се радвам, че ви чувам!

— Аз пък се радвам, че не сте ме забравили — отвърна Настя.

— Какви ги приказвате! — искрено се възмути Денисов. — Аз мога да бъда упрекван за какво ли не, само не и за неблагодарност и къса памет. И после, Анастасия, вас не е лесно да ви забрави човек.

— Това е грубо ласкателство, Едуард Петрович — засмя се тя.

— Ни най-малко. Вие просто не цените себе си. Още сте много млада и затова обръщате внимание на разни глупости — като красивата външност например. А аз съм вече стар и умея да ценя хората за истински неща. Е, какво мога да направя за вас?

— Едуард Петрович, трябва ми хора тук, в Москва.

— За какво?

— Има ли значение за вас?

— Разбира се. Имам предвид характера на работата, която трябва да се свърши. Специалисти от каква област ви трябва?

— Външно наблюдение.

— Ясно. Колко души?

— А за колко мога да помоля?

— Анастасия, не ме ядосвайте — засмя се Денисов. — Ще ви дам толкова хора, колкото ви трябва. Трийсет? Петдесет? Сто?

— Какво говорите, само пет-шест души.
— Недейте да скромничите, детко. Десет души стигат ли?
— Предостатъчни са.
— Техника ще ви трябва ли?
— Непременно. Всичко трябва да е като в най-добрите семейства от Париж и Виена.
— Срокове?
— Колкото по-бързо, толкова по-добре. Утре може ли?
— Не ми задавайте въпроси, мила моя. Казвайте изискванията си, а как ще ги изпълнявам — това си е моя грижа. В колко часа ще се събудите утре?
— Утре е събота, значи по-късничко, към девет часа.
— В девет и половина ще ви се обадят по телефона. Номерът същият ли е?
— Същият е.
— От девет и трийсет утре десет души, снабдени с техника, ще бъдат на ваше разположение.
— Едуард Петрович, обожавам ви! — от сърце му благодари Настя.
— И аз вас, детко — усмихна се в слушалката Денисов. — Не смятайте, че съм ви върнал дълга. Това, за което ме помолихте, е такава дреболия, че е срамота да се говори. Всички наши уговорки си остават в сила. Желая ви успех.

Настя затвори телефона и доволно се усмихна. Утре ще започне да разнищва историята с тази Даша Сундиева. Може би наистина няма нищо особено. Но нали кражбите и грабежите са се случили. И младежът с кафявото яке със синьо-червената значка и скъсания джоб наистина я следеше. В края на краищата просто ѝ е интересно да се опита да реши още една задача, а ако някой се опита да я упрекне, че задоволява собственото си любопитство за чужда сметка, тя ще може с чиста съвест да отговори, че нейните интелектуални забавления не струват на държавата нито копейка. За всичко плаща Денисов. Следователно това си е вече нейна лична работа, работа на Анастасия Каменская, за която тя не е длъжна да дава отчет на никого.

5.

Мъжът заключи своята бяла жигула и с бърза, стегната крачка влезе в едно красиво здание в югозападния край на Москва. Мина покрай часовия, леко изтича по стълбището до петия етаж, където се намираше кабинетът му. Заключи се отвътре и се преоблече в униформа, като грижливо окачи цивилните дрехи в гардероба. Отключи вратата, отвори прозорчето, извади от касата няколко папки и се захвана за работа.

В кабинета надникна един майор от отдел „Личен състав“.

— Другарю генерал, в петнайсет и трийсет имаме служебна подготовка.

— Добре — отговори генералът, без да вдига поглед от книгата.

Разбира се, няма да отиде на служебната подготовка. Има си маса работа, която се натрупа през последните седмици и която трябва най-сетне да свърши, та после отново да посвещава цялото си свободно време на Ерохин.

Защо стана така, че той, генерал Владимир Вакар, преследва един дващест и три годишен хлапак, към когото не изпитва нито омраза, нито злоба, изобщо нищо? Как позволи да го вкарат в този капан? Той, действащият генерал, участникът в множество войскове операции, командирът на въздушнодесантна дивизия, винаги ясно бе разбирал що е това дълг и ангажменти. Може би именно това го бе погубило?

Беше роден през последната военна година, два месеца след като баща му бе загинал на фронта. Майка му умря, когато Володя беше на четири години, тогава го прибра чичото на баща му, когото наричаше дядо. Старият Вакар беше от дворянско потекло и смяташе военната професия за достойна и почетна, а и тъй като му беше трудно да отглежда момчето с мизерната пенсия, която Володя получаваше за баща си, го даде в Суворовското училище.

Детството и младостта на Володя Вакар минаха в казармата. Какво е живот в семейство той научаваше само от книгите, които вземаше от дядо си и четеше прехласнато. Тургеневите девойки,

Чеховите семейни сбирки на чай от самовар, патриарсите начело на трапезата, заобиколени от деца и внуци — всичко това оформи представата му за семеен живот. Снажна усмихната съпруга, най-малко три деца, аромат на млинове, безусловна преданост на съпруга и готовност да го следва по гарнизоните — ето идеала, към който трябваше да се стреми. И той се стремеше.

Владимир хареса бъдещата си съпруга на новогодишния бал, когато на гости на курсантите на военното училище дойдоха студентки от педагогическия институт. Елена беше снажна и имаше дебела дълга плитка — с нея изпъкваше сред колежките си, които в средата на шейсетте години бяха откачили по прическата на Бабет: тупираните калпаци коса и бретоните. Едрият, широкоплещест Вакар с мъжествената брадичка, белозъбата усмивка и сериозните очи успя без усилия да спечели своята избраница.

Една година след сватбата Елена направи аборт. Вакар почерня от мъка, той просто не проумяваше как може една жена да не иска деца. Децата трябва да бъдат много, смяташе той, колкото повече — толкова по-добре. Дълго умолява жена си да му обещае, че следващия път няма да постъпи така. Стараеше се да бъде примерен съпруг и угаждаше на Елена, за всичко, само и само да роди първото дете. И я измоли — първата им рожба, момиченцето, Лизонка. Елена, сякаш му бе направила огромна услуга, хукна на работа още щом спря да кърми детето. Дадоха Лиза на ясли.

Тя растеше като истинска таткова щерка, и външно приличаше на Вакар — висока, със спортна фигура, дългокрака, вечно усмихната и сговорчива. Владимир я приучваше към физически натоварвания, водеше я на плуване и фехтовка, учеше я да чете и смята, пак той я заведе в училището за първия ѝ учебен ден — със синя чантичка и огромен букет гладиоли. Лиза беше по-близка с него, отколкото с майка си, която беше заета най-вече със себе си.

Синът Андрей се роди едва пет години след Лиза. Вакар подозираше, че главната роля за това изигра тежката скарлатина, която Лиза прекара на четиригодишна възраст. В един момент Елена наистина се уплаши, че Лиза ще умре. Страшната мисъл за възможната загуба на детето в един миг преобърна цялата ѝ душа. Тя, която едва до вчера бе възприемала Лиза като същество, заради което вечер не може

да иде с мъжа си на театър, сега, пламенно отдавайки се на Владимир, шепнеше:

— Не се бой от нищо, искам да имаме още едно дете.

За разлика от Лиза, Андрей не беше татково дете. Но което бе още по-лошо — не беше и мамино. Той беше извънредно особен, независим, потънал в себе си и изобщо не се нуждаеше нито от родители, нито от сестра, нито от когото и да било. Че детето им е вундеркинд, семейство Вакар разбраха, когато Андрей навърши три години, а Лиза — осем. Момчето се оказа свръхнадарен художник и поет. От този момент всичко в семейството се промени.

Елена започна да се отнася към сина си като към божество. Тя нищо не разбираше нито от картините, нито от стиховете му, но твърдо знаеше едно: синът ѝ е гений и именно тя е подарила на света това чудо. Нейният дълг е предано да служи на това чудо, да търпи неговите чудатости и жестоки прояви, защото това са чудатости и жестокости на гений, който има право на тях.

Демонстрираха момчето и неговите творби на специалисти — художници и литератори, и всички в един глас повтаряха, че Андрей Вакар е вундеркинд, талант, необикновено създание. Елена се страхуваше, че в един момент всичко ще рухне, ще се окаже измама, сън, случайност, затова дълго пази сина си от известността, като умоляваше онези художници и литератори да не разгласяват нищо за съществуването на Андрей. Тя не се стремеше към слава, чувстваше се като Богородица и това ѝ беше достатъчно. Момчето продължаваше да ходи в обикновена детска градина и когато му дойде времето, тръгна в обикновено училище, където периодично викаха родителите му и ги молеха да вземат мерки за сина си, който ту нагрубяваше учители, ту жестоко се биеше в междучасията, ту нагло и демонстративно отказваше да работи в час. Един прекрасен ден Елена не издържа.

— Не бива повече да мъчим детето — каза тя. — В училището се отнасят към него като към обикновено момче, а той е вундеркинд, необходимо му е по-специално отношение, грижливо, внимателно. Не бива да го карат да играе физическо, ако той иска да рисува през това време. Изкуството е негово призвание, а той е принуден да си губи времето за какви ли не глупости. В края на краищата учителите трябва да се съобразяват с факта, че той не е обикновено дете. В противен случай ще го погубят.

Фактът за необичайните заложи на Андрей Вакар бе разгласен, когато той беше вече на осем години, когато стените в целия апартамент бяха отрупани с картините му, а написаните от него стихотворения и поеми изпълваха няколко дебели тетрадки. И в семейството дойде Славата.

Минаха още три години и веднъж Владимир Вакар стоеше до прозореца, гледаше проливния дъжд и чакаше изпод арката да се появят двете фигурки — на сина му и дъщеря му. Лиза беше завела брат си на занятия в художественото училище и вече трябваше да го доведе вкъщи. Вакар видя Лиза, която, кой знае защо, носеше момчето на ръце. В първия момент Владимир дори не разбра какво става, само забеляза, че дъждовните струи, които се стичаха от синьото якенце на Андрей, ставаха розови. Лиза вървеше много бавно. Когато стигна до средата на двора, тя вдигна очи, видя в осветения прозорец баща си и рухна на земята.

След два дена уморената дебела следователка каза на Вакар:

— Какво можем да им направим? Нито един от тях не е навършил четиринайсет години, не подлежат на наказателна отговорност. Естествено ще ги пратим в трудововъзпитателен интернат, но нищо друго не можем да им сторим.

— Ами синът ми? — слисано попита Владимир. — Та той умря. Нали някой трябва да отговаря за това?

Следователката сви пълничките си рамене.

— Ами законът? Той смята, че дете, ненавършило четиринайсет години, не отговаря за действията си и не може да бъде наказвано.

— Но моето момче... — задавено повтори Вакар. — Дъщеря ми полудя от преживения ужас, лежи в болница и не може да се съвземе от шока. И за това ли никой не отговаря?

— Искрено ви съчувствам — тихо каза следователката. — Но повярвайте ми, законът не подкрепя идеята за възмездие.

— Значи е лош закон — твърдо произнесе Вакар и си тръгна.

На другия ден Елена му каза недоумяващо:

— Какво всъщност чакаш? Не смяташ ли да отмъстиш за нашия син?

— Не мога да отмъщавам на деца — възрази Владимир, поразен от думите на жена си.

— Те убиха нашето дете — упорито повтаряше тя.

— Елена, при всяко положение те са деца и аз не искам да говорим повече на тази тема — отсеке Вакар.

— Добре — неочаквано се съгласи Елена. — Ще почакам, докато пораснат. Но ти на всяка цена трябва да направиш това, инак душата на Андрюша никога няма да се успокои и за тебе никога няма да има прошка.

Оттогава минаха девет години. От четиримата малолетни убийци жив остана само Игор Ерохин. Генерал-майор Вакар знаеше, че негов дълг е да защити семейството, да даде покой на жена си и дъщеря си. Нека хилядократно да не са прави, но те са неговото семейство и той изпълнява дълга си на мъж, съпруг и баща. Сега, когато съвсем скоро щеше да стане на петдесет, той с горчивина започваше да осъзнава, че цял живот е разбирал неправилно тези две най-важни думи: дълг и семейство. Но беше вече късно, той беше в капана, зад гърба си имаше три трупа. И скоро щеше да има четвърти.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

1.

— Можете да ме наричате просто Бокър.

Настя с изумление разглеждаше човечето, което възглавяваше изпратената от Денисов група. За такива обикновено хората казват: един метър с все каскета. Вярно, вместо каскет той носеше плетена скиорска шапчица, нахлупена ниско над челото и прилепнала за хлътналите слепоочия и изпъкващите скули. Малките очички, скрити дълбоко под храстовидните вежди, кривият счупен нос с помръдващ връх, тясната лентичка на безкръвните устни — всичко това го правеше да прилича на гушер, екзотичен и опасен. Беше слаб, но далеч не немощен и се състоеше сякаш от стоманени въжета или жили. Освен това беше невероятно подвижен, нито секунда не стоеше спокойно на едно място, но това не изглеждаше като нервно суетене. От него просто извираше енергия.

Както беше обещал Едуард Петрович Денисов, точно в 9:30 сутринта телефонът иззвъня, а половин час по-късно в жилището на Настя се появи това чудато типче със сива шапчица със синя ивица по края и каза с високия си тенор:

— Можете да ме наричате просто Бокър.

„Странен прякор — бързо си помисли Настя. — «Бокър» на унгарски означава «кладенец». Защо точно Бокър?“

Един смътен спомен пошавна в мозъка ѝ, нещо, свързано с детството, с изучаването на чужди езици. Но нямаше време да се съсредоточи в тази мисъл и да я доведе докрай.

Човекът с прякор Бокър старателно развърза високите си боти с дебела подметка, без които стана още по-нисък. Дори не помисли да си свали палтото.

— Къде ще влезем? — делово се осведоми той, след като отказа предложените от домакинята чехли. Настя с усилие се въздържа от усмивка, като го гледаше — такъв нелеп с тази шапчица, с дългото сиво палто и с трогателните небесносини чорапки.

Реша да прояви гостоприемство.

— Закусили ли сте? Ще пиете ли кафе с мен?

Бокър отказа да пие кафе също тъй учтиво и твърдо, както и да обуе чехлите.

— Добре, тогава да минем на въпроса.

Тя извади направената с полароид снимка на Даша Сундиева и Александър. Двамата стояха, прегърнати, до станцията на метрото „Площад на Революцията“. Саша беше направил снимката по молба на сестра си.

— Ето това младо момиче смята, че го следят. Склонна съм да вярвам, но не съм съвсем наясно с тази работа. Искам вашите хора да я поогледат какво представлява. Освен това, ако наистина я следят, да изясните кой е този любопитко. И най-сетне, трябва да знам дали следят само момичето или и неговия кавалер. Имената им, адресите и местоработата на всеки са написани на гърба на снимката. След три дена ми трябва първите резултати.

— Ще ги имате — невъзмутимо кимна Бокър, без да сваля от Настя внимателния си поглед, от който сякаш нищо не можеше да убегне. — Друго нещо?

— Засега нищо друго. По-нататък ще действаме в зависимост от първите резултати.

— Втора итерация — кимна разбиращо човечето.

„Охо! Денисов ми е пробутал престъпник-интелектуалец. Какво ли е това — знак на уважение, присмех или пък всичките му служители са с висше образование? Интересен тип. Бокър, Бокър. Но за какво ми напомня това? Дали да го попитам? Защо пък не, в края на краищата. Няма да ми падне варакът, ако го попитам.“

— Кажете: откъде имате този странен прякор?

Бокър, който до този момент бавно се разхождаше из стаята, спря и започна да се поклаща от пети на пръсти.

— Навремето ми беше попаднала в ръцете една книга на Успенски — подзе той и Настя веднага си спомни.

— О, да, разбира се, „Думи за думите“. Прочутата „глокая куздра“. Как не се сетих веднага!

Човечето я погледна с нескрито уважение.

— За пръв път срещам човек, който знае за „куздрата“. Моите поздравления. Изрових тази книжка в библиотеката, когато излеждавах една присъда за грабеж. Представете си, фразата просто ме покори, омая ме, омагьоса ме. „Глокая куздра штеко будланула бокра и

курдячит бокренка“ — вдъхновено и напевно издекламира той. — Ами че това е песен! Поема! Романс на руската морфология!

Бокър моментално се въодушеви и неговото леко буцесто лице стана почти привлекателно.

— Тази фраза ми помогна да оцелея в лагера. Зарових се в учебниците по руски език, за да си спомня какво е това морфология. Оказа се много полезно, като се има предвид, че на младини се отнасях към училищното образование с непростима небрежност. Освен това ангажирах мозъка си с измисляне на нови думи и дори както си лежах на нара, съчинявах цели разкази. Имах си любим герой, по-точно героиня, нарекох я „гурильная шаболда“ и си измислях най-различни истории за нея. Естествено всички думи бяха изкуствени, но създадени строго по правилата на руската морфология. Играта дотолкова ме увлече, че успях да излежа цялата си присъда, без да изгубя способността си да мисля нормално. Заради това мое увлечение в колонията ме нарекоха Куздра, но когато излязох на свобода, смених този прякор с Бокър, макар че Куздра, разбира се, е по-смешно.

И той се заля във висок звънлив смях, току хлипаше и простенваше като изпаднал в истерия разгневен папагал. При това крайчецът на носа му замърда още по-силно, а очичките се изгубиха някъде, та Настя дори си помисли за миг, че те никога вече няма да се покажат. През цялото това време Бокър изглеждаше дори не смешен, а като същински дебил.

Смехът секна също тъй внезапно, както бе избухнал.

— Трябва да ви кажа, Анастасия Павловна, че е не по-малко интересно да се използват вече известни думи в нов контекст. Вземете например думата „примочка“. Знаете ли я тази дума?

— Аха, която означава „куршумена вода“, против хемороиди? — уточни Настя.

— Да, и против хемороиди помага. Аз използвам тази дума като етикет за явна глупост, заседнала в главата на някого. Чуйте само как звучи: „Той сега си има нова примочка — решил е да се жени.“ А? Страхотно, нали? Песен! — възторжено добави той. — Поема!

Сега прихна Настя. Когато беше малка, майка ѝ ѝ преподаваше чужди езици и Настя умееше да усеща думата, тъй че лингвистичните мераци на Бокър ѝ бяха близки, разбираше ги. Престъпник-лингвист. Просто да полудееш!

След като изпрати гостенина си, тя известно време се размотава безцелно из апартамента. Льоша още предния ден се бе прибрал у дома си, в краймосковското селце Жуковски, за днес имаше уговорена среща с един свой аспирант. Аналитичното сведение за неразкритите убийства през последните пет години беше готово, но ѝ предстояха съботата и неделята, тъй че можеше да използва компютъра на Льошка, докато не си го беше прибрал.

Всеки месец Настя подготвяше за Гордеев аналитични материали за убийствата и изнасилванията в Москва — както разкритите, така и неразкритите. Докато имаше възможност, трябваше да събере тези многобройни обемисти сведения в един файл, с който после щеше да ѝ е удобно да работи. Включи скенера и започна да „пълни“ компютъра с резултатите от десетгодишната си усърдна работа.

2.

Застанала в един вход срещу блока, където живееше Дмитрий Сотников, Лиза нетърпеливо погледна часовника си. Но къде ли е той? Занятията в художественото училище са завършили преди два часа, а Дима още не се прибира. Днес не е четвъртък, но въпреки това тя стои тук и чака, макар да разбира, че той най-вероятно ще закъснее доста. Или няма да се прибере сам. Или изобщо няма да се прибере. Но тя стои и чака.

Тя извади от чантата си пластмасова кутийка, взе две таблетки и ги пъхна в устата си. Прибра кутийката, извади плоско шише, отвъртя капачката и отпи голяма глътка. Алкохолът вече не пареше гърлото ѝ, тя почти не усещаше вкуса му. След няколко минути ще я обземе „нирваната“, без която тя не може да живее.

Лиза отдавна вече не се задоволяваше с лекарствата, които лекарите ѝ предписваха в изобилие. Отначало тя просто увеличаваше количеството на таблетките, като ходеше при различни лекари и от всеки редовно получаваше рецепти за психотропните препарати. После чу отнякъде, че добър ефект давало съчетаването на таблетките с алкохол. Ефектът наистина се оказа добър, но лекарите едва ли биха се съгласили с това. Много скоро тя се превърна във вяла и безволева наркоманка, обзета от идеята за мъст заради разрушеното щастие, която не се интересува от нищо друго. „Мога да зарежа таблетките винаги когато пожелае — казваше си тя, — и ще го направя, когато всичко свърши, когато и четиримата ги няма на този свят. Трима вече ги няма. Скоро и четвъртия няма да го има и тогава спирам.“ Самозалъгваше се и свято вярваше в собственото си залъгване.

Отдавна вече не обичаше Дима Сотников, нейното страстно, силно влюбване отначало се притъпи, а после умря, разядено от ръждата на силните успокоителни лекарства. Но Димка беше част от онзи живот и тя не можеше да спре да ходи при него. Не можеше и толкоз. Лиза разбираше, че не бива да ходи, но го правеше всеки четвъртък, скучно му се отдаваше, нетърпеливо очаквайки момента, когато ще могат да си поговорят за Андрюша, да си спомнят неговите

думи, постъпки, стихове. Баща ѝ не поддържаше разговори за сина си, отмъщението спрямо убийците го торможеше прекалено много. Майка ѝ съвсем откачи и говореше само за душата на Андрюшенка, която витаела над тях и не намирала покой, докато тези „изверги“ ходели по земята. И само Дмитрий разговаряше с Лиза за брат ѝ така, както искаше самата тя, отнасяше се внимателно към спомените ѝ.

Огромна тежест лежеше на душата на Лиза. Това беше осъзнаването на факта, че през всичките тези девет години тя оплакваше не брат си, а онзи прекрасен ярък живот, който не се състоя, защото Андрей загина.

... Тя беше на четиринайсет, когато една прекрасна сутрин, когато отиваше на училище, чу зад гърба си:

— Виж, виж, та това е сестрата на Вакар!

— На оня същия ли?

— Ами да, на вундеркинда.

Тя се извърна и видя две ученички от по-горните класове. Модерно облечените ярки красавици гледаха Лиза с нескрит интерес. И освен това — със завист. Представете си само, тези мадами завиждаха на нея! На нея, на Лиза Вакар! На тази незабележима, неизпъкваща с нищо, посредствена осмокласничка. Единствената ѝ отлична оценка беше по физическо, а по останалите предмети едвам я караше на тройки и четворки.

За пръв път я докосваше нежен лъч от славата на Андрюша и момичето усети неговата вълшебна, но коварна топлина.

Скоро тя започна да забелязва и заинтересования шепот на съучениците си, и по-доброто отношение на учителите към нея. Оказа се, че е много приятно да си сестра на Андрей Вакар. Когато водеше брат си в художественото училище — а там всички го познаваха — Лиза като упоена попиваше погледите на симпатични момчета с художически папки, а също и на наконтени с кожи майки, които чакаха рожбите си в бляскави автомобили. Тя ходеше с гордо вдигната глава и здраво стиснала ръката на братчето си, а целият ѝ вид говореше: „Какво като имате разни неща, които аз нямам, след време и аз ще имам всичко това. Обаче вие никога няма да имате такъв гениален Андрюша.“

Тя нито за миг не се съмняваше, че Андрей ще стане световноизвестен и тя ще ходи с него на изложбите му в чужбина, и ще

има слава, почести и следователно — богатство. Пари. Автомобили. Кожи и брилянти. И мъже, които ще се интересуват от нея. Тя може дори да се омъжи и да живее в чужбина в собствена къща с басейн и прислуга.

И всичко това започна да се сбъдва... Семейство Вакар бе поканено на прием в белгийското посолство, след като някои от картините на Андрияша бяха подбрани за подготвящата се в Брюксел изложба на картини на даровити деца, и самият културен аташе я поздрави, че има брат вундеркинд, и ѝ целуна ръка, а някакъв англичанин се обърна към Лиза с „милейди“. На вечерта в Дома на литераторите, където брат ѝ чете свои стихове, най-известните поети и писатели се запознаваха със семейството и един от тях, същият, по когото бяха луди съученичките ѝ, каза на Лиза: „Едно от качествата на вашия брат е, че има такава очарователна сестра. Ако бях по-млад, щях да зная на коя дама да направя предложение.“

Списание „Огоньок“ посвети на момчето цели две страници и цветно приложение, в което помести не само репродукции от неговите картини, но и снимка на семейството. Лиза беше излязла много добре на снимката: замислена, с нежни устни и изразителни очи.

Тя се стараеше да бъде постоянно до Андрей. За да може той да почувства нейната незаменимост и да свикне винаги да бъде с нея. Та околните да не могат да си представят Андрей Вакар отделно от сестра му. За да се стопля от лъчите на неговата слава. И най-неочаквано за самата себе си Лиза откри у брат си нестандартната личност, неразбираема, но привлекателна. И после, той беше дете. Нейното братче. Кожата му нежно ухаеше на детство, той имаше леко изкривено предно зъбче и алергия от портокали, обичаше да спи без възглавница и не можеше да понася паста за зъби с аромат на мента, харесваше му да разпуска дългата коса на Лиза и да заравя лицето си в нея, вбесяваше се, ако някой преместеше кой да е предмет в стаята му. На четиринайсет години Лиза за пръв път усети що е нежност и умиление.

От този момент тя се посвети изцяло на брат си. В него беше нейното бъдеще. В него беше щастието ѝ, благополучният, уреден живот, който никога не биха могли да ѝ осигурят нейната скучна посредствена майка и примитивният ѝ баща — военният чиновник.

Момчето беше ракетата, в която тя щеше да се вкопчи, за да излети към огромния бляскав свят.

Съществуваше и един Дмитрий, учителят на Андрюша от художественото училище, нейната първа любов, която тя тогава смяташе и за последна.

Дойде и една покана за изложба в Париж, самостоятелна изложба на Андрей Вакар. Боже мой, колко мечтаеше тя за това пътуване!

Дойде и онзи болезнено задушен летен ден, разридал се привечер с един проливен дъжд. Тя водеше брат си към къщи след часовете по живопис. Вървяха под един чадър, плътно притиснати един към друг, и им беше толкова хубаво заедно! Тя така и не разбра откъде се взеха тези момчета.

Едното от тях силно я блъсна и тя падна, като изпусна чадъра. Тутакси към тях подскочи второ момче и няколко пъти я ритна в корема. За някакви си мигове ѝ притъмня пред очите от болка и тя не видя как други две момчета нападнаха Андрюша с огромни ножове.

Лиза не се разкреця. От ужас всичко в нея сякаш бе умъртвено. С автоматични движения тя, едрото и силно шестнайсетгодишно момиче, вдигна на ръце слабичкото момче и го понесе към къщи. Не се развика за помощ, не се опита да повика „Бърза помощ“, разумът ѝ плътно бе затръшнал вратите си, за да не допусне в съзнанието страшната мисъл, че с брат ѝ се е случило непоправимото. Това не може да бъде. Това не бива да бъде. Това просто няма право да се случи.

Тя бавно носеше брат си под проливния дъжд, почти без да чувства тежестта му. И чак когато наближи дома си, вдигна очи към прозорците на техния апартамент и видя баща си, рухна на мокрия асфалт в безсъзнание.

Оттогава всеки ден пиеше лекарства — отначало по две-три таблетки, после с цели шепи. Незрялата ѝ психика не можа да се справи с краха на надеждите за един живот, който вече си бе представяла в мечтите си и който почти се бе превърнал в реалност.

Но имаше и нещо друго. Имаше едно постоянно, неугасващо, непритъпяващо се чувство на вина.

Тогава, преди много години, майка ѝ често мърмореше на баща ѝ, че изобщо не отделя време за сина си.

— Дори не можеш да се прибиращ навреме от идиотската си работа, за да водиш вечер детето на уроци — караше се тя. — Хич бива ли две деца да се прибират сами по тъмно!

При тези думи Лиза изтръпваше. Тя за нищо на света не би отстъпила задължението да води брат си в художественото училище. Защото за Андрей това беше само урок по живопис, а за нея — среща с Дмитрий. Не, за нищо на света няма да отстъпи правото да вижда своя кумир, да седи близо до него, да го гледа, да разговаря с него. Когато молеше Лиза да позира, Дима я настаняваше в нужната поза, с леки движения на ръцете обръщаше лицето ѝ към светлината, разбъркваше косата ѝ в живописен безпорядък. От неговите докосвания момичето просто примираше. Нима можеше да се откаже от това?

— Недей, татко — казваше меко на баща си, — не обръщай внимание на мамините приказки. Вече съм достатъчно голяма, за да довеждам Андрюша вечер. Разбирам колко много работиш, колко се уморяваш, а аз и без това нямам какво да правя.

След гибелта на сина им Елена не спираше да опява на мъжа си:

— Ако ти беше с детето, това нямаше да се случи. Идиотската ти работа винаги е била по-важна за тебе от семейството и децата.

Бащата пребледняваше и хапеше устни, а Лиза отчаяно си мислеше: „Ако бях намерила в себе си сили да пожертвам срещите с Дима, ако не се бях вкопчвала в тях като безумна, Андрюша щеше да бъде жив. Аз съм виновна за всичко. Аз съм причината целият ми живот да рухне. Татко страда, чувства се виновен, а той няма никаква вина, аз бях, която не му позволяваше да води Андрюша на уроци вечер. Аз сама, със собствените си ръце разруших всичко.“

Мисълта за собствената ѝ вина беше непоносима и Лиза я заглушаваше с омразата си към малолетните убийци. Не, не тя е виновната, а те, те, те! Баща ѝ трябва да отмъсти. Те трябва да умрат...

... Застанала в полутъмния вход, Лиза се взираше във вратата на отсрещния блок. Беше вече съвсем тъмно, но тя беше сигурна, че ще познае Дмитрий дори в непрогледен мрак. Но защо се бави толкова? Добре би било да се прибере не сам, а с жена. Може би поне този път Лиза ще успее в онова, което се опитва да направи отдавна, но не ѝ достигат нито сили, нито мъжество.

Само с огромно усилие Лиза можеше да се застави да дочака поредния четвъртък, та заедно с Дмитрий да се потопи в спомените за

онзи живот. Ако можеше, щеше да идва по-често. Ала още първия път, когато посмя да наруши обичайния ред и да дойде при Дима в нечакан час, тя видя, че заедно с него от колата слезе някаква жена и двамата се качиха в неговия апартамент. И тогава Лиза за пръв път изпита не ревност, а чувство за безизходност и невероятна умора.

По-нататък тя нарочно издебваше Дмитрий, използвайки като наблюдателен пункт входа на отсрещния блок, с надеждата, че той пак ще дойде с жена и може би този път ще успее да изпита нещо, което ще ѝ помогне да престане да го посещава в четвъртъците. Волята на Лиза беше напълно смачкана от лекарствата, но тя все още имаше усет за нещата. Дима не я обича. Той се вижда с други жени. Тя, Лиза Вакар, му е омръзнала, нейните посещения, нейните дрънканици, необходимостта да спи с нея са бремене за него. Той просто я съжалява. Трябва да направи нещо, което да ѝ помогне да скъса с Дмитрий, да го освободи, да го остави най-сетне на мира. Лиза много се надяваше на ревността и затова периодично идваше в този вход, който ѝ бе станал близък, и причакваше Дмитрий. Понякога дълго. Понякога напразно. Понякога го виждаше с жена. Но за свой ужас — нищо не изпитваше. Всеки път, загледана в гърбовете на влизащия в блока си Дмитрий и неговата спътничка, си казваше: „Сега ще влязат, ще се проснат на леглото и ще се чукат. После Димка ще ѝ занесе кафе. После заедно ще влязат в банята. После пак ще се чукат. После ще заспят, прегърнати, и ще се събудят, прегърнати. Боже мой, но защо не побягвам от това проклето място разплакана, без да виждам пътя пред себе си? Защо нищо не изпитвам? И пак ще дойда в четвъртък, защото не мога да не дойда. Горкият, горкият Димка, колко те измъчих само!“

Лиза отново погледна часовника си. Минаваше единайсет, сигурно нямаше смисъл да стои повече тук. Димка е останал да пренощува на друго място. Трябва да се прибира.

Вкъщи тя тихичко си отключи и се постара да се шумугне в стаята си незабелязано, но от кухнята излезе баща ѝ. Лиза за кой ли път вече си помисли, че дори по дънки и фланелка той изглежда като истински строеви генерал: едър, стегнат, мускулест, изправен, с военна стойка, късо подстриган „според устава“ и с някакъв особен израз на лицето. Тя никога не съумяваше да опише с думи този израз, просто чувстваше, че е особен, „генералски“.

— Всичко наред ли е? — кратко попита баща ѝ, вперил в дъщеря си внимателен поглед. Той никога не си лягаше, преди тя да се прибере, дори ако трябваше да я чака до късно след полунощ. Много обичаше Лиза.

— Жива и здрава — насили се да се усмихне тя.

— Гладна ли си?

— Не, ядох.

— Някакви проблеми?

Генерал Вакар беше свикнал да си служи вкъщи с лаконични фрази. Защо да си хабиш силите за думи, след като думите ти не са интересни на никого? След гибелта на сина си Елена вдъхновено се отдаваше на своя траур, напълно бе зарязала домакинството, а дъщеря му... Какво пък, човек трябва да умее да се примирява с факта, че родителите никога не са интересни на децата си.

— Никакви проблеми, татко. Уморена съм. Сега ще си взема душ и ще си легна.

— Добре. До утре тогава.

Вакар вече се беше извърнал, за да се прибере в стаята си, когато Лиза го докосна по ръката.

— Татко — тихо каза тя.

— Какво има?

— Татко... ти... скоро ли?

— При първа възможност — сухо отвърна генералът. Той правеше това, което бе длъжен да направи, но не желаше да го обсъжда при никакви обстоятелства.

— Татко, моля ти се — внезапно Лиза тихо и безпомощно се разплака, — направи го по-скоро. Не мога повече. Вече нямам сили да чакам.

— Престани! — студено я прекъсна Вакар, въпреки че сърцето му се късаше, като гледаше разплаканата си дъщеря. — Ще направя всичко, което е по силите ми. Нищо повече не обещавам.

Той отиде да си легне, а Лиза се строполи на пода в антрето и още дълго тихичко плака, свряла лице в коленете си. Дано всичко свърши по-скоро. Тогава може би майка ѝ ще се съвземе и отново ще стане, каквато беше по-рано. И може би жаждата за мъст, неутолима дори с помощта на лекарствата, няма повече да изгаря нея, Лиза. И

може би тогава тя ще престане да гълта таблетките и най-сетне ще може да спре да тормози Дима. Може би, може би...

3.

Когато чудатият Бокър дойде у Настя за втори път, вкъщи беше Льоша. Той ужасен се втренчи в човечето с дълго палто и нахлупена до веждите плетена шапчица, което се разхождаше из стаята само по чорапки. Вярно, този път чорапките имаха изумителен пилешкожълт цвят.

Льоша учтиво поздрави и побърза да се оттегли в кухнята, за да сготви вечерята, и докато готвеше, с недоумение слушаше избухванията на странния звънлив смях, примесен с врещене и хлипания. Ася още сутринта го бе предупредила, че довечера ще я посети човек, който изпълнява нейна поръчка, и Льошка беше сигурен, че този човек непременно ще бъде служител на милицията. Че как иначе? Но дори и при най-смелия полет на фантазията си Алексей Чистяков не би могъл да предположи, че служителите на милицията могат да бъдат такива.

Настя седна на дивана с подвити под себе си крака, подреди наоколо цветните снимки и внимателно заслуша доклада на Бокър.

— Трима души следят вашето момиче. Ето този — Сурен Удунян, осъждан два пъти, първия път условно, а втората присъда е излежал в лагер. Хитър, злобен, с една дума — лош човек. Не ми хареса.

— Очичките му са симпатични — каза Настя, като разглеждаше снимките, на които се виждаше миловиден арменец с огромни лъчисти очи.

— Измамна външност — авторитетно заяви Бокър. — Вторият е Игор Ерохин, неосъждан, живее сам, не е женен. Майка му живее на друго място. Средно способен, но физически добре развит. Кара яркочервено ауди. Третият е най-забавен. Виктор Костиря.

— С какво ви е разсмял толкова? — заинтересува се Настя и взе снимката на най-обикновен младеж на около двацет и седем години, рано оплешивяващ, с дълги, увиснали мустаци а ла „Песняри“.

— Има цветиста реч. Чух го да си служи с доста интересни изрази. Например Ерохин нещо го скастри, а той му отговори

спокойничко: „Не кряскай, ще ти изпаднат пломбите.“ Страхотно, нали?

И Бокър се заля в своя невероятен папагалски смях.

— С една дума поогледахме ги и ето какво научихме. Всички са куфарни търговци. Постоянно пътуват до Турция и Гърция за парцалки. Имат си продавачи, на които продават стоката на едро. Лично те не стоят по сергиите. Тяхната работа е да пътуват. Е, и контролират, разбира се, продавачите да не ги мамят. Например продавачът им казва, че палтата от нутрия се харчат трудно, максимум за хиляда долара, ако качат над хиляда, хората не ги купуват, тъй че ги вземат от куфарните търговци за седемстотин. После търговецът отива на пазара и вижда, че на палтото е поставена цена хиляда и петстотин и хората купуват. Тоест — измама.

— С какво друго се занимават?

— Проучват конюнктурата. Какво се търси, в какви цветове, номера, модели, за колко може да се продаде, та да не зависят изцяло от това, което им пеят продавачите. С една дума цялата им дейност се върти около търговията.

— Само тези тримата ли следят Даша?

— През тези три дена видяхме само тях.

— А следи ли някой кавалера й?

— Не, кавалерът е чист като детска сълза. Между другото те и момичето не следят постоянно. Например изпращат я сутринта до работата й и си отиват, след два-три часа пак се вясват около магазина и отново си тръгват. Но в края на работния ден задължително са на пост и се лепват за нея чак докато си легне да спи. Такава една епидерсия, Анастасия Павловна.

„Епидерсия е нещо като странна история“ — бързо си преведе Настя.

— Опишете ми кръга хора, с които общуват тези търговци — помоли тя.

— Кръгът е много широк, много — кой знае защо, изхъмка Бокър, като продължаваше да кръстосва с отмерена стъпка стаята от прозореца до вратата. — Но еднообразен. Куфарни търговци, туристически агенции, от които си купуват самолетните билети, летище Шереметиево, пазарите в Конково, Петровско-Разумовское, Лужники, комплексът ЦСКА, ресторанти. Всеки от тримата през времето на нашето наблюдение влезе в контакт с по стотина души. Но

нито един от тези хора не изпъкваше с нещо по-специално, нито един не ни изглеждаше като от друга категория.

— Лошо — помрачня Настя. — Няма абсолютно нищо, от което да се отгласнем. Ще ми оставите ли снимките?

— Разбира се. Донесъл съм ви и видеокасети, за да видите лично хората. Ние може и да сме пропуснали нещо.

— Нямам видео — въздъхна тя.

— Нямате видео?! — Бокър дори се задави от изумление. — Е, това е вече пълен пердимонкъл! Как можете да живеете така?

„Пердимонкъл е дума за изразяване на силни емоции. Трябва да я запомня. Така де, как мога да живея по този начин? Ами ето, живея си, може ли да се живее другояче с милиционерската ми заплата! Ако знаеше, че нямам и компютър, че този е на Льошка.“

— Ще ви донеса видео, няма проблеми. Какво ще ни възложите сега?

— Трябва да науча колкото може повече за тези тримата. Ще чакам съобщенията ви всеки ден. Много техника ли имате?

— Достатъчно — позасмя се Бокър.

— Каква по-точно?

— Всякаква — спокойно отвърна той. — Нека това не ви безпокои. Ще имаме всяка техника, необходима ни, за да получим информацията, която очаквате. Но има една тънкост.

— Каква тънкост? — навъси се Настя.

— Чичо Толя ни предупреди, че имате твърде трепетно отношение към въпросите на законността.

— Чичо Толя ли? Кой е този чичо Толя?

— Анатолий Владимирович Старков. Спомняте ли си го?

Старков беше началник на разузнаването на Едуард Петрович Денисов. Преди година, когато беше в Града, Настя добре го опозна. Старков ѝ беше симпатичен. Пак тогава, преди година, тя научи, че приближените на Едуард Петрович наричат шефа си Ед Бургундски, но за пръв път чуваше да казват на Старков „чичо Толя“.

— Та какво ви каза Старков?

— Че непременно трябва да искаме от вас разрешение за едни или други действия, защото ако направим нещо, което не ви хареса, може много да се ядосате. Чичо Толя каза, че гневът ви е страшен.

И Бокър отново отметна глава и избухна в смях, току забелваше очи и простенваше. И Настя се разсмя с него.

— Анатолий Владимирович е голям шегаджия — каза тя, бършейки сълзите от смях, избили в очите ѝ. — Но, общо взето, е прав. Искам вие да разбирате какво правите. Водя частно разследване на обстоятелства, които самата аз в момента почти не разбирам. Брат ми Александър се обърна към мен с молба да проверя неговото момиче, чието поведение му се вижда подозрително. На мен, като на оперативен работник, момичето не ми хареса много, но самата тя твърди, че я следели. Опитвам се да разбера какво всъщност става. Официалните органи нямат никакво отношение към моето разследване, защото засега във всичко това няма нищо престъпно. Началникът ми е в течение, че използвам вашата помощ, тъй че не върша нищо незаконно. Това първо. Докато изпълнявате моите задания, можете да използвате всякакви методи, с изключение на такива, които може да причинят вреда на нечие здраве, за живот да не говорим. По-просто казано, изключвате боя, не може също така да използвате оръжие и химически препарати. Това второ.

— А може ли да лъжем? — сериозно попита Бокър.

— Може. Това е без ограничения. Внедрявайте се в средата, извършвайте оперативни действия, използвайте техника, но ми дайте пълна картина на живота и връзките на тази тройка.

Бокър някак смешно подръпна крайчеца на носа си.

— Струва ми се, че вашият готвач е забравил соса на печката. Вие не усещате ли?

— Не — призна Настя, която по време на разговора с Бокър съвсем беше забравила и за Льоша, и за вечерята.

— Отначало миризмата беше правилна, вече исках да изразя възхищението си, в наши дни малко хора правят специални сосове за месо или риба. Но сега усещам, че ароматът леко се промени. Така става, когато сосът остане на огъня малко в повече. Аз тръгвам сега, Анастасия Павловна, и ще се върна с видео.

Настя затвори вратата след Бокър и надникна в кухнята.

— Льошик, какво правиш? — попита тя, виновно загледана в очите му. Ама това наистина на нищо не прилича: държи човека в кухнята гладен, докато си бърби втели-некипели с някакъв престъпник-ерудит.

— Месо със сушени зарзали — делово отвърна Чистяков и пресипа нещо вкусно ухаещо от тигана в топлоустойчивата купа. — Ти освободи ли се?

— Аха. Давай бързо да вечеряме, слюнките ми потекоха.

— Къде е твоят гостенин?

— Отиде за видео — съобщи му Настя, докато вадеше чинии и прибори.

— За какво? — не разбра Льоша.

— За видео. Заснели са с видеокамера хората, които ме интересуват, искам да ги видя.

— Странен ми се вижда тоя човек — каза Льоша, слагайки в чиниите вдигащи пара картофи и месо с умопомрачителен аромат.

— Защо да е странен?

— Ами... — почуди се той, — не ми прилича на служител на милицията. И се смее някак глупашки.

— Защото не е служител на милицията.

Настя спокойно започна да се храни.

— Ами какъв е тогава? — не мирясваше педантичният професор Чистяков.

— Престъпник — лаконично отвърна тя, улови с края на вилицата парченце кисела краставичка и я лапна.

— Какъв?! — Льоша се задави и закашля.

— Престъпник — повтори тя невъзмутимо. — Най-обикновен престъпник.

— И ти толкова весело се кикотеше с него? — ужасен, попита Чистяков.

— Ами какво трябваше да правя с него? Да плача? Да спя? Льошенка, миличък, забрави тези книжни глупости. Животът е подреден, както е подреден, и първият признак за здрава психика и развит интелект е умението ни да се приспособим към начина, по който е подреден животът, да се адаптираме. Разбираш ли? А той далеч не е подреден така, както го описват в книгите и както го гледаме по филмите. Няма абсолютно лоши хора, както няма и абсолютно добри, защото абсолютно зло и абсолютно добро не съществуват. Не съществуват — и толкоз. Трябва да умеем да се съобразяваме с факта.

— Но какво отношение има това към обстоятелството, че ти каниш вкъщи престъпник и се веселиш в неговата компания? Ами че

това е престъпник. Как можеш да правиш това?

— Че защо пък не? — Тя сви рамене. — И той е човек като всички останали. Засега не е извършил нищо противозаконно, за което да знам. За всичко, което е извършил в миналото, си е излежал присъдата. Разбери, Льоша, ако един човек извърши престъпление, той трябва да бъде разобличен и наказан, но това изобщо не означава, че с него не бива да се общува, че не бива да се смеем на шегата, която е подхвърлил, че не можем да му предложим да изпием заедно едно кафе или да го поканим на нашата трапеза. Можем да му направим услуга. Можем и да приемем негова услуга. Има нормални човешки отношения, които не бива да зависят от официалните отношения между престъпника и правосъдната система. Съдията може да му каже, че е виновен и заслужава наказание, но въпреки това конвойните не могат да имат право да го наричат псе или боклук. Разбираш ли? Защото лично на конвойния той нищо не е сторил. Нанесъл е вреда на конкретни хора, тези хора ги защитава държавата, тя се застъпва за тях, макар и от свое име. А конвойният няма нищо общо с това. Неговата работа е да пази, а не да съди и да дава морални оценки.

Льоша остави празната чиния и внимателно погледна Настя.

— Аска, а не ти ли се струва, че това, което говориш, е дълбоко безнравствено?

— Може би. Но със сигурност знам, че още по-безнравствено е да делим хората на лоши и добри, на престъпници и праведници. Подобна позиция винаги води до трагедии.

Когато получи видеото от Бокър, Настя седна във фотьойла и започна да се вглежда в лицата, движенията, жестовете на Сурен Удунян, Игор Ерохин и Виктор Костирия. Ето ги на летището, помагат в пренасянето на огромен багаж, товарят го в микробус. Ето ги в ресторант, в компанията на други трима куфарни търговци като тях, жени няма. Ето го Удунян на „Тверская“, сменя Ерохин. Ерохин дояжда сандвича си, набързо допива пластмасовата си чашка, хвърля я в кошчето и се качва в яркочервена кола. Удунян приема поста и търпеливо чака Даша Сундиева да излезе след смяната си от магазина.

Виктор Костирия. Върви след Даша късно вечерта, когато тя се прибира от университета. Даша влиза във входа на своя блок, Костирия сяда на една пейка, вдига глава и поглежда към прозорците. Таймерът в долния ъгъл показва 23:06. Следващият кадър е обозначен с 23:54.

Костиря продължава да гледа към прозорците. Прозорецът на Даша угасва, Виктор става и отива до телефонната кабина. Обажда се някъде, но говори съвсем кратко. Явно моли да го вземат с кола, защото в следващите кадри, на чийто фон таймерът показва вече 0:31, Костиря се качва в аудито на Ерохин.

Игор Ерохин. Същият, когото Настя бе видяла на „Тверская“, от когото толкова се бе уплашила Даша. Много обича да си хапва. Лапа топли сандвичи при всеки удобен случай. Ето, от станция „Конково“ на метрото отива към пазара. Наоколо има много народ, плътен човешки поток. И нещо в този поток притеснява Настя.

Тя реши да изгледа филма до края с надеждата, че усещането ѝ ще стане по-определено, но сгреша. Изгледа до края и двете касети, но тревожното чувство за някакъв студ в стомаха не се появи повече. Тогава тя пренави касетата, намери епизода в Конково и го заразглежда кадър по кадър, като спираше лентата и внимателно се взираше в изображението на екрана. Не, нищо.

Настя си донесе кафе, отново седна пред телевизора, запали цигара и започна цялата процедура отначало. В един момент ѝ се стори, че ето сега... Ето го... Ето... Но не, тревожното чувство си оставаше, а причината за него се изплъзваше от съзнанието ѝ.

Трябваше да се поразее с нещо друго, та после пак да се върне към филма. Отиде при Льоша, който през цялото това време съсредоточено работеше на компютъра.

— Льошик, да ти помогна нещо?

— Господи! — Той се облегна назад и сладко се протегна. — Заплашва ни екологическа катастрофа.

— Как ти хрумна това?

— Ами защото ти пожела да ми помогнеш. Утре непременно ще изпогинат всички мечки, а вдругиден ще настъпи тропическа жегга. Наистина ли искаш да ми помогнеш?

— Честна дума. Трябва да се поразеея двайсетина минути, защото май буксувам.

— Тогава въведи ето тези данни в таблицата. А аз през това време ще напиша програма за обработката им.

Настя добросъвестно се захвана за работа. Терапията се оказва ефективна, защото трябваше да употреби максимум внимание и съсредоточеност, за да не допусне грешка. След половин час завърши

таблицата и пак седна пред телевизора. Пред нея пак беше пазарът в Конково, Игор Ерохин в своето неизменно кафяво кожено яке с малко скъсан джоб отпред, с малката червено-синя значка на яката. Успя дори да различи бенките, за които спомена Даша — една над устната и две до ухото. Тревожното чувство се засили, стори й се, че вратата, която водеше към мазетата на подсъзнанието и килерите на паметта, започна бавно да се открехва, по-широко, по-широко, още по-широко, ей сега в тъмното помещение ще нахлуе поток светлина и тя ще види...

Телефонът извънтя. Настя почти физически усети как вратата се затръшна с оглушителен трясък. Пак нищо не излезе.

Обаждаше се брат й Александър. Няма да научи има ли някакви новини.

— Трябва да доведеш своята красавица при мен — каза Настя. — Само че не искам после да ми изчезне милиционерското удостоверение. Затова си поприказвай с нея, обясни й каква е работата, а утре ще ми се обадиш в службата, за да те инструктирам какво и как да направиш.

— Открила си нещо лошо? — внимателно попита той.

— Нищо лошо — успокой го Настя, — именно затова искам да си поговоря с нея открито, а не под маската на клиентка. Изглежда, въввлечена е в неприятна история, без да подозира.

— Ами кражбите на документи?

— Няма да говоря с нея за това. Това е нещо отделно. Наистина я следят и аз искам да разбера защо. Лягай да спиш, Санечка, и за нищо не се тревожи.

— Благодаря ти — каза той.

— Пак заповядай — позасмя се Настя, а наум добави: „Благодари не на мен, а на главния мафиот на Града. Именно той плаща събирането на сведения за твоята красавица Дашенка. Интересно как ли би реагирал ти, братко, ако научиш това? Със сигурност няма да припаднеш, но образът ми определено ще изгуби блясъка си в твоите очи. Човек трябва много да е общувал с престъпници и потърпевши, за да престане да дели света на бяло и черно.“

ΠΕΤΑ ΓΛΑΒΑ

1.

От сутринта ръмеше отвратителен ситен дъжд и към края на деня всичките дрехи на Виктор станаха влажни и неприятни. Но той мъжествено понасяше тегобите и неудобствата, свързани с постоянното му размотаване по улиците и с наблюдаването на златокосото синеоко момиче. Виктор харесваше това момиче. Беше стопроцентово сигурен, че Артъом нещо се е объркал или просто се презастрахова, че това момиче не представлява никаква опасност. Но Виктор Костиря беше човек добросъвестен и изпълнителен: щом има нареждане да се следи синеочката, той безпрекословно ще изпълнява всичко. Макар че няма никакъв смисъл — това момиче, дето се вика, е „от съвсем друга опера“...

Виктор бавно мина покрай витрината на „Орион“, леко извърна глава, извъртя очи и видя Даша да стои, както обикновено, до бюрото си и да прелиства списание. В отдела ѝ, както обикновено, беше пусто, все пак цените на дамското облекло бяха прекалено високи. След четирийсет минути работният ѝ ден ще свърши и момичето ще се завтече или към университета, или на среща с белезникавото си гадже, или към къщи. През тези три седмици Виктор Костиря, Игор Ерохин и Сурик Удунян научиха разписанието ѝ наизуст. Докато през първите две седмици момичето понякога ходеше на гости с гаджето си, сега и това не прави. Да се чудиш просто какво се е заял Артъом с нея? Съвсем обикновено девойче, с наивно лице, с усмивка като слънчице, работи, учи, среща се с женен мъж. Не, при цялото си желание Виктор не виждаше в нея абсолютно нищо, което да оправдава тези изнурителни многочасови размотавания из града.

Пред магазина спря колата на белезникавото гадже на синеочката, той я заключи и влезе вътре. Виктор видя през прозореца как се целунаха, после Даша започна да се приготвя, да пъха в чантичката си разни дреболии, да си обува ботушите и да си облича палтото. Виктор се поотдалечи от входа, за да не се сблъска с тях, когато излязат, пък и за да вижда добре колата на белезникавия.

След известно време синеочката и белезникавият излязоха, бавно отидоха при колата, но не се качиха. Обратното — белезникавият взе от колата голяма пазарска чанта и пак заключи. Те бавно тръгнаха по „Тверская“, като влизаха във всички гастрономи по пътя си, и чантата постепенно се пълнеше с разни скъпи и сигурно вкусни продукти. От един павилион на улицата купиха „Мартини бианко“, но преди това толкова дълго се съвещаваха, че Виктор успя да намали разстоянието и да стигне досами тях.

— Много добре си спомням, че не беше „Розе“ или „Россо“ — бърбеше синеочката, — нито розово, нито червено. Сто пъти ни е казал, че има алергия към червени вина. Виж, за „Бианко“ или „Супер драй“ не знам.

— Е, аз пък и толкова не знам — замислено ѝ отвърна белезникавият. — Твой шеф е, не мой, ти трябва по-добре да познаваш вкуса му.

— Добре, ще рискуваме — реши се момичето. — Ще вземем бяло. И аз не обичам сухото.

Те влязоха в поредния магазин и Костиря пак остана да ги чака на улицата. Не виждаше никакъв смисъл да влиза заедно с тях. Това беше дори опасно, в големия, препълнен с хора магазин можеше лесно да ги загуби. Неговата задача беше да разбере за кого работи прелестната синеочка и отговорът на този въпрос едва ли щеше да се намери в магазина, на опашката за пушен салам или банани.

Виктор се сепна, когато навалищата в магазина се разреди, а пред входната врата в поза „всички излизат — никой не влиза“ застана бабичка с бяла престилка. Той бързо мина покрай витрините, като се взираше внимателно в опустяващото помещение. Даша и белезникавия ги нямаше никъде. По дяволите, къде изчезнаха тези хора?

Костиря бързо изтича зад ъгъла, за да потърси служебния вход на магазина. Ами ето го, но се намира толкова близо до мястото, където беше застанал Виктор, че изобщо не биха могли да излязат през този вход, без той да ги забележи. Непременно щеше да ги види. Абе къде се дянаха в края на краищата?

В магазина бяха останали само няколко души и едно прозрение внезапно осени Виктор: ами ако на някого от двамата му е станало лошо и са помолили да използват тоалетната? Той, глупакът, се нервира, направо ще откачи, а те скоро ще излязат, сякаш нищо не е

било, може би дори няколко минути след затварянето на магазина. Надеждата му беше слабичка, но все пак — надежда...

След още десет минути Виктор спря да се надява. Беше съвършено очевидно, че синеочката и гаджето ѝ се бяха измъкнали от наблюдението. Хем колко майсторски! Изхитрили са се да минат буквално под носа му. Прав е бил значи Артъом, не е толкова простодушна нашата синеочка.

Докато се връщаше пеша към мястото, където беше оставил колата си, Виктор Костиря си мислеше колко умен е все пак Артъом Резников, как веднага е подушил опасност у това златокосо девойче. А той, Виктор, цели три седмици не можа да разпознае тази опасност. И ето че сега го изигра като абсолютен глупак. Сега той ще отиде при Артъом и ще му разкаже всичко, и Артъом пак ще се разкрещи и ще заизригва псувни, задето е изтървал момичето. Нищо, той ще изтърпи всичко — за тези големи пари и по-лошо може да понесе.

2.

— Ау, Анастасия Павловна, когато Саша ми разказа за вас, за малко да полудея. Божичко, каква актриса сте! Два пъти си купувахте костюми, а на мен и през ум не ми мина, че сте сестрата на Саша и работите в милицията. Ау, Анастасия Павловна, толкова ми е неудобно, задето тогава ви казах онова нещо.

— За какво говориш?

— Ами когато ме попитахте защо не се оплача в милицията, а аз отвърнах, че в милицията ще ме вземат за луда. Нали не ми се сърдите?

Даша чуруликаше вече половин час, възбудена от тайнствените събития. Късно снощи Саша ѝ се обади и ѝ каза, че днес сутринта трябва да поговори с нея за много сериозни неща. Разказа ѝ за сестра си, която работела в милицията и била готова да помогне да разберат кой и защо следи Даша. После изведнъж се оказа, че сестрата на Саша е същата онази клиентка, която на два пъти през последните дни бе купила от Дашиния отдел много скъпи дрехи и на която Даша беше казала, че я следят. Даша още не се беше съвзела от изненадата, когато Саша ѝ каза, че щом я следят, не бива открито да посещават сестра му, затова довечера след работа ще трябва да стигнат до един магазин, който е близо до хотел, и там ще им помогнат.

На Даша Сундиева, която бе свикнала да води монотонен живот, събитията ѝ дойдоха množко и тя все не можеше да се успокои. Настя вече започваше да се дразни, искаше да пристъпи към работата, но за целта трябваше Даша да бъде спокойна и съсредоточена.

— Ау, Анастасия Павловна, как не ви е страх да работите за разкриване на разни престъпления? Сигурно е много опасно.

Настя учтиво се усмихваше и набързо обясняваше, че опасности има във всяка работа, че дори да работиш като метач, на главата ти може да падне тухла, ледена висулка или пък да те сгази кола.

— Анастасия Павловна, ами имате ли оръжие? А случвало ли ви се е да стреляте? Ами...

— Стига, Даря! — решително я прекъсна Настя. — Не разполагаме с много време, затова дай да се хващаме на работа.

Възторжената усмивка моментално се стопи и милото лице на Даша стана съсредоточено и спокойно.

— Извинете — сериозна каза тя. — Не се сетих, че ви бавя. Разбира се, вие работите, а аз ви преча с моите ахкания и охкания. Извинете, Анастасия Павловна.

„Това да ти е за урок, драга — каза си ядно Настя. — Та ти си я виждала два пъти, направиха ти впечатление нейната интуиция и проникателността ѝ, писа ѝ толкова точки, колкото по твоята скала не е печелил почти никой. И защо сега се отнесе към нея като към празноглава глупачка? Можеше веднага, още в първата минута да ѝ кажеш, че няма време за възторзи и чудене, тогава всичко щеше да изглежда другояче. Ех, Настася, явно никога няма да се научиш да се държиш така, че да не обиждаш хората.“

Тя подреди на бюрото цветните снимки, които вчера ѝ беше донесъл Бокър.

— Разгледай внимателно тези снимки. Има ли някой, когото познаваш?

Даша се наведе над бюрото.

— Ето този. — Тя посочи снимката на Ерохин. — Същия, когото ви показах пред „Орион“, спомняте ли си?

— Друг някой?

Момичето продължи внимателно да се взира в снимките, после неуверено взе една на Удунян.

— И този съм го виждала. Само че някъде на друго място, не мога да си спомня къде. Добре си спомням, че ми направи впечатление: брюнет със светли очи е доста необичайно съчетание, а пък неговите очи са едни големи и сияещи... Но къде ли го видях?

— Но той не те следи, така ли? — уточни Настя.

— Не съм забелязала — уверено отговори Даша. — Имам ясното чувство, че съм го виждала и запомнила, но не във връзка със следенето.

— Странно: как определи това? — заинтересува се Настя. — Спомняш си, че си го виждала, но не си спомняш къде, за сметка на това определено знаеш къде не си го виждала? Правилно ли те разбрах?

— Ето какво, Анастасия Павловна: гледам лицето му и то не ме плаши. Обаче като видя този — тя посочи с пръст снимката на Ерохин, — просто ми прилошава от страх, защото го свързвам само със следенето. А погледна ли този с големите очи — не изпитвам страх, значи е свързан в съзнанието ми с някаква неутрална ситуация, когато не ме е било страх от него.

— Логично е — съгласи се Настя, която вече цяло денонощие си блъскаше главата над снимания с камерата епизод в Конково. И досега не можеше да намери ключ към отговора на въпроса — какво ли толкова я бе разтревожило в този епизод.

— А ей този — Даша посочи снимката, където Виктор Костиря пиеше бира от кутия — никога не съм го виждала. Лицето му не ми говори нищо.

— И все пак той често е по петите ти — въздъхна Настя. — Можеш да се убедиш.

Тя включи видеото и на екрана отново се появи Даша, после Виктор Костиря, който я следва. Виктор седи на пейка близо до нейния блок, гледа към прозорците. Прозорците угасват, Виктор вика кола и си тръгва.

Даша седеше пред телевизора, бяла като платно.

— Знаете ли — плахо каза тя — колко не ми се искаше да вярвам в това! Наистина страхувах се, ужасно се страхувах, но винаги нейде дълбоко в душата ми се спотайваше спасителната мисъл, че греша, че няма нищо подобно, че ми се е привидяло. Сега вече няма да мога да се утешавам с това.

На Настя ѝ дожаля за уплашеното девойче, което, без да подозира, не щеш ли, бе станало опасно за някого. „Ами кражбите на документи? — скастри се тя. — Не забравяй за кражбите на документи, когато започнеш да съжаляваш Даря.“

Тя пренави касетата и помоли Даша да изгледа целия запис от началото до края.

— Гледай внимателно, може случайно да видиш и други познати лица.

Даша се отнесе към задачата повече от добросъвестно. Тя току спираше някой кадър и дълго се взираше в лицата на екрана, на няколко пъти връща лентата към вече видени епизоди. Настя седеше на дивана, отметнала глава на облегалката и затворила очи, искаше ѝ се да

се отпусне и да заспи, но трябваше да чака това странно момиче да изгледа двете касети от по час и половина. Льошка в кухнята развлича със светски разговори братчето ѝ Александър, вече е десет часът и тя ще може да си легне най-рано в един, а утре пак ще става в седем...

— Виждала съм ей този чичка — чу уверен глас. — Много добре си спомням, беше в метрото точно в деня, когато ми се лепна оня откачен.

Сънливостта ѝ се изпари. Настя скочи от дивана като ужилена и клекна пред екрана.

— Кой?

— Ей този.

Даша спря филма и посочи пълния, леко плешив мъж с кафяв шлифер, който влизаше в някакъв ресторант заедно с Ерохин и Костирия.

— Да не грешиш?

— Анастасия Павловна, аз имам професионална памет. Чакайте — запъна се тя, после изведнъж се изчерви, — да, разбира се, и тоя с очите го видях същия ден. И пак в метрото.

На Настя изведнъж ѝ стана горещо. Тя разбра, че най-сетне се намери точката, която ще обедини всичко. Само дано не е илюзия!

— Даря, успокой се и разказвай. Бавно, поред, старай се да не скачаш от едно към друго. И се опитай да бъдеш максимално точна, нищо не преувеличавай и не измисляй.

„Глупачка! — веднага се сепна Настя. — Нали току-що се убеди, че тя не е празноглава госпожица. Защо продължаваш да я обиждаш?“

За щастие на Даша и през ум не ѝ мина да се обиди.

... Този ден тя пътуваше от дома на приятелката си към „Таганская“, където си бяха определили среща със Саша. Приятелката ѝ имаше малко дете и ужасно забавно куче, които, докато мама и гостенката пиеха чай в кухнята, си намериха чудесна занимавка с чантата на Даша. Когато разтревожените от подозрителната тишина дами излязоха в антрето, хлапето съсредоточено опитваше на вкус всички предмети, които бе успяло да измъкне от чантата и да стисне в ръчичка, а шпаньолът Гоша не по-малко съсредоточено напъхваше по ъгли и цепнатини всичко, което бе успял да си извоюва: бележник, ключове, пакетче салфетки, ръкавици. Понеже не искаше да закъснява за срещата, а беше крайно време да тръгва, Даша набързо събра

разграбеното си имущество, нахвърля го в чантата и хукна към метрото.

Докато слизаше с ескалатора, тя изведнъж се уплаши, че Гоша може да е задигнал и скрил нещо, което ѝ е крайно необходимо. Даша веднага отвори чантата и започна опипом да проверява съдържанието ѝ, преди всичко потърси ключовете. Откри ги веднага, но ѝ се стори, че не може да намери ключа от касата в магазина. Управителят неведнъж бе предупреждавал продавачките, че трябва да бъдат особено внимателни с касата и ключовете.

Вече слязла от ескалатора, тя забави крачка и спря, решила окончателно да си изясни ситуацията с ключа: ако се наложеше, би могла да се върне у приятелката си и да го потърси, наистина тогава би трябвало да тича, но това щеше да е за предпочитане пред кавгата с управителя.

Озова се в насрещния поток хора, които бяха слезли от влака и се втурнаха към ескалатора, тъй че трябваше да повърви още малко напред, където беше по-свободно. Точно пред нея един мъж с кафяв шлифер отваряше дипломатическото си куфарче, обърна се някак несръчно и цялото съдържание на куфарчето се изсипа на пода. Даша беше спряла съвсем близо до него и продължаваше упорито да рови в чантата си. Мъжът с шлифера засъбира предметите от пода, при което се движеше някак сковано, сякаш го болеше нещо. В този момент някакъв минаващ наблизо младеж се наведе и му подаде изтърколилата се по-надалече запалка. Този младеж имаше на ръката си много необичаен пръстен и Даша буквално впи очи в него. Пръстенът представляваше нещо като ризница, широка приблизително сантиметър и половина, а малките черни камъчета отгоре образуваха някакъв сложен символ.

След миг, когато мъжът с пръстена подаде на непохватния дебеланко запалката, Даша се сепна, че се държи просто неприлично. Стои тук и е зяпнала съвсем непознат мъж. Тя плахо вдигна поглед към дебеланкото, като се канеше да се усмихне мило, ала срещна такъв студен и злобен поглед, че побърза да се отдалечи.

Когато се прехвърли на успоредната линия на метрото, тя пак се опита да намери злополучния ключ и дори изпусна поредния влак. Слава богу, ключът се намери.

Когато дойде следващият влак, Даша се качи във вагона заедно с тълпата пътници и в този момент усети нечия ръка между краката си. Усещането беше неприятно, но добре познато от детството ѝ, когато в препълнени транспортни средства я закачаха сексуално изкривени възрастни чичковци. Тя рязко се извърна и видя насочени навътре към себе си безумни тъмни очи върху бледо мършаво лице с хлътнали страни.

— Я да се махаш! — каза Даша тихо, но много отчетливо и ясно. Яростта и гневът така я бяха преизпълнили, че мускулите на лицето ѝ затрепкаха.

Мъжът се запромъква към другата врата, а тя извади от чантата си бележника и бързо записа отличителните белези на сексуалния маниак, който се размотаваше из московското метро в натоварените часове. Даша нито за миг не се поколеба дали трябва да съобщи за него в милицията, но не искаше да закъснее за срещата със Саша. Затова избра, както ѝ се стори, най-простия и правилен вариант: да напише бележка с отличителните белези и да я предаде на милиционера, който непременно дежури в метрото, а пък той ще съобщи, където трябва.

Докато нахвърляше текста на бележката, тя току хвърляше злобни, негодуващи погледи към развратника и ѝ направи впечатление, че той държи едната си ръка в джоба. Ами да, помисли си тя, с едната ръка бърка под полите, а с другата онанира, животното мръсно. И точно тогава видя светлоокия кавказец, който стоеше съвсем близо до онаниста. В един момент Даша срещна погледа му и понечи да се усмихне приветливо, но кавказецът се извърна.

Когато стигна до „Таганская“, Даша се качи във фойето и отиде при милиционера — младичък един, с розови, още по детски пухкави бузки.

— По „Обиколната“ се размотава някакъв сексуален маниак — каза тя и му подаде бележката. — Ето, записах отличителните му белези, та да съобщите на когото трябва.

Милиционерът не успя дори да продума, защото Даша вече тичаше към изхода. На улицата я чакаше Саша, тя се качи в колата и потеглиха. Това беше...

— На коя дата се случи всичко? — попита Настя.

— Със сигурност беше четвъртък — бързо отговори момичето, — във вторник и четвъртък вечерите ми са свободни, нямам лекции.

Май че беше последният четвъртък от септември. Да, точно така.

— Да не бъркаш? Не беше вторник, а именно четвъртък, така ли?

— Не бъркам — твърдо заяви Даша. — Не може да е било вторник, защото точно във вторник приятелката ми имаше рожден ден, поздравих я по телефона и се уговорихме, че ще отида в четвъртък.

Настя погледна календара, последният четвъртък от септември беше 29-и. Ръцете ѝ се затресоха. Двайсет и девети септември, станция „Таганская“ на метрото, убийството на сержант Малушкин от отдела по охрана на реда в метрото.

3.

Артъом Резников тежко се обърна на другата страна и премести гумения мехур с лед в дясната част на корема си. Все пак за неговата възраст здравето му доста куцаше: ту тук ще го заболи, ту там, пие ту жлъчкогонни лекарства, ту антихистамини. През последните години започна да напълнява, въпреки че пазеше диета, гледаше да яде по-малко тлъсто и сладко, но явно обмяната му беше вече нарушена, диетите нямаше да помогнат, трябваше да се лекува или пък да се примири.

— Как си, миличко? — надникна в стаята жена му, слабичка и съвсем побеляла, подстригана късо, като момче.

Тя беше с осем години по-стара от Артъом, омъжи се за него без любов, но по сметка, която се оказа съвсем ненужна. Младичкият Резников беше влюбен в нея дълго и страстно, а тя, съседка от блока, която живееше два етажа над него, водеше един живот, абсолютно несъвместим нито с брака, нито със смешния очилатко Артъом. Тя имаше много пари, много красота, чар и високи изисквания към живота, а Артъом имаше малко пари, никаква красота или чар, затова пък имаше много самолюбие и несъмнена дарба за точните науки. Разкошната Ирина се държеше добре със смешния очилатко, защото никога не забравяше поговорката, че „затвор и просешка тояга всекиму прилягат“. Така и стана.

Когато остана без обещаната подкрепа, Ирина беше вече в седмия месец и беше късно да се освободи от бременността. Не искаше детето, беше намислила да роди само за да задържи при себе си онзи мъж, който ѝ изглеждаше като приказна Жар-птица. Той имаше всичко, което бе нужно на Ирина, и тя заложи на тази карта дори повече, отколкото можеше да си позволи. Отказа се от всички други мъже, като категорично скъса с тях. Замени апартамента, защото твърде много хора в блока знаеха за похожденията ѝ, и хвърли в тази размяна всичките си спестявания и скъпоценности, та апартаментът да бъде не само в центъра (и на него да му е по-удобно да ходи на работа), но и с подобрена планировка, тип мезонет. Оставаше някаква си

дреболия — той трябваше да оформи развода си, след което се очакваше да започнат нов живот, изпълнен с любов, удоволствия, пътешествия и тем подобни радости.

За съжаление точно в този момент обектът на Иринините надежди реши да замине за чужбина, естествено — със законната си съпруга, която, колкото и странно да звучи, също се оказа бременна, и то, за разлика от Ирина, не за пръв път. Въпросът в чия полза да вземе решение измъчва любовника ѝ точно две минути и половина, след което тя остана сама, но с великолепен апартамент и доста голям корем, без образование и професия, без сигурен източник на доходи, но пък с дивна перспектива пред себе си — пелени, безсънни нощи, детски болести и безпаричие.

И точно тогава тя се сети за смешния нелеп Артъомчик, който от памтивека я обичаше толкова трогателно. Понякога, още от времето, когато той беше на деветнайсет, а тя — на дваисет и седем, Ирина му даряваше своето любвеобилно тяло във вид на огризки от господарската трапеза, но Резников ѝ беше благодарен и за това. И в онзи момент не беше нужно да го придумва, той разбра всичко от половин дума.

— Разбира се, Ира, ще се оженим и детето ще се води мое. Ще се постарая да му създам добри условия. И на тебе естествено.

Оттогава минаха четиринайсет години. И Ирина нито за миг не съжали за направената стъпка. Сега, когато беше на четирийсет и пет и нейният четиринайсетгодишен син учеше в частен колеж в Англия, а съпругът ѝ въртеше луди пари, тя с благодарност си мислеше за мъжа, който я изостави. С него щеше да бъде същото от гледна точка на благосъстоянието, но с едно малко изключение — той нямаше да я обича толкова предано и нежно, колкото я обича Артъомчик. И Ирина отвърщаше на мъжа си с почти пълна взаимност, трогателно се грижеше за него, когато той се чувстваше зле, намираше му всички мислими и немислими лекарства, водеше го при професори-светила, носеше му закуската в леглото и сменяше леда в гумените мехури...

— Как си, миличко? — галовно попита тя мъжа си.

— Горь-долу — мрачно измуча Артъом.

— Да ти донеса нещо?

— Няма нужда, аз ще стана. Сега ще дойдат Костирия и Игор, по-късно И Сурик...

— Случило ли се е нещо? — разтревожено попита Ирина. Тя беше изцяло в течение на криминалните подвизи на мъжа си. — Защо ще идват посред нощ?

— Костиря е изгървал мацката — намръщен от болка, процеди Резников. — Недоносче тъпо. Обаче нея явно си я бива, три седмици се прави на ангелче, а те се размекнаха, изгубиха всякаква бдителност и ето ти на... Добре, сега ще видим какво ще правим.

Когато гостите дойдоха, Ирина чевръсто сложи масата. В къщата се спазваше едно желязно правило — хладилникът трябва да бъде пълен, за всеки гост се слага трапеза.

— Хайде разказвай как се издъни така! — спокойно нареди Артюм. — Недоглеждане ли беше? Или тя те е засякла?

— Всичко си върших според правилата — озъби се Костиря. — Не се доближавах много, муцуната ми лесно се набива в очи. Щом тя влезеше някъде, веднага се оглеждах за възможност да излезе през друга врата.

Тук Виктор малко послъга. Той, разбира се, забравяше за втората врата, но в конкретния случай служебният вход наистина беше точно пред очите му и той можеше да се закълне, че синеочката и белезникавият не бяха излезли през него.

— И как стана така, че ти се изплъзна?

— Не знам — сви рамене Костиря. — Проверих цялото здание, няма други изходи от този магазин.

Излъга и тук, но и тази лъжа му се струваше напълно безобидна. В края на краищата има ли значение как точно се е изплъзнала мацката. Там може да има още десет резервни изхода, това вече нищо няма да промени. Но с лъжата щеше да се опази поне от част от упреците и подигравките.

— Стопи се като утринна мъгла над Арарат — присмехулно пропя Сурик и размаха необикновените си ресници.

— Затваряй си устата, че зъбите ти ще измръзнат! — грубо го пресече Костиря.

— Момчета, на кого да заляя кокошката с чеснов сос, вдигнете ръце — шеговито се намеси Ирина в старанието си да замаже грубостта на Виктор. Никак не обичаше конфликти в къщата си.

— На мен — веднага се обади Сурик.

— И на мен — вдигна ръка Игор.

— На мен недей — каза Артъом и притисна с лакът към хълбока си мехура с лед.

— Ами ти, Костирчик? — гальовно се обърна към Виктор Ирина. — Да ти поля ли кокошката със сос?

— В никакъв случай, Ирина Всеволодовна — пак се обади Сурик. — Чесънът отслабва обонянието, а Костиря днес така се изложи, че като едно ловджийско куче не може да рискува нюха си.

— Запуши си фонтана, че всички мисли ще ти се излеят от главата — мрачно реагира Костиря, — и без това не са много.

— Стига, престанете да се джавкате — ядосано каза Артъом. — Костиря, какво друго можеш да разкажеш?

Виктор вече бе зинал да разкаже за подслушания разговор за някакъв шеф, но навреме се възпря. Момичето бе изчезнало не само, а с белезникавия. Може цялата работа да е в него, а не в нея. Може той да е главният. Номерът обаче беше там, че първото съобщение за белезникавия Александър Каменски бе направил именно той, Виктор Костиря. И пак на него му бе възложено да го огледа по-внимателно през следващите дни. И именно той, Костиря, подробно беше изложил резултатите от своите наблюдения и твърдо бе ги уверил, че Каменски не е фигурата, която ги интересува. В неговото поведение и връзки нямаше нищо подозрително. Тогава Артъом повярва на думите му, на мнението му и цялото му внимание оттогава се съсредоточи върху синеочката и хората, с които тя контактуваше. А сега излизаше, че май Виктор Костиря беше сбъркал и най-вероятно проблемът все пак беше в белезникавия. Леле, какво ще стане, ако излезе, че наистина е така! Артъом не само ще крещи и ще го псува — това, както и да е, но може да го лиши от поредния му дял, да го раздели между останалите. Като наказание за неговата небрежност и самоувереност.

Следователно щеше да е по-добре да си премълчи, че момичето беше с Каменски. А щом е така, трябва да мълчи и за разговора край павилиона. Нали прелестната синеочка не би могла да си говори сама!

Ето защо на въпроса на Артъом: „Костиря, имаш ли още нещо да разкажеш?“, Виктор отвърна кратко и ясно:

— Нямам.

— Ами добре тогава. — Артъом раздражено отхвърли леда настрана, седна по-удобно и сложи ръце на масата пред себе си. Почти нямаше следи от изгарянето и ръката вече не го болеше. — Да видим

какво имаме налице. Мадамата се оказа костелив орех. Три седмици ни будалка, води праведен начин на живот, нито веднъж не направи „проверка“, не показа, че знае за интереса ни към нея. При това нито веднъж не осъществи контакт, който би могъл да ни изясни коя фирма я е пратила при нас. С други думи нито веднъж не се издаде. Изключение прави денят, когато започна всичко. Тя влезе в контакт с Беркович, за когото сме съвсем наясно, че е от групата на нашите конкуренти. Но поради нещастно стечение на обстоятелствата Беркович умира именно в момента, когато на улицата го спира нашият арменски приятел Сурен Шаликоевич. Ако не беше трагичната случайност, ние бихме могли да накараме Беркович да ни разкаже всичко, което ни интересува. За съжаление Сурен Шаликоевич не е проявил достатъчна далновидност и е започнал разговора с Беркович толкова грубо, че неволно е причинил незабавната смърт на последния.

— Стига си мъркал! — злобно промърмори Сурик, сведе клепачи и показа на Артъом студеното си лице на убиец. — Не го направих нарочно. Не съм искал да го убивам, сто пъти ти обясних.

— Не са ми потрябвали твоите обяснения. — Артъом взе от масата една вилица и започна ритмично да потропва с дръжката ѝ по ленената салфетка, грижовно постлана под чинията. — За какъв дявол са ми потрябвали? Аз искам в отговорни моменти да вземаш правилни решения и да извършваш обмислени постъпки. А ти се държиш като победител на конкурс за мухльовци и си мислиш, че ще ми стане по-леко от твоите идиотски обяснения. Ти уби Беркович и така загубихме ценен източник на информация. Мадамата, ако работи за нашите конкуренти, може изобщо да не знае кой и за какво я е наел. Платили са ѝ и тя работи за тях. А Беркович, човекът, професионално свързан със средата, от която са излезли нашите конкуренти, човекът, работещ в тази сфера, не може да не е знаел онова, което ни интересува. Сега единственото, което ни остава, е да чакаме момичето да установи контакт с някого, който ще ни заведе при тези дрисливи конкуренти. Загубихме вече три седмици и не се знае колко още време ще загубим, а то си върви. Един контакт вече пропуснахме. Следователно банковите ни сметки вече се разминаха с едно парично постъпление. Утре трябваше да летя за Атина, за да уговоря следващия контакт, но не мога да го сторя, защото все още нищо не сме изяснили, а засега не можем да рискуваме. Значи още една доза долари ще прелети покрай

нас като парче шперплат над Париж. Ала освен нашите парични интереси, съществуват и интересите на нашите клиенти. Те няма да чакат дълго. Ако се окажем несигурни партньори, те ще скъсат отношенията си с нас и ще си намерят друг източник на стока, може би дори въпросните наши конкуренти. Затова трябва да решим проблема колкото може по-бързо. Мадамата да се стегне като в менгеме, няма да сваляте очи от нея ни денем, ни нощем. По всичко личи, че тя е опитна и хладнокръвна, затова и през ум да не ви е минало да се успокоявате, ако е отишла на работа, в университета или си е легнала да спи. Днес тя ви показва истинското си лице, не забравяйте това.

Когато троицата мъже си тръгнаха, Артър съблече халата и си легна. Ирина приседна до него на кревата, грижливо зави мъжа си с одеялото, сложи ръка на челото му.

— Мисля, че имаш малко температура — загрижено каза тя.

— Абе майната й, до сутринта ще мине — вяло махна с ръка Артър.

— Слабички са ни момчетата, нали? — предпазливо подзе Ирина. — Виж колко гафове направиха.

— Дума да няма, слабички са — съгласи се Артър.

— Дали да не ги сменим? Хайде да подберем някои по-яки, с повече пипе в главата.

— Късно е, котенце, да сменяме конете, сега сме точно по средата на брода. Ами тези къде ще ги денем? Нито един глупак няма да се откаже доброволно от такива пари при минимум работа. Не мога всичките да ги изтрепя я. Пет души са това. Не е толкова лесно. И после, ако намерим по-добри момчета, те и ще струват повече. Следователно нашият дял ще намалее.

— Е, какво от това! — с лекота се съгласи с тази перспектива Ирина. — Бездруго вземаме много, голяма работа, ако понамалим. Страхувам се, че при такива кекави помощничета може повече нищо да не получим. Тъй че по-добре по-малко, отколкото нищо.

Резников извади ръката си изпод одеялото, прегърна жена си и като я повали в леглото, силно я притисна до себе си.

— Знаеш ли защо те обичам, Ирка? — попита я, като докосваше с устни брадичката и шията й.

— Защото съм хубавица и умница — засмя се Ирина.

— Не, мацко, защото не си алчна. И защото не се суетиш и умееш да чакаш, не ме припираш, не ми даваш зор.

— Че за къде да бързам? — измърка Ирина и намести глава върху рамото на мъжа си. — Виталик още шест години ще учи в колежа. Точно когато ще си взема дипломата, ние вече ще трябва да сме се установили, обзавели и стъпили на краката си. За това ще отидат към две години, най-много три. Тъй че имаме в резерв още три години и няма нищо страшно, ако изживеем тези три години тук. Тук дори сме си много добре с тебе.

— Добре сме си — съгласи се Резников и смъкна ципа на Ирнините дънки. — Дори много добре.

ШЕСТА ГЛАВА

1.

Настя Каменская замислено разглеждаше снимката на младичкия Костя Малушкин, убит на 29 септември към 19 часа на територията на строежа до станцията на метрото „Таганская“. Костя бил намерен от някакви бездомници, които се вмъкнали в строежа с надеждата да си намерят кътче за преспиване. Отсъствието на Малушкин от работното му място било забелязано почти веднага, но кой знае защо, на никого не минало през ума да го потърсят на оградената строителна площадка.

В 37-о районно, на което се „водеше“ убийството на милиционера, с Настя разговаря симпатичен оперативен работник, младичък почти колкото убития Малушкин и сигурно затова изгарящ от желание да разкрие престъплението и да намери убиеца. Още не беше свикнал с мисълта, че далеч не всички престъпления се разкриват, и то не поради глупостта или небрежността на детективи и следователи, а поради естествените житейски закони, и си мислеше, че ето той, изпълнен със сили, енергия, най-съвременни знания и страстно желание за работа, ще покаже на всички тези овехтели мързеливци и пияници как трябва да се издирват престъпници.

Той четеше съобщението, написано за него на „Петровка“, в градското управление на МВР:

Чрез оперативно-издирвателни мероприятия бе установено, че на 29 септември т.г. около 18:30 ч. до сержант Малушкин, който е бил на пост във вестибюла на станцията на метрото „Таганская“, се е приближило младо момиче и му е предало бележка със следното съдържание: „Мъж със светлокафяв шлифер, на възраст около 35–38 г., ръст приблизително 180 см, държи лявата си ръка в джоба.“ Горната информация е получена в резултат на оперативен контакт с човека, написал бележката. Горепосоченото лице е отказало да участва в гласни

мероприятия, но е постигнато съгласието му да бъде използвано в оперативно-издирвателни такива.

Информацията се свежда за оперативно използване, молим всички мероприятия по проверката и уточняването на дадената информация да се съгласуват с нас.

Началник-отдел при ГУ на МВР — гр. Москва

Полковник от милицията В. А. Гордеев

— Но у него не е намерена никаква бележка — объркано каза оперативният работник.

„Естествено, че не е намерена — отвърна му наум Настя. — Само това оставаше, да е била намерена. Това щеше да означава, че ми е време да се пенсионирам.“

— Може да я е предал на дежурния? — предположи тя. — Все пак е неприятно из метрото да се разкарва сексуален маниак, съгласете се.

— Аз нямам такива сведения. Или поне никой от служителите ни на „Таганская“ не е споменавал за такова нещо, а това явно е станало половин час преди убийството му, така че не може да не са си спомнили за това или да са го премълчали.

— Да се надяваме, че сте прав. Ако Малушкин е бил убит заради тази странна бележка, поне се появява някакъв проблясък.

— Анастасия Павловна, а защо вашето момиче не иска да даде показания?

„Защото аз самата не го искам. Озове ли се моето момиче в милицията или в прокуратурата, може да настъпят непредсказуеми последствия. Тези куфарни търговци са станали жертва на собствения си бизнес. Те ходят до Турция и Гърция за евтина стока, а значи — типова и еднообразна по цвят и модел. Цяла Москва ходи облечена в гръцки шуби, турски кожуси, турски якета и шлифери. И всичките са черни или кафяви. Даша е написала бележка за човек с кафяв шлифер, който е закачал жените в метрото, а е излязло, че това описание съвпада с описанието на съвсем друг човек, с приблизително същия ръст и на приблизително същата възраст, който също носи кафяв шлифер. Само че този човек не е слаб като онзи, който е закачал Даша, а пълен. Това е цялата разлика. И ръката в джоба. Нещо има около тази

ръка. Това трябва да се обмисли. Но така или иначе, като е написала тази бележка, Даша моментално се е превърнала в опасна личност. Явно те се занимават с някакъв сенчест бизнес и никак не са искали някой да зафиксира присъствието им в метрото. Господи, горкото момиче, те три седмици ходят по петите ѝ, проверяват контактите ѝ по твърде своеобразен начин, като крадат документите на хората, и нещо чакат. Какво щастие, че досега не са ѝ причинили никаква вреда! Стига само да припари до зданието на милицията — край с Даша.“

— Ще приемем, че не сте ми задавали никакви въпроси — сухо каза Настя на усърдния млад оперативен работник. — И никакво „мое момиче“, което иска или не иска нещо, не съществува. Съществува само оперативна информация, която аз, добрата леля Настася, споделих с вас. Аз си имам свои дела и докато ги водя, е напълно възможно да разкрия убийството на Малушкин преди вас. Но не се съревновавам с вас, господине, затова ако науча нещо ново, непременно ще ви го съобщя. При едно условие: никога повече да не ми задавате глупави въпроси.

— Защо пък глупави? — обиди се момчето.

— Защото когато се сдобиеете със своя агентура, ще разберете колко труд, търпение, талант, време трябва да се потроши, за да бъде завербуван поне що-годе заслужаващ си човек, който все някога може да ви бъде полезен с нещо. Добрият агент струва повече от платината и човек е готов в огъня да влезе, но да не позволи на никого да разшифрова този агент само защото този някой иска да получи показания от него. Оправяйте се сами, всичко необходимо сме ви го написали в съобщението.

Настя излезе от районното управление и се потътри към работата си. Взе от дежурния дневника и започна да си прави извадки. Щом Даша е била толкова опасна за тях, че са се решили да убият милиционер, за да вземат написаната от нея бележка, дали в полезрението им не е попаднал и маниакът, който се е приближил плътно до нея и на когото тя е казала няколко думи?

След като си записа данните за всички криминални трупове, открити в периода от 29 септември до днешния ден, Настя започна да умува как по-бързо и без излишни приказки да събере снимките на убитите. Накрая стигна до извода, че трябва да отиде при началството.

Виктор Алексеевич Гордеев, както обикновено, „караше“ ангината си на крак, вследствие на което беше останал без глас и общуваше с подчинените си с мимики, жестове, както и с лист и химикалка. За телефонните разговори беше взел в кабинета си едно момиче от секретариата.

Житената питка посрещна Настя с приветствен жест и въпросителен поглед. После извъртя очи към телефонната госпожица. Настя леко кимна. Полковникът веднага драсна една бележчица и я пхна под носа на момичето. То я прочете и радостно литна от мястото си.

— Ако ви потрябвам, звъннете ми — изчурулика и изчезна.

— Виктор Алексеевич, при мен се образува връзка с убийството на милиционера в края на септември на „Таганка“. Сержант Малушкин. Спомняте ли си?

Житената питка поклати утвърдително кръглата си плешива глава.

— От друга страна, по делото, за което използвам хората на Денисов, почти нищо не се прояснява.

Житената питка направи изразителен жест, в смисъл: „Значи все пак използваш хората на Денисов? Упорито непослушно момиче!“

— Имам сериозно основание да подозирам, че едновременно с убийството на милиционера или може би малко по-късно, след няколко дена, е бил убит още един човек. И то убит от същите хора, които са убили Малушкин. Не знам кой е този човек, как се казва, адреса му, не знам абсолютно нищо за него, освен най-общи отличителни белези. Но имам едно момиче, което може да го идентифицира. Тя го е виждала само веднъж, но има професионална памет за лица и предмети.

Житената питка отново кимна, показвайки с целия си вид, че слуша много внимателно.

— Искам да се опитам да ѝ предявя за идентифициране снимките на всички убити след 29 септември. И то по възможност прижизнени снимки. Например от онези, с които разполагат паспортните служби. Разбира се, ако убитият е получил паспорта си извън Москва, ще трябва да ѝ предявя посмъртна снимка.

Гордеев повъртя ръце във въздуха и опули очи, което трябваше да означава: „Ами предяви ѝ ги. Какъв ти е проблемът?“

— Проблемът ми винаги е един и същ — въздъхна виновно Настя. — Нямам сили да обикалям районните участъци и следователите, които водят тези дела, за да търся снимките. Първо, вие самият няма да ме пуснете за цял ден...

И отново последва утвърдително поклатане на кръглата глава, тоест естествено, че няма да те пусна, от къде на къде в работно време ще се занимаваш с разни глупости, когато сме затънали в работа до гуша.

— Второ — невъзмутимо продължи тя, сякаш не бе видяла физиономията на началника си, — не мога да кръстосвам града във всички посоки, не съм достатъчно здрава за такива пътешествия. А резултатът от предявяването на снимките може да се окаже много полезен за разкриването на убийството на Малушкин. Вярно, то не се води на нас, но все пак е колега, грехота е да не помогнем, ако имаме възможност. Как мислите?

Гордеев отчаяно махна с ръка, извади от чекмеджето чиста бланка и започна да я попълва. После на отделен лист написа дълго послание и го закрепил с кламер за бланката. Най-сетне на малко листче надраска:

„Ти вече прехвърли трийсетака, късно е да те превъзпитavam. Да можеш да те напердаша с каиша по задника заради мързела ти, но ме е страх, че няма да има никаква полза. Работи! Желая ти късмет!“

2.

На другия ден вечерта Настя отново нареди пред Даша снимки, но този път други снимки. Двете стояха зад завесата в пробната на магазин „Орион“ и използваха като бюро два събрани стола.

— Не, няма го тук — отговори Даша накрая, след като прегледа над сто снимки.

— Дашенка, хайде да опитаме още веднъж — примоли ѝ се Настя. — Не бързай, гледай внимателно. Непременно трябва да е тук. Иди ми донеси да меря някаква дрешка, та да не подплашим нашите приятели на улицата, и пак ще погледнеш снимките.

Но и вторият опит се оказа безуспешен. Дата Сундиева беше категорична, че сред представените ѝ снимки липсва снимка на нахалника от метрото. Самата Даша се притесни не по-малко от Настя.

— Лошо ли е, че не го идентифицирах? — плахо попита тя.

— Лошо е, разбира се — измъчено се усмихна Настя. — Означава, че всъщност съм много по-глупава, отколкото изглеждам и създавам илюзия.

— Как го казахте? — избухна в смях Даша.

— Не съм го казала аз, а Игор Губерман. Има един такъв забележителен поет. Добре, Дашенка, ще смятаме, че съм в груба грешка и ме е сполетял заслужен неуспех. Да забравим миналото и да започнем отначало.

Настя бавно пое по „Тверская“ по посока на метрото и след като обърна внимание, че днес дежурен край магазина беше Костиря, в един момент острото тревожно чувство се върна, но сега главата ѝ беше ангажирана със съвсем други неща, тъй че тя пренебрегна сигнала, който ѝ изпращаше подсъзнанието.

Даша не позна сред убитите онзи мъж и това означава, че цялата схема от самото начало е била построена неправилно. Презумпцията на Настя беше, че Даша представлява много сериозна опасност за някого и затова контактите ѝ се проверяват много внимателно, и то не всички, а само някои, обединени от някакъв общ признак. Например по всичко личи, че никой не проверява продавачите от магазините, където

Даша пазарува. Впрочем знае ли се, може и тях да ги проверяват. Ала щом е така, трябвало е непременно да проверят онзи мъж, и то не просто да го проверят, а да го убият, точно както са убии милиционера Костя Малушкин.

Нещо през цялото време ми се изплъзва, мислеше си Настя, в схемата ми има някакъв дефект, заради който конструкцията постоянно рухва. Защо не са убии онзи откачен? Нали след него е тръгнал Удунян, Даша го е видяла близо до мъжа със светлокафявия шлифер, значи контактът на Даша с откачения не е останал незабелязан. Защо тогава не са го убии? Защото той е обяснил на Удунян, че няма нищо общо с Даша, а просто се е опитвал да получи оргазъм, пъхайки ръка между краката ѝ? Глупости. Няма човек, дори да е абсолютно луд, който би си признал такова нещо на първия срещнат, ако не са го хванали на място. И после, дори да допуснем невероятното — тоя тип да си е признал всичко на Удунян, това би трябвало автоматично да означава, че Даша е случайно лице и не представлява никаква опасност. Нещо повече, след като са поговорили с маниака, те би трябвало да са съобrazили, че бележката се отнася именно за него, а не за дебеланкото, който е бил така невнимателен със своето дипломатическо куфарче. И в този случай нямаше да следят Даша цели три седмици. А щом все пак я следят, значи не знаят, че мъжът със светлокафявия шлифер и пъхнатата в джоба лява ръка е сексуален маниак, и смятат, че той и Даша са брънки от една верига. Следователно остават само два варианта — или следят и него, както Даша, с надеждата да научат нещо, или са го убии. Но ако са го убии, къде е трупът? Скрили ли са го? А ако не са го убии, защо не са?

Информацията, която Бокър и екипът му ѝ доставяше редовно, недвусмислено говореше, че онази троица следи само Даша, а всичкото си останало време посвещава на куфарните си далавери. Пак се получават два варианта — или маниакът е жив и го следят други хора, или изобщо не го следят. Ако тази организация разполага с толкова много хора, че може да си позволява да заделя за всеки обект по трима души, пак не е ясно защо тези хора не се, сменят. Много по-разумно би било да не карат едни и същи трима души два-сет и три дена да следят един и същи човек, а да ги прехвърлят от обект на обект, за да намалят риска да бъдат забелязани и разпознати. Мигар

ръководителят на тази организация не може да се сети за толкова просто нещо? Как тогава ръководи цяла организация, в която само по външното наблюдение работят поне шест души?

Ами ако маниакът е жив и никой не го следи? В такъв случай се знае, че не е опасен. Но тогава от това категорично произтича обстоятелството, че и Даша не е опасна. Значи все пак той не е между живите. Но къде е в края на краищата, жив или мъртъв — къде е?

Мъчително я болеше гърбът и когато влезе в метрото, тя седна на една скамейка, за да почака болката поне малко да поутихне. Мисълта, че ще трябва да отиде до другия край на града, до „Шчолковская“, я ужасяваше. Настя облегна гърба и тила си на мраморната стена, здраво стисна необятната си чанта и притвори очи. Защо не са убили маниака? За да се скрие един труп, са необходими определени усилия. Ето например те не са скрили трупа на Малушкин, макар че би трябвало да го сторят. Значи не са имали възможност, хората им са малко или пък има други някакви причини. След маниака е тръгнал Удунян. Сам ли е бил? Или са били няколко души? Ако е бил сам, едва ли би съумял да скрие трупа така, че три седмици никой да не го намери. Такова нещо може да се направи само при много благоприятни обстоятелства. Например ако наблизко е имало дълбок водоем или пък е било снежна зима. Нима Удунян е имал такъв късмет? Или все пак не са убили маниака? Въпроси, въпроси, въпроси...

— Да не изпуснете влака си?

Настя бързо отвори очи и с изумление видя до себе си Бокър с неговото неизменно дълго сиво палто и сивата шапчица с бяла ивичка.

— Какво търсите тук, Бокър?

— Охранявам ви. Тъкмо бях донесъл нова касета на момчето, което следи Костиря и снима с видеокамерата всяка негова стъпка, гледам — мале мила! Самата Анастасия Павловна излиза от магазина! Хем изглежда страшно уморена и болнава, едва-едва си тътри нозете и лицето ѝ едно такова бледо... Боже, викам си, да не би моята работодателка да се е разболяла, ами ако се тръшне ей сега от инфаркт — ами че Ед Бургундски направо ще ми отвинти куфалницата: че как тъй не я опази, че как не си догледал, такова нещастие да допуснеш. А и чичо Толя като ме подбере... Та реших да ви последвам, тихичко и кротичко, та да ви помогна де, ако стане нужда. Е, какво ще кажете, Анастасия Павловна?

— Какво да кажа?

— Трябва ли ви помощ?

— Трябва ми. Закарайте ме до вкъщи, ако обичате. Имате ли кола?

— Обиждате, господарке. Хората на Ед Бургундски имат всичко, дори собствени самолети, ако трябва. Макар че лично аз нямам дори покрив над главата си. Разбира се, и кола нямам. Е, тръгваме ли?

— Тръгваме.

Качиха се горе и излязоха от метрото обратно на „Тверская“. Тутакси до тях спря незабележима наглед кола родно производство, а зад волана й седеше весел, объл като поничка мустакач младеж с шапка с шарен помпон. Той беше пълна противоположност на Бокър — докато Бокър се състоеше само от сиви цветове, момчето зад волана беше пъстроцветно като мултипликационен филм: червено-зеленото яке и червената шапчица със зелен помпон така биеха на очи, че никой не би обърнал внимание на лицето му. А като се добави към всичко това и лазурносиният копринен шал, меко струящ по издутото му шкембенце, получаваше се, както би се изразил Бокър, пълен пердимонкъл. Грамотно, каза си Настя, ако преоблекат момчето, никой не би го познал. Ще излезе, че никой не е видял или запомнил лицето му.

Тя с удоволствие се намести на задната седалка, извъртя се и дори успя да си протегне краката. Бокър седна отпред, до шофьора. По пътя мълча и чак когато колата спря пред блока й на „Шчолковское шосе“, попита:

— Кога да дойда да ви докладвам?

— Да се качим заедно — предложи Настя. — Ще вечеряме и ще ми разкажете всичко.

Бокър отрицателно поклати глава.

— Определете ми час. Вечеряйте, починете си, а аз ще дойда, когато трябва.

— Но защо да не е сега? — продължи да настоява тя. — Защо трябва да си тръгвате, а после пак да идвате, след като и без това сте тук!

Но Бокър се оказа учудващо упорит.

— Определете ми час — твърдо повтори той и Настя изведнъж разбра, че е безполезно да настоява. Той няма да дойде да вечеря с нея.

Той точно и определено знае мястото си и не смята да скъсява дистанцията между себе си и служител на милицията. Да се посмеят, да се пошегуват, да изпълни нейно поръчение, да ѝ съчувства, да ѝ помогне — да. Но не и да седят на една маса.

— Добре. Елате след един час — предаде се тя.

3.

Генерал Вакар застана на безкрайно дългата опашка в пощата. Кой знае защо, парични записи приемаха на същото гише, на което изплащаха пенсии, и опашката се движеше бавно, защото късогледите пенсионери с треперещи ръце дълго търсеха къде да подпишат, по половин час вписваха в картоната получената сума, а после досадно, по десет пъти питаха момичето защо този път не им плащат, колкото предишния месец.

Скоро щеше да стане година, откак той всеки месец заставаше на тази опашка и изпращаше пари на една жена, която изобщо не познаваше, а само я бе виждал няколко пъти. Но знаеше, че трябва да го прави. Че това е негов дълг.

Напоследък бе започнал да намразва тази дума. Почти половин век тя беше крайгълният камък, върху който се бе формирала личността на Владимир Вакар и който не й позволяваше да се разпадне, да се прекърши, да рухне, както това се случи с дъщеря му, с неговата Лизонка. Вакар открай време знаеше в какво се състои неговият войнишки дълг. И открай време знаеше в какво се състои дългът му на съпруг и баща. Той е длъжен да защитава семейството си. Длъжен е да издържа семейството си. Длъжен е да осигури на семейството си ако не щастие, поне спокойствие. Как ще го прави, ще му бъде ли трудно да го направи — това не би трябвало да засяга никого. Важен е резултатът.

Когато мъката споходи техния дом, Вакар вече знаеше, че негов дълг е да направи всичко възможно и невъзможно, за да върне душевното равновесие на жена си и дъщеря си. Той е съпругът и бащата, кой друг трябва да го стори, ако не той?

Отначало си мислеше, че ще мине с „малко кръв“.

— Не мога да отмъщавам на деца — каза на Елена и тя отговори:

— Добре, ще почакам, докато пораснат.

Тримата от тях бяха по на тринайсет и само четвъртият точно този ден бе навършил четиринайсет. Всъщност именно по случай рождения му ден се бяха напили и бяха седнали да играят карти с по-

големия брат на рожденика, закоравял престъпник, който работеше като касапин в един месарски магазин. И точно там играеха, в съблекалнята. Хлапаците загубиха много пари, но не обръщаха внимание на това, мислеха, че не е на сериозно. Но касапинът на име Орешкин, батко му на Юра Орешкин, заяви, че е играл с тях като с големи хора, губил си е ценното време, така че, ако обичат, да си му дадат печалбата. Естествено децата нямаха пари и тогава дългът бе заменен с „американка“ срещу първия малчуган със синьо яке. Пияни, изпаднали изцяло под влиянието на многократно осъждания изверг, момчетата грабнаха ножове, застанаха пред отворената врата към улицата и търпеливо зачакаха покрай тях да мине момче със синьо яке. Валеше проливен дъжд, на улицата нямаше никакви хора, тъй че се наложи да чакат дълго. Но дочакаха.

Следователката обясни на Вакар, че според закона детето се смята за навършило четиринайсет години двайсет и четири часа след датата на раждането си. Тъй като убийството е извършено от Юра Орешкин преди полунощ, макар и на тази дата, по закон той се води тринайсетгодишен и не подлежи на наказателна отговорност. Останалите трима щяха да навършат четиринайсет след три-четири месеца.

Тъй че до пълнолетието им трябваше да чакат четири години и Владимир се надяваше, че през това време жена му и дъщеря му ще се посъвземат и ще забравят за чудовищната си идея. Четири години минаха като в кошмар. Дом, превърнат в мавзолей, вечно черни дрехи, постоянно ходене на черква, свещи, икони, кандила, разговори за витаещата над тях неотмъстена невинна детска душа. Вакар чувстваше, че полудява. Ала и през ум не му минаваше да напусне жена си или да я намрази. Елена е негова съпруга, майка на децата му и той ще я обича, каквото и да се случи, каквито и отвратителни постъпки да извърши, просто защото му е съпруга, дадена му от съдбата, докато смъртта ги раздели. И негов дълг е да защити Елена, да ѝ осигури душевно спокойствие.

След четири години, през 1989-а, Елена му напомни:

— Тази година навършват осемнайсет. Аз чакам да изпълниш обещанието си. И Андрюшенка чака, не забравяй това.

Вакар разучи каквото трябваше за четиримата. Юрий Орешкин току-що се беше върнал от исправителната колония, където бе

изтърпявал присъда за злостно хулиганство, и не подлежеше на армейска служба. Всички останали трябваше да отидат в казармата. Вакар въздъхна с облекчение — беше получил двегодишна отсрочка. Но въкъщи нещата се влошаваха.

Тогава той помоли да го изпратят в Карабах. Две години, докато убийците на сина му бяха в казармата, участва в бойни действия, настояваше за назначения във всички „горещи точки“, само и само порядко да се прибира въкъщи и да не вижда жена си, да не чува безкрайните й упреци и вайкания за душата на Андриюшенка, която не намирала покой.

През 1991 година Елена отново прояви коравото си сърце:

— Вече нямаш причини да отлагаш. Или ще го направиш ти, или аз ще намеря хора, на които да платя, за да го направят.

Вакар с ужас си помисли, че тя наистина ще намери хора, на които да плати четири убийства, но ако милицията залови тези хора, Елена ще отиде в затвора заедно с тях като организатор. Той не можеше да допусне това.

Видя Орешкин случайно. Той беше застанал на дълга цял километър опашка за водка, пиян, омърлян, отвратителен. Владимир застана встрани и започна да го наблюдава. Орешкин продаваше реда си. Хващаше си ред постепенно на десет-петнайсет различни места, после отиваше в края и предлагаше мястото си за три рубли. Заръмя ситен дъжд и Вакар се скри в най-близкия вход, стоеше и не сваляше очи от подпухналата, небръсната физиономия. Това не е човек, мислеше си Владимир Сергеевич, това не е човек, а зле функциониращ организъм. И тази гадост, това нищожество отне живота на моя син.

Орешкин продаде реда си, пъкна в джоба си поредните смачкани три рубли и тръгна към входа, където стоеше Вакар. Без да обръща внимание на застаналия до него човек, разкопча панталона си и започна да пикае.

— Ей, приятел, тук не е обществен клозет — миролюбиво и съвсем спокойно му направи забележка Вакар.

В отговор онзи изригна такива мръсни псувни, каквито Вакар не беше чувал в нито едно армейско поделение, а той ги бе сменил много в живота си. Нещо повече — псувните бяха съпроводени от ужасната миризма на Орешкин и неговата гадна уста. Владимир дори не успя да се съсредоточи преди удара, просто го нанесе бързо, силно,

професионално. Автоматично. Опит на десантник, подсилен от отвращението и омразата.

Орешкин остана на място. Тялото му се простря като смачкана кесия в краката на Владимир, във входа вонеше на котки и урина, навън валеше и хората чакаха на опашката за водка. Всичко си беше, както обикновено. Нищо не се бе променило. Генерал Вакар се превърна в убиец. Беше есента на 1992 година.

Той прерови джобовете на Орешкин и намери омазнения паспорт. Прибра го, спокойно излезе от входа и тръгна към къщи. Живееше на съседната улица.

Вкъщи мълчаливо подаде на жена си мръсния паспорт на Юрий Орешкин. Тя грейна.

— Изпълни се волята ти, Господи — тържествено произнесе Елена. — Най-сетне в дома ни настъпи празник.

Този ден за пръв път от много години в дома им се разнесе уханието на млиновете и Владимир отново усети, макар и слаб, но все пак аромата на онова семейство, за което си бе мечтал като дете и което се бе опитал да изгради вече като възрастен. А през нощта Елена за пръв път след гибелта на сина им пусна Владимир в леглото си.

Не беше очаквал, че ще понесе толкова леко първото убийство. Беше си мислил, че ще страда, ще се тормози, може би ще му се доще да се напие. Но нищо такова не се случи. Вакар имаше чувството, че е смачкал мръсна хлебарка, плъпнала по чиста кухненска маса.

Втори по ред беше Николай Закушняк, дребен рекетъор, който събираше дан за „охрана“ по започналите да се плодят в изобилие общински пазари и пазарчета. Вакар го следи няколко месеца, докато издебна удобен момент. Закушняк даде колата си на ремонт и няколко дена беше принуден да се движи пеша или с градския транспорт. Владимир го причака, когато той една късна вечер се прибираще от гаджето си вкъщи.

— Коля! — извика го Вакар и спря колата до него. — Николай!

Закушняк се спря и объркано се вгледа в солидния възрастен мъж.

— На мене ли говорите? — попита неуверено.

— На тебе, разбира се — засмя се Вакар. — Нали си Колка Закушняк от 24-и блок? А?

— Аз съм. А вие кой сте?

— Живея в съседния блок. Помня те още от ей такъв. Към къщи ли? Качвай се да те возя.

Николай без колебание се качи в колата. Лицето на шофьора му се видя познато, значи наистина го беше срещал из двора край блока.

В една тиха безлюдна пресечка Вакар внезапно спря колата и се хвана за сърцето.

— Какво ви е? — уплаши се Закушняк.

— Нищо — намръщи се Вакар, — присвива ме понякога. Не съм вече млад, знаеш. Там, на задната седалка, имам едно чанте, в него ми е лекарството. Дай ми го, моля ти се.

Николай се обърна с гръб към Вакар и посегна към десния ъгъл на задната седалка, където имаше малка черна кожена чантичка. След половин минута всичко свърши. Генерал Вакар не употреби друго оръжие, освен собствените си ръце — силни, умели и тренирани. Откара тялото на Николай обратно при блока, където живееше гаджето му, и внимателно го вкара във входа. Беше късно през нощта и никой не видя Вакар.

Най-труден се оказа третият, Равил Габдрахманов. По времето, когато Вакар го намери, Равил беше завършил техникум по банково дело, работеше в спестовната каса и учеше вечерно в икономическия институт. През 1993 година той беше на двайсет и две, но вече беше не само съпруг, но и баща. Приятен, слабичък, с хубава добродушна усмивка, той никак не приличаше на човек, на чиято съвест лежи нечия смърт, макар и отдавнашна. И съпругата му беше младичка, почти дете.

Вакар го следи цяла пролет, цяло лято, цяла есен и все не можеше да се реши. Не можеше да вдигне ръка на Равил Габдрахманов. Най-сетне в късната есен на 1993 година го направи. Но оттогава най-редовно всеки месец отиваше в пощата, изпращаше пари, а на бланката пишеше адреса и името на получателя: „Роза Шарафетдиновна Габдрахманова“.

С всяко извършено убийство, с всеки акт на възмездие Елена разцъфтяваше, живваше и семейството лека-полека започна да придобива чертите на онова семейство, за което някога бе мечтал Вакар. Владимир изпълняваше дълга си, както той го разбираше, пазеше Елена от затвора, а дъщеря си — от пожизнената лудница, опитваше се да върне и на двете душевното спокойствие, па дори и с

цената на собствения си разрушен живот. Но напоследък той все по-често си мислеше, че е разбирал дълга си на съпруг и баща съвсем неправилно. Петдесет години бе живял на този свят с една нежизнеспособна идея, която в края на краищата се бе превърнала в трагедия. И той възненавидя думата „дълг“.

4.

Точно след един час Бокър пристигна. Настя беше успяла да вечеря, да се преоблече и дори да вземе душ, за да успокои с топлата вода болките в кръста.

— Е, Анастасия Павловна — започна доклада си той, — мога да ви съобщя, че около нашите герои няма нищо ново. Сферата на контактите им е същата, макар че успяхме да забележим двайсетина души, с които тримата плюс Резников общуват по-често. Ето техните снимки, ето имената им и някои данни. Вярно, не е много, но разбирате ли, аз не обичам да се разпилявам и трескаво да се хвърлям в проверки на всичките наред. Разгледайте ги сега спокойно, помислете кой от този списък ви интересува на първо място, тогава ще се заемем с тях по-отблизо.

Но изучаването на списъка и снимките не даде нищо ново на Настя. Тя нямаше в ръцете си никакъв ключ, с чиято помощ да избере от списъка обекти, които да бъдат проверени на първо място. Всички те бяха куфарни търговци, всички до един се интересуваха само от системата „купувай — продавай“, редовно летяха до Турция, Гърция, Арабските емирства и Тайланд.

— Знаете ли, Бокър, имам основание да подозирам, че Удунян е извършил убийство. Това е станало на 29 септември или малко по-късно. Но труп липсва. Или го е скрил някъде, или не знам какво. Бихте ли могли да го проверите на тази тема?

— Ще направя всичко възможно — кимна сивото човече, което постоянно сновеше напред-назад из стаята. Днес пак беше с небесносини чорапки.

— Само, моля ви, не забравяйте моите условия — помоли Настя.

— Разбира се, разбира се — подсмихна се Бокър. — Без пердах, без отрова, но лъжата е позволена. Можете ли да ми кажете името на жертвата?

— Там е работата, че не го знам. Просто имам достоверни сведения, че Сурен Удунян е видял в метрото един човек и е тръгнал подир него. Не знам кой е този човек, но ми се струва, че Удунян е

трябвало да го убие. Впрочем може и да греша. Може вие да установите, че човекът е жив.

— Значи човек от метрото — замислено проточи Бокър. — Не ми казвате много. Може би има някакви особени белези? Стара рана от главата до петите, плешив до раменете или друг някакъв прибамбас? Нали трябва да подреда мизансцен и да вплета в него споменаването на този човек. Значи той трябва лесно да се разпознава.

— Не знам — честно си призна Настя. — Помислете си до сутринта как смятате да проверите Удунян, а аз ще помисля за идентифициращи белези. Обадете ми се в седем и половина.

Бокър си тръгна, а Настя си легна. Не можеше да заспи. Не й даваше мира мисълта за убийството, което може би бе извършил Удунян. Но защо той не е убил маниака? Нали според цялата логика на събитията е трябвало да го стори? А ако го е убил, къде е трупът? От време на време в ритмичния ход на мислите й нахлуваше отвратителният студ някъде в стомаха и Настя си спомняше за епизода в Конково, който я бе разтревожил. Имаше нещо особено там.

Към четири сутринта тя изведнъж скочи от дивана и запали лампата. Разкъсва се около минута между нежеланието да напусне топлата постеля и стремежа си да реши поредната задача, после стана и свали от лавицата няколко дебели тома от енциклопедията. Замъкна ги в кухнята, запали газта, сложи чайника на огъня и потъна в четене. Половин час по-късно, след като изпи две чаши кафе и прегледа няколко десетки статии, тя вече мечтаеше по-скоро да настъпи сутринта, за да може да започне да задава нови въпроси.

СЕДМА ГЛАВА

1.

— Ах ти, звездичке моя, дойде най-сетне при дядо Гурген, зарадва старините ми — заехтя из цялата дисекционна зала гласицето на експерта по съдебна медицина Гурген Арташесович Айрумян. — Гледам, разбираш ли, двайсета дата минава, а пък моята рибка мълчи, не се обажда, не си показва носленцето насам. Е, рекох си, май в отдела по тежките насилствени се е сменила властта.

Всеки месец около двайсето число Анастасия Каменская имаше задължението да подготвя за Гордеев справка за убийствата, извършени в Москва, и за работата по тяхното разкриване. В тези справки тя анализираше самите престъпления, новите начини на извършването им и прикриването на следите от тях, новите причини и мотиви за убийствата, както и новите оригинални методи, с които си служеха оперативните апарати, и допусканите от тях грешки и недоглеждания. Всеки път, когато подготвяше такава справка, Настя получаваше пространни и подробни консултации от стария опитен експерт Айрумян. Гурген Арташесович много обичаше Настя, за него тя беше образцова сериозна млада жена с прекрасно образование и без глупости в главата. От своя страна, не спираше да ѝ се оплаква от двете си внучки, които знаели само да търчат по срещи и дискотеки, не искали да получат университетско образование и всеки ден превръщали младите си свежи личица в музея „Прадо“.

— Гурген Арташесович, търся един труп — подзе Настя съвсем сериозно.

Айрумян огласи своето скръбно учреждение с нов взрив гръмовен смях.

— Много ме изненада, ей! Че какво друго можеш да търсиш тук, ако не покойници? Какъв го искаш? — делово запита той.

— Някакъв некриминален — помоли тя.

— Това е нещо ново в нашата практика. — Айрумян внимателно погледна Настя. — Хайде, казвай какъв ти е проблемът.

— Разбирате ли, има един човек, който... когото... с една дума трябвало е да го убият, но сред убитите го няма. Остават два варианта

— или трупът е бил скрит и още не са го намерили, или не се води криминален. Нали може да се случи и така?

— Като едното нищо — кимна Гурген Арташесович. — Разполагаме със сума ти исторически примери. Спомняш ли си Филатова, беше през 1992-а? Убийство, замаскирано като смърт от електрически удар. Тогава една чиста случайност ни помогна да разберем, че все пак е било убийство, инак щеше да мине като нещастен случай. А и ти веднъж беше дошла при мен по повод едно старо убийство на алкохолик, спомняш ли си? Тогава ме попита може ли с умишлено напиване да бъде докаран до летален изход човек, на когото е имплантирано устройство, недопускащо пиенето.

— Спомням си — кимна Настя. — Казахте ми, че няма нищо полесно. Та и сега искам да потърся, дали пък моят покойник не се е скрил някъде сред тези случаи.

— Търси! — кимна Айрумян. — Ще ти кажа всичко, което знам, папагалче мое пъстрокрило.

— Мисля, че повече приличам на стара проскубана папагалка — върна му шегата Настя. — Трябват ми сведения за мъже приблизително на 35–38 години, високи, слаби, докарани в моргите след внезапна смърт. Може и да не са попаднали при вас, ако причината за смъртта определено не е от криминално естество.

— За какъв период от време става дума?

— От 29 септември до днес. Можете ли да ми съставите един списък на причините за смърт, по който да се ориентирам, когато започна да се обаждам по морги и болници?

— Мога, яголке моя, дядо Гурген може всичко, но едва ли ще ти е необходимо.

— Защо?

Той направи физиономия като на фокусник, който всеки момент ще смъкне коприненото покривало, за да представи на изумената публика три прасенца вместо очакваните три зайчета.

— Защото лично направих аутопсията на Станислав Николаевич Беркович, докаран точно на 29 септември, след като починал внезапно на улицата близо до дома си. Пролапс на митралната клапа. Мигновена смърт.

— Не може да бъде! — прошепна Настя, непосмяла да повярва на късмета си. Макар че според теорията на вероятностите в това

нямаше нищо свръхестествено, защото за издирването на маниака сред криминалните трупове бяха хвърлени страшно много усилия, а Настя изживяваше несполуката твърде болезнено.

— Може, и още как, злато мое. Именно висок, именно слаб, анемичен, типичен носител на вроден порок на сърцето. Не съм се съмнявал в причината за смъртта, и сега не се съмнявам, нали знаеш, на стари години станах мнителен, проверявам всичко по десет пъти. Никой не го е убивал. Но някой много го е уплашил.

— Откъде знаете? — сепна се Настя.

— На глезена му имаше голяма следа от удар, нанесен практически в момента на настъпването на смъртта. Такава следа, че... Абе с една дума тези подробности не са ти нужни, важното е, че не може той сам да се е ударил в нещо. Ритнали са го по крака. Може би са искали да го повалят, тук вече нямам достатъчно въображение, аз съм човек сух и мрачен, не ме бива да си измислям. Точно в този момент сърчицето му е спряло. Точно затова съм запомнил този Беркович — в заключението си споменах следата от този удар и все чаках да ми се обади някой следовател и да ме пита за обясненията ми или нещо подобно. Ето че дочаках. По едно време попитах от любопитство — отдавна го погребали, горкия. Явно не са открили нищо престъпно. Да ти покажа ли копие от заключението ми?

— Непременно.

Тя силно замижа и кръстоса пръстите на ръцете си в джобовете. Всъщност Анастасия Каменская не беше особено суеверна, но понякога... „Господи, направи така, че да е той. Нека да е със светлокафяв шлифер. Нека по долното му бельо има следи. Непременно трябва да има следи. Толкова искам най-сетне да ми провърви и нещо да се проясни в това проклето дело...“

Докато вървеше след Айрумян от дисекционната към кабинета му, тя мислено си повтаряше заклинанието, все така стискайки кръстосаните си пръсти. В кабинета Гурген Арташесович отвори касата и извади папка с копията от документите.

— Ето гледай, рибке моя с воална опашка, твоето приятелче Беркович е имало проблеми от сексуално естество.

— По какво съдите? — прошепна Настя, чийто глас изведнъж се изгуби от вълнение. Тя силно се прокашля, за да прочисти гърлото си.

— По гащетата имаше следи от сперма. Как мислиш, откъде биха се взели следи от сперма по долното бельо на човек, който се прибира от работа? И то в такова изобилие. Когато един мъж, прощавай за подробностите, извършва полов акт и се облича, забравил да си вземе душ, пак остават следи, но те са съвсем различни, можеш да ми повярваш. Един биохимичен анализ може да даде точен отговор на въпроса дали това е бил акт с жена или, пардон, със самия себе си.

— Как беше облечен?

— Светлокафяв шлифер, черни обувки, тъмносив раиран костюм с жилетка, бяла риза, вратовръзка, бельо.

Настя вдигна двете си ръце с победния жест на футболист, вкарал гол, хвърли се на шията на едрия възрастен експерт и тихичко заврещя:

— Изчислих го! Все пак го изчислих! Браво на тебе, Аска, браво, умно момиче!

— Не, Анастасия Каменская, не си умно момиче — промърмори Айрумян, като я потупваше одобрително по гърба. — Ти си направо откачена. Вижте я само — изчислила покойник отпреди три седмици — и вече е щастлива, сякаш е спечелила един милион долара!

2.

Привечер Настя се почувства съвсем скапана. Народната поговорка „кога пита и плоска — кога сух хляб и рогозка“ важеше и за оперативната работа: случваше се някое дело да се проточи мъчително дълго, да не помръдва и всички усилия да изглеждат напразни, насочени в невярно направление; тогава с всеки изминал ден оптимизмът се топи, изчезва надеждата, отслабва желанието започнатото да се доведе до победен край — и не щеш ли, в един миг всичко се променя, трябва спешно да се вземат нови решения, да се подменят схемите и най-важното — всичко трябва да се прави много бързо. Хем има нещо крайно любопитно: такива пробиви се получават в няколко дела едновременно. В такива дни Настя имаше чувството, че целият ѝ организъм се превръща в компютър с нерви, работещи на „извънредно“ натоварване, че още мъничко — и в мрежата ще стане късо съединение, машината ще изгори и завинаги ще излезе от строя. Но въпреки това натоварването продължаваше да се увеличава, а компютърът продължаваше да работи безотказно, което винаги хвърляше Настя в изумление. Вярно казват хората: човешките резерви са безгранични. Само че, кой знае защо, привечер тя беше полумъртва от умора.

Този следобед се обади Денисов. Настя дори не беше очаквала, че толкова ще се зарадва на това обаждане.

— Как са моите момчета? Имаш ли някакви оплаквания? Справят ли се?

— Какво говорите, Едуард Петрович, вашите момчета са най-най. Ех, да имахме и ние такива! — искрено отговори тя.

— Не се оплаквайте, Анастасия, и вашите хора не са по-лоши. Просто сте бедни, затова нямате достатъчно. И за техника нямате пари. Азбучна истина е, че като се опитва да пести от правосъдието, държавата се обрича на нови човешки жертви.

— Както винаги, прав сте — въздъхна Настя.

— А вашите работи как вървят? — заинтересува се Денисов. — Има ли някаква полза от начинанието ви?

— Все още и аз не съм наясно. Както би казал вашият Бокър, получава се някаква епидерсия.

Денисов се разсмя в слушалката.

— И вас ви е заразил със своята „куздра“, нали? Той ми е златно момче, умно, с творчески заложби. Може да ви е смешно, но на всичко отгоре е и патологично честен.

— Сериозно? — усъмни се тя. — Ами присъдата за грабеж?

— Че то кога беше! Юношеска глупост. Повярвайте ми, Анастасия, той е добро момче.

— Бива си го това „момче“ — засмя се тя. — Сигурно ми е връстник, ако не е и по-голям.

— Е, детко — благодушно избъбри Едуард Петровия, — аз съм вече на толкова години, че всички, които са по-млади от петдесет, за мен са деца. Но вие пазете Бокър.

— Ще се старая — обеща Настя, при което доста смътно си представяше от какво или от кого трябва да пази този забавен престъпник-лингвист с трогателни чорапки.

Освен това трябваше да се срещне с Даша Сундиева и да ѝ покаже нова серия снимки, сред които беше и тази на Беркович. Не успя да отиде до „Орион“, затова реши да се срещнат с Даша в университета, след края на последните лекции. Всъщност Настя нямаше голям избор: или в магазина, където можеха да се уединят с Даша в пробната, уж е клиентка, или в дома на Даша, където тя живееше с родителите си и щеше да се наложи да ги посветят в тази объркана и далеч не весела история. На обществени места имаше опасност да ги засекат наблюдателите. Настя не рискува да покани Даша вкъщи по същите съображения. Оставаше университетът.

— Вие ме пазете от наблюдателите — помоли тя „златното момче“ Бокър. — Искам да съм сигурна, че куфарните търговци няма да научат за срещата ми с Даша.

Когато Даша излезе от аудиторията, светлоокият Сурик я чакаше пред пушалнята, сред тълпата студенти. Вече се беше изравнила с него, когато я извика симпатична дебеланка с очила.

— Сундиева! Дашка! Пуснала ти се е страшна бримка на чорапогащника! Отзад имаш огромна дупка!

Даша се наведе и стъписано огледа краката си. На черния ѝ чорапогащник наистина зееше огромна дупка.

— Ах, по дяволите! — ядосано промърмори тя. — Имаш ли игла и конец?

— Ето, вземи. — Дебеланката отвори чантата си и извади от несесера черна макара и игла.

Даша се огледа наоколо и се почуди къде да се скрие за шиенето.

— Иди в седемнайсета аудитория — посъветва я дебеланката, — сега там няма лекции.

— Ами ако влезе някой? — колебливо поклати глава Даша. — Представяш ли си, влиза ректорът, а аз си кърпя чорапогащника. Или още по-лошо — обувам го с вдигната пола.

— Не се бой, аз ще пазя отвън. Хайде! — И дебеланката решително дръпна Даша към празната аудитория, на чиято врата беше написано с тебешир числото 17.

От поста си край пушалнята Сурик добре виждаше дебеланката, която остана да пази пред аудиторията. Ето, към аудиторията приближи една двойка, момче и момиче, но дебеланката решително им прегради пътя и им каза нещо, при което направи внушителен кръг с палците и показалците си — явно им показваше колко голяма е дупката на Дашиния чорапогащник. Тримата весело се разсмяха и двойката си тръгна.

Даша уверено идентифицира Беркович още от пръв поглед.

— Ето го — каза тя, като хвана снимката с две пръстчета, сякаш се страхуваше да не се изцапа. При това по лицето ѝ се изписа отвращение, сякаш бе взела в ръце жаба.

Настя засъбира наредените на катедрата снимки, а Даша сръчно започна да кърпи прословутата дупка.

— Анастасия Павловна, а как се казва това момиче? — попита тя, преди да тръгне.

— Момичето се казва Наташа. Защо питаш?

— Че как, нали ме чака пред вратата, сигурно сега ще се наложи да изляза с нея от сградата. Трябва да знам как да се обръщам към нея. Представете си, че онзи окатият поиска да чуе какво си приказваме?

Настя затвори чантата си и си закопча якето.

— Я ела тук — повика тя Даша.

Момичето се приближи и Настя меко го хвана за рамото.

— Ти какво, изобщо ли не се страхуваш? — попита я тихо.

— Вече не. — Даша широко се усмихна и тръсна меденозлатистите си къдрици. — Сега вие поехте всичко в ръцете си, защо да се страхувам. Ужасно ми е интересно! Такива приключения!

„А, именно — ужасно. Знаеш ли ти, хлапе, че смъртта те следва по петите? Пък и трябва ли да го знаеш? Стоварих върху тебе огромна отговорност, като допуснах само една грешка, но непоправима грешка. Само веднъж те измъкнах от наблюдателите ти, но сигурно те сега са нащрек, подозренията им са се затвърдили, смятат те за нечий агент. Да, но тогава още не знаех за Беркович. А сега ти стана за тях още по-опасна и което е най-лошо — не без моя помощ. Трябва някак да поправа грешката си. Ти толкова вярваш в мен, хлапе, че съм длъжна да направя всичко възможно, за да те защитя.“

— Дашенка, не искам да те плаша, но... Нека смятаме, че си моя помощничка, че двете с теб работим върху един сложен и заплетен случай. Именно работим. А всяка работа изисква спокойствие и съсредоточеност. Ако възприемаш всичко, което се случва, като детско забавление и невероятни приключения в джунглата, има опасност да се заиграеш. Разбираш ли ме?

— Разбирам ви, Анастасия Павловна — сериозно отговори Даша. — Ще се държа сериозно и ще внимавам много. Знаете ли, исках да ви кажа... Аз много обичам Саша и смятам да родя дете от него. Затова ще бъда много предпазлива. Не се тревожете за мен.

Тя тихичко притвори зад себе си вратата на аудитория номер 17, а Настя Каменская още дълго стоя като вкаменена, докато се съвземаше от смайването си.

3.

Игор Ерохин излезе от ресторанта и веднага се върна обратно във фоайето. Притиснат до стената, той се помъчи да успокои разтупканото си сърце. Пак този човек! Сега Игор беше сигурен, че не се е припознал. Беше виждал това лице няколко пъти през последните дни. Да не би милицията... Или конкурентите? Трябва да се види тази работа. Но как? Най-важният въпрос е: да каже ли за това на Артъом?

Пусна един жетон в телефона автомат и набра номера на Виктор Костиря.

— Костиря, при тебе всичко спокойно ли е? — попита колкото можа по-равнодушно.

— За какво говориш? — не го разбра Костиря.

— Сигурен ли си, че нямаш „опашка“ подире си?

— Стопроцентово — уверено отвърна Костиря. — Постоянно проверявам.

— А Сурик да се е оплаквал от нещо такова?

— Май че не. Питай него. Защо?

— Не, няма нищо. Ще го питам. Добре, чао.

Ерохин затвори телефона, бавно излезе от фоайето и тръгна към своето яркочервено ауди. Нима този човек следи него? Защо само него? Или вече следят всичко, включително и Артъом, само че той, Игор, пръв го е забелязал? На Костиря може да се вярва, той е много внимателен и предпазлив, защото е най-алчният от всички, готов е да умре за всеки долар. Пази хранилката повече от зеницата на окото си. Не, ако следяха Костиря, той със сигурност щеше да забележи. Възможно е проблемът да е само у него, у Игор, само той да е допуснал някаква грешка и заради това да го следят сега. Значи не бива да казва на Артъом, ще му откъсне главата и ще го лиши от парите, той наказва сурово небрежността и гневът му е страшен. Виж, ако опита да се разбере с човека сам и така хване следата на конкурентите, Артъом не само ще го похвали, но, дай боже, може и да увеличи дела на Ерохин при подялбата.

Той се огледа наоколо, но никъде не видя онзи човек. Като измина две пресечки, Ерохин забеляза, че бялата жигула го следва. Той рязко увеличи скоростта, жигулата не изостана, тогава той внезапно забави ход и я пусна да мине. Точно така, същият човек беше на волана, подмина го, дори не извърна глава. Може би все пак беше случайност? Но за всеки случай Игор запомни номера на колата.

След като се отби тук-там по работа, Ерохин се прибра вкъщи. С удоволствие би отишъл да пренощува у Лора, но Лора живееше в нов блок, в комплекс, където още се строеше и още нямаше телефони, а Резников строго бе наредил докато ситуацията с конкурентите не се е прояснила, да си нощува вкъщи. Всичко можело да се случи и всеки от тях трябвало всеки момент, както се изрази Артъом, да бъде достъпен за спешен контакт. Лора не можеше да дойде при него — имаше малко дете.

Игор живееше в мъничка гарсониерка, най-евтината, която можа да намери. Гарсониерката беше купена с парите, спечелени от куфарната търговия и други комбинации. Онези пари той изобщо не ги беше виждал. Онези пари се превеждаха по сметка в една западноевропейска банка. Когато се натрупат достатъчно, той ще напусне Русия и ще започне живота си на нова сметка, така поне му беше обещал Артъом.

Майката на Ерохин още живееше в блока, където бе минало детството му, и Игор понякога я навестяваше, макар и крайно неохотно. Майка му веднага започваше да хленчи и да се вайка, задето не учел и не работел като всички прилични хора, задето се бил свързал със спекуланти. Този бабишкер не можеше да проумее, че сега няма спекуланти, а има свободна търговия. А пък университетската диплома става само да си я завреш отзад, за нищо друго не върши работа. Ето например Артъом: и институт е завършил, и в науката е работил, дори дисертация е защитил — и каква е файдата? Колко пари му е донесла дисертацията? Чиста нула. Само главоболията са му останали. А пък Артъом не е глупак и щом е зарязал държавната служба и се е захванал с търговия, значи наистина така е по-добре.

Но колкото и да опяваше майка му, Игор трябваше да я види. „Утре отивам — реши той. — Ще й купя повечко храница, и повкусничка, щото вечно се жалва, че не съм й помагал. Ако човек слуша нея, ще си помисли, че няма други деца, освен мене, Генка и Люска не

ги слага в сметката. Че как, те са сирачетата, а аз съм богатият Буратино, трябва да издържам всички. И двамата са яки, обаче хитруват, все гледат да яхнат мене. А-а, не, да помогнеш на майка си е нещо свято, обаче тия двамата сами да се оправят.“

Лекото опиянение от изпитото с вечерята уиски му бе минало и Игор, преди да си легне, гаврътна една третина водна чаша водка. Споменът за човека с бялата жигула много го тревожеше, а Ерохин искаше да се наспи добре.

4.

След като задмина Ерохин, който беше намалил скоростта, генерал Владимир Вакар подкара колата към къщи. Нима хлапакът го беше забелязал? Интересно. Впрочем това нямаше никакво значение. Вакар щеше да го убие, рано или късно. Естествено по-добре би било да мине без това, но щом не може, тогава...

Когато излезе от асансьора, той видя на стълбищната площадка Лиза с наметнато на раменете палто и с цигара в ръката. Вакар кимна на дъщеря си и вече щеше да пхне ключа в ключалката, когато Лиза го извика:

— Татко, почакай.

Владимир Сергеевич мълчаливо слезе и застана до нея.

— Татко, мама днес пак е ходила при кръстницата.

Вакар се намръщи. Не можеше да понася дебелината и желеобразна лелка с блага физиономия, която помогна на Елена, когато й хрумна да се кръсти. Слава богу, Елена усети неговото, меко казано, съдържано отношение към кръстницата и престана да я влачи вкъщи. Точно тази жена тъпчеше главата на съпругата му с разни глупости за неотмъстената душа на детето и тем подобни идиотщини.

— И какво е заръчала кръстницата? — попита той, без да крие присмеха си.

— Мама иска тя да й намери някой човек. С една дума — ти знаеш за какво. Смята, че ти много протакаш, че не можем да се надяваме на тебе. И нека тогава чужди хора помогнат на душата на Андрюша да се успокои, щом родния му баща не го е грижа.

— Ти специално за това ли ме чакаше, да ми кажеш?

— Почти. Видях как пристигна с колата и излязох да те пресрещна. Татко, ти ще го направиш сам, нали? Не й позволявай, трябва да го направиш сам, тогава всичко ще бъде правилно.

— Защо не обясниш това на майка си? — сухо отвърна генералът. — Хиляди пъти съм ви молил да не ме припирате и да не ми говорите за това. И съм готов да ви повтора молбата си още хиляда

пъти, но не ще позволя да ме припирате. Както и да ми говорите за това. Хайде, прибирай се.

Лиза покорно влезе, отиде в кухнята и сложи вечерята на баща ѝ да се стопли. Вакар бързо се съблече в антрето и без да почука, влезе в стаята на жена си. Елена стоеше на колене пред дивана, където беше наредила безброй снимки на Андрей, изрезки от вестници и списания, в които се говореше за талантливото дете. Облечена в дълга черна роба, която носеше вместо пенъоар, с измършавяло, рано състарено лице, въпреки обвитата около главата ѝ руса плитка, тя напомняше страшен черен гарван. Не се извърна да погледне мъжа си.

— Елена, моля те да се въздържаш от каквито и да било действия — каза полугласно Владимир Сергеевич. — Моля те да не водиш никакви преговори с кръстницата си. Това не е необходимо.

— Не ти вярвам — отговори Елена, все така без да се извърне. — Протакаш вече цяла година. Явно не смяташ нищо да правиш.

— Моля те — вече по-твърдо повтори Вакар. — Знам каква пасмина се навърта около твоята кръстница. Който и да е от тях ще бъде заловен само за един ден и ще повлече и тебе подире си. Това, което се каниш да направиш, се нарича организиране на убийство. Ще те осъдят и ще влезеш в затвора. Нима не разбираш това?

— Какво пък, нека вляза — каза тя с трагичен тон. — Готова съм да страдам още повече, след като бащата не може да се погрижи за детето си. Нека ме затворят, но виновният ще си ти.

— Елена, обещавам ти, че в най-скоро време ще приключа с всичко това. Имаш думата ми.

— Добре, ще чакам две седмици — ненадейно се съгласи тя. — Точно след две седмици ще бъде първата годишнина от третия ни празник. До този ден всичко трябва да приключи. Най-добре — в същия този ден. Така ще имаме двоен празник.

И Елена Вакар тържествуващо се усмихна, предвкушвайки деня, когато щеше да се навърши година от смъртта на Равил Габдрахманов и от ръката на мъжа ѝ щеше да падне последната жертва — Игор Ерохин.

5.

На много километри от Москва, в един далечен азиатски град настъпи утрото на деловия ден. Двама души в един просторен кабинет започнаха срещата си с чашка чай. Единият от тях — едър белокоп японец с добре ушит костюм и скъпа вратовръзка — седеше зад писалището, обърнал към прозореца непроницаемото си лице. Навън валеше и тихото потропване на дъждовните капки беше единственият звук, който се чуваше в кабинета в този момент.

Вторият човек беше нисък американец с рамене на атлет и дълбоко прорязани бръчки на образцово-кинематографичното лице. Бръчките придаваха на мъжествената му външност особен чар, съчетавайки се в нещо като печат на понесените изпитания и тежкия житейски опит. По гъстата му кестенява коса не се забелязваше и намек за побеляване, а когато той се движеше, откъм гърба човек би го оприличил на двайсетгодишен спортист, макар всъщност да бе живял трийсет повече. Американецът седеше, непринудено облегал във фотьойла, но отпуснатата му поза не можеше да измами белокопия японец. Той добре знаеше на какви неочаквани и дръзки скокове изненади са способни уютно мъркащите представители на котешката порода. Особено хищниците.

— И все пак не ме убедихте, драги ми приятелю — най-сетне прекъсна мълчанието японецът. — Нашата организация ви плаща огромни суми, за да завършите разработката на системата в най-кратки срокове. Обещахте ни, че ще бъде готова до 1 януари. Съставихте график за провеждане на необходимите изпитания и ние се съгласихме с този график. С други думи — съгласихме се с твърдението, че не е възможно работата да се свърши преди 1 януари, и изразихме готовност да ви финансираме до изтичането на посочения срок. И сега какво? Някакъв скапан руснак спъва целия график, според който се претрепват от работа десетки хора. Не можахте ли да намерите по-сигурен източник?

Американецът внимателно постави чашката върху чинийката на ниската масичка и леко промени позата си, седна по-удобно.

— Акира-сан, добре ви е известно, че всеки на когото падне, разграбва Русия, а стратегическата суровина се изнася оттам с камиони, вагони и дори с транспортни самолети. Вършат го хора съвсем стабилни и солидни, свързани с правителствените кръгове, но тези хора са винаги на показ и ако товарът, не щеш ли, бъде спрял на митницата, се вдига скандал, чиито вълни бързо стигат не само до изпращача, но и до получателя. Доколкото разбирам, вие категорично не желаете това да се случи. Един, както благоволихте да се изразите, скапан руснак — това е нашата гаранция за безопасност. Дори ако той утре хукне да прави самопризнания и разкаже всичко, което знае, това не ни заплашва по абсолютно никакъв начин, защото не е възможно нито да ни открият, нито да проверят думите му. Една метална ампула, която се побира в юмрук, може да бъде намерена случайно на улицата, а натовареният вагон винаги си има стопанин, около когото постоянно има хора, които знаят къде и кога е ходил той и защо, с кого се е срещал и разговарял. Повярвайте ми, дори ми е неудобно да ви напомням такива елементарни неща.

— Разсъжденията ви са правилни, но за голямо съжаление — безполезни — хладно отговори японецът, — защото по никакъв начин не ускоряват решаването на проблема. Какво може да се направи, та работата да се възобнови?

— Трябва да поискаме от руснака да побърза, като му обещаем още повече пари. Или да потърсим друг източник.

— Кое ще излезе по-евтино?

— Няма разлика — сви рамене американецът. — Търсенето на друг източник ще струва много пари, но и ще повиши риска. По-добре да платим тези пари на нашия продавач, те ще му послужат като действителен стимул по-бързо да реши проблема си.

— Между другото, Карл, какъв му е проблемът? Може би вие бихте могли да му помогнете?

— Не го знам и не искам да го знам. Руснакът трябва сам да решава проблемите си, без наша помощ. Достатъчно добре му плащаме за всяка партида стока. А да се навъртаме около него отново ще бъде глупаво и опасно.

— Начинанието пак се нуждае от допълнителни инвестиции — недоволно констатира Акира-сан. — Това не ми харесва, Карл. Дали пък вашият руснак просто не ни изнудва за повече пари?

Американецът се позасмя.

— Оценявам вашата тактичност, Акира-сан. Всъщност вие подозирате, че за повече цари ви изнудвам аз, а не той. Подозренията ви по отношение на мен са безпочвени, но — уви! — не мога да ги опровергая с нищо, освен със собствените си думи. Остава ви само да ми вярвате. Във всеки случай мога да се опитам да притисна руснака, без да му обещавам никакви допълнителни изгоди. Знам как да го направя.

— Направете го — кимна японецът. — Ако успеете да спестите поне част от допълнителните разходи, ще се погрижа хонорарът ви да се повиши.

Два часа по-късно в посолството на една от страните членки на ОНД в Москва телефонът иззвъня. Слушалката вдигна един от редовите, незабележими служители на посолството и внимателно изслуша задачата: да научи имената и адресите на някои предприятия, както и имената на техните ръководители, за предпочитане директори и главни инженери.

6.

Сурен Удунян заключи колата и влезе във входа на своя блок. Както обикновено, крушката беше счупена и площадката край асансьора тънеше в полумрак, осветена от слабата светлина на плафона на втория етаж. Сурен натисна копчето, за да извика асансьора, и направи две крачки към пощенските кутии, като същевременно вадеше ключовете от джоба си.

Внезапно нечия ръка здраво го стисна за рамото. От изненада Сурик се вкамени, после рязко се обърна и примря от ужас. Пред него беше застанал същият онзи мъж от метрото, Беркович, облечен в същия светлокафяв шлифер.

— Защо ме удари? — тихо и монотонно попита той.

— Ти нали умря! — прошепна Сурик. Устните и езикът не го слушаха.

— Разбира се, че умрях — също тъй монотонно отговори покойникът. — Точно това искам да разбера — защо ме уби.

Със скриптене се отвори автоматичната врата ни асансьора, но спасителните му недра бяха черни като бездънна пропаст — и в него плафонът беше счупен. Сурик направи отчаяно усилие да преодолее разлялото се по тялото му вцепенение и буквално се гмурна в тези тъмни недра. Но покойникът се оказа не по-малко пъргав. Той влезе в асансьора веднага след Сурик и застана така, че клетникът да не може нито да излезе, нито да натисне копчето за етажа си.

— Защо ме удари, а? Защо ме уби? — печално гъгнеше мъртвецът. Гласът му ставаше все по-тих и по-тих, постепенно се сниши до зловец шепот, но на смъртно уплашения Удунян му се струваше, че над ухото му гърми високоговорител. Не можеше да си даде воля да излезе от асансьора, за да избяга навън, защото при това би трябвало да се провере покрай застаналия плътно до вратата покойник. За такова нещо Сурик дори не си помисляше.

— Не съм те удрял — отчаяно промълви той. — Само те ритнах по крака, не може да си умрял от това.

— А от какво умрях според тебе? — едва чуто просъска мъртвецът. Той беше толкова близо, че Сурик ясно усещаше трупната миризма.

— Падна и се удари. Честна дума, ти сам падна и си удари главата. Не бях аз, ей богу, не бях аз, не съм те убивал. Ти сам падна! Ти сам! Не съм виновен!

Сурик вече почти крещеше, по гърба му се стичаше студена пот. Не щеш ли, вратата на асансьора се затвори от само себе си и кабината плавно се заизкачва нагоре. На шестия етаж сред ярката светлина, нахлула от площадката в мрака на асансьора, Удунян видя, че до него няма никой.

ОСМА ГЛАВА

1.

— Та така, Анастасия Павловна, този път не сте сгрешили — съобщи Бокър, когато се обади на Настя по телефона рано сутринта. — Удунян наистина е бил последният, когото Станислав Беркович е видял в този тленен живот. Тази информация върши ли ви работа?

— По-скоро още повече ме обърква. Вярно, приятно ми е да чуя, че не съм забравила да отгатвам гатанки, но засега нищо повече не се прояснява. Според наличните данни нашите хора до момента не са направили нищо, което би ни позволило да ги съдим за криминален бизнес.

— Не са — потвърди Бокър. — Следим ги много внимателно, но не сме забелязали нито един подозрителен контакт или постъпка. Варят се в собствения си сос. Резников летя веднъж до Истанбул за стока, моят човек беше с него — и нататък, и обратно в същия самолет. Не е видял нищо интересно, макар че естествено в такава ситуация в нищо не можем да бъдем сигурни. Може Резников и да се е срещал с някого в Истанбул, но го е направил незабелязано за околните. Или изобщо с никого не се е срещал, а само е говорил по телефона от хотелската стая, но това не бяхме в състояние да проследим, извинете.

— Господи, Бокър — ахна Настя, — с колко пари разполагате, та можете да пратите своя човек чак в чужбина?

— Нескромнен въпрос, Анастасия Павловна, нескромнен — заля се Бокър в своя забележителен вреслив и скърцащ смях. — Но Едуард Петровия наистина има много пари. Нима не знаехте това? Между другото — една малка подробност. Преди около месец Резников си е залял ръката с вряла вода, и то доста лошо, съвсем наскоро си свали превръзката. Но това ви го казвам така, между другото.

— Върза се. Сега вече всичко се връзва — удовлетворено каза тя.

— Какво се върза? — не разбра Бокър.

— Ръката. В бележката, която Даря е дала на милиционера, е имало най-обикновени отличителни белези, с които могат да бъдат описани хиляди мъже. Но там е било написано: „държи лявата си ръка в джоба“. Ако Резников е бил с превръзката този ден, много естествено

— може да е държал ръката си в джоба. Именно това е било убедителното доказателство, че момичето е описало именно НЕГОВИТЕ отличителни белези. Зарадвахте ме, Бокър, благодаря. Тази ръка мира не ми даваше. А сега всичко се изясни.

Известно време Бокър мълча, на Настя дори ѝ се стори, че е затворил телефона.

— Ало! Ало, Бокър! — нерешително каза тя.

— Тук съм — отговори той. — Може ли да кажа още нещо?

— Разбира се, слушам ви.

— Чичо Толя и Ед бяха абсолютно прави. Вие наистина еша си нямате.

— Какво имате предвид, защо го казвате?

— Просто така. Изразявам ви възхищението си, може би малко непохватно. Кога да дойда за доклад?

— Чакам ви... Впрочем не, почакайте, реших нещо друго. Можете ли да дойдете сега? Ще ме закарате на работа и същевременно ще обсъдим някои неща. Време е да променим схемата.

2.

Той не обичаше този район, макар че тук бе минало детството му и всичко му беше познато. Може би защото не обичаше спомените за детските си години, и то не защото бяха тежки или пълни с лишения, не. Нормално детство в нормално семейство. Но Игор, кой знае защо, не го обичаше.

Майка му, както обикновено, беше недоволна от всичко. Той ѝ донесе две огромни чанти с продукти, но тя започна дразнещо да мърмори, че ѝ е надомъкнал разни чужбински глупости, а въпреки няма обикновено месо. И сега, пъхнал в джоба си платнена пазарска торба, Игор отиваше пеша към малкото пазарче, за да купи прясно телешко.

Когато излезе на успоредната улица, той спря като вкаменен: точно пред него беше паркирана бялата жигула. Същата. Той замижа и тръсна глава, но колата си стоеше там и дръзко му показваше номера си.

Ерохин се отдалечи малко, постоя замислен, после влезе в най-близкия магазин и застана до витрината, от която бялата кола се виждаше добре. Изобщо не мислеше колко време може да остане така в очакване на притежателя на колата. Просто знаеше, че трябва да стои колкото е нужно, за да се опита да разбере кой е този човек.

Младичката касиерка току поглеждаше недоумяващо Игор, но той не ѝ обръщаше внимание. Просто стоеше и чакаше.

Наближаваше един часът, магазинът се опразваше, лелка с кофа и парцал забръска пода.

— Младежо, ще затваряме за обедна почивка — каза тя на Игор с толкова възмутен тон, сякаш някой ѝ изтръгваше залька хляб от устата.

И в този момент той го видя. Притежателят на жигулата излезе от блока с някакво момиче с черно палто и черен шал на главата. Игор я позна веднага. Не можеше да не я познае, макар да бяха минали толкова години. Прекалено добре беше запомнил лицето ѝ тогава. Всъщност тя почти не се беше променила през тези години. Боже мой, помисли си Игор, та това е баща ѝ, страшно си приличат — и двамата са високи, стройни, с изсечени черти на лицата и сиви очи под

изтеглени към слепоочията вежди. Как се казваха? Май се казваха Вакар. Да, да, Вакар.

... Потърпевшият Андрей Вакар.

... Потърпевшата Елизавета Вакар.

От процеса срещу брата на Юрка Орешкин му бяха останали смътни откъслечни спомени. Нали бяха малолетни, тях не ги съдиха, те бяха свидетели по делото срещу Орешкин старши за подстрекателство към убийство. В съда ги докараха родителите им, участъковият милиционер, младата инспекторка, която отговаряше за непълнолетните престъпници, и един следовател. И четиримата бяха здраво хванати за ръцете, не ги пускаха никъде. Той, Игор, много се беше уплашил, това го помнеше ясно, а всичко останало му се губеше. В съдебната зала имаше много хора, но всички лица се сливаха в паметта му в едно неясно трепкащо петно. Той никого не видя и никого не запомни.

Но момичето... То водеше момчето със синьото яке и тогава се видя на Игор невероятно красиво, сигурно защото лицето му грееше от щастие и надежда. Когато Колка Закушняк я повали, а малкият сополанко Равил започна да я ритя, на Игор за момент дори му дожаля за нея...

Ерохин се върна вкъщи така и без да стигне до пазарчето.

— Ами месото? — недоволно попита майка му, като видя сина си да се връща с празни ръце.

— Днес пазарът не работи, санитарен ден — излъга Игор. — Слушай, майко, да знаеш случайно дали Юрий Орешкин се е преместил някъде, или си живее на старото място?

— Ама ти... — Майка му учудено се втренчи в Игор. — Не знаеш ли? Умря твоето приятелче, вече две години, откак го погребяха.

— Как така умря?

Игор почувства как краката му омекват и приседна на кухненската табуретка.

— Ами така, умря — тържествуващо му съобщи майка му, която открай време не обичаше приятелите на Игор и смяташе, че те са го развалили. — Заради пустото пиянство. Някой го пречукал като краставо псе. Търкалял се във входа половин ден, докато накрая го вдигнали. Хората минавали покрай него и си мислели, че се е напил и

спи. Във входа срещу магазина за алкохол, твоят Юрка вечно беше там на опашката.

Ерохин се посъвзе малко. Не, няма нищо, не е толкова страшно. Юрка стана алкохолик, а всички алкохолици рано или късно пукват под някой стобор. Лошото е, че той, Игор, съвсем беше скъсал с приятелите си от детството. След исправителното училище още малко се пошматкаха заедно, после ги взеха в казармата, а след казармата никога повече не се срещнаха. Защо стана така? Всеки си бе изградил собствен живот и вече не го теглеше към старите приятели, така ли? Или нейде в дълбините на подсъзнанието се бе притаил черният, неизтребим ужас от извършеното някога убийство и този ужас не им бе позволил да се видят, за да не си спомнят?

3.

Всички живееха наблизно, на десетина минути пеша един от друг. Игор подмина блока, където живееше Юра Орешкин, зави зад ъгъла, прекоси градинката и след няколко минути вече се качваше към апартамента на Закушняк. Отвори му грохнала старица, бабата на Колка. Ерохин се изненада, че беше още жива. Когато бяха хлапета, тя беше ужасно стара, мършава, сбръчкана, полусляпа. Странно, и сега изглеждаше досущ като тогава.

— Добър ден, бабче — бодро извика Игор. — Помните ли ме?

— Не викай, синко — с неочаквано спокоен и далеч не старчески глас отговори старицата, — сляпа съм, но чувам добре. Какво искаш?

— Аз съм Игор Ерохин, помните ли ме? С Николай бяхме в един клас.

— Помня те, Игор Ерохин, помня те. Какво искаш сега?

— Трябва ми Николай — каза той и кой знае защо, изпита някакъв страх. Изобщо не беше очаквал бабата да чува добре, че на туй отгоре и да го помни.

Бабата помълча, после тихо изрече неразбираемата фраза:

— И на мен ми трябва.

— Защо, не живее ли тук? Преместил ли се е?

— Премести се — въздъхна старицата. — Далече се премести.

— Бихте ли ми дали адреса?

Тя се обърна и мълчаливо влезе в апартамента. Ерохин остана на прага, не посмя нито да я повика, нито да влезе след нея. След минута бабата се върна и на Игор му се стори, че си е бърсала очите с кърпичка.

— За какво ти трябва Николай? — строго попита тя.

— Искях да го видя. Защо, лошо ли е? Все пак бяхме приятели.

— Има време, ще го видиш, няма защо да бързаш нататък. Ще му дойде времето да го видиш — тъжно каза старицата.

— Защо, да не е в затвора?

— Кешки да беше! Ама не е там. На онзи свят е Николай — тихо отвърна бабата и се разплака. — Убиха го лани.

— Кой го уби? — попита той и трескаво преглътна. Гърлото му беше пресъхнало и краката му пак започнаха да омекват.

— Знам ли кой... — Тя горчиво въздъхна. — Гамен беше и гамен си остана. Следователят каза, че изнудвал не знам си кого за пари, били цяла група. Все дяляха нещо, пазар ли беше някакъв, магазин ли — не разбрах. Ех, има ли значение кой го е убил? Няма го вече, това е важното. А пък защо и как — то е воля Божия. Върви си, синко, не ме измъчвай.

Когато стигна до другата пресечка и приближи блока, където някога живееше с родителите си Равил Габдрахманов, Игор разбра, че го е страх. Юрка Орешкин е бил алкохолик, с него работата е ясна. Колка Закушняк — рекетъор, смъртта му беше естествен край на този начин на живот, умножен по глупавата му, лекомислена глава. Ако сега излезе, че Равил е жив и здрав, значи няма нищо страшно. Може би ще му се размине. Всичко може да се окаже случайност, някакво идиотско съвпадение. Господи, направи така, че Равил да е жив!

Никой не отвори на Игор в отговор на позвъняването му. Той постоя още малко, после звънна на съседите. Една врата се отвори, на прага застана момиченце в училищна униформа. Единият му крак беше с ботушче, другият — с домашен пантоф, явно току-що се беше прибрало от училище.

— Здравсти, сестричке — приветливо се усмихна Игор. — Габдрахманови в четирийсет и втори апартамент ли живеят?

— Не — поклати глава момиченцето, запъхтяно над ботуша, чийто цип беше заял. — В четирийсет и втори живеят семейство Петриченко, техният син е две години по-голям от мен, сутрин той ме води на училище. А вие сте приятел на чичо Равил, нали?

— Точно така, сестричке, голяма умница си — кой знае защо, зарадва се Ерохин. — А той къде е?

— Преместиха се. Чичо Равил се ожени за Роза и се размениха.

— Какво направиха? — не разбра Игор.

— Размениха апартамента, та младите да живеят отделно.

Момиченцето с делови вид повтаряше думи и фрази, чути от възрастните, но го правеше така естествено, сякаш притежаваше цялата информация за обитателите на блока и на целия квартал.

— Чакай, така ще счупиш ципа — разсмя се Игор, като гледаше как се мъчи момиченцето. — Дай да ти помогна.

Той клекна и сръчно отвори ципа.

— Ами коя е тази Роза?

— Роза е дъщерята на леля Нурия и чичо Шура-Татарина. Ама как така не познавате Роза? Целият блок я познава. Тя хранеше всички бездомни кучета. Толкова е добра, има направо златно сърце.

Игор прихна. От устата на детето това звучеше ужасно смешно. Разбира се, той прекрасно си спомняше и чичо Шура-Татарина, и дъщеря му. Всъщност той се казваше Шарафетдин, но съседите бързо съкратиха неудобното за произнасяне име на обикновеното руско Шура. Беше голям майстор, за всичко го биваше и на никого не отказваше, помагаше на съседите винаги, и то с удоволствие, затова в огромния блок не би се намерил нито един човек, който да не знае кой е Шура-Татарина. Имаше кротка, вечно бременна жена — Нурия, и цяла сюрня деца, именно най-малкото от тях беше Роза, която обожаваше животните, грижеше се за болните птици и хранеше бездомните котки и кучета. Роза беше с две години по-малка от Равил и откак се бяха запознали, Игор постоянно чуваше, че децата от двете татарски семейства били „годеник и годеница“. Всъщност Равил беше обърнал внимание на момичето чак след изправителното училище, когато беше навършил седемнайсет, а тя — петнайсет.

— Ами случайно да знаеш адреса на Равил? — попита Игор словоохотливото момиченце.

— Не. Татко го знае, но той ще си дойде довечера. Елате довечера, татко ще ви каже.

— Ще дойда — кимна Игор. — Благодаря ти, сестричке.

— Моля — важно и с достойнство отвърна момиченцето.

4.

И отново Игор Ерохин прекара безсънна нощ. Предната вечер се бе върнал в блока, където живееше веселото словоохотливо момиченце, и научи от неговите родители новия адрес, вярно, не на Равил, а на родителите на Роза. Оказа се, че при сложната размяна са участвали две семейства и в резултат срещу два тристайни апартамента са получили три двустайни. Но Шура-Татарина, който бе живял толкова години в приятелство със съседите, си, на сбогуване оставил на всички новия си адрес и им заръчал, като им се счупи или повреди нещо, да търсят само него.

Беше доста късно за посещение у родителите на Роза и Игор го отложи за следващия ден, не мигна цяла нощ, премисля всякакви възможни обяснения на странния факт, че двама от четиримата бяха загинали, а бащата на момчето вече няколко пъти се бе мяркал пред очите на Игор. От време на време уцелваше много правдоподобна версия и за няколко минути се успокояваше и облекчено въздъхваше. Но мислите отново плъпваха из главата му и ето че вече измисленото обяснение му изглеждаше стъкмено, изкуствено и глупаво, а ОНОВА, другото обяснение, което бе толкова очевидно — единствено правилното. Ала не му се искаше да повярва в това и Игор отново и отново си представяше как утре ще намери Равил, как ще му разкаже всичко, как двамата заедно ще се посмеят на страховете му.

Равил беше странна птица в тяхната юношеска компания. Отличник, зъбрач, който винаги пръв успяваше да си направи упражненията по немски и знаеше много по история, слабичък, анемичен очилатко, него все го теглеше към яките мускулести двойкаджии, които пушеха в тоалетната, редяха най-мръсни псувни и плюеха надалече. Момчетата преписваха от него домашните си по всички писмени предмети, той им помагаше на контролните по физика и математика, а пък в замяна на това те му позволяваха да бъде в една компания с тях. Учеха го да пие, да играе карти и да разказва мръсни вицове. Приобщаваха го към „възрастния“ живот, макар че бяха връстници. Милостиво му позволяваха възхитено да наблюдава от

ъгъла как те „мятат щангите“ под ръководството на един пропил се дисквалифициран спортист тежкоатлет. Равил ги обожаваше. Прекланяше се пред тях. Беше готов на всичко, за да заслужи тяхното одобрение.

Сега, след много години, Игор Ерохин изведнъж разбра, че малкият Равил не е бил глупакът, за когото го бяха смятали тогава. Той беше хилав и това го е правело нещастен. Но беше по-умен от тях. И сега цялата надежда на Игор беше в него. Равил ще може всичко да разнищи, ще успокои Игор, всичко ще му обясни. Не е възможно нещата да стоят толкова зле, не бива да е така!

На другия ден Игор хукна да търси чичо Шура-Татарина. Когато след половин час излезе от дома му, вече бе разбрал, че надежда няма. Равил също загинал, а жена му Роза, която останала с малко детенце на ръце, всеки месец получавала отнякъде пари. Добри пари, каза чичо Шура, много помагали на Роза. Явно се бил намерил добър човек, сигурно някой от банката, където работел Равил, там всички хора били заможни, защо да не помогнат на горкото момиче, когато го е сполетяла такава мъка...

Но Игор беше сигурен, че това няма нищо общо с благотворителността. За наивния чичо Шура думата „банка“ беше здраво свързана с думата „заможност“, а пък заможността — с благородството. Ерохин не се самозалъгваше, той прекалено добре разбираше, че банката означава пари, а парите означават злоба, алчност и жестокост. Пък и къде ги заможните хора в една спестовна каса? Обикновена държавна структура, там работят сиромаси, както навсякъде. Но нима старият татарин с неговото петокласно образование може да разбере това?

Този човек е убил Равил и сега изпраща пари на младата му вдовица. Значи е убеден в правотата си и намеренията му са твърди. Значи няма да се откаже. Игор Ерохин е последният, който ще си получи заслуженото от Вакар, когото Вакар ще накаже за някогашния му грях. Толкова години е изчакавал, толкова дълго е търпял, че сега ще изпълни замисленото, каквото и да му струва това.

Когато вечерта се прибра вкъщи, Игор за пръв път в живота си изпита истински страх. Това беше дори не страх, а ужас, ужас пред неизбежното, същият онзи страх, който лишава човека от волята му и коварно му предлага да се примири и обречено да чака края си.

Първото му желание беше да се напие до несвяст, та поне за известно време да не мисли и чувства. Но Игор успя да надвие слабостта си. Призори, немигнал цяла нощ, той стигна до извода, че трябва да изпревари противника си. Той, Игор Ерохин, няма да позволи да го убият. Пръв ще нанесе удар. Щом Вакар е успял да убие трима души и да остане на свобода, значи никой в милицията не свързва тези три смъртни случая с онази стара история. А щом е така, тогава няма да търсят и убиеца на Вакар сред онези, които някога убиха сина му. И никой никога няма да научи...

5.

Владимир Сергеевич Вакар занесе в учебния отдел изпитния протокол и вече бе тръгнал към коридора, когато чу изненадания възглас на Вероника, преподавателката по методика.

— Ама че работа! Днес сте писали само една двойка! Какво става с вас, Владимир Сергеевич?

Вакар се славеше из цялата Академия към Генералния щаб с това, че абсолютно не понасяше някой да не знае предмета му. С нищо не можеха да го умилостивят — нито с протежиране, нито с ласкателство, нито с подаръци.

— Има професии, в които неграмотността води до фатални последствия — повтаряше той. — Това се отнася на първо място за лекарите, инженерите и военните. Ако поради ваша грешка може да загинат хора, вие нямате право да грешите.

Не се притесняваше да пише двойки и категорично забраняваше студентите да се явяват на изпит при друг преподавател. Ако все пак това се случеше и някой хитрец успееше да получи разрешение да се яви при всеки друг преподавател, само не и при професор Вакар, Владимир Сергеевич намираше начин да анулира резултатите от изпита и упорито разкарваше нещастника по целия материал на своята дисциплина — тактиката, докато не се убедеше, че вероятността за онази въпросна грешка е достатъчно малка.

Днес той беше изненадващо снизходителен и макар че, както обикновено, писа малко отлични оценки, двойката наистина беше само една. Днес беше забелязал, че бъдещата му жертва следи него. Днес наистина беше необикновен ден.

— Днес съм добър — усмихна се той на Вероника. — Сигурно разположението на планетите е благоприятно, та студентите даваха учудващо прилични отговори.

Когато се върна в кабинета си, той свали генералската униформа и облече цивилните си дрехи. Помисли малко, пак се съблече, окачи костюма в гардероба, облече си анцуга и слезе в залата.

— Другарю генерал! — изопна се пред него инструкторът методист.

— Добър вечер, капитан — кимна Вакар и бързо отиде в другия край на залата, където бяха бойните уреди.

Той нанасяше удари и се стараеше да убегне на многобройните имитатори на ръце и крака, които се стремяха да го ударят по главата, по рамото, по коляното. Тренираните му ръце не усещаха болка от сблъсъка с коравата дървена повърхност, краката му автоматично правеха меки, пружиниращи движения и отдалечаваха стегнатото му тяло от коварните дървени имитатори, а очите му зорко следяха всички източници на опасност.

Днес всичко се бе променило. Владимир Вакар имаше насреща си противник. Не безволна жертва, не хилав алкохолик, не глупав и доверчив мерзавец-рекетъор, не кротък и нищо неподозиращ счетоводител, а истински противник. Жесток убиец, който знае, че е преследван и е решил пръв да нападне ловеца. Вакар бе видял как Ерохин заведе младичкия офицер на територията на строежа, а излезе без него. Тогава генералът реши да не преследва повече Игор, а остана край метрото и след известно време надникна в ограденото място. Онова, което видя, потвърди подозренията му. Той не каза на никого за това поради една-единствена причина — никой да не свързва имената им и да не се разкрие тайната на трите предишни убийства. Освен това се страхуваше, че ако Игор бъде подведен под отговорност за убийството на милиционера, той, Вакар, не ще може да изпълни дълга си пред Елена и Лиза и къщата отново ще потъне във вечния тягостен траур, който толкова му бе опротивял.

Вакар удряше дървото и виждаше пред себе си омразното лице на Ерохин. Елена му отпусна четиринайсет дена, два от които вече минаха. Ако не успее, може да изгуби жена си, която в своето маниакално упорство непременно ще направи каквото е решила и ще наеме някой вагабонтин, който ще я повлече подире си на подсъдимата скамейка. „Трябва да успееш, повтаряше си Владимир Сергеевич в такт с нанасяните удари и бързите отскоци, трябва да успееш“. Сега той изцяло владее ситуацията, не чака покорно Ерохин да се нарани да посети гаджето си и рано сутринта да тръгне през удобния пущинак. Не, сега може да вземе всичко в свои ръце. Щом Ерохин го следи, той може да го примами като магаре с морков където си пожелае. Да го

примами на място, където най-сетне ще може да приключи с цялата тази история.

След като потренира добре, Вакар отиде в банята. Застанал под прохладните струи, той усещаше приятната мускулна умора и доволно забеляза, че ни най-малко не се бе задъхал. Генерал Вакар беше в отлична форма.

6.

Виктор Костиря дори не разбра отведнъж защо се събуди. На циферблата на електронния часовник светеха зелените цифри 4:00. Той отново затвори очи и в този момент чу да се звъни на вратата.

— Защо лежиш още? — сънено промърмори поредната му приятелка и се обърна на другата страна. — Вече втори път се звъни. Кого са ти довели дяволите посред нощ?

Костиря бързо навлече гащетата си, излезе в антрето и долепи око до шпионката. Стълбищната площадка беше добре осветена и през шпионката той ясно видя изкривено от лещите женско лице.

— Кой е? — попита предпазливо.

— Отвори, Костиря, трябва да ти кажа две думи — чу се женски глас. — Отваряй, не бой се.

Виктор сложи веригата и отключи. Пред него стоеше млада жена, облечена от главата до петите в яркоалена кожа. Гъстото руно от дълги черни къдрици също беше прихванато с алена кожена каишка. Горните копчета на якето бяха разкопчани и той добре видя висящата на женската шия дебела златна верижка с едър пандантив във вид на цвете. Виктор дори забеляза, че едното листенце на цветето беше отчупено.

Жената не направи и най-малък опит да влезе. Тя сякаш не забелязваше, че вратата пред нея е обезопасена с верига.

— Слушай, Костиря — тихо каза тя. — Остави момичето на мира. С нея въртим наши си работи и си имаме наши сметки, а ти се мотаеш в краката ни и постоянно пречиш. Имай предвид, че излишни свидетели не ни трябва. Ако се влачиш подире ѝ, току-виж, станал си очевиден, а оттам — направо покойник. Двете пътечки са къси, още не си се засилил — и те, гледаш, свършили. Ясно ли е?

Костиря слисано мълчеше.

— Има и друго нещо, драги — невъзмутимо продължи непознатата. — Както разбирам, ти си пешка: каквото ти кажат, това правиш. Затова предай на своя началник думите ми, и за него се отнасят, а за да ти повярва, ето ти моята снимка. Да ѝ се радва преди

лягане. И да ме запомни по-добре, та да не му дава господ някой ден пак да се изпречи на пътя ми.

Тя запокити в краката на Виктор бял плик, обърна се и бързо затича надолу по стълбището. Най-силно го поразил фактът, че не чуваше шум от стъпките ѝ. Тя се движеше абсолютно безшумно. Още щом се изгуби от полезрението му, Костиря изпита чувството, че просто се е разтворила във въздуха.

С вдървени нозе той се върна в стаята, седна на леглото и запали цигара. Приятелката му спеше дълбоко, извърната към стената. Дявол да го вземе, нима наистина е сбъркал с онова момиче? Толкова беше сигурен, че е чиста, а случая в магазина, когато тя се отърва от наблюдението, той прецени като досадна неприятност.

Размислите му бяха прекъснати от оглушителен телефонен звън.

— Господи, ще има ли за мен спокойствие в тази къща или не? — простена момичето и зарови глава по-дълбоко във възглавницата.

Беше Сурик. Гласът му звучеше, сякаш току-що бе видял призрак.

— Костиря, току-що имах посещение.

— Кой е дошъл? — попита Виктор и почувства как му трепери под лъжичката.

— Някаква женска, цялата в червено. Страшна... ужас! Разправя ми, че трябвало да оставим мацката на мира, инак — край за всички ни.

— Кога беше при тебе?

— Абе току-що, ти казвам! Костиря, какво да правим? Трябва да се обадим на Артъм.

— Питам те кога тя беше при тебе? — бавно повтори Виктор. — Хубавичко си помисли.

— Че какво има да мисля! — извреця Сурик. — Нали ти казвам: току-що. Погледнах си часовника точно когато отворях вратата, беше четири нула-нула, а сега е четири и десет.

— И снимка ли ти оставиха? — попита Костиря, без сам да разбира за какво пита, защото това, за което питаше, просто не би могло да се случи.

— А... ами ти... как разбра? — заекна Удунян.

— По дяволите, ама какво беше това? Да не би да беше призрак? И при мен идва една жена. И тя точно в четири. Твоята как

изглеждаше?

— Ами как... Цялата в червени кожени дрехи, черна коса, на главата ѝ нещо като панделка или пък кожена лента, и тя червена. Горните копчета разкопчани, циците ѝ навън. Нищо друго не видях, много се уплаших.

— Какво ти каза?

— Че трябвало да престанем да преследваме мацката, пречели сме им. Имали сметки помежду си, не им трябвали свидетели.

— За пътечката каза ли ти?

— Каза.

— Ами за началника?

— Каза. Че нали, предай на началника си...

— Всичко точ в точ — издиша Костиря. — Без разлика. Да нямаме халюцинации с тебе бе?

— Добре де, ами снимката? — резонно възрази Сурик. — Снимката ето я, тука е, дори мога да я пипна.

— Слушай, може все пак да са различни женски, а? — с надежда попита Виктор. — Я да се видим с тебе и да сравним снимките.

— Хайде! — на драго сърце се съгласи Удунян. — Ти ли ще дойдеш или аз да прескоча?

— По-добре аз да дойда — бързо отвърна Костиря, който не можеше да изгони посред нощ приятелката си на улицата, но и не искаше да я посвещава в проблемите си, като ги обсъжда със Сурик в нейно присъствие.

Вече се беше облякъл и се канеше да напише на момичето бележка с обяснения къде да сложи ключа, ако той се забави, когато телефонът отново иззвъня. Пак беше Сурик и този път гласът му беше съвсем залязъл.

— Костиря, току-що ми се обади Игор. И при него същото.

— Мамка му мръсна! — ядосано изпсува Виктор. — Абе какво ни става, а! Аз живея в Беляево, ти — в Марина рошча, Игор — до Речната гара. И с най-добрата кола, и по пустите улици пак не става за по-малко от двацет минути. Как е възможно?

— Не знам — прошепна Сурик. — Костиря, страх ме е.

— Каза ли на Игор, че тръгвам към тебе?

— Да, и той ще дойде сега. Костиря, идвай по-бързо, не мога, ще полудея. — Той почти хленчеше.

— Добре, дръж се, сега идвам.

След половин час тримата бяха в огромния четиристаен апартамент, който Сурик бе наел срещу луди пари. На масата пред тях имаше три снимки. Снимките бяха различни, но жената на тях беше една и съща. Същата, която преди час в една и съща минута бе посетила и тримата.

— Тя е — уверено определи Ерохин, след като проучи трите снимки поред.

— Тя е, няма съмнение — жално потвърди Сурик. Огромните му светли очи бяха помръкнали от преживения страх. В паметта му още беше пресен споменът за срещата с покойния, а сега и това... Нека тези двама кретени се мъчат да разберат какво става, но той, Удунян, вече нищо не може да разбере. Атеисти проклети, размътиха главите на хората, Бог нямало, дявол нямало, чудеса нямало, мъртвите не ставали от гробовете... Хайде де, нямало, такива работи не ставали! Тях ако ги слушаш... Всичко има и всичко става. Всяка невинна жертва отмъщава за себе си, само че не всекиму е дадено да го разбере. Той, Сурен, го разбра, а Игор и Костирия нямат тази дарба.

— Гадост някаква — обади се Костирия. — Няма такива неща. В училище ни учеха, че това не може да бъде.

— Какво ли помниш и ти от училище! — вяло му се озъби Ерохин. — Един клас и половина и пет коридора — това ти е било училището на тебе.

— Аха, шегувай се ти, шегувай се. С тия шегички от смях коремът ще ти се пръсне, та всичките черва ще изхвъркнат — даде своята поредна мрачна физиологична прогноза Костирия. — Като си толкова умен, кажи какво да правим сега?

— Трябва да идем при Артъом — уверено каза Игор.

— Не бива да крием това от него. Може наистина да сме настъпили някого по опашката. Той да се оправя.

— А няма ли той да си помисли, че тримата дружно сме откачили? Много си ми чевръст, Игоръок, всичко е просто за тебе, за нищо и никакво — хоп, при Артъом, той да се оправя. А за какъв дявол са му на Артъом такива помощници, дете нищо не могат да решат сами и за всяка дреболия търчат при него? Трима яки мъже, а се уплашили от привидение. Защо да му показваме колко сме

безпомощни? Веднъж, дважд — и после той ще ни изрита на майната си, и тогава — сбогом, валута! Това да ти е хрумвало случайно?

Игор погледна Костиря с интерес. Гледай го ти, имал си човекът самомнение, и то какво! Тревожи се да не би началството да си помисли нещо лошо за него. Виж ти в какви неочаквани ситуации се разкриват хората! Хем откога се познават, е, Костиря като Костиря, не по-лош и не по-добър от другите, умерено тъп, умерено изпълнителен, умерено предпазлив, впрочем не, дори прекалено предпазлив, но това не вреди на работата. Никога не се е самоизтъквал, не се е старал да скочи по-високо от главата си, не си вре носа където не му е работа — и ето ти го сега. Човекът си имал гордост. Или все пак това е алчност и страх да не си изгуби доходите? По-скоро май ще е второто. Но защо хората не разбират, че когато става дума за интересите на работата, по-добре да си заврат гордостта отзад!

— А ти какво ще кажеш, Сурик? — обърна се Ерохин към оклюмания си приятел.

Сурик вдигна към Игор болните си очи, които вече не огряваха лицето му с чистата светлина на ангелската невинност, а сякаш се бяха превърнали в покрити с тиня тъмни блата.

— Трябва да идем — бяха единствените думи, които той произнесе.

ДЕВЕТА ГЛАВА

1.

Ирина Резникова върза кокетната си бродирана престилка върху елегантния домашен костюм, който се състоеше от тъмнозелен копринен панталон и блузка в нежно салатен цвят, и се зае с готвенето на вечерята. Артъом винаги беше взискателен към храната и тя с всички сили се стараеше да му угажда.

Да се чудиш просто, мислеше си Ирина, докато режеше на тънки пръстенчета лука и добавяше захар в разредения оцет. Някога, преди много години, тя си мислеше, че е ощастливила младия, непохватен очилатко-аспирант, като му позволи да се ожени за нея и да осинови бъдещото ѝ дете. Когато в родилния дом за пръв път ѝ донесоха бебето, тя с изумление откри на гръбчето му мъничко родилно петънце във формата на бобче. Същото такова петънце и точно на същото място, между ключиците, имаше и Артъом. Ирина понапрегна паметта си и си спомни, че наистина веднъж беше повикала Артъом да ѝ поправи повредения магнетофон, а за благодарност, както обикновено, му даде себе си. Тогава беше пияна като талпа, както впрочем и винаги когато пускаше Артъом в леглото си, на трезва глава никога не го правеше. И защо, като разбра, че е бременна, беше толкова сигурна, че бащата на детето е онзи прекрасен принц? Сигурно просто много ѝ се е искало да е така. Нито веднъж през деветте месеца на бременността и през ум не ѝ мина, че е възможно нейният смешен влюбен съсед да е бащата.

Ирина реши да поднесе сюрприза си, след като я изпишат от родилния дом. Тя с усмивка си спомняше какви недоумяващи физиономии имаха санитарките, които гледаха лудешки кикотещата се двойка, прегърната на входа на болницата. Артъом слезе от колата малко напрегнат, с огромен букет, и плахо погледна медицинската сестра с бебето на ръце, застанала до жена му. Ирина бързо отиде при него и му каза няколко думи. Отначало Артъом се вкамени, после изведнъж избухна в неудържим смях, започна да бърше бликналите от смеха сълзи. След него се разсмя и Ирина. И те дълго стояха така и се смяха, дори забравили за сина си.

И кой би предположил тогава, че Ирина ще стане прекрасна съпруга, която нежно се грижи за мъжа си и всеки ден измисля за него по три ресторантски менюта. Тя самата не бе предполагала, че такъв живот ще ѝ доставя удоволствие. Вярно, трябва да отчетем и ролята на Артъом, който в отговор на грижите ѝ за дома ѝ подаряваше истински празници, водеше я на курорт в чужбина, купуваше ѝ разкошни дрешки и я извеждаше „в обществото“. Не, каквото и да си говорим, Ирина Резникова нямаше причини да се оплаква от съдбата си. А за в бъдеще ѝ предстоеше още по-удобен живот, още по-благоустроен и богат...

След като маринова лука, тя започна да чисти ароматната сельодка. На вечеря Артъом обичаше да пийне чашка хубава водка, само една чашка, никога не си позволяваше повече, но мезето за тази единствена чашка трябваше да бъде „екстра категория“. Тя смяташе да му поднесе и пълнени чушки, за второ — есетра на грил, а към чая — млин със зеле. Той ще бъде доволен.

— Миличко, вземай си лекарството, след половин час ще вечеряме! — извика Ирина, която внимателно следеше съпругът ѝ най-редовно да изпълнява лекарските предписания.

След половин час Артъом седна на масата, мълчаливо гаврътна чашката, замези със сельодката и пристъпи към чушките. По мълчанието му Ирина разбра, че той смята да обсъди с нея нещо важно.

— Миличко, всичко наред ли е? — предпазливо подзе тя.

— Не съм сигурен. Днес се обади Сева, нещо е неспокоен.

— Защо?

— Искане си парите, ето защо. Ако стане нещо, той е крайната брънка, първо него ще държат отговорен. Та затова бърза да се награби, докато не са му извили ръцете. И купувачът ме припира, и оттатък бързат. Заплашва, че щял да намери друг доставчик, ако аз изляза от играта. С една дума притискат ме от всички страни. Идиоти! — Той ядосано удари с вилицата по масата. — Алчността погубва хората, алчността.

— Какво ще правим тогава, Тьомушка? Може би няма смисъл да се чака повече? Какво казват момчетата?

— Нашите момчета сънуват наяве, ей това казват. С оная мацка от магазина се получават някакви идиотщини. Струва ми се, че няма

отношение към нашите работи и ние погрешка сме се натресли в други лайна. Или пък нашите момчета са захванали собствена игра срещу нас. Не вярвам на тази история за жената, дете се явила едновременно и на тримата. Аз, пиленце, съм абсолютен материалист, не вярвам в привидения, както и в някакви си телепортации. Видях снимките, дете уж им ги е оставила, разговарях с всеки поотделно и представи си, всичко съвпада до най-малките подробности. Дори отчупеното листенце на пандантива ѝ. Или много внимателно са се подготвили да ме избудалкат, или дяволът си прави шегички с нас. Но тъй като дявол няма, остава само едно. И то не ми харесва.

— И какво реши?

— Реших да почакам два-три дена. Животът е по-скъп от парите, нали, пиленце?

— Мислиш ли, че след три дена ситуацията ще се проясни?

— Непременно — уверено кимна Артьом.

2.

— Не разбирам защо се захващаш с тези работи! — Александър Каменски почти крещеше на сестра си. — И искам да ми обясниш членоразделно какво става или пък да си признаеш, че ми разправяш врели-некипели.

Настя седеше в ъгъла на стаята в любимото си кресло, с крака, подвити под себе си, и загърнатата с топъл шал. В жилището постоянно беше студено, защото всяка година я домързвяваше да постави уплътнения в огромните цепнатини между балконската врата и касата, а радиаторите грееха съвсем слабо.

Тя търпеливо слушаше възмутения си брат и разбираше, че ще трябва да му обясни всичко, а не ѝ се обясняваше, просто нямаше нито сили, нито време за това.

— Е де, защо се вълнуваш толкова? — примирително каза тя. — Аз изпълнявам професионалните си задължения, от теб не се искат никакви усилия. Саша, за бога, успокой се и ме остави спокойно да работя.

— Да, именно, да работиш! — отново викна той. Бледото му лице беше се зачервило от гняв, разчорлената му светла коса стърчеше на всички страни. — И след всичко това искаш да ти вярвам.

— Не те разбрах. — Настя учудено вдигна вежди. — Откога желанието за работа буди недоверие у теб? Това да не е признак за лъжа и лицемерие?

— Добре де, нека започнем отначало. Аз дойдох при тебе с проблема си. Така беше, нали?

— Така беше.

— Този проблем се състоеше в моите подозрения относно поведението на моята любовница. Тогава я познавах от по-малко от два месеца, напълно естествено беше да не съм сигурен в нейната честност. Затова те помолих да ми помогнеш да разбера дали моята любовница не е банална престъпница, специализирала се в насочване на крадци. Така беше, нали?

— Вярно. — Тя отново кимна. Беше ѝ интересно да слуша брат си, откриваше у него явна любов към последователните и логични разсъждения и това ѝ харесваше. Докато наблюдаваше Александър, тя не преставаше да се учудва на приликата помежду им, при това не само външната прилика. Може би той беше малко по-сух, по-циничен, по-хладен. Но впрочем едва ли някой би упрекнал и нея в сантименталност и добродушие.

— Ти изясни — продължи брат ѝ, — че Даря не е престъпница. Благодаря ти за това, направи ми огромна услуга. Сега мога спокойно да гледам приятелите си в очите и без опасения да им ходя на гости с приятелката си, защото благодарение на тебе съм сигурен, че не вода в домовете им престъпница. И толкоз.

— И какво? — нетърпеливо попита Настя. — Какво по-нататък?

— Това вече ти трябва да ми го обясниш — какво по-нататък! — разпалено възкликна Александър. — Според моите разбирания нататък не може да има нищо повече. Но през цялото време нещо става, а сега на всичко отгоре ми казваш, че Дашка била заплашена от някаква опасност. Как да те разбирам, моля?

Настя протегна краката си, почувствала, че мускулите ѝ са изтръпнали. По стъпалата и глезените веднага я блъсна влажният студен въздух, коварно проврял се изпод балконската врата. Протегна ръка, дръпна от дивана карираното кафяво одеяло и го метна върху коленете си, като покри краката си чак до пода.

— Саша — уморено каза тя, — аз си гледам моята работа. Решавам задачи, отгатвам гатанки, ровя се в чужди тайни. Работата ми е такава, разбираш ли? Защо това толкова те безпокои?

— Ами защото този случай е нищо и никакъв. И как трябва да възприемам всичко това? — Той посочи с ръка купчинките аудио... и видеокасети, които се издигаха около телевизора. — Откъде е това информационно пиршество? Не е по твоите сили да събереш толкова информация. Значи по случая работят и други хора.

— Значи работят — потвърди Настя и въздъхна. — И какво следва от това? Ти явно имаш своя версия. Готова съм да я чуя.

— Моята версия е, че нещо около Даря не е наред. Опитваш се да я разследваш по-подробно, но не ми казваш нищо за това, защото ако науча, че е свързана с престъпници, веднага ще скъсам с нея и тогава няма да имаш никакъв повод да я виждаш. Докато тя е

любовница на брат ти, можеш да общуваш с нея, без да будиш подозрения. Веднага щом тя стане чужд човек за тебе, няма да имаш повод да се срещаш с нея. Да не би да ме смяташ за малоумен и да си мислиш, че ако споделиш информацията си с мен, аз тутакси ще я изпея на Даша? Защото щом по случая работят и други хора, това означава, че случай наистина съществува. Убий ме, ако щещ, но няма да повярвам, че хората на „Петровка“ може да работят от гол ентузиазъм, просто от любопитство или от готовност да услужат лично на теб. Щом хората работят, значи има заповед от началството и реално криминално разследване. Нямам ли право да знам за това?

— Нямам. — Настя обезоръжаващо се усмихна. — Нямам, Сашенка. Именно в това се състои прелестта на моята работа. Ако искам, ще ти кажа, ако не искам — ще прощаваш, но информация от служител на милицията може да изисква само неговият началник. И то невинаги. Имаме право и да премълчим някои неща. Не знаеше ли това?

— Излиза, че имаш неща за премълчаване?

— Е, един детектив винаги има какво да крие — разсмя се тя. — Ама ти наистина ли можеш така лесно да зарежеш Даша?

— Сигурно мога — сви рамене Саша. — Ако науча, че е свързана с престъпния свят, ще го направя незабавно.

— Тя е бременна — внезапно каза Настя, внимателно вперила очи в лицето на брат си.

— Така ли? — Гласът му прозвуча почти спокойно. — Какво пък, ще направи аборт. Слава богу, сега това не е проблем.

— Ти си идиот! — избухна тя. — Глупав самоуверен егоист! Ами че тя те обича, обича те! В състояние ли си да разбереш това? Обича те и иска да роди дете от тебе. Тя е абсолютно чиста, няма никакво отношение към престъпния свят, тя е чудесно, смело, забележително момиче. Имал си приказан късмет, че те е обикнала. А ти ми дрънкаш тук разни глупости, наричаш я любовница, престъпница, говориш за нея така, сякаш имаш пет приятелки и тя е само една от петте абсолютно еднакви и нищо неозначаващи за тебе мадами. Чудо голямо, нали — една повече или една по-малко! Може би никой никога няма да те обича колкото нея. Именно това е, което толкова ти е липсвало и което ти е най-нужно на този свят. Ти сам си притиснал себе си до стената, набил си си в мозъка разни глупости, оженил си се без любов,

понеже си бил сигурен, че съдбата е била несправедлива към тебе. За къде си се бързал? Защо не си почакал, не си си дал възможността да намериш СВОЯТА жена? Какво, светът ли щеше да се преобърне, ако беше се оженил не на двацет и две години, а на трийсет и две? В твоя идиотски бизнес има специални правила, семеен човек означава солиден човек, може да му се има доверие. Ти си си създавал реноме и като резултат — на двацет и шест имаш цяла камара пари и точно такава камара комплекси и си готов да принесеш жената, която те обича, в жертва на тези две камари. Такива ли са били стремежите ти?

„Е де, защо ли правя това? — мислено се възпря Настя. — Та това е жестоко. Трябваше да си поприказвам с него по-меко. Или изобщо да не му говоря. Какво ме засягат любовните му преживявания? Какво ме засяга ще зарече ли Даша или не? Но нали ми е брат... И душата ме боли за него. Макар че всъщност какъв брат ми е той? Познаваме се едва ли не от завчера. Но той толкова прилича на мен...“

Александър стоеше, извърнат към прозореца.

— Защо трябва да ти вярвам? — глухо, без да се обръща, попита той.

— Не ми вярвай, ако не искаш — вече по-спокойно каза Настя. — И хайде най-сетне да се разберем за нещо. Или ми вярваш и ми помагаш, или не ми вярваш и не пречиш. Избирай.

— Аз мога да ти кажа същото — упорито възрази Саша. — Или ми се доверяваш и ми казваш точно какво става, или...

— Аха — изхъмка Настя, — или ти започваш да ми пречиш и вредиш. Каменски, в живота ми е имало само един човек, който успя да ме уплаши и да ми натрапи волята си. Ще ти кажа честно, много ме беше страх от него. Но въпреки всичко го надхитрих. А ти изобщо не можеш да се мериш с него, тъй че недей да ме заплашваш, съгласен? Хайде да не се караме. Аз от всяко положение ще продължавам да правя каквото смятам за нужно. Дори моят началник ми го позволява, а той между другото е детектив с трийсетгодишен стаж и е вещ в нашата работа много повече от мен.

Брат ѝ продължаваше да стои с гръб към нея и Настя изведнъж забеляза, че раменете му потреперват.

— Саша, какво ти е? — уплашено попита тя. — Какво ти стана? Саша!

Тя скочи от креслото, отиде при него и го обърна към себе си. Лицето му беше изкривено от страдание, очите му бяха пълни с трудно сдържани сълзи.

— Сашенка, ама защо сега? Обидих ли те? Не ми се сърди, миличък, хайде, недей! Заради Даша ли...

Той мълчаливо кимна и някак глухо, гърлено изхлипа.

— Какво да правя сега? — прошепна дрезгаво, задавен от сълзите. — Не мога да изоставя жена си, защото не мога да се откажа от Катюшка. Не мога. И ако ти не ме лъжеш и Дашка наистина ме обича и смята да роди, ще трябва да направя избора. Господи, защо ми каза всичко това! — простена той. — Толкова искам да ме обичат! Ти дори не можеш да си представиш колко го искам. Заради жената, която би ме обичала, съм готов да дам всичко. Всичко — освен дъщеря си. Но аз бях сигурен, че никога в този живот няма да ми се наложи да решавам такъв проблем просто защото такава жена няма на света.

— Може ли човек да знае предварително? — тихо каза Настя. — На живота това му е хубавото — че постоянно ни поднася изненади. А ти доброволно си се лишил от това, защото си смятал, че си умен, опитен и си предвидил всичко занапред. А аз не мога да ти давам съвети. Трябва сам да си решаваш.

— Но не знам как — жално отвърна той.

— И аз не знам.

Брат ѝ си тръгна разстроен. Дори не просто разстроен, а смазан. Беше още много млад, а моралният избор винаги е труден. Когато затваряше вратата след него, Настя си мислеше, че големите пари не правят човека по-възрастен и по-мъдър, напротив, те често ни освобождават от необходимостта да решаваме проблеми, които в процеса на самото си решаване ни правят по-зрели и мъдри. То е все едно постоянно да носиш очила дори при съвсем незначително късогледство: окото прехвърля своята работа върху лещата и без натоварване системата постепенно се атрофира, а късогледството прогресира.

3.

Виктор Костиря следваше Даша Сундиева по обичайния маршрут от университета към дома ѝ. Как не я е страх да се прибира сама толкова късно, чудеше се Виктор, който за пореден път „изпращаше“ момичето по тъмните, зле осветени улици. Хем каква кал е по тротоарите, не можеш и да се затичаш в случай на опасност: постоянно трябва да гледаш къде стъпваш. И след единайсет по улиците няма никакви хора.

Днес момичето не беше спокойно, както преди. Обикновено то се движеше със средно темпо, не бързаше, не се озърташе и Костиря беше убеден, че не проверяваше дали не го следят. А днес походката ѝ беше колеблива, сякаш нещо я безпокоеше, но впрочем причината може да бяха неудобни обувки или пък лошо настроение.

Виктор вървеше на доста голямо разстояние от Даша, защото зрението му беше прекрасно. Една кола, префучала покрай него с висока скорост, го опръска с отвратително мръсна вода и той просъска подпре ѝ една точно толкова мръсна псувня. Внезапно замря на място. Изскриптяха спирачки и колата спря точно зад момичето. Даша ускори крачка, но от колата изскочиха двама здравеняци. Единият я стисна за шията отзад, другият извади от джоба си пистолет и притисна дулото до корема ѝ. Всичко стана бързо и абсолютно безшумно, тъй че на Виктор му се стори, че гледа ням филм. Притиснал гръб до стената на близката сграда, стараейки се да бъде невидим, той впи поглед в разигралата се сцена. „Не ни трябва свидетели. От очевиденца до покойника пътечката е къса...“ Той прекалено добре си спомняше думите, които му бе казала онази странна жена с червен костюм, за да рискува да го зърнат.

Натикаха Даша в колата. Затръшнаха вратите. Всичко приключи.

Виктор изчака още малко и предпазливо пое напред. Спря на мястото, където току-що беше Даша, извади джобното си фенерче и освети земята. Там имаше кръв. Никакво съмнение, кръв беше. Защо тогава не беше чул изстрел? Защото пистолетът е бил със заглушител? Да, вероятно. Ама че история...

4.

Настя отново пренави лентата и включи на възпроизвеждане. Защо, защо този епизод на пазара в Конково не ѝ дава мира? Сигурно вече за стотен път гледаше записа и не разбираше защо не я напуска острото чувство за нещо тревожно. Нещо повече — вместо да я напусне, това чувство все повече се засилваше, а причината за него отново и отново ѝ убягваше.

Очите я боляха от постоянното напрежение, започна да я цепи и главата. Тя отиде в кухнята, където Льоша Чистяков методично редеше пасианс. На печката, под капака на огромна тенджерка, вкусно къкреше задушното месо.

— Огладня ли? — попита Льоша, без да откъсва очи от подредената колода, и прехвърли червена върху черна карта.

— Още не, само много ме боли главата.

— От глад е — авторитетно заяви професорът по математика. — Трябва да хапнеш и всичко ще ти мине.

— Дай — вяло се съгласи тя. Може пък наистина да ѝ стане по-добре.

Тя лениво ровеше с вилицата в чинията си, макар че обикновено с огромен апетит поглъщаше гозбите на Льошка. Той готвеше наистина много добре, а тя нямаше никакви кулинарни способности, пък и този неин легендарен мързел...

— Льошик, искаш ли да опиташ да ми помогнеш? — предпазливо попита тя, като смяташе думите си за невероятна наглост: не стига, че Льошка ѝ донесе вкъщи своя компютър и поради това беше принуден да живее тук, макар че в Жуковское сигурно му беше по-удобно, пък и по-близо до работата, не стига, че пазарува и ѝ готви, ами сега е решила да го откъсне и от вечерния му пасианс, за да опита да ѝ помогне. „Всеки средностатистически мъж отдавна да ме е пратил на един доста далечен адрес с всичките ми «примочки». Как ли ме търпи Льошка? Май употребих една от думичките на Бокър. Виж ти, колко бързо прилепват...“

— Какъв е проблемът? — спокойно се интересува Чистяков.

— От доста време гледам един запис и той, не знам защо, не ми харесва. Не мога да разбера причината. Но съм го гледала вече толкова пъти, че ми се е набил в очите. Трябва ми свеж поглед.

— Например моят, така ли?

— Например твоят. Ще ми помогнеш ли?

— Къде ще вървя! — шеговито въздъхна той. — Опасно е да ти откаже човек, всяка вечер те посещава престъпник, като нищо може да му се оплачеш от мен.

— Льоша! — укорно му каза тя. — Той не е никакъв престъпник. Стари работи. Бокър е много симпатичен човек.

— Аха, ужасно симпатичен — потвърди Льоша. — Ситен един, грозноват, с крив нос, забелва очички и току врещи. Ричард Гиър и Пол Нюман накуп. Е, и нещо от Фернандел. Между другото нещо го няма днес. Самоотлъчка ли ще му пишеш?

— Ще дойде в единайсет, а сега е само десет без десет.

— В единайсет? А защо не в един? Или в два? Защо да не остане да ноцува у нас, щом е толкова симпатичен?

— Престани, моля ти се! — отвърна Настя, с усилие сдържайки яда си. — Работата ми си има своите дефекти и ще ти бъда извънредно признателна, ако съумееш да се примириш с тях.

Льоша винаги отстъпваше с лекота, ако въпросът не му изглеждаше принципен. Това негово качество беше твърде ценно, като се има предвид характерът на приятелката му Анастасия Каменская.

— Просто той не ми харесва, това е. Разрешено ли ми е да не харесвам някого или съм длъжен да обичам всички наред? Направо се вбесявам, когато двамата се кикотите като ненормални. С мен никога не си толкова весела.

„Каква съм идиотка! — ядоса се Настя. — Ами че той ревнува, а аз му чета морал. Господи, защо не умея да се държа тактично, защо постоянно обиждам хората? Определено имам някакъв морален дефект.“

— Но пък с теб съм любяща. Хайде, Льошик, не се цупи, я по-добре да идем в стаята да видим записа.

Те седнаха един до друг на дивана и се завзираха в екрана на телевизора. Заради чистотата на експеримента Настя помоли Льоша да види няколко епизода поред, преди сцената в Конково и след нея.

— Е? Не ти ли се струва, че в епизода с Конково има нещо, което го отличава от другите?

— Не. — Льоша сви рамене. — Нищо такова не забелязах.

— Фокусът не стана — огорчено констатира тя. — А аз толкова се надявах на твоите очи.

Тя извади цигара от кутията и щракна със запалката. Получи се искра, но не и пламък. Тя нетърпеливо щракна още няколко пъти, но безрезултатно — беше се свършила газта.

— Льошенка, моля ти се, в чантата трябва да имам още една запалка — промърмори тя, стиснала с устни цигарата и без да откъсва очи от екрана, на който бе застинало изображението на Ерохин край станцията на метрото „Конково“.

Льоша покорно стана, излезе в антрето и се върна със запалката. Тя леко щракна, ръката на Льоша поднесе пламъчето към края на цигарата.

И в тази секунда Настя разбра защо толкова не ѝ харесва застиналият на екрана кадър.

5.

Бокър пристигна точно в единайсет, с което още веднъж потвърди познатата на Настя стриктност и точност на хората на Едуард Петрович Денисов. Той мълчаливо изслуша накъсаните обяснения на Настя, която още не беше уталожила вълнението си.

— Погледнете този човек! — Тя посочи с пръст лицето на мъжа на екрана. — Вече за втори път го виждам. Едва ли е съвпадение, защото той и двата пъти се появява там, където е Ерохин.

— А кога беше първият път? Не сте ми разказвали за това.

— Беше още преди вие да дойдете. В деня, когато Даша ми се оплака, че я следят. Реших по-внимателно да разгледам нейния наблюдател, излязох от магазина и се спрях наблизко. Доста време не можах да намеря запалката си в чантата и някакъв човек до мен ми помогна да запала. Беше точно той. Разбирате ли, Бокър, той не минаваше покрай мен, а именно стоеше, и то там, където стоях аз, тоест на мястото, откъдето добре се виждаше Ерохин.

— Излиза, че този тип го следи, така ли? Или смятате, че го охранява?

— Ох, Бокър — хвана се тя за главата, — вече изобщо не знам какво да мисля. Някакво тотално следене, всеки срещу всеки. Но този тип не е бодигард, инак вие щяхте да го засечете. Защото те никога никъде не са се появявали заедно, имам предвид в една компания. Нито веднъж не са разговаряли. И после, много добре си спомням, че той постоя още малко до мен и си тръгна, а Ерохин остана на „Тверская“ почти цял час след това. Нали един бодигард не може току-така да напусне поста си!

— Значи ще смятаме, че и друг, освен нас, наблюдава нашия Игорьок. Любопитна епидерсия се получава. Просто пердимонуосъл някакъв! Ще ми възложите ли нещо?

— Непременно. Трябва да намерите този човек. Не знам как, но трябва да го намерите.

— Като две и две четири, Анастасия Павловна — махна с ръка Бокър, — щом се мъкне след Ерохин, ще го пипнем.

— Ами ако не успеете? Може да си е изпълнил задачата и да не се завърти повече около Ерохин.

— Пу, пу, да не чуе дяволът — вресливо се разсмя Бокър. — Мога да ви гарантирам, че ако се появи, ще имате информация за него след едно денонощие. А ако не се появи, до една седмица ще го намерим.

— Как ще успеете да го направите? Та това е нереално, Бокър.

— Анастасия Павловна, аз не знам такава дума. Знам думата „трудно“, знам думата „продължително“. Но думи като „нереално“ и „безнадеждно“ за мен просто няма. Като дете съм забравил да ги науча.

За някаква част от секундата на Настя ѝ се стори, че зрението ѝ не е в ред. Тя видя пред себе си умен силен мъж, уверен в себе си, трезво оценяващ възможностите си, с твърд, пряк поглед, услужлив и стабилен. И този мъж беше дяволски привлекателен!

Тя слисано примижа и в стаята отново се озова дребничкият смешен Бокър с подгизналото дълго сиво палто и по канарченожълти чорапки. „Златното момче“ на Ед Бургундски.

6.

Разбира се, те го намериха. Макар и не за едно денонощие, но за по-малко от седмица, защото на четвъртия ден този човек отново се появи близо до мястото, където в момента се намираше Игор Ерохин. Бокър лично се зае с него.

Пропътува подире му едва ли не половината Москва, пак добре, че обектът не беше с кола, а ползваше метрото. Бокър смяташе, че е извадил необикновен късмет, защото умееше да извлича много полезна информация от наблюденията си как един човек пътува в обществения транспорт. Дали гледа да седне при първа възможност, или предпочита да стои прав дори да има свободни седалки; дали чете, или си мисли нещо, или пък просто задрямва; дава ли път на жени и старци или цепи през тълпата, като разблъсква околните с лакти; спокойно ли стои на ескалатора или бърза по стъпалата, особено при движение нагоре; опитва ли да се качи във вагон, от който после ще му е по-удобно да слезе, или се качва в първия, който му е пред очите; приготвя ли си жетона за турникета предварително или се спира на най-неподходящото място, до контрольора, и започва трескаво да рови из джобовете или портфейла си, като пречи на спъващите се в него пътници; дава ли милостиня на безбройните просяци; спира ли се до продавачите на вестници и сладкиши — тези и много други признаци позволяваха на Бокър да си съставя психологически портрет на човека.

Когато за пръв път последва човека в метрото, Бокър забеляза, че той не пушна жетон в цепнатината на турникета, а представи на контрольора някакъв документ. Ето защо, когато влизаха в метрото следващия път, Бокър с лекота го изпревари и застана зад гърба на контрольора, после впи поглед в отвореното удостоверение. Една кратка секунда му бе достатъчна да запечата в паметта си името „Вакар“ и думите „Генерален щаб“. Докато ескалаторът го спускаше надолу, Бокър помисли малко и реши, че трябва спешно да се обади на Каменская, дори за целта да се наложи да прекъсне наблюдението. Името беше твърде рядко дори за Москва, този човек лесно можеше да бъде идентифициран чрез адресното бюро, защото думите „Генерален

щаб“ показваха, че той не е от друг град. Тогава би могъл и да възобнови наблюдението. Може би самото фамилно име щеше да каже на Каменская повече, отколкото всички резултати от продължителните наблюдения.

— Вакар? — замислено повтори Каменская, след като чу съобщението на Бокър. — Вакар, Вакар. Боже мой; Андрей Вакар, 1985 година. Бил е на единайсет години, когато е загинал. Добре си спомням този случай, тогава тъкмо бях започнала работа в милицията, всичко беше ново за мен, всичко беше интересно, затова съм запомнила всичките си впечатления. Нима е баща му? Или роднина?

— Той е на около петдесет — каза Бокър, — но това проличава само от близко разстояние. Строен, стегнат, с лека походка, подтичва по стълбищата. Обаче побеляването на косата, бръчките са си тъкмо за петдесетак.

— Да, спомням си — съгласи се тя, — макар че, да си призная честно, тогава на „Тверская“ не го разгледах много добре. Благодарих му и толкоз. Добре направихте, че ми се обадохте веднага. Но довечера ви очаквам пак.

Щом затвори телефона, Настя се втурна към касата и веднага отчаяно се сети, че всички аналитични справки за последните десет години са ѝ вкъщи. След като ги бе вкарала в паметта на компютъра, прочутата сива папка с розови вързалки така и си бе останала в чекмеджето на бюрото ѝ. Тя погледна часовника — беше два ѝ половина. Житената питка сигурно няма да ѝ разреши да си тръгне веднага, днес имат много работа. Но откъде търпение да чака до довечера? Какво да прави?

Тя се втурна обратно към телефона, като молеше съдбата Льошка да си е вкъщи. Провървя ѝ.

— Льошик, работиш ли?

— Тъй вярно, другарко майор.

— Ако обичаш, влез в моята директория.

— Добре, влязох — чу се гласът му след няколко секунди. — После?

— После „СПРАВКА — АНАЛИЗ — 1985“.

— Готово.

— Включи контекстната търсачка.

— Включих я. Какво търсим?

— ВАКАР.

— Как? — попита отново Льоша. — Кажу го по букви, моля.

Тя повтори името буква по буква.

— Намерих го.

— Прочети ми какво пише за него.

— Много е — възмути се Льоша. — Имай малко съвест, девойко.

— Не, драги, нямам съвест, имам пожар на едно място. Хайде чети де!

— „От разкритите убийства 16 процента са разкрити «по горещите следи» от патрулно-постовата служба...“

— Можеш да пропуснеш това. Дай от втория абзац.

— Така, вторият абзац... — повтори Чистяков. — „Потърпевшият Андрей Вакар, роден през 1974 година, е починал от прободни рани, причинени от хулигански подбуди от лица, ненавършили към момента на извършването на деянието възраст за подвеждане под наказателна отговорност. Наказателно дело е заведено по отношение на по-големия брат на единия от извършителите, като подстрекател. Убийството е било извършено от четирима юноши като заплащане на дълг от игра на карти: Юрий Орешкин, роден през 1971 година, Игор Ерохин, роден през 1971 година, Равил Габдрахманов, роден през 1971 година, Николай Закушняк, роден през 1971 година, всичките ученици от 183-о средно училище, Кировски район, гр. Москва. При извършването на престъплението на сестрата на загиналия, Елизавета Вакар, родена през 1969 година, са причинени леки телесни повреди. Юношите са задържани 50 минути след деянието и 20 минути след като съобщението е постъпило в дежурната част на Градското управление на МВР.“

— Льоша, какво да направя за тебе?

— В смисъл? — учуди се той.

— Помоли ме за каквото си искаш, всичко ще направя, само си похаби за мен още четвърт час.

— Ще се омъжиш ли за мен?

— Ще се омъжа.

— Голяма си лъжкиня — въздъхна той. — Добре, командвай какво друго да направя.

— Иди в „СПРАВКА — АНАЛИЗ“ и потърси файла „АНЕКС-П“.

- Намерих го. Да го заредя ли?
- Зареди го.
- Готово.
- Сега пак включи контекстната търсачка и търси имената.
- Кои имена?
- Ами тези, които ми прочете току-що. Имената на четирите момчета, които са убили Вакар.
- Че аз да не ги помня? Да не си мръднала нещо, Аска?
- Юрий Орешкин — подсказа му тя.
- Има такъв — потвърди Льоша. — Тук пише: 1992 Н.
- Така и предполагам — тихо каза тя. — Николай Закушняк.
- Има го. 1993 Н. Ася, а какво означава това?
- „АНЕКС-П“ е поименен списък на потърпевшите. Тоест на убитите. Посочена е годината, когато е извършено престъплението. Н. означава, че убийството е останало неразкрито. Ако има буква Р., значи престъплението е разкрито.
- Видях и един „АНЕКС-В“. Това пък какво означава?
- Поименен списък на виновните за убийствата. Льош, не се разсейвай, ако обичаш. Игор Ерохин.
- Няма такъв.
- Все още няма — пак промърмори тя.
- Какво каза? — попита Льоша.
- Нищо, приказвам си тука. Равил Габдрахманов.
- Има го. 1993 Н.
- Кошмар! Сега дай файла за 1992 година.
- Орешкин ли ще търсим?
- Какъв си ми досетлив!
- От тебе се уча. С каквото се събереш.

ДЕСЕТА ГЛАВА

1.

Тя плачеше насън. Сънуваше убитата Даша Сундиева и брат си Саша — блед, помъртвял от мъка. Кой знае защо, той държеше на ръце новородено дете и като го гледаше, тя си мислеше: „Аз съм виновна за всичко. Ако не бяха моите грешки, Даша щеше да е жива.“ После я споходи спасителната мисъл, че в момента на смъртта си Даша беше в началото на своята бременност и значи не е възможно това дете да е нейно. А ако все пак това е нейното дете, значи Даша е загинала по друга причина, защото... В съня тя не успя да довърши мисълта си, защото я притисна такава отчаяна, такава болезнена мъка, че конвулсия сгърчи цялото ѝ тяло. Доця ѝ се да закрепци, но само свистящ шепот се изтръгна от гърлото ѝ. Тя се напрягаше, защото мислеше, че поне малко ще ѝ олекне, ако успее силно да зариде. И най-сетне успя. Извика и се събуди.

Възглавницата беше мокра от сълзи. Ръката на Льоша силно я бе прегърнала.

— Какво ти е, Асенка? — тихичко попита той. — Сънува ли нещо?

Тя не отговори, само по-силно се притисна до него и свря лице в рамото му.

Със съня беше свършено. Като се стараеше да диша равномерно и да не се върти в леглото, за да не буди Льоша, Настя отново и отново прехвърляше в ума си цялата налична информация и се готвеше за утрешния разговор с Гордеев. Този разговор не предвещаваше нищо добро.

Беше изгубила толкова време в опитите си да проследи някакъв „главен“ контакт на куфарните търговци. Кой знае защо, беше сигурна, че това не е човек от техния кръг и те по някакви причини от известно време го избягват. Усещат някаква неизвестна за нея опасност и са се „умълчали“, внимателно пазейки от чужди очи човека, който би могъл да ѝ даде ключа към решението. Така поне си беше мислила тя. И бе сгрешила. Защото главен се оказа Резников, същият Резников, който от самото начало беше налице и от никого не се криеше. Именно при

Резников бяха отърчали тримата, когато се бяха сблъскали с нещо, което не бяха съумели да разберат и обяснят. Тя беше действала неправилно. Съвсем неправилно — от самото начало. Понеже не искаше да издаде интереса си към „куфарната“ компания, не използваше служебните си пълномощия и не помоли за помощ никого от колегите си. Може би по официален път по-лесно и по-бързо щеше да разкрие истинското лице на Артъом Резников. Бокър и екипът му не успяха да го сторят, което беше съвсем естествено, защото те просто не можеха да се заровят дълбоко под всеки от двайсет-трийсетината души, с които ежедневно общуваха тримата наблюдатели на Даша. Разбира се, от тези двайсет-трийсетина души Резников щеше да влезе в първата тройка, защото именно него Даша бе видяла в метрото в деня, когато бе започнало всичко. Е, и какво от това? Добре де, бил е в метрото. Какво престъпно има в това?

Внимателно, за да не събуди Льоша, тя се изхлузи от леглото, наметна на раменете си топлия пухкав пенъоар, промъкна се в кухнята и плътно затвори вратата след себе си. Включи газта и сложи чайника. Беше три и нещо, но тя разбираше, че няма да заспи. Стоеше до прозореца и тъпо се взираше в отражението си, дори забравила за известно време за какво всъщност трябваше да мисли.

Чайникът завря, Настя си наля чашка нескафе, сложи бучка захар и дебело парче лимон, запали цигара. Така минаха още двайсет минути, докато тя успя да се овладее и да надвие лепкавата черна печал, с която се бе събудила и която сякаш я сковаваше, увиснала като топузи на ръцете ѝ и притиснала душата ѝ като с надгробна плоча.

Тя прибра всичко излишно от масата, подреди чисти листове и се захвана за работа. Листовете постепенно се запълваха с драскулки, кръгчета, стрелки, къси фрази, въпросителни и възклицателни знаци...

Да, Вакар беше последната ѝ надежда. Ако следи Ерохин отдавна, той може да е видял нещо, което не знаят Бокър и екипът му. И ако Ерохин има нещо общо с убийството на милиционера Костя Малушкин, Вакар може да го знае. Може просто да го е видял. Но ако е вярно другото ѝ подозрение и Вакар има отношение към смъртта на тримата приятели от детинство на Игор Ерохин, той за нищо на света няма да даде показания срещу него, защото това би било равносилно на признание за намерението му да убие Ерохин. А това, на свой ред, би означавало за него да признае, че е убил онези трима. Вакар ще

мълчи, дори да знае нещо. И убийството на Малушкин никога няма да бъде разкрито, освен ако самият Ерохин не се яви в милицията, за да направи самопризнание. А той няма да се яви, това е повече от ясно.

Добре, Вакар е безнадежден случай все пак. Ако е извършил три убийства и не са го пипнали, тя няма да го хване с голи ръце. Трябва да измисли нещо хитро, за да го измами. Ами ако няма отношение към тези убийства? Тогава има шанс, макар и съвсем слаб. Настя по навик прехвърли всички възможни варианти, защото това бе нейно неотменимо правило, но дълбоко в душата си тя не вярваше в успеха. Ако онези трима не са загинали от ръката на Вакар, защо той сега следи Игор?

Тя искрено завидя на „златното момче“ Бокър, за което не съществувахе думата „безнадежно“. Да можеше и тя да има тази увереност!

2.

Сурен Удунян и Виктор Костиря слязоха от колата на една пресечка разстояние от блока на Даша и продължиха пеша. Пред блока беше спрял автобус, а до него се беше събрала група хора, не много голяма. Жените бяха с черни шалове, някои държаха в ръце червени карамфили.

— Прилича ми на погребение — тихо каза Костиря. — Ей го там и гаджето й, виждаш ли?

Сурик мълчаливо кимна. Артъом ги беше изпратил да проверят какво е станало с Даша. Те искаха първо да се отбият в магазин „Орион“, но когато приближиха, видяха край входа някакъв подозрителен младеж, който с демонстративно ленив и равнодушен вид добре оглеждаше всички посетители. Много им заприлича на милицай, който дебне хората, интересувачи се от изчезналата продавачка, затова не посмяха да влязат и да попитат и тръгнаха към дома й.

Застанаха близо до автобуса и наостриха уши да разберат какво си говорят хората в траур.

— Родителите са буквално смазани...

— Венецът... от състудентите й.

— Защо все с млади хора се случват такива неща...

— Че то милицията... за какво ли я бива?

— Дашенка... боже мой, боже мой...

Внезапно един от мъжете се обърна и погледна Сурик и Костиря, после решително отиде при тях.

— Момчета, за погребението ли сте? От къде сте? Сигурно от университета? — Въпросът прозвуча настоятелно.

— Абе не — измънка Сурик, широко отворил невинните си очи и с крайно изненадана физиономия, — просто минавахме. Спряхме се да запалим по цигара. Извинявайте. Кой е починал?

— Едно младо момиче. Но чуждата смърт не е повод за любопитство. Тръгвайте си. Сега ще излязат родителите, а вие тука пушите, зяпате. Не е хубаво — ядосано каза мъжът.

— Разбира се, разбира се — бързо избъбри Виктор, направи крачка встрани и повлече Сурик. — Извинете.

Те бързо тръгнаха обратно към колата. Докато отваряха припряно вратите и се качваха, не обърнаха внимание на човека, който седеше на една пейка близо до колата. В ръцете му имаше разкопчана кайшка, а наблизо се мотаеше весело пуделче джобен размер. Когато колата тръгна, стопанинът на пудела извади миниатюрен телефон и каза:

— Тръгнаха. Контролно време — петнайсет минути.

След петнайсет минути групата хора в черно се качи в автобуса.

— Не тръгваме ли много рано? — неспокойно попита Настя, като погледна часовника си. — Ами ако решат да се върнат и да проверят?

— Нормално е — успокои я Бокър. — Мина напълно достатъчно време родителите да излязат и всички да тръгнем уж за моргата. Да се надяваме, че няма да хукнат да обикалят всички московски гробища, за да се убедят, че наистина погребваме момичето.

— Да се надяваме — съгласи се Настя.

3.

Виктор Алексеевич Гордеев внимателно слушаше Настя. След прекараната на крак болест той не изглеждаше много добре, под очите му имаше торбички, лъскавото му плешиво теме току плувваше в пот, често се задъхваше. Ала по навик не обръщаше внимание на разклатеното си здраве и беше все същата подскачаща Житена питка, енергична и взискателна.

Настя беше прекарала в кабинета му вече почти час, докладваше му за хода на работата по четирите най-сложни засега случая. Тя не вземаше непосредствено участие във воденето на нито един от тях, но именно на нея бе възложено да комплектува информацията по случаите, да я анализира, да предлага версии, да измисля начини за тяхната най-бърза и ефективна проверка, внимателно да оценява постъпващите сведения и да отхвърля версиите, които не се потвърждаваха. Този стил на работа беше измислен навремето от самата Житена питка и именно за тази функция той бе взел на работа Анастасия Каменская, тогава съвсем младичка, току-що започнала кариерата си в милицията в един от районните участъци. Тогава го изненада неуморимата способност на това девойче да върши пипкавата аналитична работа, както и неприсъщата на повечето хора широта на мисленето, която позволяваше на Настя да предлага най-неправдоподобни версии и да намира за тях най-невероятни обяснения. Колегите ѝ открито се присмиваха на безумните ѝ хипотези, а Гордеев от любопитство провери една от тях, доволно изхъмка и веднага поиска личното ѝ досие...

— Виктор Алексеевич, струва ми се, че мога да се сдобия с информация за убийството на милиционера при станция „Таганская“ на метрото — предпазливо подзе тя, когато приключиха с официалната част на разговора.

Гордеев свали очилата си и пъкна рамката в устата си, което означаваше висша степен на внимание и готовност да продължи работа.

— Има ли връзка с хората, които ти даде твоят любезен приятел Денисов? — недоволно попита той.

— И да, и не. С тяхна помощ открих човек, който може да е видял и да знае нещо важно. Но този човек няма никакво отношение към тях, той е нещо отделно. С две думи ситуацията изглежда така: ако той нищо не знае, уви — не можем да продължим, а ако знае, по никой начин няма да ни каже, защото самият той се кани да убие оногова, който е застрелял Костя Малушкин. В първия случай нищо не можем да направим, във втория — най-вероятно, също. Но трябва да опитаме. Днес бях в 37-и участък, разговарях с хората, които се занимават с убийството на Малушкин. При тях резултатите са пълна нула, нищичко, за което да се хванат, нито една следа. Но те, честно да си призная, не ми харесаха много. Ако им дадем човека, който може би знае нещо, всичко ще развалят и няма да имаме никаква полза. Те няма да се справят с него.

— Хм, а ти значи ще се справиш?

— Страхувам се, че и аз няма да се справя. Само ако вие ми помогнете.

— Да допуснем. Имаш ли конкретен план?

— Не още. Трябва да науча за този човек колкото може повече, за да има от какво да извадя основата на плана.

— Къде се намира делото за убийството на Малушкин?

— В окръжната прокуратура. Следовател е Болдирев. Виктор Алексеевич, убийството на милиционера едва ли ще бъде разкрито. Никой не е видял как той е напуснал поста, никой не знае с кого и къде е отишъл и как е попаднал на строежа. И аз не знам тези неща, но се досещам защо са го убили. Само се досещам, нямам доказателства. И за човека, който го е убил, също само се досещам, но човекът, за когото ви говоря, може да е видял с кого Костя е излязъл от метрото и е отишъл на онзи проклет строеж. Неговите показания могат да станат доказателство и това би било единственото доказателство, което по принцип можем да получим по това дело. Целият проблем е как да измъкнем от него тези показания.

— Добре — кимна Житената питка. — Ще помисля какво може да се направи. Но всичко това не ми харесва, Анастасия. Първо, не ми харесва твоята самодейност. Второ, не ми харесва недоверието ти към

детективите от 37-и участък. Трябва да им помагаш, щом си намерила такава възможност, а не да дърпаш чергата към себе си.

Настя вече се беше накарала да разкаже на началника за възможността да се разкрият трите стари убийства, но кой знае защо, премълча. Щеше да изглежда, сякаш се оправдава.

— Изобщо в цялата тази история ти не ми харесваш — продължи междувременно Гордеев, — но смятам, че трябва да се учиш от грешките си сама, а не с моя помощ, само тогава от тебе ще излезе нещо. Ако си сигурна, че никога в бъдеще няма да се разкаеш, че си използвала услугите на Денисов — добре тогава, действай. Само че после, когато той подир някое време те пипне за гърлото и поиска ответна услуга, не тичай при мене да ми се жалваш. Предупредих те. Ако си сигурна, че можеш да направиш онова, което не могат момчетата от територията — започвай, ще ти помогна. Но ако се окаже, че си сбъркала, а онези момчета са можели да свършат работата по-добре и по-ефективно — сърди се на себе си. Разбира се, ще те прикрия пред началството, но аз ще си поприказвам с тебе по съвсем друг начин.

— Всичко разбирам, Виктор Алексеевич — каза потиснато Настя.

— Е, щом разбираш, тогава започвай. Слушам те.

Настя прекара в кабинета на началника още известно време и излезе от него съвсем притеснена. Точните въпроси и безжалостните оценки на Гордеев я накараха още повече да се усъмни в своите възможности. Защо ли се захвана с всичко това? Защо ли брат ѝ я натовари със своите проблеми?

Но тя веднага си спомни за Даша, с която можеше да се случи какво ли не, ако тя, Настя, заедно с Бокър не беше отклонила удара от нея. Помисли си и за розовобузестия Костя Малушкин, чието убийство щеше да си остане недосегаемо, ако не беше брат ѝ със своите проблеми.

4.

В далечния азиатски град падна нощта, но в лабораторията работата не спираше дори за миг. Графикът на изпитанията беше изключително натоварен и за да бъде проектът завършен, както бе обещано — до 1 януари, тук не можеха да си позволяват нито почивни дни, нито нощна почивка.

В кабинета на ръководителя на проекта цареше тягостна тишина: тапицираните със звукоизолационен материал стени не пропускаха нито звук, а прозорци в помещението нямаше. Самият ръководител — дебел, болезнено подпухнал човек на четирийсетина години, с рядка кестенява коса и едър нос, нещо съсредоточено пишеше в бележника си. Не, работата не можеше да бъде завършена, ако проблемите с доставката на суровината продължаваха. В близките три-четири дена можеше да се проведат серия изпитания, но ако резултатите покажеха, че трябва да се прави нов вариант на прибора, без суровина той не би могъл да продължи, а всички запаси бяха свършили. Това би означавало отлагане на завършването на проекта и намаляване на хонорара. Прекалено дългото отлагане би причинило още по-големи неприятности.

Майкъл Щейнберг, който съвсем доскоро се казваше просто Миша или Михаил Маркович и който бе прекарал цялото си детство в Западна Украйна, в Лвов, се намираще нелегално тук, в Азия. Нямаше нито паспорт, нито изгледи за жителство, нито гражданство. Всичко това му беше обещано, ако навреме и с добър резултат завърши работата над проекта. Ако ли не — просто щяха да го изхвърлят на улицата, предварително натъпкан с някое лекарство, което щеше така да подейства на поведението му, че той на бърза ръка щеше да се озове в полицията, а после и в лудница. С това животът на талантливия учен Майкъл Щейнберг щеше да приключи и щеше да започне едно безсмислено съществуване на някакъв луд без име, семейство и минало. Бяха го предупредили, че ако се наложи да вземат спрямо него кардинални мерки, това ще бъде направено в страна, където представите за законност и човешки права са твърде ефимерни и

приблизителни, тъй че не би могъл да се надява на правова защита от страна на държавните институции.

Той дори не знаеше със сигурност къде всъщност се намира. Понеже беше алчен и самоуверен, него просто го купиха, купиха го с лекота, като предмет от пазара, купиха го още в момента на слизането му от самолета на летището в Тел Авив. Беше заминал за Израел сам, престарелите му родители категорично отказаха да напуснат Лвов, а съпругата му отдавна се бе развела с него и не се интересуваше от живота на бившия си съпруг, пък и живееше в друг град. Миша така и не видя историческата си родина, пребиваването му на обетованата земя приключи с четирите дена в хотела при летището, през които ловко и умело го обработиха, като си послужиха с любовта му към парите, страха му пред нищетата и безработицата, тщеславието му на учен. Взеха му документите, а след четири дена го натовариха в един самолет заедно с трима придружители и Миша отлетя от Израел за Канада. Пътешествието продължи изключително с частни самолети, чийто екипаж не страдаше от многословие. Придружителите, напротив, бяха учтиви и разговорливи, но само в определени рамки. Затова когато бе доведен в тази огромна подземна лаборатория, Майкъл Щейнберг можеше само да гадае дали се намира в Китай, Корея, Япония, Австралия или на Малдивските острови. След време, разбира се, схвана, че все пак се намира в Азия, но къде именно — това си остана загадка за него. На работещите над проекта очевидно под заплаха от смърт бе забранено да обсъждат с ръководителя каквото и да било извън рамките на научната работа. Пък и самото общуване бе крайно ограничено: Майкъл работеше в отделен кабинет, а всички разговори се водеха или по подслушван вътрешен телефон, или в присъствието на единия от двамата американци, които, доколкото схвана Майкъл, представляваха службата за сигурност. Пред тях човек не би могъл да се разприказва.

Щейнберг натисна синьото копче на пулта за връзка. Вратата веднага се отвори и в кабинета влезе единият от американците, които Миша наричаше за себе си цербери.

— Слушам ви, докторе.

— Какво се прави относно проблема със суровината? — недоволно попита Майкъл. — Времето си тече и работите може да спрат.

— Какъв е максималният срок, до който можем да се простираме?

— Три, най-много — четири дена! — отсече ръководителят. Тук той бързо се бе научил да бъде категоричен и неотстъпчив.

Американецът разговаряше с него спокойно, но като външен човек, сякаш не искаше да се задълбочава в проблемите, изникващи пред този дебел потен човек.

— Ще докладвам — спокойно отговори той, — че суровината ви трябва след четири дена.

— Направете го, ако обичате — отвърна Щейнберг, без да се опита да скрие злобата и тревогата си. — Свободен сте.

Церберът мълчаливо се обърна и излезе.

Майкъл се опита да се утеши с мисълта, че проблемите със суровината не възникват по негова вина, затова ако завършването на проекта се забави, няма него да накажат. Но утехата се оказа слаба, защото в самото начало на работата, по вкоренен още от съветските времена навик, той мързелуваше и се мотаеше, дълго отлага, разтяга локуми, прави се на велик мислител. И това не остана незабелязано от хората, които го наеха. Отначало кротко го предупредиха, а после открито го заплашиха, че предизборната кампания в страната започва през февруари, затова ако проектът не бъде завършен навреме, работата върху него изобщо губи смисъла си и тогава ще се намери кой да отговаря за вложените в него огромни суми. Отговорен ще държат и него, ръководителя на проекта. И точно тогава му обясниха нещата със силното психотропно лекарство и закритата клиника за душевноболни. Майкъл им повярва безрезервно, защото такива похватчета отдавна се прилагаха в Русия, той го знаеше много добре. Нещо повече — напоследък започна да се опасява, че такава съдба го очаква, независимо от крайния резултат от проекта: той не е опасен за наелите го хора само докато е заключен в този смрадлив, изолиран от целия свят бункер. Когато работата приключи, ще трябва да го пуснат. Кой знае дали няма да се уплашат да го направят... Ето защо Майкъл се стараяше с всички сили да се изяви колкото може по-добре, та да поискат отново да го използват. С тъжен сарказъм си мислеше как бе започнал работата с мечтата за много пари, а я завършва с единствената мечта да остане жив. Защото ако го използват и в

бъдеще, той така и ще си остане в този омраzen бункер, където парите нямат никакво значение — тук те просто не са му нужни.

Два етажа по-нагоре, в една точно такава стая, американецът цербер докладва на съотечественика си за изискването на научния ръководител на проекта.

— Хрумна ми една забавна идея — неочаквано прихна да се смее Карл, като разкърши раменете си на атлет, сладко протягайки се след няколкото часа работа на стола. — Идете при него и му предложете да задели допълнителни пари за снабдяването със суровина от собствения си хонорар. Сигурен съм, че ще се съгласи, прекалено много иска да остане жив и вече е стигнал до простата мисъл, че животът все пак е по-ценен от парите. На Акира-сан никак не му се иска да плаща допълнителни суми за стимулиране на нашия руски доставчик, още повече че обеща да увеличи хонорара ни, ако успеем да избегнем допълнителните разходи. А май по никакъв начин не можем да ги избегнем. Тези азиатци не са в състояние да изобретят каквото и да било сами, целият им технически прогрес е стъпил върху крадени схеми и идеи. Купуват и използват мозъците на европейци и американци, за решаване на организационните въпроси наемат японци, при което обаче си остават чудовищно стиснати. Нека опитаме да накараме един руснак да даде пари на друг руснак, така че в крайна сметка ние да получим известна дотация.

— Добре сте го измислили — усмихна се церберът. — В крайна сметка Щейнберг може сам да финансира целия проект, само и само да оцелее. Защо не? На неговата сметка са се натрупали вече солидни суми, нека ги вложи в нашето общо дело.

И двамата оглушително се разсмяха.

След час в московското посолство на една от страните от ОНД един телефон иззвъня.

— Кажете му, че сме готови да платим тройна цена, ако успее да се срещне с нас до три дена. Ако му е нужна седмица, цената ще бъде само удвоена. След две седмици сме готови да вземем стоката по старата цена. Ако минат и те, отказваме се от услугите му и се обръщаме към други продавачи.

5.

Артъом Резников наля във висока чаша сок от грейпфрут и пусна в него кубче лед. После сложи в устата си хапчето и изпи сока на един дъх. След половин час Ирина щеше да сервира обяда.

Той отиде в кухнята, където край печката шеташе жена му, тежко се отпусна на ъгловото диванче. Обичаше да наблюдава Ирина, харесваше му нейната лека слаба фигурка на младо момиче, младеещото ѝ, добре гледано лице, оброчено от грижливо сресана бяла коса. Той категорично настояваше тя да не боядисва косата си. И сега, както на младини, го вълнуваше и възбуждаше мисълта, че тя е много по-възрастна от него.

— Какво, миличко, успя ли да се свържеш със Сева? — попита жена му, докато обръщаше в тигана апетитните късове месо.

— В командировка бил, щял да се върне чак в понеделник. Тъй че, изглежда, разминахме се с големите пари като кораби в океана.

— Не се ядосвай — усмихна се Ирина. — Прекалено големите пари винаги са опасни, нали знаеш? Не обичам риска. Двойната цена също е много добра. Сева ще се върне, ще вземеш стоката от него и след седмица всичко ще е наред. Изобщо не е нужно да му казваш за повишаването на цената. Ще му платиш, както обикновено, така че ние с тебе няма да загубим нищо.

— А на момчетата да кажа ли, как мислиш?

— Ха, от къде на къде! На тия малоумници им е много и това, което им плащаш. Уплашили се от някаква женска в червено, представете си! Пробутали са им три мацки близначки, облекли са ги еднакво и са им наредили да говорят едно и също, а те веднага се подрискаха от страх, привиждат им се някакви фантоми. Не им стигна акълът сами да се сетят, веднага дотърчаха при тебе с подвити опашки.

— Добре де, мацко, стига мърмори — гальовно каза Резников. — Е, дотърчали, дотърчали, голяма работа! И нашите конкуренти явно са затънали до гуша в лайна, щом някой пречука тяхната мадама. Поне сега няма да ни закачат, имат си достатъчно собствени неприятности. Така че можем да възобновим деловите игри.

— Ами милиционерът? — попита жена му, изключи газта под тигана и започна да приготвя салатата. — Ние така и не изяснихме дали милицията не ни търси. Защо онази мадама му даде бележка с твоите отличителни белези?

— Мацко, нямаме отговор на всички въпроси, а работата не помръдва. Ако нашите конкуренти бяха свързани истински с милицията, още от самото начало щеше да им е ясно кой е убил този сержант от метрото и Игоръок отдавна щеше да е на топло върху нарове. Това е като две и две четири. Тъй че с милиционера нещо сме сгафили. Докато наблюдавахме мадамата, нищо не се изясни, макар да е свършено очевидно, че тя е свързана с някого. Но тъй като ние веднага се умълчахме и не правехме излишни движения, те загубиха всякакъв интерес към нас. Разбрали са, че сме ги засекали и няма да предприемем нищо, докато не ни оставят на мира, затова е безсмислено да се въртят около нас: вързаха ни ръцете, но и за себе си не извлякоха никаква полза. А те си имат и други някакви работи, май доста сериозни, щом застреляха мадамата им. Нима си мислиш, че в тази ситуация ще си губят времето за нас? И те не са вчерашни, ей.

— Сигурен ли си? — със съмнение поклати глава Ирина.

— На деветдесет процента. Има риск да сгрешим, но риск винаги съществува и не бива да превръщаме това в непреодолим проблем. След седмица ние с тебе ще имаме по сметките си вече милион и половина долара, така че можем кротичко да си събираме багажа. Нали, мацко?

— Не знам, Тьомушка, този път нещо не ми е спокойно — помръдна рамене жена му. — Защо не почакаме, докато всичко напълно се изясни?

— Не можем да чакаме — започна да се дразни Артъом. — Как не разбираш? Сева ме припира, иска хем повече пари, хем и по-бързо, и на него като на нас окоето му гледа навън. Ако не взема стоката от него, той ще намери на кого да я продаде. А аз откъде ще търся после друг Сева? И мене купувачите ме стискат за гърлото, посочиха ми най-малко три източника, откъдето могат да вземат стока, ако аз отпадна от играта. Ако ние с тебе прекалим с предпазливостта, рискуваме да изгубим всичко. Няма да получим нито цент повече и тогава всичките ни планове отиват на вятъра.

— Добре, миличко, ти по-добре си знаеш работата — с въздишка се съгласи Ирина, извади приборите и започна да слага масата.

6.

Вакар се наслаждаваше на самотата в празния апартамент. Напоследък това рядко му се удаваше. Лиза все по-често изпаднаше в депресия и си седеше вкъщи, разхождаше се из апартамента като бледа сянка и току поглеждаше баща си с ням укор. Жена му не възнамеряваше повече да пази хладно мълчание, тя демонстративно разнасяше из къщата вещите и рисунките на сина им и разсъждаваше на глас върху любимата си тема за душата на момчето, която не намирала покой, и за това, че родният му баща не можел да се погрижи за възстановяването на справедливостта. Владимир Сергеевич гледаше да остава вкъщи колкото може по-малко, стоеше до късно в службата си или наблюдаваше Ерохин. Днес беше четвъртък, Лиза беше отишла у Дима Сотников, жена му беше излязла някъде и той можеше да си откъдне няколко часа на спокойствие.

До края на отпуснатия от Елена срок оставаше съвсем малко и той вече беше премислил кога и как ще изпълни своята тежка, горестна, но необходима мисия. Днес можеше никъде да не излиза и Владимир Сергеевич спокойно огледа и оправи ежедневната си и парадната си униформа, провери шинела и калпака — в началото на ноември обикновено се провеждаше строеви преглед със зимни униформи. Най-сетне прегледа насъбралите се на бюрото му книжа, накъса и хвърли всичко ненужно, а останалото разпреди по отделни папки и грижливо надписа всяка от тях. Случайно напипа в дъното на чекмеджето старите си полковнишки пагони и за кой ли път горчиво си помисли, че нито веднъж не можа да облече кител, на който пагоните да са пришити от ръцете на Елена. Съпругите на всички негови колеги офицери с трепет следяха служебното издигане на мъжете си и смятаха за свой свещен дълг пришиването на новите пагони с поредната звезда. Само Елена никога не знаеше кога мъжът ѝ получава поредния си чин и колко ще трябва да чака до следващия. Той получи предсрочно чин полковник, но когато някои офицерски съпруги се изненадаха, че мъжът на Елена е станал полковник само на трийсет и шест години, тя не намери по-добра реакция от равнодушния отговор:

— Така ли? Аз пък мисля, че е точно навреме. Общо взето, не ги разбирам тези работи.

Когато приключи с книгата, Вакар с удоволствие седна до разтребеното бюро и два часа се подготвя за утрешната си лекция. Имаше много нов материал, който той систематизира, обмисли методическите похвати, които щяха да го направят по-достъпен и по-лесно запомнящ се, провери картите и схемите, редактира и обнови едно-друго. И чак след това си позволи да полегне на дивана с книга в ръка. Но не му се четеше. Мислите му бяха заети с Ерохин и със собствения му чудовищно осакатен живот.

Изскърцалият в бравата ключ го накара да стане. Никога не си позволяваше да лежи в присъствието на жена си и дъщеря си.

Прибра се Елена.

— Ти вкъщи ли си? — страшно се изненада тя, сякаш единственото предназначение на мъжа ѝ сега беше да се лута из улиците в опити да убие последния от четворицата. — Случило ли се е нещо?

— Нищо не се е случило. Отбих се да се преоблека. Сега излизам — както обикновено, кратко и сухо отвърна генералът.

Съблече анцуга, обу си дънките, облече бархетна риза и леко кожено яке, пъкна в джоба цигарите и портфейла си, взе ключовете от колата и без да продума повече, излезе от къщи. Елена не го попита къде отива и кога ще се върне, това не ѝ беше интересно, тъй че той отдавна беше престанал да ѝ го съобщава.

Вакар излезе на улицата и бавно тръгна към „Сушчевски вал“. Нямаше никаква цел, просто не искаше да стои вкъщи, затова си набеляза маршрут: по „Сушчевски“ да стигне до Рижката гара, оттам по проспект „Мир“ до Сухаревка, а оттам можеше да се прибере с метрото. По груби сметки трябваше да си е вкъщи към полунощ, Елена и Лиза ще са си легнали и никой няма да го тормози с приказки и упреци.

Стигна до Рижката гара и тъкмо беше спрял на кръстовището в очакване да светне зелено, когато изведнъж някой го докосна по рамото и един тих глас над ухото му произнесе:

— Владимир Сергеевич.

Той рязко се извърна като по команда „кръгом“ и видя някаква жена. В тъмното не видя веднага лицето ѝ, само забеляза, че е висока,

слаба и млада.

— На мен ли говорите? — недоумяващо попита той.

— Ако се казвате Владимир Сергеевич, значи на вас.

— Познаваме ли се?

— Не — отговори жената. — Но ми се иска да се запознаем.

Хайде да отидем при фенера, тук пречим на минувачите.

Той покорно направи няколко крачки след нея и спря на добре осветеното място.

— Ето документите ми.

С тези думи тя му подаде червеното си служебно удостоверение. От снимката го гледаше същата онази кротка грозновата женица, която бе видял веднъж на улицата и вътрешно ѝ се бе присмял с мисълта, че тя чака вечно закъсняващия си приятел. Майорът от милицията Анастасия Павловна Каменская.

Нито един мускул не трепна по лицето му. Генерал Вакар наистина беше в прекрасна форма.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

1.

Настя Каменская и Владимир Вакар седяха на една скамейка в тихо московско дворче. Беше съвсем тъмно, само мъждиви отблясъци от прозорците осветяваха дворчето. Ръмеше ситен, неприятен дъждец, Настя си беше сложила качулката, а Вакар седеше с непокрита глава.

— Да познавате човек на име Игор Ерохин? — попита тя.

Вакар помисли малко, преди да отговори.

— Преди девет години едно момче на име Игор Ерохин уби сина ми. Ако говорите за него, да, познавам го.

— Именно за него говоря. Кога го видяхте за последен път?

— Преди два-три дена. Явно беше дошъл да види майка си, която живее близо до дома ми.

— Кажете, Владимир Сергеевич, случвало ли ви се е да срещнете Ерохин в района на станцията на метрото „Таганская“?

И отново мълчание. Най-сетне той попита:

— Мога ли да знам каква е целта на въпросите ви?

— Разбира се. Преди един месец на територията на строежа край станция „Таганская“ е бил убит служителят на милицията Константин Малушкин. Имам основание да подозирам, че го е убил Ерохин. Затова просто търся доказателства, това е всичко. Е, какво ще кажете, Владимир Сергеевич, виждали ли сте го там?

— И какво ще се промени от факта, че съм го виждал?

— Не отговаряте на въпросите ми, другарю генерал.

— И няма да отговарям, докато не разбере смисъла им.

— Добре, ще се постарая да ви обясня. Малушкин е намерен на строежа застрелян около час и половина след смъртта му. Преди това е дежурел в метрото, до изхода от ескалаторите. Никой — нито служителите на метрото, нито милиционерите от съответния участък — не знае защо е напуснал поста си и защо е отишъл на строежа. Той е нарушил съществуващите правила и е тръгнал, без да съобщи на никого. Но е бил много млад и неопитен, работел е само от два месеца. В желанието си да разкрият това убийство служителите на милицията са се изтрепали да търсят свидетел, който може да е видял с кого е

излязъл от метрото Малушкин, но така и не са намерили никого. Моят разговор с вас представлява още един опит да намерим такъв свидетел.

— Извинете ме, Анастасия Павловна, но намирам в думите ви нещо нелогично — забеляза Вакар. — Току-що ми казахте, че по ваши сведения Игор Ерохин е убил милиционера. Значи знаете с кого Малушкин е излязъл от метрото. За какво са ви свидетели тогава?

„Трудно се разговаря с тебе, генерале — помисли си Настя. — Не искаш да ме лъжеш, явно си имаш принципи по този въпрос. Но същевременно не искаш да кажеш истината. И въпреки това се изтърва. Споменавала ли съм, че човекът, с когото Костя е излязъл от метрото, и човекът, който го е убил, е един и същ? Не, генерале, не съм споменавала такова нещо. Каза го ти, защото си видял всичко.“

— Разбирате ли, Владимир Сергеевич, между това, което знам, и това, което може да се превърне в основа за обвинително заключение, има голяма разлика. На свобода се разхождат хиляди и хиляди престъпници, чиято вина е била абсолютно очевидна за следователите, но срещу които не е имало нито едно доказателство, предвидено от правовите норми. „Аз знам“ и „Аз докажах“ са съвсем различни неща. Аз имам срещу Ерохин само косвени улики, а те могат да бъдат цял вагон, но не са потрябвали на никого, ако нямам налице поне едно пряко доказателство. Показанията на един свидетел, който е видял как Малушкин е влязъл на територията на строежа заедно с Ерохин, а после Ерохин е излязъл оттам сам, могат да представляват такова доказателство и тогава към него, като към локомотив, можем да прикачим вагона с уликите. Сега разбирате ли смисъла на въпросите ми?

— Да. И не искам да отговарям.

— Защо?

— Не искам — с премерен тон отвърна генералът.

— Ясно — спокойно каза Настя.

Нищо друго не бе очаквала. Те мълчаливо пушеха, дълго не размениха нито една дума. Вакар не се опита да си тръгне и Настя оцени това по достойнство.

— Владимир Сергеевич, а вие познахте ли ме? — внезапно попита тя.

— Да, познах ви.

— Мога ли да ви попитам какво правехте тогава на „Тверская“?

— Обикалях магазините.

— Знаехте ли, че на две крачки от мястото, където се видяхме, стои Ерохин?

— Да, видях го.

„Дявол да те вземе, генерале, защо не лъжеш? Ако се беше опитал да ме излъжеш, веднага щях да те пипна и да се вкопча в гърлото ти с мъртва хватка. Но ти успяваш да казваш истината така, че да нямам за какво да се заловя.“

— А на пазара в Конково ходили ли сте някога?

— Да.

— Виждали ли сте там Ерохин?

— Виждал съм го. Струва ми се, че Конково е доста далеч от „Таганка“, не е ли така, Анастасия Павловна? Пак изтървах смисъла на вашите въпроси.

Отново се възцари тягостно мълчание. Настя имаше чувството, че също като конче от детска въртележка се върти в един и същи кръг и не може, и не може да се измъкне от него.

— Владимир Сергеевич, аз знам малко повече, отколкото си мислите. Но преди да заговоря с вас открито, искам още веднъж да ви напомня: между това, което знам, и съдебната присъда зее пропаст, която далеч не всеки е способен да преодолее. Сега тук, ето на тази скамейка, аз не съм процесуално лице, нямам бланка за протокол от разпит, нищо не си записвам и всичко, което си кажем, няма да има никаква юридическа сила, ако вие после не потвърдите думите си в официална обстановка. Каквото и да ми кажете сега, нищо не ви заплашва. Разбирате ли ме?

— Да — отново кратко отвърна Вакар.

— Вие следите Ерохин, за да го убиете, нали?

И отново мълчание, този път не тягостно, а сякаш наситено с електричество. Настя имаше чувството, че ако сега Вакар не заговори, тя просто ще падне в несвяст от напрежение.

— Няма да отговарям на въпросите ви — каза той най-сетне.

— През 1992-а година вие сте убили Юрий Орешкин, през 1993-а — Закушняк и Габдрахманов. Разберете, Владимир Сергеевич, не мога да разкрия убийството на Малушкин без вашите показания, а вие отказвате да ги дадете, защото не искате да издадете интереса си към Ерохин. Но нали, ако все пак го убиете, аз ще знам със сигурност, че

сте го направили вие? И тогава ще трябва да отговаряте за всичките четири трупа. Докато Ерохин е жив, аз не мога да докажа, че вие сте убили онези трима души, нека това си остане на вашата съвест, и без това нямам доказателства, освен ако вие не си признаете. Но след убийството на Ерохин чудо ще направя, но ще ви пипна за смъртта на всичките четирима. Откажете се от намерението си. Дайте ми Ерохин. Моля ви — тихо добави тя.

— Готов съм да нося отговорността за всичко, което върша — отсече генералът. — Но нямам намерение да ви помагам.

„Права излязох, не си лъжица за моята уста — ядосано си помисли Настя. — Не те е страх от затвора, от позора и безчестието — също. Ала не може да нямаш слабо място, не може, нали си човек, а не желязо. И аз ще намеря това слабо място.“

— Нищо повече ли няма да ми кажете?

— Не, нищо повече.

— Много жалко — каза тя и стана от скамейката. — В такъв случай няма да ви отнемам повече време. Но вие все пак помислете върху това, което ви казах.

— Далече ли живеете? — неочаквано попита той.

— Далече, на „Шчолковская“.

— Близко ли сте до метрото?

— Не, после още четири спирки с автобуса.

— Ще ви изпратя.

— Защо? — смая се тя.

— Една жена не бива да се движи сама толкова късно — решително отговори Вакар.

— Аз не съм жена — позасмя се Настя, — аз съм служител на милицията, така че не е необходимо да ме изпращате.

— Имате ли оръжие?

— В касата е.

— Защо не го носите?

„Господи, ама той май ме критикува? Ама че генерал! Свестен човек си ти, генерал Вакар, само че, изглежда — много нещастен.“

— Не го нося и толкоз — сви рамене тя. — Аз всъщност не умея и да си служа с него както трябва.

— Лошо — строго произнесе Вакар. — Какво, нима при вас не провеждат служебна подготовка? Контролни стрелби?

- Е, провеждат, само че аз се измъквам.
- Лошо — отново повтори Вакар. — Все пак ще ви изпратя.
- Няма нужда, до метрото ме чака кола.
- В такъв случай моля да ме извините за нахалството — сухо каза той, обърна се кръгом и тръгна към „Сущчевски вал“.

2.

Дмитрий Сотников разговаряше с Настя неохотно.

— Подозирате ли в нещо Владимир Сергеевич? — напрегнато попита той.

— В никакъв случай — излъга тя, без да ѝ мигне окото. — Работата е там, че Владимир Сергеевич е станал свидетел на убийство, но по някакви неясни за мен причини отказва да даде показания. Имам чувството, че настойчивостта ми граничи с жестокост, ето защо искам да се опитам да разбера характера му, тъй че да се държа с генерала колкото може по-деликатно. Моля ви, разкажете ми за неговото семейство.

— Но защо? Защо не отидете у тях и не се запознаете лично?

— Не искам да безпокоя хора, преживели такава трагедия — каза тя напосоки. И улучи целта. Дмитрий веднага омекна.

— Значи знаете?

— Разбира се.

— Елена Викторовна съвсем... — Той се запъна, не искаше да обижда майката на Лиза и се помъчи да подбере подобаващи изрази. — С една дума тя през всичките тези години живее в дълбок траур и принуждава цялото семейство да живее под сянката на вечната трагедия. Да, горе-долу е така. Нали знаете, стаята на Андрюша, вещите на Андрюша, рисунките, стиховете, снимките. В този дух.

— Ами дъщерята?

— И Лиза не е добре. Постоянно боледува, не спира да пие разни таблетки, живее само със спомените за брат си. Ако искате да знаете моето мнение, те съвсем са притиснали генерала. Та той е нормален човек с нормална психика, представяте ли си как се чувства в това царство на сълзи и вайкания?

— Вие добре ли познавате Владимир Сергеевич?

— Не много добре. Виж, Лиза познавам от много години.

— В близки отношения ли сте?

Сотников погледна Настя с упрек и недоумение:

— Какво значение има това?

— Никакво. Просто попитах. Тя обича ли ви?

— Предполагам, да.

— А вие нея?

— Анастасия Павловна, дойдохте да разговаряме за баща ѝ, а не за нашите отношения с нея. Прав ли съм?

— Прав сте, разбира се. Но след като не познавате баща ѝ много добре, може би разказът ви за Лиза ще ми помогне да разбера неговия характер.

— Лиза... ами тя изцяло е под влиянието на майка си. Ходи на гробищата всяка седмица и е готова съвсем сериозно да разсъждава дали на Андрюша са харесали цветята, които му е занесла.

— Защо, Елена Викторовна сигурно вярва в безсмъртието на душата?

— Вярва, и още как! И на черква ходи, а кара и Лиза да ходи. Дори се кръсти. Лиза ми е казвала, че сега единственото, на което вярва майка ѝ, са думите на нейната кръстница. Непоклатим авторитет.

Те разговаряха цял час. През това време Настя успя да си създаде известна представа за обстановката, в която живееше генерал Вакар, и още повече се увери, че ключът към неговия свидетел трябва да се търси именно тук.

След като се раздели със Сотников, тя се свърза с Бокър и му разказа за черквата, която посещавала Елена Вакар.

— Там се навърта някоя си леля Люба, кръстница на Елена. Поогледайте я що за човек е. Добре ще е да си поговоря с нея.

— И ние имаме новини — съобщи ѝ Бокър. — Резников се размърда, довечера ще ви съобщи подробностите.

Привечер Гордеев извика Настя в кабинета си. Беше ядосан и целият се беше изчервил.

— Ти, малка негоднице! — рече той още щом видя Настя на прага. — Защо не си ми казала, че Резников е свързан с отбранителни обекти? Започнах да го проучвам, а в отговор ми показаха голям красив кукиш, че на всичко отгоре се опитаха и да изцедят информация от мен.

— Не съм знаела — слица се Настя. — Честна дума, не съм знаела. Не съм получавала такива сведения.

— Лошо е, че не си получавала. Къде са зяпали твоите прехвалени бандити? Сега, току-виж, довтасали нашите доблестни

контраразузнавачи и прибрали целия материал за себе си, включително и за убийството на Малушкин. Хем ти, доколкото разбирам, почти си го разкрила. Пак те ще оберат всички лаври, а на нас — ритник по задника. По дяволите, ако знаех, изобщо нямаше да се захващам да проверявам твоя Резников.

— Недейте така, Виктор Алексеевич, какво имаме да делим с тях? — опита се да го успокои тя. — Нека го приберат.

— Ах, да го приберат значи! — кипна Житената питка. — Ами твоят труд? Ами нервите ти? Ти влагаш в разкриването на престъплението душата си, таланта си, живееш с това, не спиш по цели нощи, рискуваш живота си, губиш апетит, радваш се за всяка сполучлива стъпка и изпадаш в отчаяние при всяка грешка. Ето затова всеки случай, с който се занимаваш, е твоя рожба, над която трепериш, заедно с която израстваш и боледуваш. А после идва филанкишията и ти отнема рожбата, вече възпитана и изучена, осиновява я и се фука пред всички какво чудесно синче бил имал. И всички го поздравяват. С мен това се случи за пръв път, когато бях дори по-млад от тебе сега. И тогава това никак, ама никак не ми хареса. После се е случвало отново неведнъж и все повече не ми е харесвало. Да не говорим за този конкретен случай, когато разкриваме убийство на милиционер, наш колега, наш другар. За нас, включително и за тебе, скъпа моя, това е въпрос на чест. В страните, които уважават себе си, всички полицаи се изправят на нокти, убият ли някого от тях. А ти си готова за едното нищо, за черните очи на някого си да си строшиш всички зъби о Вакар, да изтръгнеш от него показания и да поднесеш убиеца на Костя Малушкин на тепсия на федералните, така ли? Имаш ли поне малко самолюбие?

— Нямам — призна тя. — А Льошка казва, че съм нямала и съвест.

— Много разбира и той, твоят Льошка — ядно промърмори Житената питка, след като си беше изпуснал парата. — И все пак какво общо може да има Резников с отбраната?

— Той е кандидат на техническите науки, веднъж Ерохин и Костиря са си приказвали за това. Надявах се, че вие ще можете да научите повече.

— Надявала се нашата! — продължи да мърмори полковникът. — Натика ме не знам вече в какво. Добре де, след като сме се

натикали, няма да се връщаме назад я. Не исках да те разстройвам, но сигурно ще е по-добре да ти кажа.

— И друго лошо ли има?

— Федералната разузнавателна служба вече се е свързала с нашето министерство. Искат да им предадем всички материали, свързани с Резников. Пътят е горе-долу следният: първо Резников, после най-близкото му обкръжение, следователно — Ерохин, после по-надълбоко — ще опипат всекиго от тях. Тук ще изплува 1985 година, а оттам — трите трупа на съучастниците на Ерохин. След това известно напрежение за интелекта — и ето ви го, моля, генерал Вакар. Тъй че ще ти грабнат изпод носа генерала заедно с Костя Малушкин. Ние не можем да не изпълним указание на министерството. Но слава богу, в главното управление има печени мъже, които разбират какво ме вбеси. Затова с тях се разбрахме така: ще събират всички материали за федералните добросъвестно, но със средно темпо, без много бързане. Добросъвестно — ясно защо. Защото ако изтървем нещо, в смисъл — ако скрием нещо от тях, а те, не дай си боже, го изровят сами, ще ни вдигнат на балон, ще почнат да ни сочат с пръст и да крещят с цяло гърло, че милицията за нищо не я бива. Затова няма да ги мамим. Но ще държим средно темпо, за да ти дадем възможност да успееш. Ти вече толкова дълбоко си се заровила във Вакар, че сигурно ще можеш да се справиш с него. Нали си ми умница! А ако те ти го вземат, нищо няма да постигнат и нашият Костя ще „увисне“ навеки. Федералните засега не знаят за Костя, но може да научат. Разбра ли ме?

— Разбрах ви — кимна Настя.

Тя се върна в своя кабинет, сложи вода да заври, направи си кафе и дълго седя, вперила неவிждащи очи в боядисаната с блажна боя служебна стена, като от време на време посръбваше от вдигащата пара напитка. Трябва ѝ ключ за Вакар. Трябва ѝ незабавно.

3.

Владимир Вакар разбра, че е изпаднал в цайтнот. Оставаше му съвсем малко от времето, за което се бе договорил с жена си, и решението трябваше да се вземе бързо. Ако убие Ерохин, ще влезе в затвора. Ако не убие Ерохин, има два варианта: или ще даде показания за убийството на младото милиционерче и Ерохин ще влезе в затвора, или няма да даде показания и Игор ще остане на свобода. Игор ще влезе в затвора за убийството на милиционера, но Елена няма да го остави на мира, къщата му ще продължи да прилича на ад, в който ще стане съвсем непоносимо да живее. И рано или късно Игор ще излезе от затвора. И всичко ще започне отначало. Не, това не.

Друг вариант: той не убива Игор и не дава показания срещу него. Тогава за работата се захваща Елена, а това е още по-лошо. Няма да успее да я придума, опитвал е неведнъж, но нищо не излизаше.

Налагаше се да направи избор между три алтернативи.

Да влезе в затвора.

Да допусне Елена да влезе в затвора.

Или да живее в ад...

4.

Артьом Резников внимателно погледна помощниците си.

— Изяснихте ли си всичко? — строго попита той. — Готвим се за поредното предаване на стока. Партидата ще бъде голяма, ще трябва да се разменят пакети. Вървете да тренирате, всичко трябва да мине гладко.

Сурик и Костиря отидоха да се облекат в антрето, а Игор Ерохин остана в стаята. Той улови въпросителния поглед на Артьом и смутено изрече:

— Имам да ти казвам нещо.

Резников затвори вратата след гостите и се върна в стаята.

— Казвай какво има.

Докато слушаше разказа на Ерохин за Владимир Вакар, Артьом недоволно предъвкваше устни и потрепваше с пръсти по коляното си.

— И казваш, че постоянно те следи?

— Не постоянно, от време на време. Но често. Я си представи, че влезе след мен в метрото?

— И отдавна ли те следи?

— Знам ли го... Аз забелязах наскоро.

— Глупак такъв! — ядоса се Артьом. — Защо си мълчал толкова дълго? Отдавна да сме се оправили с него.

— В какъв смисъл „оправили“? — потрепери гласът на Игор.

— Трябва да го премахнем, в този смисъл. Давам ти срок три дена. След три дена да си чист, ясно?

— Може ли да помоля момчетата да ми помогнат?

— Какво? — презрително проточи Артьом. — Момчетата ли да помолиш? Ти да не откачи нещо, драги? Сам, мойто момче, сам, греховете са си твои — ти ще си ги изкупваш. Хич да не си помислил за момчетата.

— Ама защо бе, Артьом? Тримата ще ни е по-лесно.

— Но и тримата ще знаете, не забравяй това. А така ще си го знаеш само ти.

— И ти. — Игор втренчено погледна Резников.

— Аз не влизам в сметката — подсмихна се Артър. — В тази игра моят залог е най-големият, затова съм по-заинтересован да мълча. Край, Игоръок, нищо повече няма да обсъждаме. Тръгвай и убивай своя Вакар където искаш и както искаш, но след три дена да го няма между живите! Имай предвид, че ако те следи отдавна, може да знае много неща за тебе. При всички случаи е опасен.

Когато излезе от блока на Артър, Игор за пръв път не изпита обичайното радостно чувство от вида на своята ослепително красива и скъпа кола. Да, преди няколко дена той бе взел решение да убие преследвача си. Ала едва днес, когато убийството стана наложително и неизбежно, той изведнъж разбра, че не му е толкова лесно да се реши. И едва днес, за пръв път от девет години, се зачуди как е могъл да стори това два пъти. И тогава, когато беше още хлапе и изобщо не разбираше какво нещо е животът и какво значи да го отнемеш. И тогава, преди месец, когато стреля по розовобузестия сержант, който не пожела да му даде някакво си листче срещу петстотин долара. Едно е да убиеш отведнъж и без да мислиш. И съвсем друго — да се готвиш за убийство...

5.

— Знаете ли, Анастасия Павловна, нашият генерал май живее в жесток клинч — каза замислено Бокър, бавно кръстосвайки стаята на Настя.

— Откъде следват тези изводи? — напрегна се тя.

— Тази леля Люба е отвратително създание, денонощно е или в черквата, или на гробищата, другарува с всички гробари, пийва си водка с тях. Там се навърта широк контингент престъпници, та сред тях се е пръснала мътва, че една енориашка искала да наеме чрез леля Люба човек за душегубска цел.

— Енориашка ли? Каква? — нетърпеливо попита Настя.

— Ами въпросната. Снажна такава, цялата наглед генералша. Аз ви го разказвам, както го чух от тях. Та какво, ще разговаряте ли с леля Люба?

— Не, няма. Благодаря ви, Бокър.

— Защо няма да разговаряте? — искрено се огорчи той. — Ние толкова се старяхме.

— Точно затова няма да разговарям, защото сте се постарали достатъчно. От вас научих всичко, което ми трябваше.

— Добре тогава — грейна той. — А колкото до Резников, тази сутрин той пътува из областта, до Подлипки, и там се срещна с един човек на име Сева. Ето записа. — Той сложи на масата видеокасета. — Снимахме от голямо разстояние, не можахме да се приближим повече. Но най-важното се вижда добре. Сева му предаде някакъв пакет.

— Изяснихте ли нещо за този Сева?

— Почти нищо, освен че живее там, в Подлипки. Естествено научихме адреса, а на вас ви е по-лесно да действате по-нататък.

— Бокър, искам да ви помоля...

— Слушам ви, Анастасия Павловна.

Той престана да се разхожда и спря точно пред фотъйола, в който седеше Настя.

— Страхувам се, че Вакар всеки момент ще убие Ерохин. Моля ви, следете го колкото може по-внимателно. Ако ви се стори, че става

напечено, намесете се веднага. По какъвто и да е начин: викайте „Помощ!“, дърпайте го за ръцете, правете всичко, което ви хрумне, но не допускайте той да извърши още едно убийство.

— Да не би да ви е жал за Ерохин? — саркастично се усмихна Бокър.

— Не. Жал ми е за Вакар. Ужасно ми е жал за Вакар — тихо повтори тя. — Не искам той да се озове зад решетките. Това няма да донесе радост на никого.

— Ами правосъдието? Не че правосъдието трябва да носи на хората радост, то трябва да носи справедливост. Не е ли така, Анастасия Павловна?

— Не знам, Бокър — горчиво поклати глава тя. — Правосъдието няма право да гледа, то е сляпо, очите на Темида са завързани. Сигурно това е правилно. Но слепотата още на никого не е помогнала да вземе правилно решение. Не знам, не знам, не знам! — отчаяно възкликна тя, удари коляното си с юмрук и се заплака.

6.

Те отново седяха в същото тихо дворче, където бяха разговаряли за пръв път. Този път се срещнаха следобед, вечерта Владимир Сергеевич беше зает. Когато Настя му се обади по телефона, той не отказа да се видят, сухо, кратко и делово уговори с нея часа и мястото на срещата.

— Помислихте ли върху думите ми? — попита Настя.

— Мислих върху тях — неопределено отвърна генералът.

— Не променихте ли решението си? Още ли отказвате да разговаряте с мен за Ерохин?

— Не съм променил решението си — с равен, някак вдървен глас каза Вакар.

— Моля ви, изслушайте ме, Владимир Сергеевич. Аз разбирам вашата мъка. Но отмъщението никога нищо не е променяло в този живот. То няма способността да възстановява разрушеното. Вие сте действащ офицер, били сте през 1968 година в Чехословакия, после в Афганистан, воювали сте в Карабах. Виждате ли, проучила съм служебната ви биография. И знам: вие не може да не разбирате, че възмездието е една красива дума, която има смисъл само когато идва от съдбата и все още може да научи на нещо виновния. Възмездието, произлизащо от човек, хвърля хората в порочния кръг на взаимната разплата. А мъртвите вече нищо не могат да научат, от тази гледна точка отмъщението е безсмислено. Съгласен ли сте с мен?

— Като действащ офицер — безусловно.

— А като баща?

— И като баща.

— Тогава защо е всичко това, Владимир Сергеевич?

Той не отговори.

— Добре, да оставим миналото, да се върнем към днешните проблеми — продължи тя. — Знаете ли какво е намислила жена ви?

Той мълчаливо кимна.

— Досещам се какво става у вас. Принуждава ви да убиете Ерохин, в противен случай ще го извърши тя. Така е, нали?

— Вие сте невероятно досетлива — с предишния си равен тон каза Вакар.

— Ами ако ви обещава, че жена ви няма да успее?

— А ще бъде ли съдена?

— Не. Просто от начинанието ѝ нищо няма да излезе.

— Това не е решение на проблема. Тя няма да се успокои, докато Ерохин е жив.

— Дори той да влезе в затвора за петнайсетина години?

— Дори тогава. Просто аз ще получа петнайсетгодишна отсрочка. Би било безнравствено да се надявам през тези петнайсет години жена ми да умре. А аз съм готов да понеса отговорността за всичко, което съм извършил. Разбира се, ако успеете да докажете вината ми — позасмя се накрая той.

„Наистина е железен — с отчаяние си помисли Настя. — Но как, как да пробия бронята му? Остава ми последният опит.“

— Владимир Сергеевич, опитайте се да погледнете ситуацията от друг ъгъл. Пред нас стои дилема: или вие убивате Ерохин, или ние разкриваме убийството, което той е извършил. Трагедията е притиснала вашето семейство, защото убийците на сина ви не са били наказани за стореното зло и за причинената ви мъка. Сега пак имаме убито момче, Костя Малушкин, който наистина е по-голям от вашия син, но не много. Съвсем наскоро е навършил двайсет. Дошъл е да работи в милицията веднага след казармата. Още нищо не е успял да има в живота си, нямал е дори любимо момиче. Оставил е родители и двама братя. Не мислите ли, че и те ще поискат да отмъстят на убиеца, който се разхожда на свобода? Братята на Костя Малушкин са още юноши, техните незрели сърца от младини ще бъдат отровени от омраза и жажда за мъст. А те, за разлика от вас, няма да могат да удовлетворят жаждата си за мъст, защото вие се каните да лишите от живот убиеца на брат им. Разбира се, рано или късно те ще научат за това, но на тяхната възраст е достатъчно да преживеят два-три месеца с мисълта за омразата и възмездието, за факта, че на никого не му пука за тях и за техния убит брат, и може да израснат като морални инвалиди. Не се ли боите от това, Владимир Сергеевич? Вашият живот е съсипан от безплодните опити да отмъстите, но вие вече сте извлекли от това своя урок. Защо тогава искате по същия начин да съсипят живота си две момчета, едното от които е на петнайсет, а другото — на

седемнайсет. Аз бях у тях, разговарях с братята и родителите на Костя. Повярвайте ми — гледката е страшна. Вие лично сте изживели това и можете да си представите какво видях и чух там. Момчетата са се заклели на гроба на Костя да накажат престъпника. Те вече са отровени от страшната и ненаситна жажда за мъст. Така че дайте ми възможност да привлека под отговорност убиеца на техния син и брат. Спомнете си себе си преди девет години, Владимир Сергеевич. Ако тогава ви бяха казали, че убийците на сина ви могат да бъдат съдени, но за целта липсват показанията на свидетел, който, неизвестно защо, пази гордо мълчание, какво щяхте да почувствате? Какво щяхте да направите?

И отново отговорът беше мълчание.

„Край, нищо повече не мога да направя. Ако сега не трепне, няма надежда. Ще трябва да чакам, да го следя, да го арестувам в момента на покушението. Може и да спасим Ерохин, но генерала го чака затвор. А Бог ми е свидетел колко не ми се иска да стане така!“

Най-сетне Вакар прекъсна паузата:

— Правилно ли ви разбрах, че нямате никакви официални доказателства за моята вина за трите убийства?

— Правилно.

— Както и че нямате никакви доказателства, че съм се канел да убия Игор Ерохин?

— Никакви — потвърди тя.

— Моите думи в разговора с вас могат ли да бъдат изтълкувани като признание?

— За мен лично — да. Но за никого друго.

— Защо?

— Защото аз мога да разправам на когото си искам, че сте признали пред мен за трите убийства и за намерението си да извършите четвърто, а после вие да кажете, че сте се пошегували. Това е. Преки доказателства няма. Вашето признание трябва да е написано и подписано от вас, тогава има сила на доказателство. Всичко останало е приказки, разказани на някаква пейка.

— Не съм ви признавал за трите убийства, не преувеличавайте.

— Ето виждате ли колко е просто! — измъчено се засмя Настя.
— Отричате се от думите си и това е достатъчно. Знаете ли, дори пред

съда много често подсъдимите се отричат от показанията си, които са дали официално на предварителното следствие. Отричат се и толкоз.

— И как обясняват това? — интересува се Вакар.

— Ами различно. Били ги, измамили ги, изнудили ги да дадат такива показания, като им обещали нещо в замяна, или пък не били разбрали някой въпрос, или пък тогава ги болял стомахът, а на това отгоре и главата, и лявото стъпало. Обясненията чет нямат.

— В крайна сметка мога ли да смятам, че всъщност нямате нищо реално срещу мен?

— Можете. Можете да смятате така — много тихо и много отсечено отговори Настя, чувствайки как рухва последната ѝ надежда. Тя бе заложила на честния характер на генерала, нито веднъж не бе го излъгала, нито веднъж не бе блъфирала, не се бе опитала да го подплаши с купчина доказателства, които уж е събрала срещу него. Бе искала размяна — показанията му за Ерохин срещу възможността да не извършва четвърто убийство и да остане ненаказан. Нищо не се получи. Сметките ѝ излязоха криви. Той въпреки всичко ще се опита да убие Ерохин. И ще отиде в затвора.

— Благодаря ви — каза хладно Владимир Вакар. — Ако нямате нищо против, време е да тръгвам. Трябва да отида на работа.

— Всичко хубаво — сбогува се с него Настя, като се постара да скрие треперенето на гласа си.

7.

Той слезе от колата, бляскав с генералските си звезди и орденските лентички. Униформата извънредно много му отиваше.

Влезе в сградата на станцията на метрото „Таганская“, потърси с поглед вратата, над която беше написано „Милиция“, и без колебание я отвори. В помещението имаше трима милиционери, които машинално скочиха, щом видяха генерала.

— Здраве желаем! — нестройно поздравиха те Вакар.

— Добър ден — не според устава отговори той. — Искан да науча къде е погребан вашият колега Константин Малушкин.

Единият от сержантите понечи да зададе сакраменталния въпрос: „А защо се интересувате?“, но се стресна под ледения поглед на човека в генералската униформа. Вместо това попита:

— А вие познавахте ли Костя?

Генералът не сметна за нужно да отговори на въпроса. Той мълчаливо премести поглед към лейтенанта, най-възрастния от тримата.

— Е, ще ми кажете ли?

— В Кунцево, другарю генерал — бързо отговори лейтенантът, който не издържа студа, извиращ от очите на генерала.

— Благодаря ви, лейтенант.

Вакар се обърна кръгом и излезе от помещението.

След четирийсет минути спря пред гробищата, купи на входа цветя и отиде при черквата, където беше застанала дребна, прегърбена бабичка.

— Добър ден, майко — топло се усмихна той на старицата.

— Добър ден, синко.

— Би ли ми казала къде е гробът на милиционера? Погребан е преди около месец.

— На Костя ли? Тръгни по лявата редица, чак до края, после ще завиеш надясно, там ще го видиш.

— Да не се загубя? За пръв път идвам на вашите гробища.

— Няма, синко, веднага ще го видиш, там има най-много цветя. Види се, добро е било момчето, Костя де, ден не минава, без да му дойдат млади хора. Който има толкова приятели, и да умре не го е страх, нали тъй, синко? — изфъфли бабичката.

— А, не е така? Винаги е страшно да се умира — възрази генералът.

— Че нали всинца ще идем там. Ама какво ли е да умреш, когато знаеш, че нито едно куче няма да си спомни за тебе и да те пожали? Виж, за Костя що народ си спомня, значи още дълго ще го има на тоя свят. Та тъй, по лявата редица до края и надясно. Където има много цветя, там е Костя.

— Благодаря, майко.

Той наистина намери лесно гроба на Малушкин. Но не отиде до него, спря се, защото там стояха две момчета — братята на Костя. Вакар погледна лицата им и всичко разбра. Онова, което вчера се бе опитала да му обясни онази жена от милицията, сега изведнъж се разкри пред Владимир Сергеевич в цялата си безпощадна голота. Децата не бива да бъдат жестоки, децата не бива да мразят, инак, когато пораснат, няма да могат да обичат. Жаждата за мъст изсушава душата, изпепелява я и вече никога нито едно кълнче не ще пробие дебелия пласт пепел. Тези деца ще пораснат и ще поискат да отмъстят, ако сега не го стори държавата. Ще причинят болка на някого и на свой ред ще се превърнат за някого в обект за възмездие. И така без край. Насилието ражда насилие, болката ражда болка, отмъщението ражда само отмъщение.

Той мълчаливо приближи до гроба, сложи цветята, кимна на братята и си тръгна, без да продума.

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

1.

Гарсоньерата, в която временно живееше Даша Сундиева, беше малка и неподдържана, но през времето на принудителното си заточение тук момичето успя да ѝ придаде човешки вид и дори да създаде някакво подобие на уют. Изми до блясък прозорците, лъсна със специален прах плочките в банята, тоалетната и кухнята, изпра и изглади всички пердета, избра от единичните съдове и украшения най-приличните и ги подреди на откритите лавици, изми със сапунен разтвор абажурите. В края на краищата временното ѝ жилище започна да изглежда съвсем приемливо. Но за нея това беше райски кът, защото тук можеше по всяко време да се вижда със Саша и да не зависи от деликатността на неговите приятели.

Саша забележимо се промени след разговора със сестра си. Разбира се, Даша много му харесваше, нещо повече — беше влюбен в нея, както вярно бе забелязала самата Настя, до уши. Но като човек, веднъж завинаги решил, че не му е писано да изпита взаимна любов, той беше сдържан, нищо не питаше и не обещаваше, не говореше за бъдещето и не сипеше нежни думи. Даша обаче сякаш не забелязваше неговата сдържаност и хлад, без притеснение му говореше за любовта си, търсеше ласките му и предано се взираше в очите му. Честно казано, Александър, който не беше свикнал с открити прояви на чувства, намираще приятелката си леко глуповата. И едва след малкия скандал, който му вдигна родната му сестричка Анастасия, той се осъзна и сякаш прогледна. И онова, което до вчера му изглеждаше като проява на детска непосредственост и глуповатост, днес изведнъж придоби съвсем други черти. По дяволите, та Дашка го обича! Него, когото като малък подкачаха с прякорите „плъхче“ и „бледа спирохета“! Господи, с какво е заслужил такова щастие?

— Все пак аз не разбирам за какво бяха тези сложни постановки — упорито повтаряше той на своята любима. — Можеше да се престориш, че просто заминаваш.

— Е, ама как не разбираш — търпеливо му обясняваше Даша, като го галеше нежно по раменете и гърба, — ако просто бях заминала,

те щяха да ме чакат, докато се върна. Знае ли човек какво може да ми кроят? А така — изобщо ме няма. Убита съм. И толкоз.

— Ами защо им пращахте онези момичета в четири сутринта?

— Их, Санечка, как не можеш да разбереш! — усмихваше му се Даша. — Представи си, че на вратата ти се звъни и чуваш да казват: „Добър ден, аз съм от телефонната централа. Отворете, моля.“ Не всеки ще отвори, нали така. Хората ще започнат да се опъват, ще кажат, че не са викали техник, че с телефона им всичко е наред, в края на краищата хем няма да отворят, хем ще се обадят в централата: защо ни безпокоите, не сме викали никого. А от централата ще им отговорят, че никого не са изпращали, сигурно са някакви крадци, обадете се в милицията. А сега си представи, че отначало се обаждат на човека и му казват. „Обаждаме се от централата. Линията е прекъсната, не можем да намерим къде е повредата. Сега ще пратим техник да обиколи апартаментите.“ Е? Ще отвориш ли след такова позвъняване? Разбира се, че ще отвориш, къде ще се денеш? И през ум няма да ти мине да звъниш в централата и да проверяваш. И тук планът беше точно такъв. Предупредиха ги, че искат да ме убият, наплашиха ги здравата, а после изпълниха закана си. И няма никакви съмнения. Разбра ли?

— Ах, колко е хубаво! — сладко мъркаше Саша, протягайки се в леглото. — И тук ме погали, между ключиците. Аха, точно тук. Ау, разкошно! А между другото, защо в четири сутринта? Не можеше ли през деня?

— Какво приказваш! — възмути се Даря. — Я се опитай да ги намериш вкъщи денем! И после, имаше и други съображения. В четири сутринта в какъв вид отваряш вратата? По гащета и чехли, че дори и бос. Момичетата си казват думичките, правят ги лудички и си тръгват най-спокойно. Иди, че ги гони само по гащи. Освен това в четири сънят е най-дълбок, като те събудят точно тогава, главата ти е замаяна, трудно разсъждаваш. Сестра ти го измисли. Колко е умна само, просто ужас!

— Пак тя ли измисли еднаквите момичета? — лениво запита Саша, обърна се по гръб и се намести по-удобно върху възглавниците.

— Аха. Идеята беше нейна, а изпълнението — мое. Тоест отначало измисли да направим от един мъж онзи откачен. Докато го гримирах, Анастасия Павловна попита може ли от три различни

момичета да се направят три еднакви. Целият фокус в тази работа е да отвлечеш вниманието на човека. Може да се намерят три лица, които да си приличат, но е трудно, затова трябваше да направим така, че никой да не поглежда лицата. Знаеш ли, има си такива специални похвати за визаж при черно-бялата фотография, както и при цветната. За черно-бялата е важно чертите и линиите да са правилни и красиви, защото нали цвят липсва. Ако например една жена има невероятно красив цвят на косата или очите, а всичко останало ѝ е обикновено, на черно-бяла снимка тя ще изглежда зле. Непременно трябва да се снима само в цвят, за да покаже изгодно красивото в себе си, а обикновеното или грозното да скрие. И обратното, ако един човек има идеални черти на лицето, но всичко останало му е посредствено, той трябва да се снима само в черно-бял вариант и да подчертава именно линиите, а цветът на косата и очите да не изпъква. Е, и понеже нашият живот е цветен, трябваше да наблегнем на цвета, който да скрие чертите. Добре ли обяснявам? Представи си, яркоалената кожа от главата до петите сама по себе си дразни, но същевременно и омагьосва, а ако същевременно разкопчаем и горното копченце и покажем малко от гърдите? Нито един нормален мъж няма и да погледне лицето. Сложихме им еднакви перуки, очите гримирахме с черно, направихме им устните ярки и с еднакви очертания, това не е трудно. Първо покриваш цялото лице и устните с фон дьо тен, после рисуваш с контур каквото си искаш и слагаш по-ярко червило — това е цялата тайна. И можеш да бъдеш сигурен, че вече никой няма да забележи никакви други особености. Още повече че тези мъже са били уплашени, а когато човек е уплашен, той никога не гледа в лицето онзи, от когото се страхува. Момичетата после казаха, че и тримата, както се втренчили в деколтетата им, така и изобщо не вдигнали очи нагоре. А Анастасия Павловна беше заложила точно на това и окачи на шиите им еднакви пандантивчета, малко дефектни.

— Слушай, ти защо постоянно я наричаш Анастасия Павловна? Тя не е чужд човек за тебе, нали ми е сестра.

— Ама и ти?! — Даша дори се задави от подобно кощунство. — Тя е такава... Та тя е почти най-добрата от всички на света. Езикът ми не се обръща да я нарека по име.

— Какво значи „почти най-добрата“? — мнително надигна глава Александър. — Нещо не го разбрах това „почти“. Нещо в нея не ти

харесва, така ли?

— Ама не, Санечка. Най-добрият на света си ти. А Анастасия Павловна е следващата. Искаш ли да ти донеса чай?

— Донеси — благодарно отвърна Саша, който не преставаше да се диви на своята слепота и на щастието си.

На тръгване той прегърна Даша и нерешително я попита:

— Даня, нали ще почакаш оправя семейните си проблеми? Обещавам ти да не протакам. Ти само почакай. Не ме изоставяй.

— Разбира се, че ще почакам — с усмивка отговори тя. — Оправяй ги, колкото е необходимо. Аз за никъде не бързам.

2.

В залата се носеше равномерен тих шум, както винаги по време на мероприятията по служебна подготовка. Почти никой никого не слушаше, всички само отбиваха номера, като се стараеха да извлекат максимум полза и да пообщуват с приятели, да почетат, да нахвърлят отдавна чакащ реда си документ или просто да помислят.

Настя седеше на последния ред и шепнешком обсъждаше с колегата си Юра Коротков перипетиите на неговата проточила се любовна връзка, започнала преди почти две години, което за любвеобилния Юра беше буквално олимпийски рекорд.

— Мъжът ѝ вдига скандали, защото тя не иска да ходи на вилата — с трагичен шепот съобщи Коротков.

— А тя защо не иска? Ами да ходи...

— Не иска и това е. Два часа с мотрисата, после почти цял час пеша, няма вода, няма електричество. За какво ѝ е притрябвало такава щастие?

— Защо тогава я е купувала тази вила, щом не иска да ходи?

— Не тя, мъжът ѝ я е купил. А сега я кара да ходи там.

— Не го разбирам това — каза Настя.

— Какво не разбираш?

— Не разбирам как една жена може да бъде принуждавана да прави нещо, което не иска, нали не е дете? Не е искала да купува вилата, значи има право да не иска да ходи там. Да прати мъжа си по дяволите и толкоз.

— Лесно ти е да говориш така, ти винаги си била независима — въздъхна Коротков. — Ако беше омъжена, щеше да знаеш можеш ли да пращаш мъжа си по дяволите. Не е толкова просто. Особено като знаеш, че си виновна, че имаш грехове.

— Тогава да не се оплаква! — отсече шепнешком Настя. — Или да върти любов, или да не ходи на вилата. Едно от двете. Я да чуем, сега Мурашов ще ни трие сол на главата.

На трибуната се качи Анатолий Николаевич Мурашов, един от помощник-началниците на управлението. Любимата му тема беше

дисциплината и той не пропускаше нито една възможност да поговори за нея пред публика.

— Време е вече да свъсим вежди и да попитаме нашите колеги от отдела по работата с личния състав защо логиката стигна до задънена улица!

Залата се оживи. Полковник Мурашов беше известен в цялото управление с нестандартните си фрази. Беше чудесен човек и искрено милееше за работата, но с руския имаше явни затруднения. Най-забавното беше, че самият той не усещаше това и се мислеше за необикновено красноречив, тъй че всичките му перли не бяха случайни словесни гафове, а резултат от предварителна подготовка и обмисляне на речите.

— В петък решихме комисионно да проверим спортната зала. Онова, което видяхме там, не се поддава на никакъв анализ и ужас...

Настя прихна. „Ех, защо го няма тук Бокър! — помисли си. — Добре щеше да се позабавлява.“

От спомена за Бокър тя плавно понесе мислите си към Владимир Вакар и се потопи в тъжни разсъждения как ли да докаже, че Ерохин е убил Костя Малушкин, ако упоритият генерал все пак откаже да даде показания. И как да опази Вакар от извършването на още едно убийство.

— Гледам, хората идват на служебна подготовка цивилни. Не е редно, другари. Без униформа имат право да ходят само бременните или на когото кракът му е например гипсиран. Още веднъж настоявам, че на служебна подготовка без униформа могат само бременните и счупените...

— Юра — обърна се Настя към Коротков, — а ти защо не вземеш да свъсиш вежди и да попиташ твоята Людмила защо логиката ѝ е стигнала до задънена улица?

— В какъв смисъл?

— Ами да каже на мъжа си, че е бременна или счупена, и да откаже да ходи с него на вилата.

— Ама че си и ти, Аска, вечно с твоето хахо-хихи.

— Така си е — съгласи се тя. — А тебе те е пипнала мирова скръб. Не ти достига чувство за хумор. Знаеш ли какво е това?

— Горе-долу.

— Чувството за хумор е онова разбиране за живота, което се поражда у човек, приближил до ръба на бездънна пропаст, внимателно погледнал надолу и кротичко поел обратно.

— Ти ли го измисли това?

— Не, Фазил Искандер. А има и още една разкошна мисъл: „Няма неразрешими проблеми. Има неприятни решения.“

— Пак ли е на Искандер?

— На Ерик Борн. Юрка, срамота е да си толкова необразован. Ти изобщо ли не четеш?

— Защо, чета — обиди се Коротков. — Само че не запомням. Твоята глава е претъпкана с боклуци, каквото и да те питат, всичко знаеш.

— Ей, и ти се извъди голям Шерлок Холмс — изпухтя тя.

— Какво общо има тук Шерлок Холмс?

— Ами точно той е смятал, че главата не бива да се тъпче безразборно, инак после не можеш да намериш нужната информация сред боклуците. Наричал е боклук например знанието, че Земята се върти около Слънцето, и е казал, че броят на крадците в Лондон няма да намалее, ако той знае това. Ти какво, и това ли не си спомняш? Ами че това е класика! Позор.

След служебната подготовка Настя се върна в кабинета си и се опита да работи, но нищо не ѝ вървеше. Не ѝ излизаше от ума упоритият Вакар и тя по никакъв начин не можеше да се съсредоточи върху другите задачи. Най-сетне успя и се задълбочи в проблема за разкриването на серията изнасилвания в района на Битцевския парк. Случваха се като по график и ако се съдеше по почерка, извършителят беше един и същ...

Телефонът иззвъня и прекъсна размислите ѝ.

— Каменская — чу тя гласчето на Зоя от пропуска, — имаш посетител.

— Кой е? — машинално попита Настя, без да откъсва очи от плана на Битцевския парк с нанесени по него кръстчета, обозначаващи местопрестъпленията. Беше ѝ се сторило, че е налучкала някаква закономерност, и се страхуваше да не се разсее и да не изтърве споходилата я мисъл.

— Владимир Сергеевич Вакар. Да му напиша ли пропуск?

— Кой?!

— Вакар. Познаваш ли го?

— Зоенка... — Настя изпадна в паника. — Ти... той...

— Какво ти става, Настася? — учуди се флегматичната Зоя.

— Той... страх ме е, че няма да ме намери. Сега ще сляза. Зоенка, миличка, постарай се той да не си тръгне. Тичам!

Тя скочи от мястото си и изхвъркна в коридора дори без да заключи вратата. Докато тичаше надолу по стълбището, въображението ѝ рисуваше ужасната картина как генералът свива рамене и излиза, отказал се да разговаря с нея. Както прескачаше стъпалата, си изкълчи крака, но продължи да тича въпреки острата болка, пронизала глезена ѝ.

До гишето на пропускателна видя Вакар и спря пред него — зачервена, запъхтяна, с разчорлена коса.

— Здравейте — произнесе тя, дишайки тежко.

Вакар я гледаше мълчаливо.

— Много пушите — каза най-сетне. — Не можете да тичате, веднага се запъхтявате. Не ви ли е срам?

— Срам ме е — съгласи се тя, защото сега беше готова да се съгласи с каквото и да било, само и само той да не си тръгне. — Ще се поправа, честна дума. Искали сте да говорите с мен?

— Ако нямате нищо против.

— Да вървим.

Тя заведе генерала в кабинета си и заключи вратата отвътре, та никой да не им попречи. Владимир Сергеевич седеше на стола силно изправен, но Настя не долови в позата му напрежение. Той беше абсолютно спокоен.

— Анастасия Павловна, ще дам показания срещу Ерохин.

„Ето, това беше — кой знае защо, с тъга си помисли Настя. — Толкоз.“

Тя мълчаливо извади от касата бланка за протокол от разпит и започна да я попълва по памет. Знаеше наизуст всички данни на Владимир Сергеевич Вакар, прекалено дълго ги бе изучавала и прекалено много бе мислила за него през последните дни.

— На 29 септември 1994 година, в 18 часа и 25 минути, видях как гражданинът Игор Петровия Ерохин приближи до служител на милицията, който стоеше на пост в зданието на станцията на метрото „Таганская“...

Настя бързо записваше и не го прекъсваше, само от време на време задаваше уточняващи въпроси. Тя разбра, че Вакар не е дошъл под влияние на моментен порив. Взел е решението, многократно го е обмислял и претеглял, няколко пъти е изрекъл наум показанията си. Фразите му бяха кратки, сухи и книжни, без нито една излишна дума.

— След като Ерохин напусна територията на строежа, аз влязох там през отвора и видях лежащия на земята служител на милицията, с когото Ерохин бе излязъл от метрото. По позата на сержанта и по следите от кръв личеше, че му е била нанесена огнестрелна рана.

Когато свърши с диктуването на показанията, Вакар млъкна. Настя не можеше да разбере дали той изпитва облекчение, или изобщо нищо не чувства.

— Владимир Сергеевич, давате ли си сметка за последствията от вашата стъпка?

— За какви именно последствия?

— Следователят непременно ще поиска да идентифицирате Ерохин и ще ви попита сигурен ли сте, че именно него сте видели на „Таганская“. Ще трябва да му кажете, че не може да сте сгрешили, защото добре познавате Ерохин по физиономия. Ще последва въпрос откъде го познавате. Ако вие не отговорите на този въпрос, може да го стори Ерохин. Той може да не ви познае, но не може да не си спомни името ви. Разбирате ли какво ще стане по-нататък?

— Да, мислил съм за това.

— И?

— Готов съм за всичко, което може да стане по-нататък. Вече съм ви казвал, че съм готов да отговарям за всичко, което съм направил, ако успеете да го докажете. Няма да ви помагам в това. Но няма и да ви преча и да се измъквам.

Настя имаше чувството, че разговаря с автомат. Абсолютно равен тон, каменно лице, неподвижна фигура, застинала на стола пред нея. Но това не беше автоматизмът на равнодушието и студеното сърце. Това беше спокойствието на човек, взел най-важното решение в живота си и осъзнаващ, че не може да си позволи крачка назад.

Тя изпрати Вакар до изхода от зданието. Известно време двамата стояха мълчаливо един до друг под студения есенен дъжд. Настя беше обгърнала раменете си с ръце, треперейки от студ по тъничкия си пуловер. Искаше да благодари на генерала, но не можеше да реши

уместно ли е това — да благодари на човек, съгласил се с перспективата да се озове зад решетките, и какви думи да подбере, за да изрази мислите си, без да изглежда при това като нетактична глупачка. Вместо това тя просто му подаде ръка. Ръкостискането на Вакар беше кратко и силно.

3.

Бокър внимателно караше след бялата жигула на генерал Вакар. Слава богу, генералът явно не смяташе да осъществи зловещия си замисъл днес. Наближаваше полунощ и той бе поел към къщи.

Обикновено Владимир Сергеевич паркираше колата си в двора, под прозорците на своя апартамент. Бокър вече знаеше това, тъй че реши да не влиза в двора. Когато бялата жигула свърна под арката, той спря своя Москвич, заключи го и тихо закрачи към мястото, откъдето бе успял да изясни, че се вижда входът към апартамента на Вакар. Ще погледне как генералът ще си влезе вкъщи и ще стои и ще наблюдава входа, докато не получи сигнал, че и Ерохин се е прибрал. Чак след като се увери, че потенциалната жертва си е у дома, Бокър ще може да прекрати наблюдението над преследвача.

Той стоеше, подпрян на стената на блока, дребно човече с дълго сиво палто и сива скиорска шапчица. Във вечерния мрак на фона на мръсната стена той не се виждаше дори от три крачки. Вакар заключи колата, подръпна вратите, провери заключен ли е багажникът, извади цигарите, запали. Дори в тази минута той стоеше силно изопнат, без да отпуска гърба си и без да пристъпва от крак на крак. Пушеше и гледаше към прозорците на своя апартамент.

Ето, хвърли фаса и тръгна към входа. И в същата секунда Бокър видя сред множеството коли в двора светлокафяв мерцедес. Точно такъв мерцедес бе виждал да кара Виктор Костиря. Бокър се втурна към двора и светкавично стигна до познатия автомобил. Точно така, и номерата бяха същите.

— Спрете! — викна той подир Вакар, който вече затваряше вратата. — Чакайте! Вакар! Чакайте!

Викаше много силно, генералът сигурно го чу, но не успя да реагира. Чу се изстрел, в следващия миг от входа изскочи Ерохин. Още един изстрел, и още един...

Моторът на мерцедеса изрева, той излетя към проспекта. В безлюдния двор върху мръсния мокър асфалт остана да лежи дребно човече с дълго сиво палто.

4.

— Той умира — предупреди Настя лекарят, който я водеше по дългия болничен коридор. — Добре ще е роднините му да дойдат. По-късно може и да не успеят да го видят. А вие каква сте му?

— Никаква. Тоест исках да кажа, че не съм му роднина.

— За това се сетих — мрачно се подсмихна лекарят. — В джоба му намерихме листче: „В екстрени случаи съобщете за мен на телефон...“ — и два номера. На единия намерих вас. От милицията ли сте?

— Да — кимна тя, без дори да попита разговорливия лекар как се е сетил.

— Не може да бъде опериран, няма да понесе упойката. Раняването е тежко, огромна загуба на кръв. Така че, уви, нищо не можем да направим. Но браво на него, държи се, в съзнание е и дори поговори малко със следователя. Милицията дойде веднага щом го докараха. Но вие не сте от тях, правилно ли схванах?

— Не, аз съм си аз. Приятел ми е.

В болничната стая беше светло и слънчево. Кой знае защо, от няколко седмици насам този беше първият ден с хубаво време. „Защо, защо точно днес? — някак абстрахирано помисли Настя. — Защо точно днес, когато той умира, денят трябва да е хубав и слънчев? Каква глупост!“

Дребното човече изглеждаше още по-дребно в огромната празна стая. Настя за пръв път го видя без сивата му шапчица и се оказа, че той има дълга тъмна коса, стегната на тила на „конска опашка“. Хлътналите слепоочия и изпъкналите скули бяха пепелявосиви и покрити със ситни капчици пот. Тя погледна прикрепената в долния край на кревата табелка и изтръпна. На табелката с едри букви беше написано: „Сергей Едуардович Денисов“.

Престъпникът лингвист.

„Златното момче“.

Синът на Едуард Петрович Денисов.

Тя приближи и хвана ръката на Бокър.

— Серьожа — повика го тихо. — Серьоженка.

Той отвори очи и опита да се усмихне.

— Виноват — едва-едва прошумоля гласът му. — Недоглеждане. Колата... имаше още една... не съобразих навреме. Виноват.

— Защо не ми казахте? — укори го Настя.

— Какво не съм ви казал?

— Че сте син на Ед Бургундски.

— Защо да ви казвам? Извънбрачен съм... С какво да се гордея? Не съм син, аз... съм си аз.

— Не е вярно, Серьожа. Той ви обича. Цени ви. Специално ме помоли да ви пазя. Каза, че сте златно момче. А аз не ви опазих. Постарайте се да оцелеете, а?

— Не обещавам... Никога не обещавам, без да съм сигурен... — Той трескаво си пое дъх, сякаш не му достигаше въздух.

После уморено притвори очи. Настя мълчеше, за да не го безпокои.

— Защо плачете? — чу се гласът му. — Недейте...

— Откъде знаете? Очите ви са затворени — опита да се пошегува тя, като облизваше сълзите от устните си.

— Усещам... Бил съм престъпник, бил съм свидетел... Ето сега... ми се случи да стана и потърпевш. Каква епидерсия само, а... Абсолютен пердимонкъл...

Той опита да се усмихне. Тънките му устни леко се разтеглиха и замряха. Настя не схвана отведнъж, че са замрели завинаги. Едва когато внезапно я отстрани нечия ръка, тя разбра, че зад гърба ѝ през цялото време е стоял лекарят.

Когато суетнята около кревата, на който лежеше „златното момче“, поутихна, тя пак приближи до него, наведе се и внимателно го целуна по челото, погали с ръка лицето му, затваряйки с прощалния си жест неговите застинали очи.

— Сбогом, Серьожа — задавена от сълзи, тихо каза тя. — Прости ми.

5.

Силното извъняване на вътрешния телефон я изведе от вцепенението.

— Каменская, елате при мен! — чу тя сухия глас на Виктор Алексеевич Гордеев.

Каменская! Значи нещо официално. Настя се погледна в огледалото. Тъмни кръгове под очите, червени, подпухнали клепачи, алени петна по бледосивото лице. Защо ли се намират и писатели, чиито героини стават още по-красиви, когато плачат? Бива ли толкова безсъвестно да лъжат!

Тя отвори чантата си, извади несесера и набързо се пооправи, намаза с течна пудра грозните алергични петна, прокара очна линия по клепачите, за да скрие, че са подпухнали, среса се. Отиде до вратата, но изведнъж спря и погледна краката си. В кабинета на Житената питка има чужди хора, а тя е тръгнала натам по дънки, пуловер и маратонки. Не е редно.

Бързо заключи вратата, смъкна цивилните, непретенциозни, но толкова обични дрехи, извади от гардероба униформената пола и ризата с пагони. Така ще е по-добре, реши тя, отметна ръце назад и слепешката напипа закопчалката на тъмносивата вратовръзка. Наистина черните обувки бяха неудобни и безмилостно притискаха стъпалата ѝ, но това можеше да се изтърпи.

В кабинета на Гордеев видя трима непознати мъже. Двамата седяха до дългата маса за съвещания, третият стоеше прав до прозореца, там, където в минути на размисъл обичаше да застава самият началник. Житената питка се бе възцарил на мястото си, строг, с непроницаема студена физиономия.

— Запознайте се, другари — произнесе той сякаш през зъби. — Майор Анастасия Павловна Каменская. Анастасия Павловна, това са наши колеги от Федералната контраразузнавателна служба.

— Растяпин. — Единият от седналите уж се накани да стане, докато произнасяше името си, но не отдели задника си от стола.

— Куцевол. — Вторият контраразузнавач се изопна в стойка „мирно“, докато се представяше, и Настя видя неговото съвсем младо, открито лице, което смутено се усмихваше. Той сигурно бе забелязал неучтивостта на колегата си Растяпин.

Третият се извърна от прозореца и направи няколко крачки към нея.

— Анатолий Алексеевич Гришин — отчетливо произнесе той и ѝ подаде ръка, която Настя вяло стисна.

Тя слушаше с половин ухо обясненията на колегите от ФКС, които Гордеев току прекъсваше с въпросите си. Полковникът явно не беше в настроение, въпросите му бяха зловни, язвителни, а репликите — унищожителни.

— ... Всъщност всичко започна от момента, когато изгубихме Щейнберг — обясняваше Гришин. — Той много отдавна е искал да замине, още когато е бил аспирант, през 1980 година. Обяснили са му, че докато е свързан с научни разработки в областта на отбранителната промишленост, не може и да мечтае за това. Щейнберг е постъпил така, както постъпваха по онова време хиляди хора, които не можеха да напуснат страната поради съображения за секретност. Подал е оставка и е станал уличен метач, та след пет години, когато секретната информация остарее морално, да може да замине. Но за разлика от много хора, той смятал не просто да замине, а да продължи научната си работа, затова освен метенето, е действал, а не е спал. Останали са му много приятели в секретния научноизследователски институт, където работел по-рано, и те, нарушавайки всички правила, постоянно са му давали да чете всичката нова литература и дори са провеждали в лабораториите си малки експерименти по поръчка на Щейнберг. От 1985 година е зачал разрешение да замине, но КГБ никак не е искало да го пусне. Протакали колкото могли, но миналата година все пак му дали разрешението. Изглеждало е невероятно човек тринайсет години да се занимава с наука нелегално, откъснат от библиотеки, лаборатории, експериментална база. Но за всеки случай решили да го наглеждат, дали команда на нашата резидентура в Израел, а те съобщили, че Михаил Маркович Щейнберг е минал през митническия контрол и е изчезнал някъде. Видели го да излиза от зданието на летището с някакъв мъж, който по описание много приличал на един чуждестранен разузнавач, който ни е добре известен. По-нататък

историята е дълга и широка, но в крайна сметка ние успяхме да установим, че Щейнберг се намира в Азия, в една от мюсюлманските страни.

„Утре Денисов ще дойде за тялото на сина си — мислеше си Настя. — Как ще го погледна в очите? Помолих го за малка услуга, а какво стана? Господи, колко ме боли! Та аз познавах Бокър само от три седмици, някакви си три седмици, а ме боли, сякаш загубих близък човек. И Вакар... Колко ужасно свърши всичко.“

— ... Сеизмичното оръжие — продължи да разказва Гришин — в среда на религиозни фанатици може да играе важна политическа роля. Предизвикването на изкуствено земетресение в предварително предсказан момент и на предварително посочено място е мощно средство за влияние върху вота на избирателите.

Тя съжали, че не бе седнала до масата за съвещания, а бе останала в любимото си кресло в ъгъла на кабинета. Ако седеше до масата, би могла незабелязано от околните да си свали тесните обувки, за да ѝ олекне на краката.

— Ние предполагахме, че за работата на Щейнберг ще му потрябват някои редки метали в съвсем малки количества. Нали разбирате, газопоглъщатели, специално стъкло и така нататък. Но колкото и да се мъчехме, не можехме да проследим канала, по който нелегалната лаборатория получава тези материали. А вие, разследвайки убийството на милиционера Малушкин, съвсем случайно сте напипали този канал. Ето защо сега ни е необходимо да получим от вас всички материали срещу Резников и неговото обкръжение.

„Тях не ги интересува младичкият Костя Малушкин — внезапно схвана Настя. — Изобщо не ги е грижа за неговите родители и братя. Какво е за тях Костя? Някакво си име. За тях е важно килограмът някакъв си там метален прах да не напусне пределите на нашата велика държава. За тях е важно в някаква далечна мюсюлманска страна да не дойдат на власт сили, отнасящи се враждебно към нас. Великите цели и глобалните задачи не предвиждат внимание към разни глупости като човешкия живот. За тях смъртта на Костя е голям късмет, който е позволил да се улови нишката към канала за прехвърляне на галия, скандия и гуфия. Абе що не си гледат работата!“

— Анастасия Павловна, можем ли да разчитаме, че ще получим от вас всички материали срещу Резников?

„Майната ви!“ — грубо им отговори тя наум, но на глас учтиво каза:

— Разбира се, ще ви предам всичко, с което разполагам. И освен това искам да добавя: по мои данни Резников скоро ще осъществи връзка за предаване на метала. Той бърза, така че остава съвсем малко време.

— Откъде имате тези данни? — напрегна се Растяпин, който най-сетне бе благоволил да извърне лице към Настя.

„От едно тайно място — съвсем по детински мислено тръсна тя. — Ерохин уби Владимир Вакар прибързано, на неудобно място и в неудобно време, без да се обезопаси срещу възможността да се натъкне на очевидци, поради което беше принуден да извърши второ убийство, застреля неизвестно откъде появилия се Бокър. Резултатите от наблюдението сочат, че Ерохин не прилича на глупав и неблагоприятен човек, тъй че щом се е решил на такова нещо, значи е имал много сериозни причини. Бил е притиснат от времето. Засякъл е Вакар, но вместо да подмами своя преследвач по-надалече, на удобно място, го убива направо във входа му, рискувайки да го видят. Това означава, че той се страхува от Вакар не само като от убиец, но и като от свидетел, който всеки момент може да се появи зад гърба му и да види нещо, което не би трябвало да вижда.“

— Имам такива данни — хладнокръвно отговори Настя и млъкна, за да демонстрира ясно, че няма намерение да дискутира тази тема.

— Но можем ли да бъдем сигурни, че ще ни предадете цялата информация, с която разполагате? — настоятелно повтори Растяпин, като наблегна на думата „цялата“.

— Май предварително ме подозирате в недобросъвестност? — ядно се подсмихна тя. Този Растяпин не ѝ хареса от първия момент. Трамваен грубиян. „Не умееш да поздравиш жена. Да можеше да те види Вакар, който беше готов да ме изпрати късно вечерта до вкъщи просто защото съм жена, а той беше офицер и мъж. А ти, Растяпин, си дебелогъзест боклук.“

При мисълта за Вакар в гърлото ѝ отново заседна буца и очите ѝ започнаха да се пълнят със сълзи. Настя конвулсивно преглътна и дълбоко си пое въздух, за да се успокои.

— Е, недейте така, Анастасия Павловна — каза с укор дипломатичният Гришин, като хвърли унищожителен поглед към Растяпин. — Юрий Викторович нямаше предвид нищо оскърбително. Просто тронаво построи фразата си. Искам вие да разберете.

И отново се заизливаха приказки за отбранителната способност на страната, за стратегическите суровини, за престъпното пилеене на националните богатства, за политическата международна арена, за интересите на Русия в мюсюлманския свят. Всички думи бяха ясни и правилни, но не даваха отговор на въпроса: как да преодолееш мъката си, когато губиш близки хора? Какво ще стане със семейството на Костя Малушкин? Какво ще стане със семейството на Вакар? Как ще понесе смъртта на сина си Едуард Петрович Денисов? И как ще надвие болката самата тя, Настя Каменская? Всеки човек има своя истина. Истината на тези хора от ФКС е, че няма нищо по-важно от интересите на държавата. Истината на Настя Каменская е, че няма нищо по-важно от човешкия живот, дори да е живот на бивш престъпник, дори да е живот на генерал-убиец. Защото смъртта е нещо необратимо, то вече не може да се поправи.

— Свободна сте, Анастасия Павловна — сухо изрече Гордеев. — Не се отлъчвайте, пак ще ви повикам.

Настя с облекчение напусна кабинета на началника. Щом излезе от вратата, още в коридора тя смъкна обувките и продължи боса, усещайки през тънката тъкан на чорапогащника студения под, влажен от водата и калта, донесена от улицата с многобройните обуца и ботуши.

6.

Гордеев пристигна около два часа по-късно, след като здравата бе изтормозил колегите си контраразузнавачи, като се бе измъквал от техните въпроси, бе давал уклончиви отговори и мъгляви обещания и междувременно се бе опитвал да изцеди от тях колкото може повече информация. Щом изпрати гостите си, не се обади на Каменская по телефона, а направо отиде в кабинета и.

— Как си, Стасенка? — ласкаво попита той.

— Зле съм, Виктор Алексеевич. За пръв път ми се случва такова нещо.

— Нищо, малката, ще издържиш. Не искам да кажа, че ще свикнеш с това, точно с това не бива да се свиква, но след време ще се научиш да се справяш. Какво се чува за Ерохин?

— Крие се някъде — вяло махна тя с ръка. — Още сутринта се разбра, че е изчезнал. Човекът на Денисов е казал на следователя, че по Вакар и по него е стрелял Игор Ерохин, милицията веднага е хукнала по петите му, но напразно. Ала нищо страшно, Виктор Алексеевич, няма къде да се дене.

— Откъде си толкова сигурна?

— Първо, той не може задълго да изостави Резников.

— Защо?

— Ами аз откъде да знам! — раздражено отговори тя. — Не може и толкоз. Защото ако можеше, нямаше да бърза с убийството на Вакар. Ако Вакар е бил опасен като потенциален очевидец на някакво събитие, тогава Игор би могъл и да не участва в това събитие, нали? Вакар следи Ерохин, следователно където липсва Ерохин, там липсва и Вакар. Но Ерохин, кой знае защо, не може да си позволи да „липсва“ някъде и неговото „присъствие“ ще е необходимо там съвсем скоро, защото е бързал да убие Вакар, та той да не го последва.

— Логично — кимна Житената питка. — И второ?

— Второ, човек на Денисов е по петите на Ерохин. И аз много се надявам той да не го изтърве.

— Хубаво е, че се надяваш — въздъхна Гордеев. — Не исках да ти казвам, но май все пак ще ти кажа. Жестоко е от моя страна да ти го казвам сега, още повече че и ти самата вероятно го разбираш. Но трябва да бъда сигурен, че го разбираш.

Той помълча, поигра си с писалките и моливите на бюрото ѝ.

— Беше ми казала, че Денисов ти е длъжник, тъй че имаш моралното право да го помолиш за услуга. Оказа се, че покрай тази услуга ти му отне сина. Сега ти си му длъжница и никога не би могла да върнеш този дълг. Никога. И по никакъв начин. Трябва да си даваш сметка, че докато Денисов е жив, ще бъдеш принудена да плащаш за своето неблагоразумие.

— Разбирам това — глухо отвърна Настя, а наум си добави: „Както би казал покойният генерал Вакар, готова съм да нося отговорността за всичко, което съм извършила. Колкото и чудовищно да звучи, вие, Владимир Сергеевич, се превърнахте в своеобразен морален ориентир за мен. Благодаря ви. И ми простете.“

7.

Траурният митинг се проведе в актовата зала на Академията при Генералния щаб. Едуард Петрович Денисов настоя да отидат там заедно с Настя.

— Искам да видя човека, заради чието спасяване е загинал синът ми — твърдо каза той.

Те стояха един до друг сред множеството хора, дошли да се простят с генерал Владимир Вакар — бледата, измъчена Настя и високият беловлас Денисов, който по никакъв начин не издаваше състоянието си. Край ковчегата те видяха съпругата и дъщерята на Вакар, до тях стоеше Дмитрий Сотников. Лиза представляваше страшна гледка, тя сякаш не разбираше какво става и непрекъснато се мъчеше да проумее защо баща ѝ лежи тук, а някакви чужди хора произнасят за него прощални слова. Върху почернялото ѝ лице бяха изписани безумие и отчаяние. Краката ѝ току се подкосяваха и Дмитрий трябваше внимателно да я подкрепя, за да не падне. Елена, напротив — стоеше строга и тържествена, с просветлено омиротворено лице, сякаш слушаше хор от ангели, който пееше единствено за нея.

— Ние, войниците от въздушнодесантната дивизия, командвана от генерал-майор Вакар, никога не ще забравим, че дължим живота си само нему. Той има смелостта да не изпълни заповед, издадена вследствие остаряла информация, той рискува всичко, за да опази нас, хлапаците, от сигурна смърт... Тук сме шейсет и пет души и сме дошли, за да кажем, че у всеки от нас Владимир Сергеевич ще изживее шейсет и пет живота, защото докато сме живи и го помним, той ще бъде с нас.

Настя погледна развълнуваното лице на младежа, после премести очи към онези, които стояха зад него. Шейсет и пет млади лица, шейсет и пет чифта очи, сбогуващи се със своя кумир. Какво ще стане с техните души, ако научат, че дължат живота си на убиец?

„Не, за нищо на света! На никого нищо няма да кажа за това. Нека генерал Вакар остане герой. Нека тези шейсет и пет души живеят

до края си дълго и щастливо, нека имат кумир, по когото може би ще се равняват. Никой няма да узнае истината, но тя и не е нужна никому.“

— Анастасия — докосна рамото ѝ Денисов, — защо жена му се усмихва толкова странно?

— Тя смята, че справедливостта е възтържествувала. Някога, преди много години, техният малък син е бил убит и тя през цялото време е подтиквала мъжа си да отмъсти на убийците. Казвала е, че душата на детето не ще намери покой, докато извергите ходят по тази земя, и е упрекувала Вакар, задето не иска да се погрижи за това. И ето че Господ го е наказал.

— Какво безумие! Да не би да е душевноболна?

— Не, просто е религиозна фанатичка. Виж, дъщеря ѝ наистина е сериозно болна. Представяте ли си в какъв кошмар е живял този човек?

— Колко години е продължило това?

— Девет.

— Клетник! — поклати глава Едуард Петрович. — Не бих искал да светотатствам, но, изглежда, случилото се е било най-добрият изход за него. Избавление.

— Може би — тъжно се съгласи Настя. — Може би.

— Ами престъпникът? Имам предвид онзи, който е застрелял генерала и моето момче? Знае ли се кой е?

— Знае се. Всеки момент ще го хванем. Между другото, Едуард Петрович, вашите хора много ни помагат в това. Сигурно е глупаво да го казвам, но това може и да ви утеши. Ако го хванем, то ще е само благодарение на вас и на вашите хора.

— ... Образец за устойчивост, твърдост и принципност, Владимир Сергеевич беше необикновено почтен човек, той на никого не е сторил зло, с никого не е разчиствал лични сметки. Ние, младите офицери, винаги сме се равнявали по него, вземали сме пример от него...

„Никой. Никога. Не ще научи.“

Издание:

Автор: Александра Маринина

Заглавие: Неволна убийца

Преводач: Здравка Петрова

Година на превод: 2001

Език, от който е преведено: руски

Издание: Първо

Издател: Издателска къща „Хермес“

Град на издателя: Пловдив

Година на издаване: 2001

Тип: роман

Националност: руска

Редактор: Валентин Георгиев

Художник: Владимир Сорокопуд

Коректор: Ева Егинлиян

ISBN: 954-459-867-7

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/2532>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.